

Csak tiszta forrásból

Magyar népdalok 2.

Csak tiszta forrásból

Magyar népdalok 2.

*Kalotaszeg, Mezőség, Sajó melléke,
Felső-Maros vidéke*

Szerkesztette: Szalay Zoltán

Lektorálta: Pávai István

Korrektúra: Molnár Annamária, Kristó Boróka

Borítóterv: Ádám Gyula

Tördelés, tipográfia: Horváth Zita és Kopacz Attila

A DVD mellékletet szerkesztette: Bálinth István

A térképet készítette: Pávai István és Abonyi György

© Romániai Magyar Néptánc Egyesület, 2019

Elnök: Deák Gyula Levente

ISBN: 978-973-0-30804-4

Nyomtatta: TINTA Printing Studio, Árkos

KÖSZÖNET

Köszönetemet szeretném kifejezni mindazoknak, akik e kötet szerkesztésében segítettek, hozzájárulva ezáltal e könyv megjelentetéséhez.

Pávai Istvánnak, aki mindvégig hasznos szakmai tanácsokkal látott el. Felelősemnek, Antal Rozáliának, aki egész idő alatt mellettem állt munkám során, és bármilyen kérdésben önzetlenül segített. Azoknak, akik a dallamok kiválogatásához járultak hozzá: Both Zsuzsának és Benedek Tibornak (Kalotaszeg és Felső-Maros vidéke), valamint Szép Noéminek (Szék). Azoknak, akik a különböző archívumokban való keresést és válogatást, illetve a publikálást engedélyezték és elősegítették: Maria Cuceunak, a Román Akadémia Kolozsvári Folklor-Archívuma igazgatójának és munkatársainak, Ion Cuceunak és Gergely Zoltánnak, Kelemen Lászlónak, a Hagyományok Háza főigazgatójának és munkatársainak, Árendás Péternek és Nagy Andreának, Richter Pálnak, a Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézete igazgatójának és munkatársainak, Bolya Mátyásnak és Méry Rebekának, Szemerkenyi Ágnesnek, a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont Néprajztudományi Intézete munkatársának, valamint Granasztói Péternek, a Magyar Néprajzi Múzeum Etnológiai Archívuma főosztályvezetőjének és munkatársának, Pálóczy Krisztinának. Erőss Juditnak, Brerecz Andreának, Szalay Kundnak, Kristó Borókának, Biró Júliának és Szalay Lillának, akik a dalszövegek lejegyzésében segítettek, Molnár Annamáriának és Kristó Borókának, akik a dalszövegek műfaji besorolását vállalták és Kelemen Istvánnak, aki a Hagyományok Házából válogatott zenei hanganyagot átdolgozta. És nem utolsósorban a ma élő gyűjtőknek, akik önzetlenül bocsátották rendelkezésemre gyűjtéseiket, melyekből e gyűjtemény példatára szép mennyiségű dallamot tartalmaz.

ELŐSZÓ AZ ELSŐ KÖTETHEZ

Az utóbbi években, évtizedekben egyre nagyobb érdeklődés mutatkozik a népdaltanulás, -éneklés irányában. Úgy tűnik, bizonyos korosztályok újra és újra felfedezik hagyományainkat, és felismerik a bennük rejlő lélek- és közösségformáló erőket. „Nálunk csak a harmincas években kezdenek felfigyelnina magyar népdalra, amikor Bartók-Kodály Erdélyi magyarság. Népdalok és Bartók Béla A magyar népdal című művek már több mint tíz éve napvilágot láttak.” – írja Jagamas János *Miért nem népdal* című tanulmányának bevezetőjében (Jagamas 1980–1982). A 69–70-ben Vass Lajos által kezdeményezett Páva-mozgalom hatásai hamarosan Erdélyben is megmutatkoztak, egyre-másra alakultak itt is az ún. Páva-körök. A 70-es évek végén induló táncházmozgalom újabb lendületet adott a néptánc, népzene és a népdalok felé fordulásnak. A 90-es évek elején beinduló erdélyi (és később moldvai) tánctáborok, az újrainduló táncházak, az alakuló hivatásos és műkedvelő néptáncegyüttesek ismét sok fiatal érdeklődését fordították a magyar hagyományok irányába. Az ezredforduló környékén egyre több népdalvetélkedő megszervezését kezdeményezték Erdély- és Moldva-szerte. A feleségem, Antal Rozália által 2000-ben megálmodott csíkszéki „Csak tiszta forrásból” népdalvetélkedőn eleinte kevesebb mint száz iskoláskorú tanuló vett részt, s mára már négyszáz fölött van a létszám. A Temesvár melletti Újszentesen I–VIII. osztályos tanulók számára megrendezett, Őszirozsa elnevezésű, országos magyar nyelvű népdalverseny, valamint a Székelyföldi Népdalvetélkedők döntője (mely néhány éve átvette a Csak tiszta forrásból elnevezést) ugyancsak hozzájárult ahhoz, hogy egyre több pedagógus és szülő forduljon ismét hagyományos kultúránk felé. Sokan tudatosítják magukban a nyugatról szüntelenül és minden csatornán felénk áramló, sokszor ízlés- és lélekromboló kultúra hatásait, és ezek kivédésének egyik lehetőségét a magyar hagyományokban látják. Ugya akkor meg kell jegyeznem, hogy bizonyos vidékek faluközösségei az állandó külső hatások ellenére sem veszítették el saját hagyományaikkal való belső kapcsolatukat. Máshol, egy-egy lelkes szakember hatására, újra felfedezték és felvirágoztatták ezeket.

Több fórumon is megfogalmazódott már az igény a népdalrepertoár bővítésére, a régi, valamint újabb gyűjtések hozzáférhetővé tételére. A pedagógusok, népdaloktatók körében vagy nem ismertek az interneten elérhető adatbázisok, vagy a kezelésük tűnik számukra nehézkesnek, ezért kevesen fordulnak ezekhez a forrásokhoz. A 2014-ben Csíkszeredában, valamint a népdaloktatók, felkészítők 2017-ben Székelyudvarhelyen megszervezett továbbképzőjén, továbbá az

idén a Magyar Kormány által támogatott és a budapesti Hagyományok Háza, valamint a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége által az erdélyi magyar óvónőknek szervezett továbbképző tanfolyamokon (Kompetenciafejlesztés népi hagyományok által), a résztvevők egyértelműen megfogalmazták igényüket olyan gyűjteményes kötetek kiadására, melyekből hangzó anyag segítségével válogathatnak népdalokat saját tájegységükről. Ilyen és hasonló igények között jött a felkérés Deák Gyula, a Romániai Magyar Néptánc Egyesület elnöke részéről egy népdalgyűjtemény szerkesztésére. A jelen kiadvány, mely az egyesület oktatási segédjegyzet-sorozatában jelenik meg, erre az igényre és felkérésre válaszol, remélve, hogy minél több pedagógus, zenetanár, népdaloktató, szülő és nagyszülő, illetve a fiatal generáció minél több tagja találja meg benne a hazavezető utat.

Szalay Zoltán

2018 október havában

BEVEZETŐ

A *Csak tiszta forrásból. Magyar népdalok* első kötetének megjelenése (Szalay 2018) nagy népszerűségnek örvendett a hagyományaink iránt érdeklődő, a népdalt szerető és azt művelő közönség körében. Az Erdély és Partium különböző helységeiben, a népi kultúra egy-egy kiemelkedő központjában tartott könyvbemutatók alkalmával fény derült arra, hogy fontos, hiánypótló kiadvány látott napvilágot.¹ Ebben a Bánság, Bihar, a Felső-Tisza-vidék, a Szilágyság, Kalotaszeg peremterületei, Aranyosvidék, a Felső-Szamos-vidék, a Közép-Szamos-vidék és a Dél-erdélyi szórványterület népdalaiból jelent meg válogatás.

Jelen kiadványunk mindössze négy tájegységet foglal magába. Ennek ellenére a dallamok száma ugyanannyi, mint az előzőben. Ez többnyire arra enged következtetni, hogy a második kötet hagyományőrzőbb, a gyűjtők körében népszerűbb vidékeket foglal magába. Csupán a Sajó mellékéről (mely önmagában tájegység és kistáj is) került elő kisebb mennyiségű adat, de ez az anyag annál értékesebb. Vannak ugyan kistájak, ahonnan meglepően kevés dallamot tudtam kiválogatni (erre alább még részletesen visszatérek), azonban az adott tájegység gazdagsága kárpótolja ezt a hiányt.

A kistájanként tervezett 30 népdalt az első kötetben csak a Nagy-Szamos mellékéről sikerült egybegyűjteni. Vannak ugyan olyan kistájak benne, melyek esetén megközelítettük ezt a mennyiséget, de akadnak olyanok is, melyekről alig találtunk néhány dallamot. A könyvben szereplő 364 dallam 23 kistáját képvisel. A második kötetben jóval nagyobb a kistájakra eső átlag dalmennyiség: a 364 népdal² 15 kistájra oszlik. A tájegységek száma is sokkal kisebb. Ez az arány egyrészt a hagyományokban nagyon gazdag tájegységekről való válogatásnak (Kalotaszeg, Mezőség, Felső-Maros vidéke), másrészt az ezekről gyűjtött anyag rendkívül nagy mennyiségének köszönhető. Könyvünkben vannak olyan kistájak, melyeknél nem sikerült a tervezett 30-nál abbahagyni a válogatást. Ezek: Nádas-mente (35), Belső-Mezőség (35), Szék (42), Észak-Mezőség (31) és Tóvidék (32 dallam). Mezőségről kivételes mennyiségű dallam került be (148): több mint 40%-a e kötet népdalainak. Különös, hogy mind Kalotaszegen, mind Mezőségen vannak olyan kistájak is, amelyek ebből a szempontból igen szegényesek:

¹ E könyvbemutatók nagy része a budapesti Hagyományok Háza támogatásával valósult meg, melyért ezúttal is köszönetünket fejezzük ki.

² Pontosabban 369 dallam, ugyanis van öt két részből álló darab, melyek tulajdonképpen különálló dallamok.

Alszegről 10, Kapus környékéről 8, Kelet-Mezőségről 8 dallamot sikerült csak kiválogatni.

A rendelkezésre álló nagy mennyiségű anyag – természetsszerűleg – a változatok sokaságát hozta magával. Van olyan kistáj, mely esetében a közölt változatok száma ugyanannyi, mint a beválogatott dallamoké (Belső-Mezőség). Olyan népdalok is akadnak, amelyeknek 5-7 szövegváltozata került be a gyűjteménybe (például: 118. *Ej, de széles, ej, de hosszú ez az út* Vajdakamarásról, vagy 280. *Sárgadinnye, görögdinnye inastól* a Luc mentéről). Újabb adalék arra vonatkozóan, hogy a magyar hagyományban népdal és szöveg nem képez szerves egységet (ld. erre vonatkozóan az első kötetben írottakat: Szalay 2018, 9.). Ez alól kivételt képeznek azok az alkalomhoz kötött dalok, melyek csak a megfelelő alkalommal szólnak meg. Akad azonban ezek között is többféle szöveggel énekelt dallam (pl.: 264. *Pántlikás kalapom fújdogálja a szél* – „lakodalmi hívogató”, Sajó mellékéről). Az ilyenek népzenei műfaji besorolása: tulajdonképpeni népdal.

Dallam és szöveg társítása hagyományosan annyira szabadon történt, hogy gyakran még a szótagszám sem befolyásolta. Kötetünkben sok olyan dal található, melyet többféle szótagszámú szöveggel énekelnek. Ilyen például a 154. *Azt hallottam, jó galambom, hogy itt akarsz hagyni* kezdetű 14 szótagú népdal Székről, melynek egyik változata 11 (150. *A temetőn egyedül egy mély sírdomb* – Szék), másik 14, ill. 12 szótagú (155. *Tele van a sötét égbolt ragyogó csillaggal* – Szék; az első versszak 14, a második és harmadik 12 szótagú). Ilyen „változó” szótagszámú dalszöveg egyazon dallamban is gyakran előfordul: van, hogy a teljes dallamban két-háromféle szótagszámú versszak is található (ld. az előző népdalt Székről).

A változatok sokasága nemcsak a különböző dalszövegek, illetve a többfajta szótagszám társítását eredményezi, hanem az előadásmód lüktetésének változatosságát is. Gyakran ugyanazon dal változatai hol *rubato* (szabad ritmusú), hol lassabb, hol gyorsabb lüktetésű *giusto* (kötött ritmusú) előadásban szólnak meg. Ilyenek például a 219. *Kimegyek a zöld erdőbe* kezdetű buzai, valamint a 205. *Jaj, Istenem, jaj, mit értem* és a 199. *Szerettelek, szerettél* kezdetű ördöngösfüzesi dallamok (ez utóbbi szótagszámban is különbözik az előző kettőtől).

Ugyanakkor a magyar népdalok dialektusterületen belüli egységességére szeretném újból felhívni a figyelmet. Az első kötetben hangsúlyoztam, hogy „Alig van olyan népdal, mely ne lenne (vagy ne lett volna) jelen egyszerre több tájegységen is” (Szalay 2018, 10.). Itt most csak egy példát szeretnék felhozni a sok közül, az előző kötetben megnevezett, „az egész nyelvterületen ismert és

kedvelt *d r m m d r m m l, l, s*, kezdetű” népdalunk mellé (Szalay 2018, 10.): a mindkét kötetben több változatban megtalálható *l l s l l t l* kezdetűt. Könyvünk első kötetében egy györgyfalvi (155. *Édesanyám sok szép szava*), egy kövendi (179. *Száraz a bokor a tetőn*), egy válaszüti (217. *Jaj de búsan harangoznak*) és egy nagymohai (315. *Kicsi madár, hogy tudsz élni*), a második kötetben egy türei (57. *Édesanyám sok szép szava*), egy zselyki (260. *Szerettelek sok ideig*) és egy görgényüvegcsűri (349. *Túl a vízen van egy malom*) változatát találjuk. (Ez persze nem jelenti azt, hogy más tájegységeken, kistájakon nem él, vagy élt ez a dallam, csupán csak ezek kerültek bele a válogatásba.)

Változataiban él a népdal. Amikor a táncház, a hivatásos és műkedvelő néptáncmozgalom, a médiacsatornákon sugárzott népzenei előadások, a kereskedelemben megjelenő műsoros CD-k és az interneten nyilvánosan közkézen forgó felvételek hatására a népdalt szerető és művelő nagyközönség bizonyos szövegeket következetesen adott dallamokhoz társít, vagy bizonyos dallamokat adott tájegységekhez köt, haldoklik a népdal. Könyvünk jó segítség lehet azoknak a kezében, akik a magyar népdal újraélesztésének fáradságos, de annál gyümölcsözőbb munkájára vállalkoznak.

A példatárban csillaggal (*) választottam el a változatokat a hangzó anyagban énekelt szövegektől. Utóbbiak közé helyenként be-beékeltem egy-két oda találó versszakot a változatok közül. Ezek kisebb betűmérettel, jobbra eltolva jelennek meg. A csillag nem csak szövegváltozatokat választ el egymástól, hanem olyan versszakokat is, amelyek nem tartoznak szervesen egymáshoz. Gyakran előfordul, hogy egyazon népdalban két vagy több műfajhoz tartozó szöveg jelenik meg. A DVD mellékleten megtalálható adattáblázatban főképp a változatok sokasága miatt jelenik meg a szövegek több műfajba való besorolása.

A hagyományörzőbb vidékekről való válogatás nyomán aránylag sok ballada került be a válogatásba (43 + egy szövegváltozat). Érdekességgént megemlítem, hogy kötetünkben több olyan dalszöveg is található, melyek műköltészeti eredetűek. Ilyenek például Petőfi Sándor *Temetésre szól az ének...* című verse (ld. a 162. *Temetőbe' kék ibolya, nem leszek szerelmes soha* és a 177. *Temetőbe' zeng az ének széki népdalokat*), vagy Arany János *Mátyás anyja* című balladája (ld. a 153. *Szilágyi Erzsébet levelét megírta*, ugyancsak Székről gyűjtött dallamot).

Néhány zenei sajátosságra, különlegességre szeretném felhívni az olvasó figyelmét. Nem túl gyakori az olyan népdal, melyben a dallam folyamán hangsorváltás történik. Válogatásunkban négy ilyen dalt találunk. A 252. *A malomnak nincsen köve, mégis lisztet jár, mégis lisztet jár* (Mezőörményes) és a 308. *Add,*

babám, a jobb kezedet, menjünk a ker'be, hogy szedjünk meggyet (Alsóbölkény) egymás variánsai. Szo végű diatonikus hangsorban kezdenek és *re* végűben zárnak. Ugyanezekben a hangsorokban jár a 29. *Ha meguntad, babám, vélem életedet* (Nyárszó) kezdetű népdal dallamvonala is. A 181. *Ha meghalok, ha meghalok, tudom, hogy eltemetnek* (Szék) kezdetű dal ugyancsak szo végű diatonikus hangsorban kezd, és *mi* végűben zár. Mind a három dallam esetében a két hangsor záró hangja azonos.

A magyar népdalok között gyakori az ún. kvintváltás: egy-egy dallamsor kvinttel lennebb vagy fennebb megismétel egy előző sort, a régi stílusban lefele, az új stílusban felfele. Az adattáblázat szerkezet oszlopában ezt mindig a betű után következő kis 5-ös szám jelzi. Ritkább viszont, hogy más hangköz távolságban ismétlődjenek vagy térjenek vissza dallamsorok. Válogatásunkban mégis aránylag sok ilyen szekund-, terc-, illetve kvártváltó népdallal találkozunk. Ezeket az adattáblázatban a betű után 2-es, 3-as, ill. 4-es számmal jelöltük. Egy-egy példa mindenikre: 282. Édesanyám akkor kezdett siratni (Kisfülpös, szerkezete: $A^2 A_v B C$), 250. Szeress, szeress, csak nézd meg, kit (Mezőörményes, szerkezete: $A B^5 B^3_v B$) és 174. Mit nem tettem vóna érted forró szerelmemben (Szék, szerkezete: $A A^4_v B C$).

A tulajdonképpeni népdalok műfajába tartozó dallamaink legnagyobb része négysoros. Válogatásunkban mégis gyakran találkozunk ettől eltérő szerkezettel. Ilyenek például: 129. *Fehér László lovat lopott* (Vajdakamarás, 3 soros), 7. *Megházasodtál, te Pista* (Magyargyerőmonostor, 5 soros), 29. *Ha meguntad, babám, vélem életedet* (Nyárszó, 6 soros), vagy 119. *Szerelem, szerelem, átkozott szerelem* (Vajdakamarás, 7 soros).

A VÁLOGATÁS

„Már az elején eldöntöttük, hogy csak olyan dallamokat választunk, amelyek hiteles előadásból, eredeti gyűjtésből származnak, és a felvétel minősége élvezhető, a dallam és a szöveg jól érthető, könnyen lehet róla tanulni.” (Szalay 2018., 10.) Ezért, ahol lehetett, kerültük a régi fonográf felvételeket. Az első kötetben mégis helyet kaptak ilyen gyűjtésből származó dallamok, elsősorban a bizonyos tájegységekről származó későbbi gyűjtések hiánya miatt (például Kodály nagyszalontai gyűjtéséből). A mostani válogatást, mivel rendkívül gazdag repertoárral rendelkező tájegységek kaptak benne helyet, nem volt szükség fonográf felvételekkel kiegészíteni.

A meglévő dallamanyagot, ugyanúgy, mint az első kötetben, megpróbáltam földrajzilag nyugatról indulva kelet felé besorolni. Ezt a sorrendet csak a táj-

egységeknél sikerült maradéktalanul betartani. A kistájak esetében, amelyek egymáshoz viszonyítva sokszor észak-dél irányban helyezkednek el, azt is figyelembe vettem, hogy a sorban mindig egymással szomszédos kistájak kerüljenek egymás mellé.

A válogatás során egyrészt a különböző archívumok anyagaiban böngészünk: a Román Akadémia Kolozsvári Folklór Archívumában (Institutul Arhiva de Folclor a Academiei Române Cluj-Napoca), a Hagyományok Háza Folklórdokumentációs Archívumában, valamint a Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézetének Archívumában, másrészt átvizsgáltuk a különböző, interneten elérhető forrásokat: az MTA BTK Zenetudományi Intézete online adatbázisait (Kallós Zoltán gyűjtései, Publikált népzenei hangfelvételek internetes adatbázisa, Magyar Népzene Tára XII. illusztrációs válogatás az eredeti hangfelvételekből, Bartók Béla: Magyar népdalok. Egyetemes gyűjtemény, digitális közreadás, illetve a Zenetudományi Intézet Hungarchívuma). Továbbá bizonyos kiadványokban megjelent anyagokból is válogattunk: a Jagamas János népzenei gyűjteményéből (Jagamas 2014), a Magyar Népzenei Antológiából (MNA é.n.), valamint Vargyas Lajos: *A magyarság népzeneje* hangzó anyagaiból (Vargyas 2005).

A gyűjtések időszaka mintegy 70 évet ölel fel: 1938 és 2008 közé esik. A válogatás során arra törekedtem, hogy minél több olyan dal kerüljön a gyűjteménybe, mely minden sajátosságát illetően a régi réteghez tartozik. Az adott hagyományörző tájegységekről válogatva nem volt nehéz ezt az igényt teljesíteni. A régi stílusú dalok több mint 4/5-ét teszik ki a teljes anyagnak (összesen 285 dallam a 364-ből). Ugyanakkor az is fontos szempont volt, hogy minél több pentaton dal kerüljön be. Mint látni fogjuk, ez a hangsor hosszú évezredek során a magyar lélek külső megnyilvánulásának egyik sajátos jegye volt. „A magyar népdal ... az egész magyar lélek tükré” – mondta Kodály, és kijelentését a következőképp támasztotta alá: „Ha ... kiválasztjuk, félretesszük a nép dalai közül mindazt, ami akár a szomszéd népekkel közös, akár a hazai vagy külföldi műzenéből származik, vagy bármilyen európai kultúra hatására mutat: ami marad, alig lehet más, mint a honfoglaló nép ősi, természetes zenéje.

Közvetlen bizonyágunk is van rá: hasonló zenét találunk mindmáig azon a tájon, ahol a magyar a honfoglalás előtt lakott, oly népeknél, melyeknek őseivel érintkezett vagy talán vegyült is.” (Kodály 1974, 77.) Továbbá: „De ahogyan kialakult az egységes nyelv, úgy alakulhatott ki az egységes zene, talán eredetileg ellentmondó formaelvek kiegyenlítésével. Két ilyen elv együtt is, külön is, máig élő valóság népdalainkban. Egyik az ötfokúság elve, másik a párhuzamos

szerkezetét.” (Kodály 1974, 77.) Mindkét elvre bőven találunk példát gyűjteményünkben. Ötfokú (pentaton) dalaink száma a második kötetben 265. A már említett kvintismétlés vagy más hangközökön visszatérő sorok képezik a Kodály által párhuzamos szerkezetként megnevezett elvet. 85 azoknak a daloknak száma, melyek szerkezetében megtalálható ez az elv, de jóval több azoké, melyekben a nyomait megtaláljuk. Ősi dallamaink e két sajátosságáról és ezeknek a magyar lélekkel való kapcsolatáról több előadást tartottam itthon és Magyarországon.³ A 2012-ben tartott előadásom⁴ írott változata az interneten is megtalálható (Szalay 2012). Ezen előadásaimnak egy kivonatát, külön fejezetben, könyvünkben is megtalálja az olvasó *Ősi hagyományaink tudatos művelése* címen.

AZ ADATTÁBLÁZAT ÉS HASZNÁLATA⁵

Annak ellenére, hogy könyvünk elsősorban népszerűsítő jellegű, a szakemberek alapvető igényeit is szeretné kielégíteni. A DVD mellékleten található egy Excel táblázat (*adattablazat.xlsx*), melyben a kiválogatott dallamok adatait közlöm. A sorszámozás megfelel az mp3-as hangadatok sorszámnak. A táblázat tartalmazza a földrajzi, a gyűjtésre és a szövegre vonatkozó adatokat, a zenei sajátosságokat, valamint az archívumi jelzetet és a lejegyzés, a kotta forrására vonatkozó adatokat. Van továbbá egy *Megjegyzés* rovat, ahová a felhasználásra, a zenei sajátosságokra, az eredeti felvételen végzett esetleges módosításokra, a dallam szerkezetére utaló megjegyzéseket írtam. A sorszámot és a tájegységet tartalmazó oszlopokat, valamint a fejléctet mindig kimutatja a program, bármerre görgetjük a táblázatot.

A dallamokat bizonyos kritériumok szerint rendeztem. Az első ezek közül a népzenei műfaj: előre kerültek az alkalomhoz kötött dalok, ezen belül egyszer a jeles napok dalait, majd az emberi élet fordulóihoz kötődő dallamokat soroltam be. Ezek után a tulajdonképpeni népdalok következnek, előbb a régi, majd az új stílusúak. További kritériumok: hangsor (pentaton, ill. diatonikus), záróhang (*mi, la, re, szo, do*), a lüktetésre vonatkozó előadásmód (parlando,

³ Legutóbb Budapesten a Magyarság Házában, ld. a <https://magyarsaghaza.net/programok/a-magyar-nepdal-az-egesz-magyar-lelek-tukre/> oldalt (megtekintve 2019. november 13-án).

⁴ A Kodály Zoltán születésének 130. évfordulója tiszteletére, a Magyar Kodály Társaság által szervezett tudományos konferencián bemutatott előadás. (Budapest, 2012. XII. 15-16.)

⁵ Az első kötetbe belekerült néhány – a gyakorlati használatot elősegítő – leírás, magyarázat. Ezt és a következő alfejezetet, némi módosítással, onnan vettem át.

parlando-rubato, rubato, quasi giusto, giusto) és végül a szótagszám, növekvő sorrendben. Itt szeretném felhívni az olvasó figyelmét egy, a köztudatban élő tévedésre, mely a népzene és a dalszöveg műfajának összekeverésére vonatkozik. Zenei szempontból nem beszélhetünk sem balladáról, sem katonadalról, sem keservesről stb. Ezeket mind a tulajdonképpeni népdal műfajához tartozó dallamokra éneklik. Meg kell jegyezni viszont, hogy a keserves műfajú szövegekhez gyakran parlando, rubato vagy lassú tempóban énekelt giusto lüktetésű előadásmód társul.

A program különböző szempontok szerint rendezi vagy szűri az összes adatot. Minden oszlop fejlécében van egy kis nyilacska. Erre kattintva, a legördülő ablakban a *Rendezés* (A-Z) utasításra a megfelelő oszlop adatai szerint ábécébe sorol, vagy a számok növekvő sorrendjében rendez minden adatot. Lennebb van egy *Keresés* ablak, melyben ki lehet jelölni bizonyos kívánt kritériumokat. Erre (ezekre) kattintva csak a kijelölt kritérium sorait mutatja ki a program. A négyzetbe (*Az összes kijelölése*) kattintva meg lehet szüntetni, illetve újra ki lehet jelölni minden kritériumot, a felhasználó kiválaszthatja a neki megfelelő adatokat: a keresett szöveget és dallamot.

A különböző korosztályok számára történő válogatás bizonyos szempontok szerint kell(ene) hogy történjen. Itt szeretném bemutatni a hangterjedelemre vonatkozó jelzésrendszert, hogy ezt a szempontot is használni tudják a zene terén kevésbé jártas felhasználók. A megfelelő oszlopban lévő számok a hangsor különböző fokait jelölik. Az 1-es minden esetben a záró hang. Efölött az arab számok megmutatják a záró hanghoz viszonyított hangközt, 2-től 11-ig. A záró hang alattiak római számmal vannak jelölve, mindenik a neki megfelelő arab szám egy oktávval mélyebb változatát jelöli. Például az 1-8-cal jelölt dallam egy oktávnyi hangterjedelmű. Ugyanilyen a VII-7-tel vagy az V-5-tel jelölt dal is. Természetesen vannak ennél kisebb és nagyobb hangterjedelmű dallamok is. A legkisebb a kvint (1-5), a legnagyobb a duodecima (= oktáv + kvint: V-9). A sajátos korosztálynak megfelelően az előadásmód oszlopában jelölt sajátosságok közül is lehet válogatni. Kicsi korban elsősorban a kötött ritmusú, giusto dallamokat ajánlom.

A PÉLDATÁR

A *Csak tiszta forrásból* népdalgyűjtemény első kötetének megjelenése után többen is nehezményezték a kották hiányát. Amint azt a *Bevezetőben* megfogalmaztam, „a kottás kiadványok nem megfelelőek” arra a célra, mely nyomán könyvünk napvilágot látott, „hiszen azokat a zenei, tájnyelvi, előadásbeli sajátos-

ságokat, melyek vidékenként változnak, egyetlen kotta sem tudja hitelesen visszaadni.” (Szalay 2018, 9.) Ugyanakkor, népszerűsítő jellegénél fogva, e gyűjtemény sokkal nagyobb réteghez szól, mint a kottaolvasó szakembereké. A DVD mellékleten megtalálható, eredeti gyűjtésekből származó, hangzó anyag sokkal hasznosabb a legtöbb tanulni vágyó fiatal vagy tanítani szándékozó felnőtt számára, mint egy kottás kiadvány. Nem beszélve arról a hagyománykedvelő rétegről, aki csupán hallgatni szeretné népdalainkat. Ugyanakkor ekkora mennyiségű dallam lejegyzése több év munkája lenne akkor is, ha egy egész csapat szakember foglalkozna vele. A második kötetben valamennyire próbáltam pótolni ezt a hiányt azzal, hogy a DVD mellékleten található adattáblázat végén, a *Dallamlejegyzés, kotta forrása* oszlopban megjelöltem azokat az internetes forrásokat, melyek bárki számára hozzáférhetők. Ezek mind azon gyűjtések kottái, melyek a Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézetének honlapján megtalálhatóak.

A tájegységek elnevezései külön oldalra kerültek. Ezeken belül a kistájak (már bemutatott) sorrendjében követik egymást a dalszövegek. A dallamok címei az első versszak első sorát tartalmazzák. Ezek után, alcímként kiemelve, megjelöltük a balladákat, illetve az alkalomhoz kötött dalok esetén magát az alkalmat (pl. névnapköszöntő, lakodalmas, halottas, sirató stb.). A cím vagy az alcím alatt következik a helység, az adatközlő neve és születési éve vagy életkora (a forrásokban jelölt adatok alapján). Végül a gyűjtésre vonatkozó adatok: gyűjtő, a gyűjtés éve és esetenként a gyűjtés helye (akkor, ha különbözik az adatközlő származási helyétől). Vannak esetek, ahol az adatok hiányosak. Ilyenkor kérdőjel jelzi a hiányzó adatot, illetve a hiányzó személynevek helyett *férfi, nő, énekesek, zenekar* stb. szavakkal jelöltem az adatközlőket. Néha a helység mögött zárójelben egy újabb helység jelenik meg. Ez vagy a más helységből származó zenekari tagok adata, vagy olyan adatközlő lakóhelye, aki elköltözött a szülőfalujából (elsődleges adatként a szülőfalut jelöltem meg).

Szeretnék kitérni továbbá a szövegkiejtésre, a tájszólásra is. Aki nem ismeri a különböző vidékek tájnyelvi sajátosságait, gyakran megeshet, hogy nem érti a dal szövegét, még akkor sem, ha azt nyomtatásban látja. Fontos itt megjegyezni, hogy a lejegyzésekben mindig a szövegűsésre törekedtünk, ezért többnyire fonetikusán írtuk le a szövegeket. Ahol a kiejtés miatt nem érthető vagy összetéveszthető a szó, amit énekelnek, rögtön utána zárójelben az irodalmi megfelelőjét is leírtuk. Főleg mezőszégi sajátosság (de nem csak) az *a-zás, o-zás*. E két hangzót gyakran cserélik a kiejtésben, például: útan = úton, hallgatom = hallgatom; búbanot = búbanat, árvo = árva; felszántotam = felszántatom stb. Vannak továbbá általános kiejtési jellegzetességek, amelyek az egész vizsgált

területre jellemzőek. Sok énekes például következetesen *mind*-et énekel a *mint* helyett. A miért és a mert szavakat legtöbbször rövidítik: mér', mé', illetve mer', me'. Ugyanígy a kend megszólítást: ken', ke', ked, kennek, kenek, kednek stb. A -ban, -ben ragot is leggyakrabban -ba', -be' formában ejtik, ami egyébként mást jelent (*Inkább meggyászolom / Fekete ruhába', / Délig feketébe', Délután fehérbe'.*). További rövidített formák: *azér' = azért, miko' = mikor, legén = legény, leán = leány, asszon = asszony, törvény = törvén, mon' meg = mondd meg* stb. Néha a kiejtett szó közepéről marad ki egy-egy mássalhangzó: *fürösztgetett = fürösztgetett, Bukaresben = Bukarestben, töti = tölti, ker'ben = kertben* stb. A régies, de már nem, vagy alig élő szavakat, tájszavakat lábjegyzetben értelmeztük (pl. bugyelláris = pénztárca, erszény).

Az adatközlők időnként plusz szótagokat (névelőket, szavakat, indulatszavakat) énekelnek a szöveg eredeti szótagszámán felül. Ezeket dőlt betűkkel szedték (*hej, ej, de, mert, hogy* stb.). Ilyenkor a változó szótagszámot nem jelöltem az adattáblázatban. Ha egy dallam hasonló plusz szótaggal, szótagokkal kezdődik, ezt a címben nem jelöltük, csak a dallam első sorában. Ugyanígy, dőlt betűvel szedték a névelők, névmások előtt vagy a szavak közepén kiejtett *j* hangzót is (*ja, jaz, jén, lejány* stb.). Ha egy szóvégi szótagot elnyel (nem ejt ki) az énekes, azt szögletes zárójelbe tettük (*Gyászlevelem olvassá[tok]*). A dallam utótagját (második felét) gyakran ismétlik. Amennyiben az ismétlés nem hoz szövegváltozatot, ezt nem írtuk ki újra. Olyankor viszont igen, amikor az énekes változtat rajta, vagy új szöveget énekel az ismétlésre. A négy soros versszakok között megjelenő hatsoros szakaszt értelemszerűen a dallam utótagjának megismétlésével éneklük. Ha az adatközlő másképp változtatja a dallam tagjait, ezt az adattáblázat megjegyzéseiben jeleztem.

ÖSSZESÍTŐ TÁBLÁZAT

A DVD melléklet adattáblázatából a – gyakorlati felhasználást elősegítő – legfontosabb sajátosságokat a kötet végén található összesítő táblázat is tartalmazza:

- szövegműfaj
- stílus
- hangsor
- előadásmód
- hangterjedelem.

Szalay Zoltán:

ŐSI HAGYOMÁNYAINK TUDATOS MŰVELÉSE¹

Kultúránk, önazonosságunk két fontos megnyilvánulása a nyelv és a hagyomány (ezen belül a népdal, a népzene, a néptánc, a népszokások, a viselet stb.). Mindkettő sajátos belső folyamatoknak a külső kifejezőeszköze. A nyelv a gondolatoké (szavakban, mondatokban gondolkodunk), a zene, a tánc és a szokások az érzelmeké, lelki folyamatoké. [Ld. fennebb Kodály idézetét a magyar népdal és a magyar lélek kapcsolatáról.] Ha megvizsgáljuk, hogy a Kárpát-medencében élő magyarság körében mennyire él a magyar nyelv, megállapíthatjuk, hogy – legalábbis egyelőre – nem fenyegeti a kihalás veszélye. Egymástól másfélezer kilométer távolságra élő magyarok akadálymentesen megértik egymást. Nyelvünkben olyan isteni megtartó erők lakoznak, melyek biztosítják a hosszú távú megmaradását. Feltehetjük azonban a kérdést, hogy állunk a másik oldalon: milyen zenét hallgat, művel, milyen zenére szórakozik, mit táncol, milyen szokásokat követ a mai átlag magyar ember? Véleményem szerint egyértelmű a válasz: idegen zenét, táncot és szokásokat. (Itt meg szeretném jegyezni, hogy zenei sajátosságait tekintve a könnyűzenei műfajok magyar nyelven előadott darabjai is idegen zenének minősülnek.) Ha pedig ez így van, akkor egy áldatlan tudathasadásos állapot jellemzi a mai magyar társadalmat: még magyarul gondolkodik, de már idegenül érez! Hagyományaink átalakulását vizsgálva megállapíthatjuk, hogy csekély másfél évszázad alatt megváltozott a magyar lélek, és ennek külső kifejezőeszközei: a dal, a tánc, a szokások, a viselet stb. A továbbiakban belső lelki folyamataink két fontos külső kifejezőeszközének vizsgálatát tűztem ki célul: a nyelvet és a népdalét.

Ezek vizsgálata nyomán arra a következtetésre jutottam, hogy a lelki sajátosságok, a világnézet, a gondolkodásmód szempontjából két ellentétes mentalitást különböztethetünk meg (ezt a gondolatot már mások is megfogalmazták, és én magam is inspirálódtam mások kutatásaiból, ld. például Záhonyi 2005., 66.). E két egymással szembenálló mentalitást az alábbi ábrával próbáltam szemléltetni:

¹ 2019. július 31-én Gyimesközéplekon, a XXIII. Gyimesi tánctáborban megtartott előadás írott változata, mely közvetlen folytatása egy előbbi előadásomnak. (ld. Szalay 2012)

1. ábra

A kör a teljességet, a mindenséget jelképezi. Jobb oldalra azt a lelket, azt az egyént helyeztem, aki belehelyezi magát az egységes egészbe. A teljesség részeként éli meg saját életét. Tudatában van annak, hogy ő maga egy apró, parányi része a mindenségnek, és hogy mellette milliárdnyi apró, parányi rész teszi ki a teljességet. Éppen ezért elfogadja ezeket, nem fordul szembe velük. Ezzel ellentétben, a másik póluson (baloldalt), az az egyén jelenik meg, aki kiemeli magát az egységes egészből, és a saját életét teljességgként éli meg. Az ő világa önmagában teljes, de nem vesz tudomást mások hasonló világáról. Éppen ezért nem is érti, és nem is tudja elfogadni a mások „teljességét”.

Több évezredes ősi hagyományainkat vizsgálva megállapítottam, hogy azt a magyar lelket, amelynek kifelé való megnyilvánulása e hagyomány, a jobb oldali ábra jelképezi. Hálásak lehetünk elődeinknek, akik idejekorán elkezdték gyűjteni és kutatni e hagyományt! Már a múlt századfordulón hangfelvételeket készítettek, és lejegyezték ezeket a dalokat, majd később a táncokat és a hangszeres népzene. Nekik köszönhetően olyan kincsek maradtak ránk, amelyeknek talán még tudatában sem vagyunk. Számomra éppen ezért nagyon fontos ezeknek a felbecsülhetetlen értékét, az égi, isteni üzenetét tudatosítani. Úgy érzem, itt olyan területen járunk, amely isteni titkokat tár fel előttünk. Ezek előtt csak meghajolni tudunk, és megköszönni a Teremtőnek, hogy megajándékozott bennünket ezekkel a kincsekkel.

Lükő Gábor, a régi „hallgató nóták” előadásmódjából kiindulva határozza meg a magyar időszemléletet.² „A magyar ember kétféleképpen szokott énekelni, danolni. Ha táncolni akar, vagy masírozni kell az úton, csárdás tempóban, tánc lépésben fújja a nótát, de mikor zavartalanul danolhat a maga mulatságára, nem tesz erőszakot a beszéd tempóján, hanem ahhoz szabja a zenei hangok időtartamát is. A költői beszéd tempója azonban más, mint a rendes, hétköznapi beszédé. A költő, a zeneszerző [...] azért ír verset, vagy zeneművet, mert nagyon megrohanták érzelmei, nem tud elfogulatlanul beszélni az emberekkel. A magyar zene ilyen spontán tör ki az emberből, azért nem osztható ütemek-

² Előadásomban itt meghallgattuk Kodály kászoni gyűjtéséből az *Egy kicsi madárka* kezdetű dallamot.

be. Folyik a maga módján, primitíven, s alig különbözik a csendes-óceáni népek, a szigetlakó pápuák zenéjétől. Az európai ember nem is tartja ezt zenének. Nem tudja felfogni, mi szép lehet ebben a rendszertelen kiabálásban, elnyújtott üvöltözésben. Szerintük csak az a zene, ami egyenlő részekre tagolja az időt, állandóan egyformán hullámszik benne a hangsúlyos és hangsúlytalan hangok sora. Ilyen a mi tánczenénk és sok újabb keletű nótánk is. A régi hallgató nótákat lassan elfelejtjük, mintha magunk is elhittük volna, hogy nem szépek.

[...] A magyar ember számára a tér határtalan, az idő időtlen, s a magyar képnek és nótának csak ezek keretében van értelme.

A magyar kép vagy hímzés csak kis részét tölti ki a rendelkezésére álló térnek, a többit üresen hagyja. A magyar zene sem tölti ki az időt, hanem csak egy részét, azután elhallgat. A zenei csendet a simán elnyújtott hang fejezi ki. Ez persze csak akkor szép, ha az ember bele tud feledkezni a nótába. [...]

A magyar ember sohasem siet, mert nem veszi észre az idő múlását, s művészetében sem méri az időt. A magyar zenének, a hallgatónótának csak ilyen magyar lelkekben van talaja. Az európai ember akkor is siet, amikor mulat, s nem tud mulatni, ha közben nem érzékelheti az idő múlását. [...] ezek az emberek szégyellik, hogy ennyi dolguk közt hiába töltik az időt, meg azt is, hogy unatkoznak, csak a magyar ember meri nyíltan bevallani, hogy az időt csak „mulat”-ja. Mert az ő idejéből telik. Annyira telik, hogy nem is kíváncsi rá, hogy futja-e belőle. Zenében sem osztja egyenlő közőkre, hanem akadálytalanul folytatja, egyes hangokat meg-megnyújtva a változatosság kedvéért. Ilyenkor is az idő végtelen bőségét élvezi. Ahol egy hangnak, egy szótagnak annyi idő jut, amennyi alatt az egész nótát el lehetne fújni, ott nem kell sietni semmivel sem. Pedig úgy van, ahogy mondom. Olvassuk el az „Egy kicsi madárka” kótáját (1. kóta). A nótá sorai hat szótagosak. Az első sor első öt szótagja 3/8 rész idő alatt folyik le, utolsó, vagyis hatodik szótagja viszont 17/8-ot kitölt. Ehhez jön még 2/8-nyi (4/8!) szünet, s úgy folytatódik a nóta második sorában.” (Lükő 1942, 283-284.) Íme a Kodály gyűjtötte „Egy kicsi madárka” dallama (1. kottapéllda, Lükő 1942, 285.):

1. kottapéllda

Hallgató ♩=184 Káoszónimpér, Kodály Z.

Egy kicsi madárka Hozzám kez - de jár - ni,

Virá - gos ker - temben Fészket kez - de rak - ni.

Ez az egyik aspektusa annak a lelki, szellemi mentalitásnak, amely az 1. ábra jobb oldali szimbólumában jelenik meg. Ugyanakkor felhívom az olvasó figyelmét arra, amit Lükő Gábor is kihangsúlyoz: az európai ember, akinek lelki, mentalitásbeli sajátosságait a bal oldali szimbólum jeleníti meg, nem érti ezt a zenét. Nem érti, mert más az időszemlélete. Ő ugyanis kiemeli magát a mindenségből, vagy mondhatjuk, az örökkévalóságból. Ezért kell egyenlő részekre tagolnia az időt.

A már említett előző tanulmányomban arra a következtetésre jutottam, hogy ezek az ellentétes lelki-szellemi sajátosságok egymástól különböző népeknél jelennek meg. Érdekes módon Földünkön több olyan nép és népcsoport él, amelyik bizonyos kutatási eredmények alapján rokonságban áll egymással, és az említett ábra jobb oldalán található mentalitást képviseli. Ezeknek a népeknek, népcsoportoknak lakóhelye hat foltként jelenik meg a földgömbön. Az egyik: Közép-Ázsia. Itt laknak a magyarok egészen közeli rokonai az Urál hegység keleti részén: az osztjákok, a votjákok, a marik stb. A másik: Távol-Kelet, többek között a japán, a koreai és az uigur népekkel. Ez utóbbiakkal is igen közeli rokonságban állunk (erről bővebben ld. Szalay 2012). A harmadik a Kárpát-medence, ahol tulajdonképpen a magyar nép képviseli az említett világszemléletet. A negyediket a kelta népek nyugat-európai leszármazottai testesítik meg, ők a skótok és az írek. Vannak olyan elképzelések is, amelyek szerint a baszk is kelta eredetű nép. Ez azért érdekes, mert ők is közeli rokonságban állnak a magyarokkal (ld. Szalay 2012). Az ötödik folt az amerikai indiánokat, a hatodik pedig a közép-afrikai bantu népcsoportokat foglalja magába.

E népek és népcsoportok közös gondolkodásmódjának, szemléletének közös külső megnyilvánulási formái vannak, amelyeket különböző kutatások emelnek ki és támasztanak alá. Az egyik megnyilvánulási forma a pentatónia: mindenik nép zenéjében alapvető fontosságúak az ötfokú hangsorok.³ A másik ilyen a nyelv: mindenik említett népcsoport ragozó nyelvet beszél. A harmadik a génállomány: a génkutatások eredményei is rokonságba hozzák őket, és végül a negyedik az ősrégészet: ezeken a földrajzi területeken találtak már az őskortól kezdve olyan ősmagyar vagy más nyelvű feliratokat, amelyeket sikerült megfejteni (ld. Árkay é. n.).

A lelki-szellemi sajátosságok terén tehát két ellentétes csoport emelkedik ki a „népek tengeréből”. Nem véletlen, hogy ilyen duális ellentétpárok mutatkoznak nemcsak a mindennapi életünkben, hanem a szemléletünkben, gondolkodásmódunkban is. Valamikor a teremtés folyamatában az egységállapot kettéválik.

³ ötfokú = pentaton, hétfokú = diatonikus

Ezt nagyon jól érzékelteti a magyar nyelv, amelyben $1 = 2$ (vagy $2 = 1$): „kettő teszi ki az egységet, azaz a kettőt félbe osztva az eredmény nem egész, hanem fél (két fél = egész). Minden páros szervünk, öltözködési darabunk párosan egész, kettéosztva csak fél. Például ha féllábút mond a magyar, akkor nem az illető lábának a felét érti alatta, hanem az egyik ép lábát (ugyanígy félszemű, félkesztyű stb.). Tehát akkor ép, akkor egész(séges), ha kettő van neki, vagy kettő van belőle. Azonban a kettő egységről egyes számban beszél: nem azt kérdezi, hogy hol vannak a cipőim, hanem, hogy hol a cipőm. Ezzel szemben egyes indoeurópai nyelvek még egy darabnak minősülő ruhadarabokat, használati tárgyakat is csak többes számban tudnak megjelölni (pl. a rövidnadrág angolul shorts, [...] románul a szemüveg ochelari stb.).” (Ld. Szalay 2012.) Amikor az *egész* vagy az *egy* szótóbból kialakult ragozott, továbbfejlődött szavainkat vizsgáljuk, láthatjuk, hogy azoknak az értelme mindig a belső lelki sajátosságainkra utal. A következő, saját tollamból származó, rövid nyelvjáték jól szemlélteti a magyar *egy* (= *egysz* = *egész*), *kettő* és *fél* szavak eredeti, ősi jelentését. „Nyelvünk még emlékszik az egységtudatra, és ősrégi időkből üzen nekünk. Azt kérdezi tőled: Tudsz-e még **egységben** gondolkodni? Vagy csak **kétségben**? Mert ha **kétségeid**, **kételyeid** vannak, akkor megbomlik az **egyensúly**, és oda az **egészséged**. S ha elveszted az **egészségedet**, akkor **félsz**. S a **félelem** nem jó tanácsadó: hatására **kétségbe** esel. Ha nem értesz **egyet felebarátoddal**, ha **kétségbe** vonod az ő álláspontját, mentalitását, az ő **egységét**, akkor hiányzik belőled az **együttérzés**. De ha **egyetértésben** élsz mindenkivel, akkor megmarad az **egyensúlyod** és **egészségnek** örvendesz. Továbbá, a **feleségem** is csak velem **együtt** alkot **egységes egészet**, ugyanúgy, mint a **felebarátom**.” (Ld. Szalay 2012.) Akkor vagyunk igazán **egyek**, ha **ketten** vagyunk a **feleségemmel** (**felebarátommal**), és azért ő a **feleségem** (**felebarátom**), mert ha csak **egyedül** van, akkor nem **egész**, és én sem vagyok **egész** nélküle. Meggyőződése, hogy a magyar nyelv valamikor a férjre is használta a feleség szót.⁴

Ennek a mentalitásnak a lelki sajátosságai között ott van tehát az **egyensúly**, a lelki **egyensúly**. Ott, ahol az idő az örökkévalóságba megy át, ott belül bizonyosan lelki béke lakozik. Ott van továbbá az **egyetértés**, az **együttérzés**. Az utóbbi igen magas lelki minőséget képvisel, és vele együtt jár az elfogadás, a befogadás. Ezeket népi kultúránkban is nyomon követhetjük. A pentatónia például

⁴ Az idézett előadásomban Bernád Ilona természetgyógyász és kutató megerősítette ezt a feltételezésemet, és elmondta, hogy Moldvában, Trunk közösségben a mai napig feleségnek nevezi az asszony a férjét.

egy nyitott rendszer: elfogadja, befogadja az idegen elemeket. A magyar ötfokú népdalok nem mindig csak öthangúak. A hangsor nagyobb hézagjait, a *la* és a *do*, illetve a *mi* és a *szó* közötti teret gyakran töltelékhangok, vendéghangok egészítik ki. Ezeket a kínai nyelvből kölcsönözve, pien hangoknak nevezzük. Általuk az ötfokú hangrendszer kiegészülhet hat-, hét-, nyolc- vagy kilencfokúvá. Ilyenkor a *la* és a *do* között megjelenhet a *ti* és/vagy a *tá*, esetleg mindkettő, a *mi* és a *szó* között pedig a *fá* és/vagy a *fi* (ld. a 2. kottapéldát).

2. kottapélda

A különböző népek zenéjében nem vezet egyenes fejlődési út az ötfokúságtól a hétfokúságig, mint ahogy azt bizonyos nyugat-európai szakemberek állítják. A pentatónia és a diatónia két teljesen különálló zenei hangrendszer, hiszen teljesen különálló, sőt ellentétes lelki és mentalitásbeli sajátosságokat tükröz. Az ötfokú hangsor kiegészülhet ugyan hétfokúvá is, azonban ezáltal nem lesz diatonikus. Az ilyen dalokban szinte mindig felfedezhető a dallam ötfokú váza, ahol a pentaton sor hangjainak meghatározó szerepük van. A pien hangok pedig legtöbbször másodrangú, töltelék szerepet játszanak. Ezzel ellentétben a hétfokú hangrendszer többnyire zárt. „Ezekben a népdalokban nagyon ritkán fordul elő, hogy a rendszertől idegen hangok jelenjenek meg. Azt a lelket képviselik, mely kiemeli magát az egységes egészből, legtöbbször képtelen elfogadni, befogadni a mászatot, a tőle idegen mentalitást, világnézetet.” (Ld. Szalay 2012.)

Az ősi magyar ereszkedő pentaton népdalaink nagy hangterjedelműek. Egy azonos számú hangmagasságból álló dallam nagyobb teret igényel az ötfokú rendszerben, mint a hétfokúban. Ha át szeretnénk írni egy oktáv terjedelmű diatonikus dallamvonalat pentaton hangsorba, ez utóbbi négy hanggal túl fogja lépni az oktávot (hétfokú hangsorban számítva). Íme egy ilyen nagy teret bejáró pentaton népdal Mezőségről, mely oktáv + kvint hangterjedelmű (Jagamas 1974, 243-244., ld. a 3. kottapéldát):⁵

⁵ Gyűjteményünk II. kötetében a 128-as.

3. kottapélda

Tempo giusto ♩ = 76

1 (hn) Jár ki, lá-bom, jár' ki most, nem pa-ran-csal sen-ki most, (ai)
 Sem a né-mel, sem a től, nyis' ki, ba-bám, az aj-tól. (ai)
 Jaj de las-san nyi-tod ki, mint-ha nem tud-nád, hogy ki, (óte)
 Jaj de las-san nyi-tod ki, mint-ha nem tud-nád, hogy ki.

Ez a dallam olyan, mint a mesebeli hétmérföldes csizma. Sok világot tudunk átjárni vele, általa át tudunk kerülni egyik világból a másikba: az anyagiból a szellemibe és vissza.

Egy másik jellegzetessége ennek a sajátos lelkiségnek a közösségben való gondolkodás. A közösség, mint a teljesség megnyilvánulása sokkal fontosabb az egyénnél, aki valójában csak apró része a teljességnek. Erre vonatkozóan egy rövid történetet szeretnék megosztani az olvasóval, melyet régebb e-mailben kaptam. „Egy antropológus egy afrikai törzs gyermekeinek javasolt egy játékot: letett egy kosár gyümölcsöt egy fa mellé, majd így szólt: aki előbb odaér, az nyeri a gyümölcsöt! Erre a gyermekek mind felálltak, kézen fogták egymást, és együtt szaladtak érte. Megkérdezte, hogy miért nem versenyeztek? Mire ők: Ubuntu. Hogyan tudna valamelyikünk is boldog lenni, ha bármelyikünk szomorú? E törzs nyelvén Ubuntu annyit tesz: **Vagyok, mert vagyunk**. Utánanéztem az Ubuntu szónak az interneten. Kiderült, hogy eredetét a bantu nyelvekből származtatják.” (Ld. Szalay 2012)

Ha végiggondolom, hogy ma milyen versenyszellem uralkodik társadal-munkban, megfogalmazódik bennem, hogy ez nem a mi lelkiségünket tükrözi. „Idegen kultúra hatásai alatt élünk, elhatalmasodott rajtunk az idegen mentalitás, gondolkodásmód. Ennek kapcsán [...] Andrásfalvy Bertalant idézem: «Kodály tisztán emberi értéknek nyilván azt tartotta e gyermekjátékok-

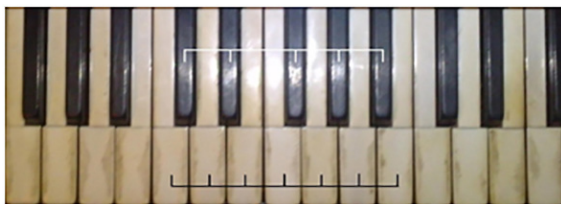
ban, hogy nincs bennük versengés, az az embereket egymással szembeállító törekvés, hogy a másikat legyőzni – dicsőség, öröm. Ma a játéknak egyértelműen ez a lényege: Ki az erősebb, gyorsabb, ki üti ki, szúrja le a másikat, ki dob messzebbre, ki a szebb, ki játszik szebben hegedűn, ki énekel, zongorázik jobban stb. Minden verseny lett. Gazdaságban, kereskedelembe, politikában, harctéren, tudományban, művészetekben... A verseny megrontja a közösséget, ahol egy győztes van, ott sok vesztes is. A népi játékban nincs versengés, amint nem volt az őstársadalmakban sem. Idegen a gyermeki lélektől is. Jézus akkor állítja a kisgyermeket a tanítványok elé, amikor észreveszi, hogy azok a háta mögött versengenek, hogy ki lesz az első a mennyek országában. Akkor mondja: ha nem lesztek olyanok, mint ez a gyermek, nem juttok be a mennyekbe. Aki első akar lenni, legyen mindegyik szolgája.» (Ld. Szalay 2012, ill. Andrásfalvy 2008, 472.)

Fontos, hogy milyen belső hangokra hallgatunk, és milyen belső hangokat követünk. Meggyőződésem, hogy nem hiába születünk le a Kárpát-medencébe magyarnak. Lelkünk rezonál azzal a hagyománnyal, ami itt ősidők óta kialakult. Ezt több óvónő is igazolta a tavaly: elmondták, hogy amikor magyar gyermekdalt tanítottak, az óvodás korú gyermekek pillanatok alatt megtanulták azt, míg az idegen dallamokat (akár magyar szöveggel is) sokkal nehezebben sikerült nekik megtanítani.⁶ Manulek Zsuzsa pszichológus egy régebben tartott előadásában elmondta, hogy a kislányának hat éves koráig több mint kétszáz magyar gyermekdalt és népdalt tanított meg. Továbbá hozzátette, hogy ha megvan ez az alap, ha hat éves koráig ebben a szellemben és hagyományban műveltük a gyermek lelkét, akkor a további életében érheti bármilyen idegen hatás, az ő ízlése, értékrendszere, az ő lelki sajátosságai, mentalitása nem fog csorbát szenvedni. Három gyermekem példájával magam is alátámaszthatom ezt a megállapítást.

Eddig beszéltem a pentatóniáról és a diatóniáról, mint két ellentétes szemléletet tükröző rendszerről. Ha a zongora billentyűit szemléljük, a két pólus jól elkülönül egymástól: az ötfokú rendszert a fekete billentyűk, a hétfokút pedig a fehérek alkotják (ld. a 2. ábrát).

⁶ A tavalyi évben csaknem ezer óvodapedagógus részesült olyan ingyenes képzésben, amely a magyar hagyományokra épült. A Magyar Kormány által támogatott és a budapesti Hagyományok Háza, valamint a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége által az erdélyi magyar óvónőknek szervezett továbbképző-tanfolyamsorozat címe: Kompetenciafejlesztés népi hagyományok által.

2. ábra

„A zongora segítségével könnyebben megérthetjük azt is, hogy a két rendszer tulajdonképpen kiegészíti egymást: $5 + 7 = 12$. A tizenkettő pedig az egésznek, a teljességnek a szimbóluma: 12 a csillagjegyek, a hónapok, az órák száma, $12 =$ egy tucat, tehát maga az egységes egész. A zenében tulajdonképpen arról van szó, hogy az ötfokú rendszer alkotja az egyik felét, a hétfokú pedig a másik felét a teljes egésznek.” (Szalay 2012) Maga a teljesség: a kettő együtt. Hiszen duális világban élünk, amelyben szükség van mindkettőre. Ha az egyik pólust kivesszük egy duális rendszerből, megszűnik a rendszer. Ugyanúgy, mint ahogy az elektromos áram vagy a mágneses rendszer sem működik egyik pólusa nélkül sem. Duális világunk: isteni adomány. Azoknak a népeknek, akik egyik vagy másik pólus sajátosságait jelenítik meg itt a Földön, isteni küldetésük van. Ha ezt elfogadjuk, akkor feltehetjük a kérdést: vajon miért ítélkezünk egyik vagy másik szemlélet fölött? Hiszen az elfogadásba nem fér bele az ítélkezés!

Említettem, hogy csekély másfél évszázad alatt megváltozott a magyar lélek és ennek külső kifejezőeszközei: a dal, a tánc, a szokások, a viselet stb. Ha körülnézünk a mai magyar társadalomban, észrevehetjük, hogy az emberek belső lelki sajátosságai között mindkét pólust megtaláljuk. Sőt, ha nagyon őszinték akarunk lenni, akkor megállapíthatjuk, hogy az egyik pólus nagyobb teret nyert, felülrekedett a másikon. De nem az, amelyik az ősi hagyományokból kifelé megnyilvánult, hanem a magyar lélek számára idegen mentalitás. Ha elfogadjuk, hogy a zene, a tánc, a hagyományok, a szokások vagy maga a népdal, az éneklés az érzelmek kifejezőeszközei, akkor azt mondhatjuk, hogy ma idegen érzések uralkodnak a magyar ember lelkében. Ahhoz viszont, hogy isteni küldetését meg tudja valósítani, nemcsak magyarul kellene gondolkodnia, hanem magyarul kellene éreznie is. Ha nem tudatosítjuk magunkban, hogy milyen belső kincsekkel, milyen isteni adományokkal rendelkezünk, és ezeket nem tesszük magunkévá, nem így élünk, nem így nyilvánulunk meg a külvilág felé, akkor nagy bajban van a magyarság. Előadásomnak tulajdonképpen ez a legfontosabb mondanivalója.

„Kelet és nyugat ütközőpontján álló országnak, népnek élete célja csak az lehet, hogy mind a kettőhöz hozzátartozzék, ellentéteiket magában kibékítse, egybeolvassza.” (Kodály 1974, 82.) „Tudunk-e Európa és Ázsia közt nem ide-oda hanyódó komp lenni, hanem híd, s talán mindkettővel összefüggő szárazföld? Feladatnak elég volna újabb ezer évre!” (Kodályt idézi Andrásfalvy 2008, 472.)

Ahhoz, hogy a két pólust önmagában kibékítse, egybeolvassza és hidat építsen a kettő között, a magyar népnek meg kellett ismernie és fel kellett vennie az ellenpólus szemléletét is. Az évszázadok során beépítette saját zenéjébe az egységes egész másik felét is: népdalaink között nagy számban találunk diatonikus dallamokat. Szép példája ez a másság elfogadásának, befogadásának, mely az egység tudatában élő lélek természetes megnyilvánulása. (Ld. Szalay 2012) Úgy tűnik azonban, hogy ebbe a megismerési folyamatba belealudt a magyar. A mai társadalomban szunnyad a magyar lélek. Ideje hát felébrednünk, hálát adnunk a Teremtőnek mindazért, amivel megajándékozott bennünket, és isteni küldetésünkhöz híven, tolmácsolnunk a világ felé nemcsak a lélek külső megnyilvánulási formáit, hanem annak belső sajátosságait, felbecsülhetetlen kincseit is, melyeknek az egységtudatban nem szab határt sem idő, sem tér!

IRODALOM

- Andrásfalvy Bertalan (2008): *A művelődéspolitikai fő feladatai*. In: *** Magyar nemzetstratégia, Magyar Konzervatív alapítvány, Püski, Budapest
- Árkay László (é. n.): *Monográfok no. 5.*, <http://www.magtudin.org/Arkay%20Laszlo.htm> (megtekintve 2019. XI. 14-én)
- Jagamas János, Faragó József (1974): *Romániai Magyar Népdalok*, Kriterion, Bukarest
- Jagamas János (1984): *Magyaró énekes népzeneje*, Kriterion, Bukarest
- Jagamas János népzenei gyűjteménye (2014), a Román Akadémia Folklor Archívuma – a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpontjának Zenetudományi Intézete – Hagyományok Háza
- Járdányi Pál (1977): *Magyar népdaltípusok I., II.*, Editio Musica, Budapest
- Kodály Zoltán (1974): *Néphagyomány és zenekultúra*. Válogatta, előszóval és jegyzetekkel ellátta Katona Ádám, Kriterion, Bukarest
- Lajtha László (1954): *Széki Gyűjtés*, Zeneműkiadó, Budapest
- Lükő Gábor (1942): *A magyar lélek formái*. Exodus, Budapest

Pávai István (2006): *Erdély a néprajz-, népzene- és néptánc kutatás tájszemléletében*, in: Zenetudományi dolgozatok 2004-2005., MTA BTK Zenetudományi Intézet, 193-216.

Szalay Zoltán (2012): „A magyar népdal ... az egész magyar lélek tükre” – gondolatok egy Kodály idézet nyomán, <https://docplayer.hu/35656037-A-magyar-nepdal-az-egesz-magyar-lelek-tukre-gondolatok-egy-kodaly-idezet-nyoman-1.html> (megtekintve 2019. XI. 14-én)

Szalay Zoltán (2018): *Csak tiszta forrásból. Magyar népdalok 1.* Romániai Magyar Néptánc Egyesület, Sepsiszentgyörgy

Vargyas Lajos (2005): *A magyarság népzeneje*, CD-ROM digitális kiadás, szerk.: Paksa Katalin és Bajcsay Rudas Márta, Akadémiai Kiadó, Budapest

Záhonyi András (2005): *Ősi titkok nyomában*. Miskolci Bölcsész Egyesület, Miskolc.

*** Hagyományok Háza Folklórdokumentációs Archívuma (www.folkloredb.hu – megtekintve 2019. XI. 14-én)

*** *Magyar Népzenei Antológia. Digitális összkiadás* (é. n.), főszerkesztő: Richter Pál, FolkEurópa Kiadó és Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Budapest

*** MTA BTK Zenetudományi Intézete online adatbázisok: Kallós Zoltán gyűjtései (<http://db.zti.hu/kallos/kallos.asp>), Publikált népzenei hangfelvételek internetes adatbázisa (<http://db.zti.hu/24ora/dalok.asp>), Magyar Népzene Tára XII. illusztrációs válogatás az eredeti hangfelvételekből (<http://db.zti.hu/mnt12/mnt.asp>), Bartók Béla: Magyar népdalok. Egyetemes gyűjtemény, digitális közreadás (második, átdolgozott kiadás) (<http://systems.zti.hu/br/hu>), valamint a Hungarchívum (<https://zti.hungaricana.hu/>) – (megtekintve 2019. XI. 14-én)

<http://folklife.hu/map/> (megtekintve 2019. XI. 14-én)

[http://hu.wikipedia.org/wiki/Ubuntu_\(ideologia\)](http://hu.wikipedia.org/wiki/Ubuntu_(ideologia)) (megtekintve 2019. XI. 14-én)

<http://terkep.jacs.net/> (megtekintve 2019. XI. 14-én)

KALOTASZEG

FELSZEG

1. Újesztendő, új az idő

Újévköszöntő

Magyargyerőmonostor

Sinkó Jánosné, 38 éves

Gy.: Almási István, 1968.

Újesztendő, új az idő,
Most kezd újulni,
Újulásán víg örömet
Akar hirdetni.

Hirdeti már a Messiás,
Eljött meglenni,
Legyetek a nagy Istennek
Áldott hívei!

Elmúlt tőlünk az ó idő,
Melyben bánkódtunk,
Bánat után siralomra
Gyakran jutottunk.

Jutott hozzánk az új idő,
Melyben vigadjunk,
Vigasságban Úr Jézusnak
Glóriát mondjunk!

Áldott Jézus, dicső Krisztus,
Áldj meg most minket,
Bő áldással, ajándékkal
Töltsd bé szívünket!

Terjesszed ki áldásodat
Ez esztendőre,
Őrizz minket, áldott Jézus
Mindvégig, Ámen!

2. Készítsd, műzsám, lantodat

Névnapköszöntő

Magyargyerőmonostor

Id. Sinkó István „Jézus”, 76 éves

Gy.: Almási István, 1968.

Készítsd, műzsám, lantodat,
Perdítsd meg citerádat,

Hogy harsogjon trombitája,
Meg ne szűnjék virginája,
Szépen zengő nótája,
Meg ne szűnjék hárfája!
Jer, menjünk tetejére
Jéríko szent hegyére,

Ott szép sereggel megálljunk,
Alleluját énekeljünk,
Hogy felvirrasztott mára,
Szent Istvánnak napjára!

Hogy Szent István napja fénye,
Régtől fogva várt reménye,
Dicsőség az Istennek,
Ki adója mindennek!

3. Édesanyám, édesanyám

Sírató

Körösfő (Sárvásár)

Ambrus Sándorné Márton Katalin, kb. 66 éves

Gy.: Vargha Balázs, 1967., Budapest

Édesanyám, édesanyám,
Mér' indult el arra ja hosszú útra,
Ahonnan ne várjuk többé vissza soha?
Térjen vissza, drága jó édesanyám!

Miér' hagyott itt bennünket ilyen korán, drága kedves jó édesanyám?
Hova menjek, hogy feltaláljam,
Merre menjek, drága, hogy
Tanácsot kérdezzek kedtől (kendtől), drága jó édesanyám?
Mír tőttötte úgy teli nekem a keserű poharat,
Amit kiinni nem tudok többet soha, drága jó édesanyám?
Nyugodjon csendesen, drága,
Ha nem sajnált bennünket, ennyiet itt hagyni, drága jó édesanyám!
Ó, be nagy a bánatom érte, drága jó édesanyám,
Pedig nem is kéne, hogy tudjam, hogy mi a bánat,
De tizenhét éves koromba' itt hagyott, drága jó édesanyám.
Ó, adjon a Jóisten kednek (kednek) csendes jó nyugalmat a nagy nyavalyája után,
Me' olyan bánatos szívvel hagyott itt bennünket, drága.
Nyugodjon csendesen, azt kívánom!

4. Istenem, Istenem, szerelmes Istenem

Magyargyerőmonostor

Kalló Ferenc, 67 éves

Gy.: Almási István, 1968.

Istenem, Istenem, szerelmes Istenem,
Hogy kell e világot búval eltöltenem,
Búval eltöltenem, gyötrellemmel lennem,
Szeretetlen társsal egy ágyba fekünnöm.

5. Kifütyölte nékem a sárgarigó

Magyargyerőmonostor

Id. Sinkó István „Jézus”, 76 éves

Gy.: Almási István, 1968.

Kifütyölte nékem a sárgarigó,
Katonának béíratott a bíró,
Hadd el, bíró, nem lesz nagyobb gazda,
Jó az Isten, kiszabadít valaha.

Édesanyám mondta nékem, gyászoljak,
Fekete gyászruhát vegyek magamnak,
Fekete gyász, fehér az én zsebkendőm,
Elhagyott a kökényszemű szeretőm.

6. Elment az én rózsám

Magyargyerőmonostor

Kalló Ferenc, 67 éves

Gy.: Almási István, 1968.

Elment az én rózsám
Ki Magyarországra,
Jaj-jaj-ja-ja-jaj, ja-ja-ja-ja-ja-jaj,
Ki Magyarországra,
Ki Magyarországra.

Azt üzente nékem,
Menjek el utána,
Jaj-jaj-ja-ja-jaj, ja-ja-ja-ja-ja-jaj,
Menjek el utána,
Menjek el utána.

Menjen el a kutya
Idegen országba,
Jaj-jaj-ja-ja-jaj, ja-ja-ja-ja-ja-jaj,
Idegen országba,
Idegen országba.

*

Inkább meggyászolom
Fekete ruhába,
Ej-haj, ha-ja-ha,
Fekete ruhába.

Délig feketébe,
Délután fehérbe,
Ej-haj, ha-ja-ha,
Délután fehérbe.

7. Megházasodtál, te Pista

Magyargyerőmonostor

Id. Sinkó István „Jézus”, 76 éves

Gy.: Almási István, 1968.

Megházasodtál, te Pista,
Feleséged szép Juliska,
Hej, dínomdánom,
Míg élek, megbánom,
Hogy megházasodtam.

Felkél jókor, nyolc órákor,
Olyan fejjel, mind egy bokor,
Hej, dínomdánom,
Míg élek, megbánom,
Hogy megházasodtam.

A szemébe' olyan csipa,
Mint egy két krajcáros pipa,
Hej, dínomdánom,
Míg élek, megbánom,
Hogy megházasodtam.

8. Virág, virág, sárga virág

Körösfő (Sárvásár)

Ambrus Sándorné Márton Kata, ?

Gy.: Demény Piroska, 1954., Kolozsvár

Virág, virág, sárga virág,
Nem élünk mink búval, mind más,
Ej-haj, addig iszom, amíg élek,
Ha meghalok, semmit érek.

Azt gondoltam, még a világ,
Mindig ég a gyertyavilág,
Ej-haj, de már látom, hogy elalszik,
Rám a világ is haragszik.

*

Körösfői részeg alatt,
Három kislány zabot arat,
Ej-haj, zabot arat a lovának,
Szeretőt keres magának.
Ej-haj, zabot arat, nem vadlencsét,
Lányt szeretek, nem menyecskét.

Édesanyám is árva vót,
Mégis, énrám jó gondja vót,
Ej-haj, éjjel süttöt, nappal mosott,
Jaj de keservesen tartott.

Mondd meg, babám, vagy izend meg,
Mér' haragudtál énrám meg.
Én azt nem izenem, meg se mondom,
Mer' én terád nem haragszom.
Én azt nem izenem, meg se mondom,
Tudod te, hogy mér' haragszom.

*

Elment az én babám Pestre,
 Hazajő holnap estére,
 Ej-haj, mindenkinek hoz újságot,
 Csak nékem szomorúságot.

Elment az én babám Pestre,
 Postáslegén lett belőle,
 Ej-haj, mindenkinek ír újságot,
 Nékem a szomorúságot.

s Ez a kislány boglyát tetőz,
 Aki rakja, annak nem főz,
 Ej-haj, hull a murva kalapjára,
 Énutánam ne járj sírva.

s Énutánam hiába jársz,
 Hiába tapodod a sárt,
 Ej-haj, mer' én árva kislány vagyok,
 Nem tehozzád való vagyok.

9. Fecském, fecském, édes fecském

Körösfő

Péntek Jánosné Szabó Ilona „Gyugyi”, 1896.

Gy.: Kiss Lajos, Sztanó Pál, 1959., Budapest

Fecském, fecském, édes fecském,
 Vidd el az én levelecském,
 Vidd el, vidd el, csuhaj, messze tájra,
 Tedd a rózsám ablakába!

Ha kérdi, hogy honnan jöttél,
Kinek a postása lettél,
Mondjad, hogy egy szegény regutáé,*
A te kedves galambodé!
Mondjad, hogy egy szegény regutáé,
A te régi galambodé!

10. Úgy elmegyek, meglássátok

Jákótelke

Zsebe Gáspárné Gál Kata, 62 éves

Gy.: Gurka László, 1957., Nyárszó

Úgy elmegyek, meglássátok,
Soha hírem sem halljátok,
Ej-haj, mikor híreket halljátok,
Gyászlevem olvassá[tok].

A zsoboki réztoronyba'
Kilencet ütött az óra,
Ej-haj, nem ütött a' nekem jóra,
Áll a babám kézfogója.

Elment az én babám Pestre,
Postáslegény lett belőle,
Ej, de mindenkinek hoz újságot,
Nekem csak szomorúsá[got].

Elment az én babám Pestre,
Hazajú maj' szombat este,
Ej-haj, ha nem hoz nekem pogácsát,
Nem adok neki vacsorát.

*

* regruta (reguta) = újonc katona

Szárad a bokor a tetőn,
 Száradj meg, kedves szeretőm!
 Ejhaj, ne úgy száradj, mind a szegfű,
 Hanem, mind a lekaszált fű!

Szárad a bokor a réten,
 Száradtál volna meg régen,
 Ej-haj, hogy ne esmértelek vóna,
 A szívem nagy bánatára!

11. Arrul alól kéken beborult az ég

Körösfő

Ambrus Sándorné Márton Kata, 37 éves

Gy.: Bartók Béla, 1938., Budapest

s Arrul alól kéken beborult az ég,
 Az én babám most írja bús levelét,
 Írd meg, babám, írd meg minden sorsodat,
 Hogy tudjam meg, mihez tartsam magam[at]!

s Édesanyám volt az oka mindennek,
 Mért nem adott engem a szeretőmnek,
 Adott vóna, jédesanyám, csak annak,
 Kit a szívem kiválasztott magának.

*

Mikor megyek a vizitációra,
 Ingem, gatyám leteszem a padlóra,
 Darutollas kalpom az asztalra,
 Könnyes szemmel nézek a nagyurakra.

Mikor megyek Váralmásról kifelé,
 Lányok kísérnek az állomás felé,
 Mindegyikkel kezet adtam sorjába,
 Csak a babám maradt legutoljára.

Verd meg, Isten, ki a gőzöst csinálta,
De még jobban, aki azt feltalálta!
Elviszi a szegény legényt messzire,
Ferenc József savanyó kenyérére.

*

Mikor megyek a falumból kifelé,
Lányok kísérnek az állomás felé,
Úgy elmegyek, mind egy szegény vándorló,
Kinek az élete veszteni való.

Úgy elmegyek, hírt sem halltok felőlem,
Párjavesztett kismadár lesz belőlem,
Leszállok egy zöld erdőbe zokogva,
Fészket rakok egy nefelejcsbokorra.

Nincsen kedvem, mer' elvitte a fecske,
Egy nagy száraz jegenyefára tette,
Mikor az a jegenyefa kivirít,
Akkor leszek, kisangyalom, a tiéd.

*

Erdélyország az én hazám, nem Német,
Oda vágyik az én szívem, míg élek,
Ott hattam egy barna kislányt hervadni,
Azt szeretném még csak egyszer meglátni!
de Ott hattam egy barna kislányt hervadni,
Azt szeretném még csak egyszer meglátni!

Ha *jel*indul az a vonat, hadd menjen,
Énutánam senki ne keseregen,
Ha valaki énutánam kesereg,
Azt kívánom, a Jóisten áldja meg!

Édesanyám, mondok kendnek valamit,
 Gombolja ki piros lájbim^{*} elejét,
 Nézze meg, hogy mi bántja ja szívemet,
 Elti[l]tották tőlem a szeretőmet.
 Elti[l]tották, vagy az Isten elvette,
 Annak adta, *j*aki nem érdemelte.

Édesanyám, ha ked (kend) tudná, amit én,
 Milyen gyenge szívű lánya vagyok én,
 Ha kiülök a tornác küszöbjére,
 Vágyik szívem a régi szeretőmre.
 s Ha kiülök a tornác küszöbjére,
 Vágyik szívem a régi szeretőmre.

12. Arrul alól kéken beborult az ég

Körösfő

Péntek Jánosné Szabó Ilona, 41 éves

Gy.: Bartók Béla, 1938., Budapest

Arrul alól kéken beborult az ég,
 Az én babám most írja bús levelét.
 Ír[d] meg, babám, ír[d] meg minden sorsodat,
 Hogy tudjam meg, mihez tartsam magamat,
 Hogy tudjam meg, hogy megvársz te engemet,
 Örömmel tőtsem el a három évemet!

Kitőtöttem három évet, hat napot,
 Kapitány úr, szalutálni^{**} nem tudok,
 Majd szalutál az a bundás regruta,^{***}
 Kinek hátra harminchat kis hónapja.

* lajbi: vastagabb posztóból készült, fémgombos mellény

** szalutál = tiszteleg

*** regruta (reguta) = újonc katona

13. Arra kérem az én jó Istenemet

Körösfő

Ambrus Sándorné Márton Kata, 37 éves

Gy.: Bartók Béla, 1938., Budapest

Arra kérem az én jó Istenemet,
Gyógyítsa meg az én árva szívemet,
Gyógyítsa meg az én árva szívemet,
Gyenge szívem nemsokára megreped.

Fáj a szívem, kimondani nem lehet,
s Akiér' fáj, gyógyítani sem lehet,
Majd meggyógyít a koporsóm deszkája,
Mikor a föld suhogva jomlik rája.

De szeretnék az égen csillag lenni,
s Az ég alján homályosan ragyogni,
Éjfél körül kerülgetném az eget,
Ha megtudnám, hogy a babám kit szeret.

14. Édesanyám volt az oka mindennek

Körösfő

Péntek Jánosné Szabó Ilona „Gyugyi”, 1896.

Gy.: Kiss Lajos, 1959., Budapest

Édesanyám volt az oka mindennek,
Mért nem adott engem a szeretőmnek?
Adott volna engemet is csak annak,
Kit a szívem kiválasztott magának!

Volt énnékem édesanyám, de már nincs,
Mer' elvitte a tavaszi nagy árvíz,
Három hete, mióta mind halászom,
Könnyeimtől még a vizet se látom.

Kihalásztam édesanyám kendőjét,
Zöld selyemmel rávarrattam a nevét,
Közepébe búbanatot varrattam,
Édesanyám, jaj de árván maradtam!

Árva, árva, olyan árva nincs, mint én,
Aki olyan igazán sírjon, mind én,
Sírok biz én, siratom a lányságom,
Mindig sírok, még (míg) élek e világon.

Arra kérem én a jó Istenemet,
Gyógyítsa meg az én gyenge szívemet,
Gyógyítsa meg, csak még egyszer, ha lehet,
Ha nem lehet, vigyen el hát engemet!

Árvacsajánt (árvacsalán) nőtt az én udvaromra,
De szép legény lakik a szomszédombá,
Rá sem merem én a szememet vetni,
Mer' azt mondják, hogy nem szabad szeretni.

Virág ökröm kiverettem a rétre,
Korán reggel, a harmatos levélre,
Nem hallom a Virág ökröm harangját,
Az én babám mással éli világát.
Nem hallom a Virág ökröm kolompját,
Az én babám mással éli világát.

Nem tudod, babám, mennyire szeretlek,
Meghallgatnád dobogását szívemnek,
Meghallgathattad vóna, babám, régen,
Mer' csillagunk egy helyt ragyog az égen!

*

Árva, árva, olyan árva nincs, mint én,
Aki olyan igazán sírjon, mind én,
Sírok biz' én, siratom a lányságom,
Mindig sírok, még (míg) élek e világon.

Volt énnékem édesanyám, de már nincs,
Mer' elvitte a tavaszi nagy árvíz,
Három hete, mióta mind halászom,
Könnyeimtől még a vizet se látom.

Kihalásztam édesanyám kendőjét,
Zöld selyemmel rávarrattam a nevét,
Közepébe búbánatot varrattam,
Édesanyám, jaj de árván maradtam!

*

Édesanyám, hol van az az ídes tej,
Mellyel engem katonának neveltél?
Adtad volna tejedet a lányodnak,
Ne neveltél volna fel katonának!

*

Ez a világ egy nagy kocsmá, jó tágas,
Benne a sors az örökös csapláros,
Tele van az éjjel-nappal vendéggel,
Öreg, ifjú, gazdaggal és szegénnyel.

15. Fáj a szívem, kimondani nem lehet*Körösfő (Sárvásár)*

Ambrus Sándorné Márton Kata, ?

Gy.: Demény Piroska, 1954., Kolozsvár

Fáj a szívem, kimondani nem lehet,
 Akiér' fáj, gyógyítani sem lehet,
 Majd meggyógyít a koporsóm deckája,
 Mikor a föld suhogva jomlik rája.

Nem tudja jajt senki, csak a Jóisten,
hogy Milyen bánat nyomja jáz én szívemet,
 Ha kiöntne, tenger lenne belőle,
 Elborítná ja világot örökre.

*

Édesanyám is volt nékem, de már nincs,
 Mer' elvitte a szegedi nagy árvíz,
 Kilenc hete, amióta halászom,
 Könnyeimtől még a partot sem lá[tom].

Kihalásztam édesanyám kendőjét,
 Két szélére rávarrattam a nevét,
 Közepébe búbánatot varrattam,
 Hogy én édesanya né[l]kül maradtam.

Ha ki tudnám panaszolni magamat,
 Ha valaki meghallgatná szavamat,
 Minden búmat, bánatimat kisírnám,
 Hej, csak az fáj, hogy senki se gondol rám!

*

Piros az ostorom nyele, nem sárga,
 A babámnak e világon nincs párja,
 Nem is adnám széles e nagy világér',
 Az apjának minden gazdagságáért!

16. Fekete felhőből esik az eső

Zentelke

Bálint Mártonné Okos Anna, 61 éves

Gy.: Stuber György, 1997., Kalotaszentkirály

Fekete felhőből esik az eső,
Ritka most az igaz szívű szerető,
Olyan ritka, mit a hófehér holló,
Szeretőnek nem minden kislány való.

Olyan igaz voltam hozzád, mint a nap,
Mely az égen ragyogva jár egész nap,
Ragyogva jár, meleget süt a földre,
Elvagy te már, régi babám, felejtve.

Azt a gyűrűt, amit adtam, add vissza,
Mert miköztünk a szerelem nem tiszta,
Mert te engem mindig csak csalogattál,
Alattomba' más szeretőt tartottál.

17. Udvaromon kettőt fordult a kocsi

Kalotaszentkirály

Kulcsár Ilona, 57 éves

Gy.: Stuber György, 1997.

Udvaromon kettőt fordult a kocsi,
Édesanyám, minden pakkom hozza ki,
Hozza ki a behívólevelemet,
Nagyváraddon nem tudják a nevemet!

s Majd megtudják, ha én oda elmegyek,
Ha én oda személyesen elmegyek,
Az én nevem nyári szegfű, rezeda,
Ha meghalok, ültessék a síromra!

*

Édesanyám, hol van az az édes tej,
Amelyikkel katonának neveltél,
Adtad volna tejedet a lányodnak,
s Ne neveltél volna fel katonának!

Kiskoromba' árvaságra jutottam,
s Nagy koromba' katonának soroztak,
Megtanultam, hogy kell tűrni, szenvedni,
Hogy kell nékem két krajcárból megélni.

18. A Tiszából a Dunába foly a víz

Magyargyerőmonostor

Kalló Ferenc, 67 éves

Gy.: Almási István, 1968.

A Tiszából a Dunába foly a víz,
Mi az oka, kisangyalom, hogy te sírsz?
Hogyne sírnék, keseregnék, bánkódnék,
Most akartalak szeretni, s már elmégy.

*

Hogyha elmégy, kisangyalom, kívánom,
Hogy az út előtted rózsáké váljon,
Még a fű is piros rózsát teremjen,
A te szíved engem el ne felejtсен!

Piros almát nem lehet kettévágni,
Ha nem szeretsz, nem muszáj hozzám járni,
Lehúgom az ujjomról a gyűrűdet,
Visszaveszem a régi szeretőmet.

19. Hideg sem volt, mégis befagyott a tó

Magyargyerőmonostor

Kalló Ferenc, 67 éves

Gy.: Almási István, 1968.

Hideg sem volt, mégis befagyott a tó,
Ihatnék a babám ökre, a Bimbó.
Gyere, kislány, törd bé azt a kis jeget,
Hogy igyék a babám ökre eleget!

Életemben eccer voltam nálatok,
Akkor is szemetes volt a házatok.
Rézsarkantyúm felverte ja szemetet,
Kisangyalom, ne csalogass engemet!

20. Nem tudja azt senki, csak a jó Isten

Körösfő

Péntek Jánosné Szabó Ilona, 41 éves

Gy.: Bartók Béla, 1938., Budapest

Nem tudja jajt senki, csak a jó Isten,
Milyen bánat nyomja jaz én szívemet,
Ha kicsapna, tenge[r] lenne belőle,
Nagy a világ, elborítná örökre.

Arra kérem én a jó Istenemet,
Gyógyítsa meg az én gyenge szívemet,
Gyógyítsa meg, csak még egyszer, ha lehet,
Ha nem, pedig most vegyen el engemet!

21. Csaplárosné, de savanyú a bora

Magyargyerőmonostor

Id. Sinkó István „Jézus”, 76 éves

Gy.: Almási István, 1968.

Csaplárosné, de savanyú a bora,
Olyan mind a valóságos vadalma,
Csaplárosné, mézelje meg, cukrozza meg a borát,
Még az éjjel elszeretem a lányát!

Csaplárosné, édes kedves angyalom,
Adja ki a fokosom az ablakon,
Adja ki a somfanyelű fokosom, az ablakon,
Hogy öleljem meg a régi galambom!

22. Pázsitos udvaron lakik a szegénység

Magyargyerőmonostor

Kalló Ferenc, 67 éves

Gy.: Almási István, 1968.

Pázsitos udvaron
Lakik a szegénység,
Üres tarisznyába
Bészorult az éhség.

Gyí elé, te szürke,
Más ház elejibe!
Adjatok, adjatok,
A Jézus nevébe'!

Gyí elé, te szürke,
Itt semmit sem adnak!
Innet az asszonyok
Kendernyűni vannak.

Gyí, szürke, gyí deres,
Itt nem adnak semmit!
Egye meg a kutya
Gazdaasszony seggit!

23. Anyám, édesanyám

Ballada

Magyargyerőmonostor
Sinkó Istvánné, 73 éves
Gy.: Almási István, 1968.

Anyám, édesanyám,
Mi dolog ez rajtam,
Hogy az aranygyűrű
Forog az ujjomba?
s Két szép fehér galamb
Szállott a vállamra.

Lányom, édes lányom,
Eladtalak téged,
Törökországába
Úrfiak számára.

Anyám, édesanyám,
Minek adott oda?
Inkább adott vóna
Magam falujába,
Magam országába,
Egy pulykapásztornak!

Inasom, inasom,
Menj fel a toronba,
Nézz széjjel, nézz széjjel
Budai pusztára!

Inasom, inasom,
Mit láttál inasom?
Bizon, kisasszonkám,
Nem láttam én semmit.

Inasom, inasom,
Most másodszor mondom,
Menj fel a toronba,
Nézz széjjel, nézz széjjel,
Nézz széjjel, nézz széjjel,
Budai pusztára!

Inasom, inasom,
Mit láttál inasom?
Bizon, kisasszonkám,
Nem láttam én semmit.

Inasom, inasom,
Most harmadszor mondom,
Menj fel a toronba,
Nézz széjjel, nézz széjjel,
Nézz széjjel, nézz széjjel,
Budai pusztára!

Inasom, inasom,
Mit láttál inasom?
Bizon, kisasszonkám,
Most láttam én hármat:

Egyet feketébe,
Másikat fehérbe,
Harmadikat, pedig,
Rózsaszín selyembe.

Anyám, édesanyám,
Esméretlen anyám,
Hol vagyon, hol vagyon
Szép Kalára mátkám?

A bótba elmene
Pántlikát méretni,
Oda is elmene,
De meg nem találá.

Anyám, édesanyám,
Esméretlen anyám,
Hol vagyon, hol vagyon
Szép Kalára mátkám?

A kiskertbe mene
Piros rózsát szedni,
Abból neked, fiam,
Szép bokrétát kötni.

Oda is elmene,
De meg nem találá.
Ismét hazamene,
S újra tudakolá:

Anyám, édesanyám,
Esméretlen anyám,
Hol vagyon, hol vagyon
Szép Kalára mátkám?

Mit tűröm, tagadom,
Mert meg kell vallanom,
Az ebédlőházba,
A terítőn vagyon.

Oda is elmene,
De ott megtalálá,
Ölelé, csókolá,
Jajszóval siratá.

Csináltatsz-i néki
Valamely koporsót?

Bizony csináltak
Márvánból koporsót.

Leszegezed-e azt
Valamely vasszeggel?
Bizony leszegedem
Tiszta aranszeggel.

Csináltatsz-i néki
Valamely fütülfát?^{*}
Bizony csináltak
Tiszta rézfütülfát.

Elkészéred-e azt
Valamely kapuig?
Bizony elkísérem
Az örökös házig.

24. Járvad, pap, a táncot

Magyargyerőmonostor

Id. Sinkó István „Jézus”, 76 éves

Gy.: Almási István, 1968.

Járvad, pap, a táncot,
Száz forintot adok!
Nem járom, nem tudom,
Nem illik, nem szabad
Papnak táncot járni.

Járvad, pap, a táncot,
Szép hat ökröt adok!
Nem járom, nem tudom,
Nem illik, nem szabad
Papnak táncot járni.

* fütül való fa (fütülfá) = fejfa

Járad, pap, a táncot,
Szép menyecskét adok!
Járom is, tudom is,
Illik is, szabad is
Papnak táncot járni,
Papnak táncot járni.

25. Elindult a három árva

Ballada

Zentelke

Vincze Kocsár Istvánné Kiss Anna, 1897.

Gy.: Kallós Zoltán, 1970.

Elindult a három árva,
Hosszú útra, szógálatra.
Térj vissza, te három árva,
Mert nem tanálsz jó gazdára!

Adok neked aranyvesszőt,
Verjétek meg a temetőt!
Keljen fel ked (kend), édesanyám,
Mert elszakadt a gyászruhánk!

Nem kelhetek én, fiaim,
Elrothadtak a tagjaim,
Van már néktek mostohátok,
Aki gondot visel rátok.

Mikor hajatok fésüli,
Arcotokat vér törüli,
Mikor egy kis kenyeret ad,
Könnyeitek megáztatják.

26. Ha tudná ked, édesanyám***Ballada****Magyargyerőmonostor*

Kovács Jánosné, 56 éves

Gy.: Almási István, 1968.

Ha tudná ked (kend), édesanyám,
Hol volt az utolsó óráim,
Hol végeztem életemet,
Tordán, az Aranyos mellett.

Mért mentél oda, violám?
Hogy megmosdjam, édesanyám,
Hogy mossam meg két kezemet,
Úgy várjam a szeretőmet,
Hogy mossam meg két orcámat,
Úgy várjam édesanyámat!

El is jöttek, de késő vót,
Számomra készült a sírbolt,
Idegen földet hánytak rám,
Sirathat ked (kend), édesanyám!

Arra kérem, édesanyám,
Jöjjenek el eccer hozzám,
Hogy lássák meg a síromat,
Ha nem látták halálomat!

*

Hogyha tudnád te, violám,
Milyen bánatot hagytál rám,
Hát a kedves szeretődre,
Kit itthagytál mindörökre!

27. Látod, milyen ködös idő

Kalotaszentkirály

Kulcsár Ilona, 57 éves

Gy.: Stuber György, 1997.

s Látod, milyen ködös idő,

s Látod, hogy esik az eső?

De én azért fölkereslek,

Mert én igazán szeretlek.

s Betyárgyerek az erdőben,

Bujdosik az őszidőben,

s Gondolkodik ő magában,

Hova legyen éjszakára?

s A mezei kis pacsirta,

Szárnya az eget hasítja,

Szárnya hasítja az eget,

Az én babám másat szeret.

28. Nem kaszálok, nem kapálok

Jákótelke

Zsebe Gáspárné Gál Kata, 62 éves

Gy.: Gurka László, 1957., Nyárszó

Nem kaszálok, nem kapálok,

Kocsislegénnek se álllok,

Fazakasinasnak álllok,

Kicsi csuprokat csinál[lok].

Kicsi csupor, nagy a füle,

Nem fér a babám zsebébe,

A füléből le kell vágni,

A babámtúl el kell vál[ni].

Nem kaszálok, nem kapálok,
Kocsislegénnek sem állok,
Fazakasinasnak állok,
Kicsi csupokat csiná[lok].

Kicsi csupor, nagy a füle,
Nem fér a babám zsebébe,
A füléből le kell vágni,
Tőled, babám, el kell vá[lni].

29. Ha meguntad, babám, vélem életedet

Nyárszó

Balázs Jánosné Imre Erzsi „Hangya”, 46 éves
Gy.: Jagamas János, 1957.

Ha meguntad, babám, vélem életedet,
Csináltass koporsót, temess el engemet!
Hej, a magos ég, a csillagos ég,
Kisangyalom, szeretsz még?
Hej, a magos ég, a csillagos ég,
Kisangyalom, szeretsz még?

Szeretlek, szeretlek, csak ne mondd senkinek,
Míg a templom kövén össze nem esketnek!
Hej, a magos ég, a csillagos ég,
Kisangyalom, szeretsz még?
Hej, a magos ég, a csillagos ég,
Kisangyalom, szeretsz még?

Ha nem szeretnélek, fel se keresnélek,
Ezt a sáros utcát nem tapodnám érted.
Recefice, haj, leveles a gally,
Kisangyalom, meg ne csalj!
Recefice, haj, leveles a gally,
Kisangyalom, meg ne csalj!

30. A temetőkapu

Körösfő

Ambrus Sándorné Márton Kata, 37 éves

Gy.: Bartók Béla, 1938., Budapest

A temetőkapu
Végre ki van nyitva,
Azon visznek bé jöngemet,
Hej, abba ja fekete sírba.

Sírom két oldala
Rózsával kirakva,
Körösfői híres lányok,
Hej, sírva ültették azt oda.

Szedjétek le, lányok
Rólam a virágot,
Csak azt az egy bazsarózsát,
Hej, le ne, le ne szakítsátok!

ALSZEG

31. Megölték a legényt

Ballada

Váralmás

Szilágyi Márton „Palkó”, 68 éves

Gy.: Jagamas János, 1958.

Megölték a legényt
Hatvan forintjájér',
A Tiszába bévetették
Pirospej lovájér'.

Tisza bé nem vette,
Partjára vetette,
Odament egy hajós legény,
Hajójába vette.

Odament az apja,
Költi, de nem hallja,
Sárga sarkantyú[s] csizmája
Lábára van fagyva.

Odament az anyja,
Költi, de nem hallja,
Gesztenyeszín göndör haja
Vállára van fagyva.

Odamegy babája,
Költi, de nem hallja:
Kelj fel, kelj fel, kisangyalom,
Borulj a vállamra!

Borulj a vállamra,
Hadd vigyelek haza,
Harmadnapig, negyednapig
Nyugodj a házamba'!

*

Elveszett a lovam
A cipruserdőbe, (citruserdőbe,
Elszakadt a ráncos csizmám
A nagy keresésbe.

Ne keresd a lovat,
Mert bé van az hajtva,
Szen[t]királyi istállóba'
Szól a csengő rajta.

Ismerem a lovam
Csengőszólásáról,
Ismerem a kisangyalom
Büszke járásáról.

32. Édesanyám rózsafája

Váralmás

Szilágyi „Piaci” Ferencné Bede Kata „Bancsuc”, 34 éves
Gy.: Almási István, 1958.

Édesanyám rózsafája,
Én vagyok a legszebb ága,
Kihajlottam az utcára,
A legények bosszújára.

Édesanyám mondta nékem,
Minek a szerető nékem,
De én arra nem hajtottam, (hallgattam,)
Titkon szeretőt tartottam.

*

Kicsi tulok, nagy a szarva,
Nem fér bé az istállóba,
Le kell vágni a szarvából,
El kell válni a babámtól!

Édesanyám mindig mondta,
Ne tartsak szeretőt soha,
De én arra nem hallgattam,
Szeretőt mindég tartottam.

Édes volt az anyám teje,
Keserű a más kenyere,
Keserű is, savanyó is,
Jaj de sokszor panaszos is.

Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha,
Megfogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mint az eső.

33. Végmentem az aradi lánchídon

Váralmás

Lippai Pálné Borbély Kata, 33 éves
Gy.: Almási István, 1958.

Végmentem az aradi lánchídon,
Piros pántlika lobog a csákómon,
Az van csákóm bal oldalára írva,
Három évig leszek, babám, katona.

*

Volt énnékem édesanyám, de már nincs,
Mert elvitte a szegedi nagy árvíz,
Kilenc hete, amióta halászom,
Könnyeimtől még a vizet se látom.

Kihalásztam édesanyám kendőjét,
Négy sarkára rávarrattam a nevét,
Közepébe búbanatot nyomtattam,
Hogy én édesanya nélkül maradtam.

*

Mikor megyek a vizitációra,
Ingem, gatyám leteszem a padlóra,
Darutollas kalapom az asztalra,
Könnyes szemmel nézek a nagyurakra.

Ha elindul a gőzkocsi, hadd menjen,
Énutánam senki ne keseregjen,
Az a kislány, ki utánam kesereg,
Azt kívánom, a Jóisten áldja meg!

Verd meg, Isten, ki a gőzöst csinálta,
De még jobban, aki azt feltalálta,
Elviszi a szegén legényt messzire,
Ferenc József savanyó kenyerére.

*

Édesanyám sokat intett a jóra,
Este későn ne járjak a fonóba!
Nem hallgattam édesanyám szavára,
Meg is bántam én eztetnemsokára.
s Nem hallgattam édesanyám szavára,
Meg is bántam én eztet nemsokára.

Jaj, Istenem, de víg voltam ezelőtt,
Míg a babám járt el a kapum előtt,
De mióta elvitték katonának,
Az enyém a keserűség s a bánat.

de Kiskoromba' árvaságra jutottam,
 Nagykoromba' katonának rukkoltam,*
 Megtanultam, hogy kell túrni, szenvedni,
 Hogy kell a lányt igaz szívből szeretni.
 s Megtanultam, hogy kell túrni, szenvedni,
 Hogy kell a lányt igaz szívből szeretni.

34. Övegablak nyílj kétfelé, hateha

Váralmás

Özv.Szilágyi Gazsi Mártonné Borbély Kati, 1907.

Gy.: Csenki Imre, 1967.

Övegablak nyílj kétfelé, hateha,
 Édesanyám nézz ki rajta, hateha!
 Nézz utánam keservesen, ihaja,
 Látsz még engem, vagy sohase, hateha!

Lehajlik a nyírfa ága a földig,
 Lassan sírok, s mégis messzire hallik,
 Sírok, sírok, siratom a lányságom,
 Siratom a lánykori boldogságom.

*

Ablakomon besütött a holdvilág,
 Az én babám abba' fésűli magát,
 Göndör haját százfelé fújja ja szél,
 Köszönöm, babám, hogy eddig szerettél.

Édesanyám, ki a huszár, ha én nem,
 Ki nyergeli fel a lovam, ha én nem?
 Felnyergelem, felülök a hátára,
 Fuss el, lovam, a babám kapujára!

* rukkol (berukkol) = vonul (bevonul)

35. A Szegedi szeretője

Ballada

Váralmás

Szilágyi „Gazsi” Mártonné Borbély Kati, 50 éves

Gy.: Jagamas János, 1958.

A Szegedi szeretője
Kisétált a temetőbe,
Szegedinek a sírjára,
Könny hull a koporsójára.

Na, Szegedi, most gyere ki,
Hat vármegye vár ideki!
Minek nekem hat vármegye,
Tizenkettő jöjjön ide!

Elmehetsz már túl a gödrön,
Ne félj, hogy Szegedi megöl,
Megölte őtet a törvény
Az akasztófa tetején.

36. Van nékem egy lovam

Farnas

Barta István „Kis”, 30 éves

Gy.: Szenik Ilona, Bende Guido, Török Judit, 1958.

Van nékem egy lovam,
Kesely a négy lába,
Ha felülök a hátára,
Elvisz a csárdába.

Csárda elejében,
Csárda közepében,
Ott vár engem kilenc kislány
Tiszta feketében.

Ott vár kilenc kislány
Tiszta feketében,
Besorozott Tali Jóska
Három kerek évre.

s Az ökör a földet
Nem magának szántja,
Édes kedves anya, fiát,
Nem magának tartja.

Húsz évig magának,
Azután meg másnak,
Kerek harminchat hónapot
Szolgál a császárnak.

37. Árvacsalán nőtt az udvaromba'

Kispetri

Bódis Ilona, 17, Bot Jánosné Farkas Kata, 32, Gál Anna, 18,
Gál Ferencné Barta Erzs, ?, Kis Kaló Mártonné Tasnádi P. Ilus,
32, Korpos D. Erzs, 20, Tamás Erzsébet, ?, Tasnádi Anna, 18,
Tulogdi Anna, ?, Tulogdi Istvánné Korpos Anna, ? éves
Gy.: Csenki Imre, 1967.

Árvacsalán nőtt az udvaromba',
Ügyes legény van a szomszédomba',
Szemeimet rá se merem vetni,
Szegény vagyok, nem szabad szeretni.

De szeretnék rózsabimbó lenni,
Babám kiskertjébe' kinyílni!
Kinyílánék vasárnap délután,
Megkérdezném, szeretsz-e igazán?
s Kinyílánék vasárnap délután,
Megkérdezném, szeretsz-e igazán?

s De szeretnék hajnalcsillag lenni,
Babám ablakába beragyogni!
Beragyognék hozzája hajnalba,
Csókot kérnék tőle utoljára.

Szánom-bánom, amit cselekedtem,
Hogy tevéled szerelembe estem.
Szerelembe nem estem, csak szóba,
Sajnálom, de nem tehetek róla.

38. Hej, búra, búra, búbánatra születtem

Kispetri

Kis Kaló Mártonné Tasnádi P. Ilus, 32 éves

Gy.: Csenki Imre, 1967.

Hej, búra, búra, búbánatra születtem,
s Nem is édesanya nevelt fel engem,
s Nem is édes, se nem egész mostoha,
s Mindig azt szerettem, akit nem kellett volna.
s Nem is édes, se nem egész mostoha,
Mindig azt szerettem, akit nem kellett volna.

Kedves édesanyám, mér' szültél a világra,
Dobtál volna a zavaros Tiszába,
s Tisza vize vitt volna ja Dunába,
Hogy ne lettem volna szerencsétlen leánya.

Hej, édesanyám, mért szültél a világra,
Ennyi kínra s ennyi nyomorúságra?
Adtad volna tejedet a cicának,
Ne neveltél volna soha engem árvának!

s Hej, a mindenit ennek a bús világnak,
s Rosszabbul van dógom, mind a kutyának,
s Mer' a kutya lefekszik a szalmába,
Hej, de én bujdosok a széles világba.
s Mer' a kutya lefekszik a szalmába,
s Hej, de én bujdosok a széles világba.

39. Hej, nem idevaló születésű vagyok én

Farnas

Nagyné Kudor Erzsi, 28 éves

Gy.: Szenik Ilona, Könczei Ádám, 1958.

Hej, nem idevaló születésű vagyok én,
Messze földről vándoroltam ide bé,
Így jár, aki messze földről vándorol,
Hej, nincs babája, ki vállára boruljon.

Hej, nem szeretem az idők járását,
Megfordítom a kalapom állását,
Nem árt annak sem eső, sem dara,
Hej, még a jég is mind lepereg róla.

40. Ha bemegyek a hunyadi bazárba

Váralmás

Szilágyi „Piaci” Ferencné Bede Kata „Bancsuc”, 34 éves

Gy.: Almási István 1958.

Ha bemegyek a hunyadi bazárba,
Gyűrűt veszek a szeretőm ujjába,
Kék lesz annak a köve, mint a szeretőm szeme,
Verje meg az Isten, ha megcsal érte!

Ha bemegyek a hunyadi csárdába,
Ráülök egy rézruganyos díványra,
Tele sörrel a pohár, az ölembe' a babám,
Hátam megett rezesbanda muzsikál.

NÁDAS MENTE

41. Szent Parnazusnak teteje

Névnapköszöntő

Magyarvista

András Jánosné Gergely Erzsébet „Erdei”, 1931.

Gy.: Kallós Zoltán, Dénes Zoltán, 2003.

Szent Parnazusnak teteje,
Nyílik a kies mezeje,
Mert ékes rózsái,
Jelező nyírfái
Örvendeznek, énekelnek.

Már feltetszett István napja,
Melyen áldást mond a papja,
Mert ékes rózsái,
Jelező nyírfái
Örvendeznek, énekelnek.

Isten minden javaival,
Részesítsen áldásával,
Derítse kegyelmét,
Bánatos szerelmét
Aranyszínű fővényekre!

Nyúljon életed határa,
Szent Istvánnak napsugára!
Nyúljanak napjaid,
És minden óráid
Aranyszínű fővényekre!

*

Ím, jó reggelt, szim (!) jó reggelt köszöntésedre,
Megérkeztünk mi mindnyájan tiszteletedre.
Ezen jeles fáklyája, életednek szikrája
Elaluszik, legyen a menny örök szikrája!
Azt kívánjuk mi teneked közönségesen, *hogy*
Élj örökké, mindörökké, békességesen!

42. Eljött az öröm csendes lépése

Névnapköszöntő

Mákófalva

Vér István „Mámi”, 51, Rácz János, 52, Kovács Buna János, 33,
Kelemen János, 29 éves
Gy.: Jagamas János, 1958.

Eljött az öröm csendes lépése,
Szívet ébresztő, boldog érzéssel,
Mert a bölcs pálmát fog örömében,
Úszkál a boldogság özönében.

Kívánom, te István, hogy boldog légy,
Az egek urától sok áldást végy,
Élj számos napokat, hónapokat,
Adjon a Teremtő ezer jókat!

Sugár a boldogság tiszta fénye,
Ne érje azt a bánat fellege!
Ne érjen búbanat, kár és szűgyen,
A jó szerencse teveled legyen!

Köszöntő vers:

Ide hallgassanak, valamit mondok tán,
Soká boldogan éljen köztünk István!

Ezen a szép napon neked azt kívánja
Minden jó barátod, ezt vissza se vonja:

Bőven áradjon rád az egek áldása,
Sírod a sírásó száz év múlva ássa!

Karácsonyba' vagyunk, víg mulatság járja,
Hetedhét országon alig akad párja.

Vígadjunk, legények, névnap van ma itten,
István barátunkat éltesse az Isten!

Az Isten áldása bőven özönljön rád,
Magtárodból soha ki ne fogyjon búzád!

Teremjem gyümölcsöt, nagyon sokat a fád,
Sóhajra, panaszra sose nyíljék a szád!

Élted folyása sose lé[gyen] nyugtalan,
Érjen nagy szerencse téged minduntalan!

Teljesüljön rajtad jó szerencse, három,
Melynek teljesültét magamnak is várom.

Részed legyen ebbe, engedje a jó Ég,
Bor, búza és hozzá szépasszony feleség!

Hosszúra terjessze a jó Isten éltedet,
És minden bajtól oltalmazzon téged!

Bánat, szomorúság ne tépjen, ne érjen,
István, jó barátunk, soká, soká éljen!

43. Jönnék, jönnék, hogy vigyenek

Lakodalmás

Mákófalva

Id. Mille Sándorné Hidas Ilona, 57 éves

Gy.: Jagamas János, 1958

Jönnék, jönnék, hogy vigyenek,
Jönnék, jönnék, hogy vigyenek.
Hol a pártám, hogy készüljek,
Hol a pártám, hogy készüljek?
He-ja-ja, he-ja-ja-ja, ja-ja-ja.

Ökörszekér a kapuba',
Ökörszekér a kapuba',
Teli ládám az ajóba',
Teli ládám az ajóba',
He-ja-ja, he-ja-ja-ja, ja-ja-ja.

Édesanyám, én már megyek,
Édesanyám, én már megyek.
Rólam minden gondod levedd,
Rólam minden gondod levedd!
He-ja-ja, he-ja-ja-ja, ja-ja-ja.

Gondozzad a többieket,
Gondozzad a többieket!
Nálamnál a kisebbeket,
Nálamnál a kisebbeket,
He-ja-ja, he-ja-ja-ja, ja-ja-ja.

44. Kedves kis leányom

Síratódal

Mákófalva

Kocsis Gáspár, 71 éves

Gy.: Borsai Ilona, Kiss Lajos, Vikár László, 1958., Berekfürdő

Kedves kis leányom, drága elfelejthetetlen gyermekem,
Hiszen nem gondoltam én ezt vasárnap este, mikor elindultam
hazulról.

Még akkor nagy örömmel köszöntél nekem,
Mégis már a hétvégén jött a távirat, hogy azonnal jöjj haza, mert
meghalt a leányod.

Nem tudtam elgondolni mi történhetett veled,
Hogy ilyen hamar a halál kezébe kerültél, drága kis leányom.

Gyere, nézd meg, mennyi sok szép virágot hoztak,
Gyere, nézd meg, milyen díszbe' jöttek a leányok a temetésedre!
Ezek visznek téged arra ja hosszú jútra, ahonnan nem jössz
többé vissza soha.

Kedves drága szép leányom,
Megérkeztünk az örök nyughelyre, ahol az örök nyugalom vár reád.
Adjon a Jóisten jó nyugodalmat,
Szeretett kedves gyermekem!

45. Gyere, kis madárka, vidd el a levelet

Magyarvista

András Jánosné Gergely Erzsébet „Erdei”, 1931.

Gy.: Balla Ferenc, Kallós Zoltán, Németh István

Gyere, kis madárka, vidd el a levelet,
S tedd az ablakába, kit a szívem szeret,
S mondd meg, azt üzenem, szeressen, ha lehet!

Úgy kívánom látni, majd meghalok érte, úgy kívánom látni,
Rózsapiros ajkát száz csókkal lezárni,
Márványfehér testét magamévá tenni.

S nem hagyja az anyja, *hogy* vélem tanálkozzon,
Inkább képes a világból kiátkozzon,
Olyan legény kell, ki gazdagságot hozzon!

Szalmatető házban él egy árva legény,
Sírva furulyázza, *hát* mit is akarok én,
Hogy is mer szeretni, aki árva s szegény?

Amerre jén járok, még a fák is sírnak,
Gyenge ágairól *a* levelek lehullnak,
a Gyenge ágairól *a* levelek lehullnak.

S hulljatok, levelek, rejtsetek el engem,
S mer' az én galambom mást szeret, nem engem,
Mer' az én galambom nem szeret már engem!

*

Kimegyek a hegyre, lenézek a völgybe,
Ott látom a babám tiszta feketében,
Ott látom a babám, tiszta feketében.

Tiszta feketében, pohár a kezében,
Köszönts reám, babám, hadd igyam belőle,
Köszönts reám, babám, hadd igyam belőle!

*

Mintsább (mintsem) rád köszönném, inkább előnteném,
A tengernek habja gyomrába bevinné,
s A tengernek habja gyomrába bevinné.

46. Anyám, édesanyám

Türe

Deritei Ferenc „Háthát”, 1960

Gy.: Almási István, 1958.

Anyám, édesanyám,
Mikor engem szültél,
Szültél vóna követ,
Nem fiúgyermeket!

Mikor fereszgettél
Gyenge meleg vízzel,
Fereszgettél volna
Buzgó forró vízzel!

Mikor takargattál
Gyenge ruhácskáddal,
Takargattál volna
Tüzes parázsával!

Ha felülök, ehaj,
Szürke paripámra,
Bejugratok véle
Nagy Oroszországba.

Visszanézek róla
Szép magyar hazámra,
Hullnak a könnyeim
Szürke paripámra.

ej, de Dörögnek az ágyúk,
Csattognak a kardok,
Szerelmes Jézusom,
Jaj, mindjár' meghalok!

Írd meg hát, pajtásom,
A gyászos halálom,
Hol nyugszik a testem
Nagy Oroszországon!

Tenger sebes habja
Ha mind tinta (tinta) volna,
A réten a fűszál
Ha mind penna volna,

Az egen a csillag
Ha mind deák lenne,
Az én sok bánatim
Mégsem írhatná le.

47. Mikor a szolgának

Méra

Varga József „Hangya”, 27 éves

Gy.: Jagamas János, 1955., Bukarest

Mikor a szolgának
Telik esztendeje,
Veszi a gúnyját,
Indul hazafelé.

Gazdája azt mondja:
Maradj meg jövőre,
Csapd ki hat ökrömet
Bársonylegelőre!

Egyék meg a kutyák
A te hat ökrödet,
Égesse el a tűz
Vasas, a szekeredet!

Gazdámat nem bánom,
Ökreim sajnálom,
Barna szeretőmet,
Cifra isztikémet.*

*

Esőt, Uram, esőt,
Jó heverő időt!
A szolgának nyugvást,
A gazdának morgást!

Egye meg a kutya
Mind a négy ökrödet,
Égesse el az Isten
A vasas szekered!

*

Mikor én felülök
Szürke paripámra,
Bevágatok rajta
Idegen országba.

Mikor visszanézek *róla*
Szép szülőházamra,
Hullnak a könnyeim
Szürke paripámra.

Dörögnek az ágyúk,
Csattognak a kardok,
Szerelmes Jézusom,
Jaj, mindjár” meghalok!

* Ösztöke: vasvégű vagy kétágú bot, amellyel szántás közben az eke kormánylemezt tisztogatják.

Írd meg hát, pajtásom,
A gyászos halálom:
Itt nyugszik a testem
Idegen országban.

*j*a Tenger sebes habja,
Ha mind tinta vóna,
A réten a fűszál,
Ha mind penna vóna,

*j*Az egen a csillag,
Ha mind deák lenne,
Az én nagy bánatom
Mégse' írhatná le.

*j*Anyám, anyám, anyám,
Mikor engem szültél,
Szültél vóna követ,
Nem fíjúgyermeket!

Mikor füröszöttél
Gyenge könnyeiddel,
Füröszöttél volna
Buzgó fővő vízzel!

Mikor takargattál
Puha ruhácskáddal,
Takargattál volna
Tüzes parázsával!

48. Úgy el vagyok keseredve

Méra

Varga József „Hangya”, 27 éves

Gy.: Jagamas János, 1955, Bukarest

Úgy el vagyok keseredve,
Mind a Csontos Marci ökre,
Van színája, van sarjúja,
Csak nincs, aki odaadja.

Úgy el vagyok búval lakva,
Mind a sóvári almafa,
Kettő-három terem rajta,
Mégis terítve alatta.

Anyám, anyám, édesanyám,
Édes felnövelő dajkám,
Ha vitétem, megbocsásson,
Értem könnyet ne hullason!

*

Gyere, pajtás, katonának,
Jobb lesz dógod, mind apádnak,
Nem kell kaszálj, nem kell kapálj,
Csak a kaszárnyába' sétálj.

Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha,
Megfogadnám, de már késő,
Mer' az idegen az első.

Idegenét megfogadtam,
Az anyámét elhallgattam,
Idegenét megfogadtam,
Az anyámét elhallgattam.

49. Hová mész te, három árva

Ballada

Magyarvista

Gáspár Istvánné Gergely Anna, 29 éves

Gy.: Jagamas János, 1957.

Hová mész te, három árva,
Hová mész te, három árva?
Messze földre, szógálatra,
Messze földre, szógálatra.

Térjél vissza, három árva,
Térjél vissza, három árva!
Vágok néktek aranyvesszőt,
Vágok néktek aranyvesszőt.

hej, de Verjétek meg a temetőt,
Verjétek meg a temetőt!
hej, de Keljen fel ked (kend), édesanyám,
Keljen fel ked (kend), édesanyám!

hej, de Mer' elszakadt a gyászruháam,
Mer' elszakadt a gyászruháam.
hej, de Nem kelhetek, három árva,
Mer' meggyengült már az inam.

hej, de Van-é néktek mostohátok,
de Van-é néktek mostohátok,
Ki gondot viseljen rátok,
Ki gondot viseljen rátok?

hã, de Mikor fejetek fészüli,
de Mikor fejetek fészüli,
Két orcátok jól elveri,
Két orcátok jól elveri.

de Mikor tisztát ad rejátok,
de Mikor tisztát ad rejátok,
Kéket nyílik a hátotok,
Kéket nyílik a hátotok.

de Mikor, mikor az ebédet teszi,
de Mikor, mikor az ebédet teszi,
de Három árvát kirekeszti,
de Három árvát kirekeszti.

de Kelljen fel ked (kend), édesanyám,
Kelljen fel ked (kend), édesanyám!
Elég vót már a bujdosás,
Elég vót már a bujdosás!

50. Édesanyám sok szép szava

Magyarvista

Szilágyi Sándorné Kömös Erzsébet, 32 éves

Gy.: Jagamas János, 1957.

Édesanyám sok szép szava,
Kit hallgattam, kit nem soha,
Mégfogadnám, de már késő,
Mer' az idegen az első.

Lemegyek én innen messze,
Fészket rakok, mint a fecske,
Kibélelem két karommal,
Megtapasztom csókjaimmal.

Úgy el vagyok búval rakva,
Mind a sóvári almafa,
Kettő-három terem rajta,
Mégis terítve jalatta.

*

Édesanyám megátkozott,
Mikor a világra hozatt.
Nem átkozott, csak azt mondta,
hogy Ne legyen szerencsém soha!

Bujdosik az árva madár,
Minden erdő szélén leszáll.
Hogy ne bujdosolna szegén,
Mikor olyan árva, mind én!

Búcsúzz, babám, mer' én sírak,
Mer' én tőled elbúcsúzak.
Búcsúzásom rövid legyen,
a Bús szívembe' kárt ne tegyen!

Bíró juram adjon szállást,
Bíró juram adjon szállást,
Mer' meguntam a vándorlást,
Mer' meguntam a vándorlást!

*

Csendőr urak, mit akartok,
Talán kötözni akartok?
Nem akarunk mi kötözni,
Szilaj csikót keresünk mi.

Szilaj csikó nem eladó,
Szilaj csikó nem eladó,
Nem is csendőr alá való,
Nem is csendőr alá való.

mer' Ha *ja* csendőr rejájülne,
mer' Ha *ja* csendőr rejájülne,
Még a madár is rab lenne,
Még a madár is rab lenne.

Édes vót az anyám teje,
Keserű ja más kenyere.
Ki nem hiszi, próbálja meg,
Mindenki magán tanul meg!

*

Bujdosik az árva madár,
Minden határszálon leszáll.
Hát az olyan árva, mind én,
Hogyne bujdosna jel szegény!

Árva madár, bús gelice (gerlice),
Van egy rózsám, nagyon messze.
Mikor én oda eljutok,
Jaj de kedvemre mulatok!

Úgy meg vagyok búval rakva,
Mind a sóvári almafa.
Kettő-három terem rajta,
Mégis terítve jalatta.

Bánat, olyan, mind az enyém,
Nincsen a Föld kerekségén,
Mer' az enyém olyan nagy volt,
Az ég alján kettőt hajlott.

*

Lement a nap a hegy megé,
Más ül a szeretőm mellé,
Más öleli nagy ékesen,
Én csak nézem keservesen.

Mondja, anyám, édesanyám,
Hol van az én édesapám?
Elment, fiam, az erdőre,
a Gyöngyvirágos temetőbe.

51. Túl a vízen van egy malom

Türe

Deritei István „Háthát”, 48 éves

Gy.: Jagamas János, 1958.

Túl a vízen van egy malom,
Túl a vízen van egy malom,
Bánatot örölnek azon,
Bánatot örölnek azon.

Nekem is van egy bánatom,
Nekem es van egy bánatom,
Odaviszem, lejártatom,
Odaviszem, lejártatom.

Engem anyám megátkozott,
Engem anyám megátkozott,
Mikor a világra hozott,
Mikor a világra hozott.

Megátkozott, és azt mondta,
Megátkozott, csak azt mondta:
Ne tartsak szeretőt soha,
Ne tartsak szeretőt soha!

Én meg arra nem hallgattam,
Én meg arra nem hallgattam,
Titkon szeretőt tartottam,
Titkon szeretőt tartottam.

Én meg arra nem hallgattam,
Én meg arra nem hallgattam,
Titkon szeretőt tartottam,
Titkon szeretőt tartottam.

*

Ország-világ az én hazám,
Ország-világ az én hazám.
ej, de Vajon hun (hol) van a jóanyám,
Vajon hun van a jóanyám?

Kopár ódal a nyughelyem,
Kopár ódal a nyughelye[m],
ej, de Csipkebokor takar ingem,
Csipkebokor takar ingem.

Akármerre fújjon a szél,
Akármerre fújjon a szél,
ej, de Mindenfelől csak ingem ír,
Mindenfelől csak ingem ír.

Fúdd el, jó szél, panaszimat,
Fúdd el, jó szél, bánatimat,
ej, de Ne hervaszd el két orcámat,
Ne hervaszd el két orcámat!

Édesanyám sok szép szova,
Édesanyám sok szép szova,
ej, de Kit fogadtam, kit nem soha,
Kit fogadtam, kit nem soha.

s Megfogadnám, de már késő,
Megfogadnám, de már késő,
Mer' az idegen az első,
Mer' az idegen az első.

52. Szántani ké, tavasz vagy

Türe

Deritei István „Háthát”, 60 éves

Gy.: Kallós Zoltán, Martin György, Sztanó Pál, 1969.

Szántani ké, tavasz vagy,
A szerszámom széjjel vagy,
Ekevevasam Vasváron van,
Járomszegem Szegeden van.

A tengelyem Dengelengen,
A kerekem Kerepesen,
Négy szép tulkom a vásárba,
Isten tudja, hol az ára.

53. Fehér László lovat lopott

Ballada (részlet)

Mákófalva

Kocsis Bancsi István, 75 éves.

Gy.: Jagamas János, 1958.

Fehér László lovat lopott
A fekete halom alatt,
Megfogták és megkötözték,
Tömléc* fenekére tették.

Fehér Anna meghallotta,
Hogy a bátyja bé van zárva,
Fehér Anna meghallotta,
Hogy a bátyja bé van zárva.

* tömléc = börtön

54. Darutollam lehajlott, lehajlott

Türe

Magyarosi János, 1964.

Gy.: Lengyel László „Türei”, 1984.

Darutollam lehajlott, lehajlott,
Azt beszélük, *a* szeretőm elhagyott.
Nem hagyott el, csak az irigy mondja,
ott Felfogadta, *hogy* nem is hagy el soha.

Mind azt mondja a szeretőm anyja,
Hogy a lánya ruzsmarintbokréta (rozmaringbokréta),
Ha ruzsmarint, ültesse cserépbe,
Hogy ne fájjon *a* gyenge szívem érte!

55. Kis pej lovam térdig járt a sárba'

Ballada

Mákófalva

Kocsis Bancsi István, 75 éves

Gy.: Jagamas János, 1958.

Kis pej lovam térdig járt a sárba',
A gazdája mulat a csárdába',
Hej, a gazdája mulat a csárdába'.

Mulass, gazdám, mulass a csárdába',
Utoljára jöttél más országba,
Utoljára jöttél más országba!

Arrólfelől jönnek a zsandárok,
Egyenesen *a* csárda ajtajának,
Egyenesen *a* csárda ajtajának.

Jó estét, te nyalka csaplárosné,
Hát ez a piros pej csikó kié,
Hát ez a piros pej csikó kié?

Amott bent van annak a gazdája,
Most érkezett, nincs egy félórája,
Issza a jó ürmös bort javába.

Küldje ki a csaplárné egy szóra,
Nem bántjuk mik, csak intjük a jóra.
Nem bántjuk mi, csak intjük a jóra.

Patkó Bandi jajt felelte rája:
Fel sem állok száz zsandár szavára,
Fel sem állok száz zsandár szavára.

Fel sem állok, s meg sem adom magam,
Hogyha tetszik, vigye *jel* a lovam,
Hogyha tetszik, vigye *el* a lovam!

Cifra nyergem, s a bugyillárisom* *is*,
Abban *is* hever százezer forint *is*,
Abban *is* hever százezer forint *is*.

Kis pej lovam nem annyira bánom,
Csak a rávaló szerszámom bánom,
Csak a rávaló szerszámom bánom.

*

Jó a tréfa, jó a maga helyén,
De bosszant, ha mértéktelenül mén,
De bosszant, ha mértéktelenül mén.

Ki megbosszant, legyen az akárki,
Megtanítom kesztyűbe dudálni,
Megtanítom kesztyűbe dudálni.

* bugyelláris = pénztárca, erszény

De te, kislány, mit húzódol tőlem,
Hiszen én ezt nem neked mesélem,
Hiszen én ezt nem neked mesélem.

Gyere mellém, eszem a szépséged,
E világért nem bántalak téged,
E világért nem bántalak téged.

56. Végigmentem a mákói temetőn

Mákófalva

Kelemen Ferencné Mányi Sári, 41 éves

Gy.: Jagamas János, 1958.

Végigmentem a mákói temetőn,
Eszembe jutott az első szertőm,
Jaj, Istenem, hogy is jutott eszembe,
Mikor az már régen el van temetve?

Édesanyám is vót nékem, de már nincs,
Mer' elvitte a tavaszi nagy árvíz,
Kilenc hete, hogy a vizet halászom,
Könnyeimtől még a földet se látom.

Kihalásztam édesanyám kendőjét,
Négy sarkára rávarrattam a nevét,
Közepébe búbanatot nyomtattam,
Hogy én édesanya nélkül maradtam.

*

Arrúl alól most kaptam egy levelet,
Most tudtam meg, hogy a babám nem szeret.
Ha nem szeret, mér' kü[l]di ja levelet,
Mé' búsítja jaz én gyenge szívemet?

*

Édesanyám is volt nékem, de már nincs,
Mer' elvitte a szegedi nagy árvíz,
Kilenc éve, amióta halászom,
Könnyeimtől még a vizet se látom.

Kihalásztam édesanyám kendőjét,
Négy sarkára rávarrattam a nevét,
Közepébe' búbanot nyomtattam,
Hogy tudják meg, hogy én árván maradtam.

57. Édesanyám sok szép szava

Türe

Deritei Ferenc „Háthát”, 60 éves
Gy.: Almási István, 1958.

Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha.
Megfogadnám, de már késő,
Mer' a mostoha jaz első.

Kicsi tulok, nagy a szarva,
Nem fér bé az istállóba,
Le kell a szarvából vágni,
Tőled, babám, meg kell válni.

Lefelé folyik a Tisza,
Nem folyik az soha vissza,
Rajta van a babám csókja,
Ha sajnálja, vegye vissza!

*

Árok, árok, de mély árok,
Megálmodtam, hogy így járok.
Megálmodtam azt az egyet,
Babám, tied nem lehetek.

Édesanyám rózsafája,
Én vagyok a szebbik ága.
Kihajlottam az utcára,
Legényeknek bosszújára.

*

Bú életem, bánat napom,
Fekete gyász alatt lakom.
Keserűség az életem,
Könnyhullatás a kenyerem.

Lefelé folyik a Tisza,
Nem folyk az többé vissza,
Panaszos a babám csókja,
Ha sajnálja, vegye vissza.

*

Kicsi tulok, nagy a járom,
Fiatal még az én párom.
Három kerek évig várom,
Mégis ő lesz az én párom.

Kicsi tulok, nagy a szarva,
Nem fér be jaz istállóba.
Le kell a szarvából vágni,
A babámtól el kell válni.

Kicsi leány, nagy a csicse,
Nem tudja, hogy hova tegye,
Felveszi a bal vállára,
Leér a segge partjára.

58. A hajnali csillag ragyog

Türe

Hari István, 68 éves

Gy.: Lengyel László „Türe”, 1982.

A hajnali csillag ragyog,
Én még a kocsmába’ vagyok.
Jaj, Istenem, hogy szégyellem,
az Egész falu kacag engem,
De én többet *ezt* nem teszem,
Hazamegyek, lefekszem,
Kialuszom magamat szép csendesesen.
Én *ezt* többet nem teszem,
Hazamegyek, lefekszem,
Kialuszom magamat szép csendesesen.

Téli-nyári keresetem,
Összerakom, mégsincs pénzem,
Jaj, Istenem, hogy szégyellem,
Hogy az asszony mezítelen,
de Én ezt többet nem teszem,
Hazamegyek, lefekszem,
Kialuszom magamat szép csendesesen.

59. Illik a tánc a rongyosnak

Inaktelke

Rácz Jánosné Varga Pál Ilona, 38 éves

Gy.: Jagamas János, 1951.

Illik a tánc a rongyosnak,
Minden rongya füttyög annak,
A csillagos ég, fenn a magos ég,
Kisangyalom, szeretsz még?

*

Ra-da-ra-ra-ra-da...

60. Utca, utca, bánat utca

Méra

Magyarosi János, 1964.

Gy.: Kallós Zoltán, Pesovár Ferenc, 1964.

Utca, utca, bánat utca,
Bánatkőből van kirakva,
Az én rózsám kirakatta,
Hogy én ne jár hassak rajta,
Hogy én ne jár hassak rajta, ehaja.

Édesanyám mondta nékem,
Minek a szerető nékem,
De én arra nem hajtottam,
Titkos szeretőt tartottam,
Titkos szeretőt tartottam, ehaja.

Mikor megyek hazafelé,
Hasad az ég háromfelé.
Sírnak engem a csillagok,
Mer' tudják, hogy árva vagyok,
Mer' tudják, hogy árva vagyok, ehaja.

61. Szépen szól az ötvenegyes banda

Inaktelke

Fazakas Kalló Pali Ferenc, 59 éves

Gy.: Jagamas János, 1951.

Szépen szól az ötvenegyes banda,
Magyar fiúk masíroznak' rajta,
Masíroznak idegen országba,
Bosnyákország hegyes határába.

* masíroz = menetel

Jaj, Istenem, hogy kell ott megszokni,
Hogy kell nékem bosznyák lánt szeretni?
Ha ölelem, karjaim elállnak,
Ha csókolom, könnyeim hullanak.

62. Várad felől jön egy szürke paripa

Türe

Deritei Ferenc „Háthát”, 60 éves

Gy.: Almási István, 1958.

Várad felől jön egy szürke paripa,
Talán bizon magyar huszár ül rajta?
Hevederjét annál jobban szorítja,
Még ma jeste *ja* babájához megy vissza.

Huszárosra vágatom a hajamat,
Nagyváradon nyergelik a lovamat,
Széna-szalma porcióba* van kötve,
Gyere, babám, tedd a lovam elébe!

Életembe' csak egyszer voltam boldog,
Akkor is a két szememből könny hullott.
Sírtam is én örömömbé, hogy szeret,
Bánatimba, hogy az enyém nem lehet.

* porció = adag

63. Ősszel száll a fecskemadár keletre

Magyarvista

Szallós „Puskás” Istvánné András Kata „Huszár”, 40 éves
Gy.: Jagamas János, 1957.

Ősszel száll a fecskemadár keletre,
Jutok-e még, régi babám, eszedbe?
Sírva-ríva fogsz engemet keresni,
De a sírban késő lesz már szeretni.
Sírva-ríva fogsz engemet keresni,
De a sírban késő lesz majd szeretni.

s Piros az ostorom nyele, nem sárga,
A babámnak hét faluba' nincs párja.
Kilenc falut, hét vármegyét bejártam,
Szeretőm párjára mégse találtam.
Kilenc falut, hét vármegyét bejártam,
s Szeretőm párjára mégse találtam.

s Úgy akartalak szeretni, ne tudják,
Az irigyek rám világosították.
Szeress, babám, hogy tudja meg a világ,
Így is, úgy is hű maradok tehozzád!
s Szeress, babám, hogy tudja meg a világ,
Így is, úgy is hű maradok tehozzád!

Szeress, babám, csak nézd meg kit, ej-aj-haj,
Mer' a szerelem megvakít, hateha!
Lám, engemet megvakított, ej-aj-haj,
Halálig gyászba borított, eja-ja.
s Lám, engemet megvakított, ej-aj-haj,
Örökre gyászba borított, hateha.

*

Hajnalcsillag, jaj de régen utazol,
Nem láttad a galambomat valahol?

Ha meglátod, monddad neki, jön vissza,
Mer' elhervadt egyetlenegy virágja!

Azt gondoltad, kisangyalom, megcsaltál,
Pedig engem meg se szomorítottál,
Megcsaltad te, régi babám magadat,
Mert nem találsz nálamnál igazabbat.

*

Ősszel nyílik az akácfa virága,
Szerettelek, babám, de már hiába,
Hadd el, babám, megvársz te még engemet,
A szívemnek kétszer kérni nem lehet.

Gyöngé a nád, nem bírom lehajtani,
Ej, de bajos két szeretőt tartani,
Szép kék szemét a babámnak sajnálom,
Jaj, Istenem, melyiktől kell megválnom?

*

Kis Küküllő kiütött már a rétre,
Valamennyi barna kislánt elvívte.
Fogja ki az mindenki a magáét,
Ne szeresse soha senki a másét!

Én is vótam valamikor valaki,
Én is tudtam legényekkel beszélni,
Most már vagyok egy hervadt rózsa levele,
Elhervaszt a régi babám szerelme.

Édesanyám postán küldött levelet,
Gyere haza, kedves fiam, ha lenet!
Hazamennék, de nincs annyi dollárom,
Amivel a hajójegyet kiváltanom.

64. Házam előtt jegenyefa, de magos

Magyarvista

András Ferenc, 82 éves

Gy.: Gurka László, 1957.

Házam előtt jegenyefa, de magos,
Bús gelice (gerlice) fészkrét rakja rajta most.
Bús gelice éjjel-nappal énekl:
Csak az boldog, aki egymást szereti.

Ha kimegyek a temető dombjára,
Leborulok édesanyám sírjára.
Kelj föl, anyám, kelj föl a te sírodból,
Nézd meg, mi lett a legjobbik fiadból!

Csipkebokor, sűrű erdő szállásom,
Fáradt vagyok, mégsincsen maradásom.
Fáradt vagyok, megpihenni nem tudok,
Nyugszol, anyám, kit szerettem, elhagyott.

65. Tüzéresen vágatom a hajamat

Inkatelke

Fazakas Kalló Pali Ferenc, 59 éves

Gy.: Jagamas János, 1951.

Tüzéresen vágatom a hajamat
Bukarestbe' nyergelik a lovamat.
Három napra széna-szalma föl van pakolva,
Adj egy csókot, kisangyalom, az útra!

Csókot nem adhatok tüzérgyereknek,
Mer' a tüzer nem igaz szívből szeret,
Mert ha *ja* tüzer igaz szívből, ej-haj, szeretne,
Maga mellé a nyeregbe ültetne.

66. Fekete tyúk nem eszi meg a meggyet

Magyarvista

András Jánosné Gergely Erzsébet „Erdei”, 1931.

Gy.: Pál István „Szalonna”, Herczku Ágnes, 2005.

Fekete tyúk nem eszi meg a meggyet,
Életembe’ nem szerettem, csak egyet.
Ha jelvették tőlem azt az egyet is,
Vegyék el hát a bús életemet is!

Kék szivárvány koszorúzza jaz eget,
Eltitották tőlem a szeretőmet.
Tiltsa el az Isten azt menyországtól,
Aki engem eltiltott a babámtól!

*

De szeretnék az egen csillag lenni,
Minden éjjel az ég alján ragyogni,
Éjfél tájban megkerülném az eget,
Onnat nézném, hogy a babám kit szeret.

El kell menni, katonának, messzire,
Itt kell hagyni a babámat, nincs kire.
Reád bízom, jó barátom, virágom,
Éljed vele világodat, nem bánom!

Besorozott a német katonának,
Lovat adott, hogy én gyalog ne járjak,
Lovat adott, kesely lábú paripát,
Avval megyek, kisangyalom, tehozzád.

*

Édes rózsám, gyere ki az erdőbe,
Zöld levelet szakítok az öledbe,
A levelet leteríted a földre,
Azon öllelek és csókollak téged.
a Zöld levelet leteríted a földre,
Azon öllelek és csókollak téged.

Itt az idő, haza kell most már menni,
Tőled, rózsám, el kell nékem búcsúzni.
Megöllelek, édes rózsám, még egyszer,
A Jóisten de szépnek teremtetett!

Édes rózsám, azt kívánom én néked,
Bú és bánat sose érjen tégedet,
Mindig kedved teljen ebb' az életben,
Szomorúság ne érje a szívedet!
Mindig kedved teljen ebb' az életben,
Szomorúság ne egye a szívedet!

67. Jaj, Istenem, de víg voltam ezelőtt

Méra

Özv. Tötszegi Károlyné Kozma Anna, 1931.

Gy.: Deák Márton, 1983.

Jaj, Istenem, de víg voltam eze[lőtt],
Míg a babám járt el a kapum előtt,
De mióta a kapumat kerüli,
Fáj a szívem, a búbánat megöli.

Édesanyám karján nevelt fel engem,
Mégse tudja az én bús életem[et],
Mert ha tudná az én bús életemet,
Éjjel-nappal sirathatna enge[met].

68. Itt van az ősz, közeledik Szent Mihály napja

Inaktelke

Gergely Gyurka Ferenc, 49 éves

Gy.: Jagamas János, 1951.

Itt van az ősz, közeledik Szent Mihály napja,
A juhász is a juhokat számb'adja,
Behajtja a csárdába, sörér' borér' eladja,
A babája úgy siratja.

Ugye, drága, gyönyörű kis feleségem,
Jó lesz nekem most teveled hazamennem,
Mert ha soká itt leszek, sokat elköltögetek,
az Inaktelki nagy csárdába.

69. Átalmentem a Tiszán, neki Kolozsvárnak

Magyarvista

Török Jánosné Mátyás Ilona, 38 éves

Gy.: Jagamas János, 1957.

Átalmentem a Tiszán, neki Kolozsvárnak,
Ott találtam Juliskát, a szénaboglyának.
Hej, Juli, Julcsa, a te neved furcsa,
Kávé, cukor, mandula, mikor mondom, gyer' oda!

Van nekem egy szép szoknyám, nem az uram vette,
Kolozsvári piacon a farom kereste,
Köszönöm a faromnak, farom járásának,
Hogy egy ilyen szép szoknyát keresett magának.

70. Sír a kislány a kapuba'

Lakodalmás

Mákófalva

Kocsis Bancsi István, 75 éves

Gy.: Jagamas János, 1958.

Sír a kislány a kapuba',
de Mikor viszik más faluba,
Mikor viszik más faluba.
De majd mikor megcsókolják,
Elfelejtí apját, anyját.
Sa-ja-ja-ja, ha-la-la-la, la-ja-ha-ja-ja-ja,
Ja-ja-ja, ha-ja-ja-ja-ja.

Édes volt az anyám teje,
Ídes volt az anyám teje,
Keserű a más kenyere.
Keserű is, keserves is,
Néha-néha sírak mos[t] is.
Sa-ja-ja-ja, ha-ja-ja, hé-ja-ja-lra-ja,
La-la-la, ha-la-la-la-la.

71. Nem messze van ide Kismargita

Ballada

Türe

Deritei Ferenc „Háthát”, 60 éves

Gy.: Almási István, 1958.

Nem messze van ide Kismargita,
Körös-körül fogta jajt a Tisza,
Közepébe' van egy betyárcsárda,
Abba' mulat egy betyár bújába'.

Amott jönnek nyolcan a zsandárok,
Még messziről fémlik a csákójuk,
Elöl jön a csendőrök hadnagyja,
Egyenesen bévág Margitára.

Jó napot, jó napot, cifra csaplárosné,
Hát ez a szép piros fakó kié?
Jó bort iszik annak a gazdája,
Most jött ide, nincs egy félórája.

Küdjé ki hát annak a gazdáját,
Nem bántjuk mi, ha megadja magát.
Ki se megyek, meg sem adom magam,
aKinek tetszik, vigye jel a lovam.

Piros fakó lovamat nem bánom,
Csak a nyeregszerszámot sajnálom,
Nyereg alatt a bugyillárisom,*
Abba' fekszik százezer forintom.

Háromszázat adtam a lovamér',
Háromszázat rá való szerszámér',
Háromszázat adtam a babámér',
S még egy százat véle hálásáér'.

Fakó lovam fel van kantározva,
El is megyek a rózsámhoz rajta.
Repülj, fakó, szikrázzon a patkó,
mer' Az a kislány, de kedvemre való!

Az a kislány, de kedvemre való,
Nem hiába fáradt érte hat ló.
Mind a hatnak kesely vót a lába,
Barna legény azoknak gazdája.

* bugyelláris = pénztárca, erszény

72. Béres vagyok, béres

Türe

Magyarosi János, 1964.

Lengyel László „Türe”, 1986.

Béres vagyok, béres,
Béresnek születtem,
s Az ökröm a barázdába,
Magam a kocsmába.

Bánom az ökrömet,
a Vasasszekekeremet,
a Tulipántos isztikémet,*
Meg a szeretőmet.

Édesanyám nincsen,
Szeretőm sem nincsen,
s Mindjár’ itt az újesztendő,
Jön a szekér értem.

73. Hej, lányom, lányom, lányomnak se mondalak

Magyarvista

Gáspár Istvánné Gergely Anna, 29 éves

Gy.: Jagamas János, 1957.

Hej, lányom, lányom, lányomnak se mondalak,
hej, de Mintsább (mintsem) téged más faluba jadjalak.
hej, de Inkább adlak a faluba szegénhez,
Hej, mintsem más faluba gazdalegénhez.

Hej, édesanyám, ne titson a babámtól!
hej, de Ha meg akar menteni ja haláltól,
hej, de Kész vónék én minden percen meghalni,
Hej, minsebb (mintsább) egy hű szeretőtől megváln[i].

* Ösztöke: vasvégű vagy kétágú bot, amellyel szántás közben az eke kormánylemezt tisztogatják.

Hej, édesanyám mondta nekem, legyek jó,
hej, de Ne legyek én más faluba' csavargó,
hej, de Más faluba' még az ág is idegen,
 Hej, látod, lányom, ott néked senkid sincsen.

74. Erdő, erdő, erdő, de szép kerek erdő

Inaktelke

Kalló Márton (hegedű), 31, Fazakas „Bakter” Jánosné Kalló
 Ilona (ének), 30, Rácz Jánosné Varga Pál Ilona (ének), 38,
 Rácz Ilona „Baba” (ének), ?, Fazakas Kalló Pali Ferenc (ének), 59,
 Gergely Gyurka Ferenc (ének), ? éves
 Gy.: Jagamas János, 1951.

Erdő, erdő, erdő, de szép kerek erdő,
 Sárga rigómadár benne *ja* kerülő.
 Én is voltam az erdő kerülője,
 Egy szép szőke kislány igaz szívű szeretője.

Várni, várni, babám, de sokat kell várni,
 Egy szép szőke lányér' három évet kell szolgálni.
 Összegyűjtöm a könnyeim tintának,
 Rózsás leveleket írok haza *ja* babámnak.

75. Mikor én még tizenennyóc éves voltam

Ballada

Türe

Nyilas János „Dani”, 28 éves

Gy.: Jagamas János, 1958.

Mikor én még tizenennyóc éves voltam
Én akkor megházasodni akartam,
Tizenkét lányt *a* választottam kedvemre,
Mind a tizenkettő hibát talált bennem.

Az elsőnek kicsi vótam, az vót *a* baj,
Másodiknak gyöngé voltam, az vót *a* baj,
A harmadik, hogy a szemem fekete,
Negyediknek nem termettem kedvére.

Ötödiknek, mért nem paripán jöttem,
Hatodiknak, mért nem Párizsból jöttem,
A hetedik a szememet kékleli,
A nyolcadik *a* gazdaságom kevésli.

Kilencedik szivarfüstöt nem szíjja,
Tizediknek göndör hajú legény kell,
Tizenegyed édesanyja nem hagyja,
Tizenkettő nem menyen férjhez soha.

Így hát nekem nem lehet megnősülni,
Páratlanul kell a világot élni,
Párosával él a madár az ágon,
Páros élet a legszebb a világon.

KAPUS KÖRNYÉKE

76. Kimentem a hegyre

Magyarkapus

Rác János, 1935.

Gy.: Juhász Zoltán, 1986.

Kimentem a hegyre,
Benéztem a völgybe,
Ott láttam a babám
Tiszta feketébe.

de Pohár a kezébe,
Legény az ölébe,
Gondoltam, szólítsam,
Hadd igyam belőle.

Ködözik az idő,
Eső akar lenni,
Engem a vármegye
Le akar fogatni.

Szegény legén vagyok,
Meg kell adjam magam,
Szegén, szegény vagyok,
Meg kell adjam magam.

77. Fehér fuszulykavirág

Magyarkapus

Rác János, 1935.

Gy.: Juhász Zoltán, 1986.

Fehér fuszulykavirág,
Ne jöjj nálunk napvilág,
Inkább gyere sötétbe,
Hadd üljek az öledbe.

Járompálca, nyírfaszeg,
Járjad bolond, nincs eszed,
Ami vót is elveszett,
Járjad bolond, nincs eszed!

78. Béres vagyok, béres

Magyarkapus

Simon János, 37 éves

Gy.: Falvy Károly, 1972.

Béres vagyok, béres,
Béresnek születtem,
Letelt már az újesztendő,
Jön a fizetésem.

s az Ökreim a réten,
a Birkám a tarlóba,
Taligám a barázdába,
Magam iszok a kocsmába.
a Taligám a barázdába,
Magam iszok a kocsmába.

*s az Ökreim nem bánom,
a Taligám sajnálom,
a Tulipántos isztikémet,*
meg a Régi szeretőmet.*

79. Tisza partján elaludtam

Ballada

Magyarkapus

Rác János, 1935.

Gy.: Juhász Zoltán, 1986.

*de Tisza partján elaludtam,
Jaj de szomorút álmodtam,
de Megálmodtam azt az egyet,
Hogy a babám kettőt szeret.*

Mikor aztán felébredtem,
Kilenc zsandár áll előttem,
Mind a kilenc azt kérdezi,
Hol az utazólevelem?

Állj meg, zsondár, megmutatom,
A lájbimat** kigombolom,
Eléveszem revolverem,
Itt az utazólevelem!

* ösztöke: vasvégű vagy kétágú bot, amellyel szántás közben az eke kormánylemezét tisztogatják

** lajbi: vastagabb posztóból készült, fémgombos mellény

80. Hej, udvaromon van egy vadalmafa

Magyarkapus

Rác János, 1935.

Gy.: Juhász Zoltán, 1986.

Hej, udvaromon van egy vadalmafa,
Tetejébe' három piros alma,
Az az alma tele van féreggel,
Hej, régi babám tökéletlenséggel.
Az az alma tele van féreggel,
Hej, régi rózsám tökéletlenséggel.

Hej, Gyalu felől jönnek a zsondárok,
Zörgetik az apró szemű láncot,
Rám verik az apró szemű láncot,
Hej, régi babám, ne tarts hozzám számot!

Hej, nem szeretem az idők járását,
Megfordítom a csulim állását,
Nem árt annak sem eső, sem dara,
Hej, még a jég is messze pereg róla.

81. Zöld erdőbe' jártam, ibolyát gyomláltam, de sorjába'

Magyarkapus

Rác János, 1935.

Gy.: Juhász Zoltán, 1986.

Zöld erdőben jártam, Ibolyát gyomláltam, de sorjába',
Gyomlálj, babám, áldjon meg a Teremtő, Teremtő,
Teérted halok meg, nemsokára bezár a temető.
de Gyomlálj, babám, áldjon meg a Teremtő, Teremtő.
Teérted halok meg, nemsokára bezár a temető.

de Zavaros a Tisza, nem akar megszállni, de tisztulni,
de Nem akar a kisangyalom szeretni,
de Szeress, babám, áldjon meg a Teremtő, Teremtő,
Teérted halok meg, nemsokára lezár a temető.

82. Hej, túl a vízen tartsa babám lakását

Magyarkapus

Rác János, 1935.

Gy.: Juhász Zoltán, 1986.

Hej, túl a vízen tartsa babám lakását,
de Minden ember odaköti a lovát,
Én is odakötöm az én lovamat,
Hej, még az éjjel kimulatom magamat.

Hej, a mindenit ennek a bús világnak,
Mér' nincs nékem jobb dógom a kutyánál?
Mer' a kutya lefekszik a szalmába,
Hej, én meg csak úgy tekergek e világba.
Mer' a kutya *de* lefekszik a szalmába,
Hej, én meg csak úgy tekergek e világba.

FENES VÖLGYE

83. Igyunk azért, aki búsul

Magyarlóna

Czakó Ferenc „Mátyás”, 1931.

Gy.: Kallós Zoltán, Dénes Zoltán, 2003.

Igyunk azért, aki búsul,
Kinek könnye földre csordul,
A könnyei patakot mos,
A babája gyócsinget mos.

Faluvégen van egy malom,
Bánatot örölnék azon,
Nékem is van egy bánatom,
Odaviszem, lejártatom.

84. Tudod, rózsám, tavalý télen

Magyarlóna

Ötvös Róza, 58 éves

Gy.: Lengyel László „Türe”, 1982.

e, de Tudod, rózsám, tavalý télen,
Künn ültünk a kerek köven,
Azt fogadtad a Hold előtt,
Rajtam kívül nincs szeretőd.

hej, de Úgy elmegyek, meglássátok,
Soha hírem nem halljátok,
Mikor hírem meghalljátok,
Gyászlevelem olvassátok.

hej, de Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha,
Megfogadnám, de már késő,
Hull a könnyem mind az eső.

hej, de Úgy elmegyek, meglássátok,
Soha hírem nem halljátok,
Mikor hírem meghalljátok,
Gyászlevelem olvassátok.

85. Azt mondják, hogy nem búsulok

Magyarlóna

Czakó Ferenc „Mátyás”, 1931.

Gy.: Kallós Zoltán, Dénes Zoltán, 2003.

Azt mondják, hogy nem búsulok,
Amér’ örökké nem sírok,
Sír a szemem, kacag a szám,
Most fáj a szívem igazán.

Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha,
s Megfogadnám, de már késő,
Mert az idegen az első.

86. Elveszett a lovam

Magyarlóna

Czakó Ferenc „Mátyás”, férfiak, 1931., ?

Gy.: Balla Ferenc, Kallós Zoltán, Németh István, 1998.

Elveszett a lovam
A citruserdőben,
s Elszakadt a rámás csizmám
A nagy keresésben.

de Ne keresd a lovam,
Mer’ be van az hajtva,
Kolozsvári piactéren
Szól a csengő rajta.

s Ne keresd a lovam,
Mer' be van az hajtva,
Kolozsvári piactéren
Szól a csengő rajta.

Ismerem a lovam,
Csengőszólásáról,
Ismerem a régi babám
Csinos járásáról.

Ismerem a lovam
Csengőszólásáról,
Ismerem a régi babám
a Csinos járásáról.

87. Most virágzik a diófa

Ballada

Tordaszentlászló

Csányi László, 48 éves

Gy.: Jagamas János, 1956., Kolozsvár

Most virágzik a diófa,
Alatta ül három árva,
Elindula három árva
Hosszú útra szógálatra.

Ne menj el, te három árva
Hosszú útra szógálatra,
Ne menj el, te három árva
Hosszú útra szógálatra!

Adok néktek aranyvesszőt,
Verjétek meg a temetőt,
Adok néktek aranyvesszőt,
Verjétek meg a temetőt!

Kimennek a temetőbe,
Ráülnek a sír szélére,
Kimennek a temetőbe,
Ráülnek a sír szélére.

Kelj fel, anyám, édesanyám,
Mer' elszakadt a gyászruhánk,
Kelj fel, anyánk, édesanyánk,
Mer' elszakadt a gyászruhánk!

Nem kelhetek, én árváim,
Elsorvadtak a lábaim,
Nem kelhetek, én árváim,
Elsorvadtak a lábaim.

Van tinéktek mostohátok,
Ki gondot viseljen rátok,
Van tinéktek mostohátok,
Ki gondot viseljen rátok.

Mikor fejetek fésüli,
A nyakatok vér küpüli,*
Mikor fejetek fésüli,
A nyakatok vér küpüli.

Mikor tisztát ad *reátok*,
Kéket virágzik hátatok,
Mikor tisztát ad *reátok*,
Kéket virágzik hátatok.

Árva vótam anya nélkül,
De még árvább apa nélkül,
Árva vótam anya nélkül,
Árvább lettünk apa nélkül.

* köpül: vaját készít a köpüben (vaját készítő faedényben) keverve a tejszínt

88. Jó estét, jó estét

Magyarlóna

Barazsuly István, 72 éves

Gy.: Lengyel László „Türei”, 1982.

s Jó jestét, jó jestét,
De nem mindenkinek,
Csak annak a szépasszonynak,
Aki engem szeret.

de Nem is az a betyár,
de Melyik gyócsingbe jár,
Nem fekszik az én ágyamba,
Minden kapcabetyár.

Az én kis ágyomba
Széna-szalma, *de* nagyon,
Minden széna-, szalmaszálon
Piros rózsza vagy[on].

s Piros a levele,
de Rozmarint a neve,
Kit szerettem három éve,
Egye meg a fene!

s Piros a levele,
de Rozmarint a neve,
Kit szerettem három éve,
Egye meg a fe[ne]!

89. Darutollam lehajlott, lehajlott

Magyarlóna

Czakó Ferenc „Mátyás”, 1931.

Gy.: Kallós Zoltán, Dénes Zoltán, 2003.

Darutollam lehajlott, lehajlott,
Sej, a szeretőm elhagyott, elhagyott,
Nem hagyott el, csak a világ mondja,
Nékem azt fogadta, nem is hágy el so[ha].

*

Mind azt mondják rólam az irigyek,
Sej, ihatok én, mert loptam eleget,
s Nem kívánok én annak egyebet,
Csak az ágyból nézze a kék eget!

90. Kiöntött a Tisza vize a rétre

Magyarlóna

Czakó Ferenc „Mátyás”, 1931.

Gy.: Stuber György, 1998., Kalotaszentkirály

Kiöntött a Tisza vize a rétre,
Valamennyi szép kislány vót, elvitte,
s Fogja ki hát mindenki a magáét,
s Ne szeresse soha senki a másét!

mert Nékem is volt édesanyám, de már nincs,
Mer' elvitte a szegedi nagy árvíz,
s Három éve, amióta halászom,
Könnyeimtől egy csepp vizet sem látok.

Kihalásztam édesanyám kendőjét,
Négy sarkára rávarratom a nevét,
Közepébe búbanatot varratok,
Látod, régi babám, most is nálad virradok.

me' Rég megmondtam, ne játszodj a szívemmel,
s Mert a tiéd nem talál az enyémmel,
s Mert a tiéd kettőt szeret, nem egyet,
A jó Isten borítsa rád az eget!

Jaj de bajos kesken ágyban feküdni,
Aki egymást igazán nem szereti,
s A párnának a két széle elszakad,
A közepe tiszta újan megma[rad].

*

Jaj de bajos a szerelmet titkolni,
Tövis közül az ibolyát kiszedni,
Kiszedném, de megszúrja ja kezemet,
Kit szerettem, az az enyém nem lehet.

Verje meg az Isten a te anyádat,
Mér' titott (tiltott) el, hogy én hozzád ne járjak,
Te vagy boldog, én pedig szerencsétlen,
A jó Isten borítsa rád az eget!

Édesanyám, ha meguntál tartani,
Vigyél el a piactérre eladni,
Adjál oda a legelső kérőmnek,
Mért nem adtál a régi szeretőmnek?

*

Jaj, Istenem, jaj de baj a szegénynek,
s A nagygazda mind elmondja mindennek,
s Ne bántsa meg a szegént a nagygazda,
s Elég a szegénynek a maga baja.

91. Hallod, pajtás, Apátfalván mi történt

Ballada

Tordaszentlászló

Csányi László, 48 éves

Gy.: Jagamas János, 1956., Kolozsvár

Hallod, pajtás, Apátfalván mi történt,
Szegén zsandárt más pénzéjér' megölték,
Vérit vették, mint a fogolyadárnak,
Háromszéki Butyka Imre zsandárnak.

Öt órakor a csárdába' mulatott,
Hat órakor Köröm között kávézo[tt],
Hat órakor Köröm között kávézo[tt],
Hét órakor piros vére kiomlo[tt] .

Piros vére kiomlott a friss óra,
Gyenge teste leborult az udvarra,
Piros vére kiomlott a friss óra,
Gyöngé teste leborult az udvarra.

Kocsmárosné, arra kérem én magá[t],
Háromszékre írjon egy bús cédulát!
Hadd tudja meg háromszéki Kovászna,
Butyka Imre nyugszik a föld gyomrában.

92. Szárad a bokor a tetőn

Tordaszentlászló

Csányi László, 61 éves

Gy.: Almási István, 1969.

Szárad a bokor a tetőn,
Elhagynálak, szép szeretőm,
Elhagynálak, de sajnállak,
Mondd meg, babám, mi' csináljak?

Kicsi tulok, nagy a járom,
De szép kislány ez a három,
De szeretném az egyiket,
Három közül a szebbiket.

Kicsi tulok, nagy a szarva,
Nem fér be az istállóba,
Le kell a szarvából vágni,
A babámtól el kell válni!

Ha tudtad, hogy nem szeretnél,
Házadhoz mér' kerítettél?
Hagytál volna békít nekem,
Más is elvett volna engem.

93. Felültem a széles világ lovára

Tordaszentlászló

Csányi László, 48 éves

Gy.: Jagamas János, 1956., Kolozsvár

Felültem a széles világ lovára,
De zabolát nem tettem a szájába,
Úgy indultam a nagy útnak, egyedül,
Borul az ég mindenfelé, nem derül.

Borul az ég mindenfelől, nem derül,
Az én babám, még ha lát is, kikerül,
s Ha kikerül, kerüljön ki, nem bánom,
Csak a szíve énutánam ne fájjon!

Ha meguntál, kisangyalom, szeretni,
Szabad neked más szeretőt keresni,
Keress szebbet, százszor jobbat nálamnál,
Nékem pedig, csak amilyen te voltál!
Keress olyant, kinek ökre, szekere,
Hogy a fene ott egyen meg mellette!

*

Hideg se' vót, mégis befagyott a tó,
 Szeretőm sincs, mégis rólam van a szó,
 Hát, hogyha még szeretőt is tartanék,
 Mennyi cajha, mind rólam törvéneznék.

*

Kék ibolyát ültettem, de nem kelt ki,
 A babámat hívtam, de nem jött ki,
 Maj' jutsz te még oly szomorú időkre,
 Kijönnél még az én üzenetemre.
 Majd jutsz te még oly szomorú időkre,
 Kijönnél még az én üzenetemre.

Jár a kislány hegyek, völgyek tetején,
 Kék ibolya, kék nefelejcs a keblén,
 Hiába néz jobbra-balra, szerteszét,
 Sehol se látja jönni a kedvesét.

Mért is mondtam, hogy én téged szeretlek?
ej, de Mikor tudtam, hogy a tiéd nem leszek,
 Nem való vagy ilyen szegénlegénnek,
 Amíg élek, fáj a szívem teérte[d].

*

ej, de Jaj de bajos kesken ágyba feküdni,
 Aki egymást nem igazán szereti,
 A párnának a két széle elszakad,
 A közepe tiszta jújon megma[rad].

Édesanyám mondta nékem, legyek jó,
 Ne légy, fiam, más faluba' csavargó,
 Más faluba' idegen még az ág is,
 s Kisangyalom, nem lehetünk egymásé.

*

Jaj de bajos a szerelmet titkolni,
hej, de Tövis közül az ibolyát kiszedni,
s Kiszedném, de megszúrja *ja* kezemet,
s Kit szerettem, az az enyém nem lehet.

hogy Egye meg a fene *jezt* a világot,
me Rosszabbul megy dolgom, mind egy kutyának,
Mert a kutya lefekszik a szalmába,
s Én pediglen bódorgok a világba.

94. Adjon Isten, édesanyám, jó estét

Magyarlóna

Szatmári István „Bugyori”, 67 éves

Gy.: Lengyel László „Türei”, 1982.

Adjon Isten, édesanyám, jó jestét,
Hazajöttem, mind egy váratlan vendég,
Örömeire jöttem haza, nem búra,
A Regátból vagyok kiszabadulva.

Adjon Isten, édes fiam, jó jestét,
Hazajöttem, mind egyváratlan vendég,
Örömünkre jöttél haza, nem búra,
A Regátból vagyok kiszabadulva.

Édesanyám, mi van a kötényébe?
Három alma, *jadjon* egyet belőle!
Egyet nékem, másikat a babámnak,
A legszebbik maradjon meg magának.

95. Jaj de bajos a szerelmet titkolni

Tordaszentlászló

Enyedi Jánosné Szakács Kati, 56 éves

Gy.: Gurka László, 1963.

Jaj de bajos a szerelmet titkolni,
Tövis közül az ibolyát kiszedni,
Kiszedném, de megszúrja a kezemet,
Kit szerettem, az az enyém nem lehet.

Édesanyám, mért szültél a világra,
Mért nem dobtál a zavaros Tiszába?
Tisza vize vitt volna a Dunába,
Most a szívem a babámér' nem fájna!

96. Vágják az erdőn az utat

Magyarlóna

Czakó Ferenc „Mátyás”, 1931.

Gy.: Kallós Zoltán, Dénes Zoltán, 2003.

Vágják az erdőn az utat,
Viszik szegén magyarokat,
Viszik, viszik szegényeket,
Szegén magyar legényeket.

Eredj erre, ne menj arra,
Erre is út, nem csak arra,
Eredj erre, szívem párja,
Adj egy csókot utoljára.

*

Én Istenem, adj egy csodát,
Ezresekből szénabuglyát,
Tetejébe milliókat,
Hadd mulassam ki magamat.

*

Én Istenem, édes Atyám,
Még a fát se teremtsd árván,
A fát ága-boga nélkül,
s Engemet szerető nélkül.

97. Búsulj, rózsám, mert én sírok

Tordaszentlászló

Csányi László, 55 éves

Gy.: Gurka László, 1963.

Búsulj, rózsám, mert én sírok,
Tőled búcsúzni akarok,
Búcsúzásom tőled nehéz,
Áldjon, áldjon meg a csillagos ég, haja-ha.

Felsütött a nap a hídra,
Katonának vagyok írva,
Katona az én életem,
Sirat, sirat engem a kedvesem, csuhaja.

98. Kilenc tulkot hajtottam a vásárba

Magyarlóna

Székely György, 75 éves

Gy.: Lengyel László „Türei”, 1982.

hej Kilenc tulkot hajtottam a vásárb[a],
Tizediket a román király számára,
Kilenc tuloknak az ára a zsebembe,
Gyere, kisangyalom, ülj ide jaz ölömbe.

Udvarom közepén kinyíltott egy rózsafa,
Kiterítve áll alatta a rózsza,
Szedjed, édesanyám, mert jó lesz a fejem alá,
Érzi beteg szívem, nem sokáig élek mán.

99. Esik eső az árpatallóra

Magyarlóna

Czakó Ferenc „Mátyás”, férfi, 1931, ?

Gy.: Balla Ferenc, Kallós Zoltán, Németh István, 1998.

s Esik eső az árpatallóra,
Gyöngé vagyok felülni a lóra,
Gyöngé vagyok, fel sem bírok ülni,
Mégis el kell katonának menni.

Esik eső, szép csendesesen esik,
A szép leányt sokan fölkeresik,
Fölkeresik télbe, nyárba, sárba,
Akármilyen havas éjszakába.

100. Csak titokban, csak titokban akartalak szeretni

Tordaszentlászló

Csányi László, 48 éves

Gy.: Jagamas János, 1956., Kolozsvár

Csak titokban, csak titokban akartalak szeretni,
De már látom, de már látom, ki kell ennek derülni,
Megtudta az édesanyád, hogy én téged szeretlek,
Kihajtatott a faluból, hogy én el ne vegyelek.

Kék szivárvány, kék szivárvány koszorúzza az ege[t],
Falumbeli barna kislány csalta meg a szívemet,
De én azért nem átkozom, a jó Isten áldja meg,
Könnyeitől a zsebkendője soha ne száradjon meg!

101. Jaj de bajos a szerelmet titkolni

Tordaszentlászló

Csányi László, 55 éves

Gy.: Gurka László, 1963.

Jaj de bajos a szerelmet titkolni,
a Tövis közül az ibolyát kiszedni,
Kiszedném, de megszúrja ja kezemet,
Kit szerettem, az az enyém nem lehet.

Jaj de bajos a szerelmet titkolni,
s Aki egymást nem igazán szereti,
A párnának a négy sarka elszakad,
A közepe tiszta újan megmarad.

Csak titokban akartalak szeretni,
De már látom, ki kell annak derülni,
Derítse is fel aztat a jó Isten,
Mert az igaz szerelemnél szebb nincsen.

102. Fekete kavicsos a mi házunk eleje

Tordaszentlászló

Csányi László, 48 éves

Gy.: Jagamas János, 1956., Kolozsvár

Fekete kavicsos a mi házunk eleje,
Arra jár az én babám minden este,
Ne járáj arra, úgy sem jöhetsz bé hozzám,
Sok az én irigyem, sokan haragusznak rám.
Ne járáj arra, úgy sem jöhetsz bé hozzám,
mert Sok az én irigyem, sokan haragusznak rám.

Ősszel a rózsafa hullatja a levelét,
Ez a kislány siratja a kedvesét,
Úgy siratja, majd meghasad a *gyenge* szíve,
*hog*y Pénteken, szombaton nem beszélhetett vele.

*

Elmegyek, elmegyek, nem maradok e tájon,
Hogy a szívem a babámér' ne fájjon,
Nem kell nekem sem patika, sem doktor,
Az én babám gyógyít meg, nem a katonadoktor.

103. Reggel van már, mégsem akar virradni

Magyarlóna

Czakó Ferenc „Mátyás”, 1931.

Gy.: Kallós Zoltán, Dénes Zoltán, 2003.

Reggel van már, mégsem akar virradni,
Kelj fel, babám, hozzád jöttem búcsúzni,
Felkelek én, fel biz én, mert nem bírok aludni,
Fáj a szívem, mér' tudtalak szeretni.

s Ha bemegyek a csárdába bort inni,
s Énutánam sírva ne járjon senki,
Asztalomon két pohár, karjaim közt a babám,
s Háton megett a Bura banda muzsikál.

s Ha bemegyek a lónai csárdába,
Éles késem vágom a gerendá[ba],
Aki legény, teheti, éles késem vegye ki,
Csárda falát piros vérrel fesse ki!

104. Istenem, Istenem, hol lesz a meghalásom

Magyarlóna

Czakó Ferenc „Mátyás”, 1931.

Gy.: Kallós Zoltán, Dénes Zoltán, 2003.

Istenem, Istenem, hol lesz a meghalásom,
Erdőbe, mezőben vagy egy pusztaság[on]?
Ha erdőbe' halok, megesznek a vadak,
El is énekelnek, hej, az égi madarak.

*

s Vetettem violát, várom a kikelését,
s Várom a babámnak hazajövetelét,
Kikölt az ibolya, de nem az a teljes,
Hazajött a babám, hej, de nem az a kedves.

105. Lágy a kenyér, csuhaj, lágy a kenyér, pirítani nem lehet

Magyarlóna

Czakó Ferenc „Mátyás”, férfi, 1931., ?

Gy.: Balla Ferenc, Kallós Zoltán, Németh István, 1998.

s Lágy a kenyér, csuhaj, lágy a kenyér, pirítani nem lehet,
Fáj a szívem, fáj a gyöngye szívem, gyógyítani nem lehet,
Meggyógyítja, meg is orvosolja a koporsóm gyászos deszkája,
deszkája,
Mikor azt a nehéz földet hányják *a* jobb és bal oldalára.
s Meggyógyítja, meg is orvosolja a koporsóm gyászos deszkája,
deszkája,
Mikor hányják azt a nehéz földet *a* jobb és bal oldalára.

s Ha felülök, csuhaj, ha felülök a fekete gőzösre,
Kolozsvártól Nagyváradig ki sem szállok belőle,
Ki sem szállok, s írok a babámnak egy szomorú, gyászos levelet,
levelet,
Fáj szívem, fáj a gyöngye szívem, gyógyítani nem lehet.
Ki sem szállok, írok a babámnak egy szomorú, gyászos
levelet, levelet,
hogy Fáj szíve[m], fáj a gyöngye szíve[m], gyógyítani nem lehet.

MEZŐSÉG

BELSŐ MEZŐSÉG

106. Halál, halál, kutya halál

Visa

Fodor Zsigmondné Fodor Zsuzsa, 56 éves

Gy.: Jagamas János, 1551., Kolozsvár

s Halál, halál, kutya halál,
s Egyik utcán felsétáltál,

A másikon lesétáltál,
Sehol sem bé nem rontottál.

ej, de s Míg anyámhoz rá nem szálltál,
de Sárga tűzhelyhez szorítál.

ej, de Fekete gyászba borítád,
s Az árváit búban hagyád.

*

Három utcán, három angyal,

az Egész falut összejárta,
Sehol helyét nem találo,

Amég Márisra nem szállott.
Kiskertemben egy almafa,

Reászállott bús gelice,
s Úgy megrúgta gyöngé ágát,

Lepergette az almáját.
Én az almáját nem bánom,

Csak gyöngé ágát sajnálom.
Ó, te két szál fűrészdeszka!

Csontaimnak nyugodalma.
Köszönöm én, apám, anyám,

Hogy ennyire felneveltél,
És szárnyamra eresztettél.

107. Jaj, lelkem, lelkem virágszálom

Síratóparódia

Magyarszovát

Tóth Anna, 21 éves

Gy.: Jagamas János, 1955., Bukarest.

Jaj, lelkem, lelkem virágszálom,
Lelkem, lelkem virágszálom,
Szólítsál meg bár egy szóval,
Szólítsál meg bár egy szóval!
Vigasztald meg a lelkemet,
Vigasztald meg a lelkemet!
Jaj, lelkem te, lelkem te,
Mért nem haltál meg régebben?
Hogy tettünk volna mélyebben,
Hogy tettünk volna mélyebben.
Jaj, lelkem, lelkem virágszálom,
Lelkem, lelkem, virágszálom,
Mégfódtam a kabátodat, megfódtam a kabátodat,
Fehér főtát tettem rája, hogy menjél te is a faluba,
Hogy menjél te is a faluba, hogy menjél te is a faluba.
Hogy menjél te is a faluba, hogy menjél te is a faluba.
Jaj, lelkem, lelkem, Úgy néztél ki, mint egy tarka kutya.
Siratlak, siratlak, de nem azért, hogy talán bánlak,
Mert nálunk úgy a szokás, hogy mert nálunk úgy a szokás,
Hogy ne ítéljenek meg, én is elsíratlak téged.

108. A pávának három tolla aranyos

Magyarszovát

Maneszes Márton „Kántor” (ének, hegedű), Csengeri Árpád (Fejérd – hegedű), Huszár Sándor (brácsa), Mezei János „Pilu” (bőgő), asszony (ének) 1938, 1948, 1935, ?, ?

Gy.: Kallós Zoltán, 1980. Magyarszovát

A pávánok három tolla aranyos,
A pávánok három tolla aranyos,
Nem leszek én az erdőben több lakos,
Nem leszek én az erdőben több lakos.

mert, Az erdőben verbuválnak kötéllel,
Az erdőben verbuválnak kötéllel,
Elfogják a szegén legént erővel,
Elfogják a szegén legént erővel.

Megy az apja, megy az anyja, siratják,
Megy az apja, megy az anyja, sirassák,
Kérlek vissza száz forintér', nem adják,
Kérlek vissza száz forintér', nem adják.

Eridj haza, öregapó, azt mondják,
Eridj haza, öregapó, azt mondják,
Neveld apró árváidat, hadd hordják
Neveld apró árváidat, hadd hordják!

*

Mert megveri az Úristen idővel,
Mert megveri az Úristen idővel,
Ki a szegént elfogassa erővel,
Ki ja szegént elfogassa erővel.

109. Egyszer elindula tizenkét kőműves

Ballada

Visa

Kiss Jánosné Méhesi Erzsébet, 1944.

Gy.: Kallós Zoltán, Dénes Zoltán, Sebő Ferenc, 2005.

Egyszer elindula tizenkét kőműves,
A tizenharmadik Kelemen kőműves,
Magas Déva várát, hogy felépíthessék,
Fél véka aranyér', fél véka ezüstér'.

Amit reggel raktak, az délre leomlott,
Amit délig raktak, estére leomlott,
Tizenkét kőműves, összetanakodtak,
A tizenharmadik Kelemen kőműves.

Kelemen kőműves azt a törvént tette,
Melyiknek idejön előbb felesége,
Aztat, hogy fogjuk meg, tűzzel égessük meg,
Aztat, hogy fogjuk meg, tűzzel égessük meg.

A szép fehér hamvát a mészbe keverjük,
Magas Déva várát azzal fölépítsük.

Kocsisom, kocsisom, készítsd el a hintót,
Én uramhoz menni lenne kívánságom!
Asszonyom, asszonyom, rossz álmaim voltak,
Forduljunk hát vissza, ne menjünk mi oda!

A ló az ebeké, az út az Istené,
Hajtsad, kocsis, hajtsad, magas Déva felé!

Jó napot, jó napot, tizenkét kőműves,
Neked is jó napot, Kelemen kőműves.
Istenem, Istenem, mi lehet az oka,
Kétszer is köszöntem, senki nem fogadta?

Fogadnók, fogadnók, Kelemenné asszony,
De a rovásodra összetanakodtunk,
Kelemen kőműves azt a törvént tette,
Melyiknek idejön előbb felesége,

Aztat, hogy fogjuk meg, tűzzel égessük meg,
A szép fehér hamvát a mészbe keverjük,
s Magas Déva várát azzal fölépítsük.

Istenem, Istenem, hát a kicsiny fiam,
Istenem, Istenem, hát a kicsiny fiam!
Lesznek jó leányok, akik elringassák,
Lesznek jó asszonyok, akik megszoptassák.

Azzal meg is fogták, tűzzel megégették,
A szép fehér hamvát a mészbe keverték,
s Magas Déva várát azzal fölépíték.

Elindult már haza tizenkét kőműves,
A tizenharmadik Kelemen kőműves.
Apám, édesapám, hol van édesanyám?
Elmaradt messzire, hazajő estére.

Este is eljőve, mégse jöve haza,
Este is eljőve, mégse jöve haza.

Átkozott is legyen magas Déva vára,
Még a nap se süssön fényesen rejájo!
Elvesztettem érte kedves feleségem,
Árván maradt immár a kicsi gyermekem.

110. Szült anyám, de nem magának

Visa

László Sándorné Lovász Zsuzsánna, 1944.

Gy.: Kallós Zoltán, Dénes Zoltán, 2003.

Szült anyám, de nem magának,
Keserűség bánatának,
Szült anyám, de nem övének,
Keserűség gyermekének.

Édesanyám úgy szeretett,
Tejbe'-vajba' füröszgetett,
Keszkenyőbe takargatott,
Mégis idegenynek ado[tt].

Édesanyám sok szép szava,
Kire nem hallgattam soha,
Hallgattam a másokéra,
Nem az édesanyáméra.

Bánat, bánat, de nehéz vagy,
De rég, hogy a szívemen vagy,
Eladnálak, de nincs kinek,
Bánatja van mindenkinek.

111. Beli buba, beli, beli

Magyarszovát

Sós Gergelyné Csete Erzsi, 49 éves

Gy.: Kallós Zoltán, 1972.

Beli buba, beli, beli,
Beli buba, beli, beli,
Kicsi kutyassággal teli,
Beli buba a párnáro,
Kicsi kutya a szalmáro.

A mamájo elrengeti,
A mamájo elringassa,
Szépen álmodozni hagyja,
Beli buba, beli, beli,
Kicsi kutyasággol teli.

Beli buba a párnáro,
Kicsi kutya szalmáro,
Beli buba, beli, beli,
Kicsi kutyasággol teli,
Beli, kicsi buba, beli.

A mamájo elringassa,
Szépen álmodozni hagyja,
Álmodj szépet, álmodj jót,
Aranydiót, mogyorót!
Beli buba, beli, beli.

*

Bú ebédem, bú vacsorám,
Bú ebédem, bú vacsorám,
Búval élem minden órám,
s Búval élem minden órám.

Nézek a csillagos égre,
Nézek a csillagos égre,
Sírok alatta eleget,
Sírok alatta eleget.

Én Istenem, rendelj szállást,
Én Istenem, rendelj szállást,
Mert meguntam a bujdosást,
Mert meguntam a bujdosást.

A bujdosást, a hányódást,
A bujdosást, a hányódást,
Éjjel-nappal a sok sírást,
Éjjel-nappal a sok sírást.

Gyere, rózsám, ki a hegyre,
Gyere, rózsám, ki a hegyre,
Vess keresztet a mejjre,
Vess keresztet a mejjre!

Én keresztet nem vethetek,
Én keresztet nem vethetek,
Én a tiéd nem lehetek,
Én a tiéd nem lehetek[k].

*

Tötik az erdei utat,
Viszik a magyar fiúkat,
Viszik, viszik szegényeket,
Szegény magyar legényeket,
Szegény magyar legényeket.

Kit lefelé, kit felfelé,
Kit lefelé, kit felfelé,
Senkit a hazája felé,
Senkit a hazájo felé,
Saj-la-la-la, ha-la-la-la.

s Tudad, rózsám, tudtaidra,
Tudod, rózsám, tudtaidra,
Raktam csókat ajkaidra,
Raktam csókat ajkaidra,
Saj-la-laj-la, ha-la-la-la.

s Kit pitvarba, kit a csűrbe,
 Kit a pitarba, kit a csűrbe,
 Kit az utca közepébe,
 Kit az utca közepibe,
 S haj-la-laj-la, haj-la-la-la.

Fejér rózsza a víz mellett,
 Fejér rózsza a víz mellett,
 Édes rózsám, Isten veled,
 Édes rózsám, Isten veled.
 Haj-la-la-la, haj-la-la-la.

Tudom, fáj a szíved értem,
 Tudom, fáj a szíved értem,
 Hogy nem beszélhetsz most velem,
 Hogy nem beszélhetsz most velem,
 S haj-la-la-la, la-la-la-la.

s Levendula, ne virágozz,
 Értem rózsám, ne várákodd,
 Mert ha értem várákodd,
 Mert ha értem várákodd,
 Soha meg nem házassodol.

112. Seprik az erdei utat

Visa

Horváth Jánosné Fodor Anna, 30 éves

Gy.: Jagamas János, 1955., Kolozsvár

Seprik az erdei utat,
 Viszik a magyar fiúkat,
 Kit lefelé, kit felfelé,
 Egyiket sem hazafelé,

Hanem Galícia felé,
Hanem Galícia felé,
Galícia közepébe
Két kaszánya van építve.

Odaviszik szegényeket,
Szegény magyar legényeket,
Odaviszik szegényeket,
Szegény magyar legényeket.

*

Odaviszik szegényeket,
Szegény magyar legényeket,
s Ki-kinéznak ablakjakon,
Rózsa nyílik csákójokon.

Rózsa nyílik, szegfű hajlik,
Édesanyám szava hallik,
Mi haszna, ha szavát hallam,
Ha anyámat nem láthatam?

113. Apám, apám, édesapám

Mezőkeszű

Özv. Tóbiás Józsefné Pásztor Zsófi, 69 éves

Gy.: Jagamas János, 1955.

Apám, apám, édesapám,
Hol van az én kedves anyám, da-na-na-n[a]?
Elment fiam a mezőbe,
Szé[p] virágos temetőbe.
Kimentem én a temető,
s A temető dombjára,
Ráborultam édesanyám sírjára.

Keljen fel kend, édesanyám, keljen fel,
 Keljen fel a sírjából, a sírja[ból]!
 Lásso, mi le[tt] a ke' (kend) árvo,
 A ke' árvo családjából?
 Nem kelhetek, édes fiam,
 Fekete föld nyomja gyomram,
 Két szál deszkába tartozam, da-na-na-[na].

114. A menyasszon szép virág, szép virág

Mezőkeszű

Özv.Tóbiás Józsefné Pásztor Zsófi, 69 éves
 Gy.: Jagamas János, 1955.

A menyasszon szép virág, szép virág,
 Koszorúja gyöngyvirág,
 Koszorúja gyöngyvirág,
 A menyasszony olyan szép, na-na-na-[na].

A menyasszony olyan szép, olyan sz[ép],
 Mind akinek szeme jég,
 Mind akinek szeme ég,
 Ha az enyém úgy égne, na-na-na-[na].

Ha az enyém úgy égne, na, na-na-[na],
 Száz aranyat megérne,
 Száz aranyat megérne,
 Da-na-na-na, na-na-na, na-na-na-na-[na].

115. Két út van előtttem, melyiken induljak

Magyarszovát

Maneszes „Láli” Józsefné Tóth Mária, 1924.

Gy.: Halmos Béla, Kallós Zoltán, Németh István, 1989.

s Két út van előtttem, melyiken induljak,
s Két szép szeretőm van, melyiktől búcsúzzak?
s Ha egyiktől búcsúzó, a másik haragszik,
s Így hát az én szívem soha meg nem nyugszik.

s Ha egyiktől búcsúzó, a másik haragszik,
s Így hát az én szívem soha meg nem nyugszik.
ej,de la-la-la-la, laj-na-na-na-na, na-na-na-la-ja-ja-ja,
ej,de la-la-la-la-na, na-na-la-na-na, na-na-na-n[a].

116. Ha meghalok, széles úton, széles úton vigyenek

Magyarszovát

Székely András „Libuc”, 25 éves

Gy.: Jagamas János, 1955., Bukarest.

s Ha meghalok, széles úton, széles úton vigyenek,
A rózsám kapujába letegyetek,
Nyissátok fel koporsómnak fedelét,
Hogy a rózsám hullassa rám könnyei[t].

Ha meghalok, a tengerben, a tengerben dobjatok,
Holttestemet hadd egyék meg a halok,
Csontjaimat a hullámok ringassák,
s Odahaza magyar lányok sirassák.

s Ha meghalok, meghagyom a, meghagyom a babámnak,
s Hétköznapi ne sirasson, csak vasárnap,
s Akkor is csak bal szemével sirasson,
A másikkal babájának kacsintson.

s Galac felől van egy hajó, van egy hajó kikötve,
s Négy sarkára nemzeti szín van tűzve,
Négy sarkára nemzeti szín van tűzve,
s Közepében fekete gyász van téve.

*

Édesanyám, gondoltam én, gondoltam én valamit,
Gombolja ki fehér ingem elejét,
Én nem tudom, mi bántja ja szívemet,
Elrabolták tőlem a szeretőmet.

Nem rabolták, mert az Isten, mert az Isten elvette,
Annak adta, aki megérdemelte,
Nem rabolták, mert az Isten elvette,
Annak adta, aki megérdemelte.

Halálmadár szállott a ház, szállott a ház falára,
Meghal innen valaki nemsokára,
Én halok meg, mert megöl a szerelem,
mert, Kit szerettem, az az enyém nem lehet.

117. Tavaszi szél vizet áraszt

Mezőkeszű

Tóbiás Istvánné Veres Aranka, 1923.

Gy.: Kallós Zoltán, 1978.

Tavaszi szél vizet áraszt,
Minden madár társat választ,
Minden madár társat választ.
Hát én immár kit válasszak,
Szívet szívért kinek adjak,
Szívet szívért kinek adjak?

Addig éli lány világát,
Míg szél fújja pántlikáját,
Míg szél fújja pántlikáját.
A pántlika, könnyű gúnya,
Mert azt a szél könnyen fújja,
Mert azt a szél könnyen fújja.
De a fátyol, nehéz ruha,
Mert azt a bú nyomdoggálja,
Mert azt a bú nyomdoggálja.

Jaj, Istenem, de víg voltam,
Míg az anyám lánya voltam,
Míg az anyám lánya voltam!
De mióta nem az vagyok,
A búnak is helyet adok,
A búnak is helyet adok.

s Búsulj, rózsám, mert én sírok,
Tőled búcsúzni akarok,
Tőled búcsúzni akarok.
Búcsúzásid rövid legyen,
Bús szívemben kárt ne tegyen,
Bús szívembe' kárt ne tegyen!

118. Ej, de széles, ej, de hosszú ez az út

Szerelmi dal

Vajdakamarás

Török Miklós, 60 éves

Gy.: Jagamas János, 1955.

Ej, de széles, ej, de hosszú ez az út,
Ej, de széles, ej, de hosszú ez az út,
Amelyen a kisangyalam elindult,
Amelyen a kisangyalam elindult.

Térjél vissza, kisangyalam, utadról,
 Térjél vissza, kisangyalam, utadról,
 Emlékezz a szombat esti szavadról,
 Emlékezz a szombat esti szavadról!

s Visszatérnék, kisangyalam, nem lehet,
 Visszatérnék, kisangyalam, nem lehet,
 A szerelem tüzes lángja nem enged,
 A szerelem tüzes lángja nem enged.

Sötétebb a szerelem a tengernél,
 Sötétebb a szerelem a tengernél,
 Árvább az én szívem a falevélnél,
 Árvább az én szívem a falevélnél.

Márványkőből van a tenger feneké,
 Márványkőből van a tenger fenek[e],
 Gyenge vagy még, babám, a szerelemre,
 Gyenge vagy még, babám, a szerelemre.

Gyengeséged nem akaram rongálni,
 Gyengeséged nem akaram rongálni,
 Így hát, babám, nem akarsz hozzám járni,
 Így hát, babám, nem akarsz hozzám jár[ni].

*

Édesanyám sokat intett a jóra,
 Szombat este ne menjek a fonóba,
 Nem hallgattam édesanyám szavára,
 Beestem a kolozsvári fogházba.
 s Nem hallgattam édesanyám szavára,
 Beestem a kolozsvári fogházba.

Édesanyám postán küldött levelet,
 Gyere haza, édes fiam, ha lehet,
 Hazamennék, édesanyám, nem lehet,
 Bukaresben ismerik a nevemet.

*

Kiskaromban árvaságra jutottam,
Nagykaromban katonának soroztak,
Megtanultam, hogy kell tűrni, szenvedni,
És azután, hogy kell a lányt szeretni.
s Megtanultam, hogy kell tűrni, szenvedni,
És azután, hogy kell a lányt szeretni.

*

sej, De szeretnék az erdőbe fa lenni,
Ott is csak egy tölgyfa nevet viselni,
s Mer' a tölgyfa kék lánggal ég, füst nélkül,
Az én szívem soha nincs bánat né[lkül].

sej, de Édesanyám karján nevelt engemet,
s Mégsem tudja az én bús életemet,
s Mer' ha tudná az én bús életemet,
Éjjel-nappal csak siratna engem[et].

s Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy,
s Régi babám, nem hittem, hogy csalfa légy,
Csalfasággol csaltad meg a szívemet,
A Jóisten borítsa rád az eget!

*

Öreg cigány, a szívem már nagyon fáj,
Hej, énnékem olyan nótát muzsikálj,
Azt húzzad, hogy mért nem szabad szeretni,
Nem akar az ökörcsorda legelni.

Kihajtom a Virág ökröm a rétre,
Leveretem a harmatot előtte,
Rég nem hallom Virág ökröm harangját,
Az én rózsám mással éli világát.

Régi rózsám, ha meguntál szeretni,
Szabad néked más szeretőt keresni,
Keress olyant, kinek ökre, szekere,
A patikát boldogítsad meg vele!

*

Utra Mari belépett a kisker[t]be,
Lefeküdt a diófának tövébe,
Utra Mari, nem félsz, hogy ott meglátnok,
Az emberek árulkodnak utánod.

Utra Marit három zsandár vallatja,
Szeretője az ajtónál hallgatja.
Utra Mari, valld be minden bűnödöt!
Hová tetted a te négy gyermekedet?

Egyet tettem a diófa tövébe,
Kettőt tettem a Tisza fenekére,
Negyediknek a gyilkosa én lettem,
Magam pedig a börtönbe vettem.

119. Szerelem, szerelem, átkozott szerelem

Vajdakamarás (Válaszút)

Tóbiás Jánosné Varró Máriskó, 55 éves

Gy.: Jagamas János, 1951., Kolozsvár

Szerelem, szerelem, átkozott szerelem,
Mér' nem termettél meg minden fatetejen,
ej, de Mér' nem termettél meg minden fatetejen,
s Minden fatetejen, diófalevelen,
Hogy szakasztott volna minden szegény leány,
Mer' én szakasztottam, de jelszalasztottam,
s Újra szakasztanék, ha jóra akadnék.

s Ha jóra és szépre, régi szeretőmre,
Ha jóra és szépre, régi szeretőmre,
de Sa-na-na-na, na-na-na-na, na-na-na,
s Régi szeretőmér' mit nem cselekednék,
de s Tengerből a vizet kalánnyal kimerném,
s Tengerből a vizet kalánnyal kimerném,
ej Sa-na-na-na, na-na-na-na, na-na-na.

s Annak fenekéről apró gyöngyöt szednék,
s Abból a rózsámnak gyöngybokrétát fűznék,
és Abból a rózsámnak gyöngybokrétát fűznék,
Sa-na-la-la, la-la-la-la, a-la-la-la-la-la,
he Na-na-na-na, na-na, he na-na-na-na-na,
e Na-na-na-na-na-na, e na-na-na-na-na-na,
e Na-na-na-na, na-na-na-na, na-na-[na].

120. Jár a kislány virágos, virágos szép mezőbe'

Magyarszovát

Tóth Maris (ének), 1893., Vintila Márton (hegedű), 1901.,
Huszár Sándor (brácsa), 1915.

Gy.: Andrásfalvy Bertalan, Kallós Zoltán, Martin György,
Pesovár Ferenc, 1962.

ej, de Jár a kislány virágos, virágos szép mezőbe',
ej Fehér kendő lobog pici kezébe',
ej s Fehér kendő, a szerelem zászlója,
ej, de Azt szerettem, akit nem kellett vol[na].

hej s Mind azt mondják, nem búsulak, ej, de mind azt mondják,
nem búsulak,
Mer' az utcákon nem sírak, ej, de mer' az utcákon nem sírak,
hej, de Sírok én otthon eleget, hol nem lát senki engemet,
ej Da-la-le-le, le-la-la-la-le-le, la-la-la-[la].

Verd meg, Isten azt a helyet, verd meg, Isten azt a helyet,
Ahol az én rózsám termett, *e*, *s* ahol én rózsám termett,
Hogy ne teremjen egyebet, *ej*, csak mind bút, *s* keserűséget, *le*,
Le-le-la-la, [la].

*

Két szivárvány koszorúzza, koszorúzza *jaz* eget,
Most tudtam meg, hogy a babám kit szeret,
s Ha nem szeret, mért írja a levelet,
Mér' búsítja az én árva szívemet?

Muzsikaszó hallszodik a, hallszodik az erdőbe,
A babámot most viszik esküvőre,
De szeretnék én is oda *jelmenni*,
Mikor a pap a babámat esketi.

*

s Édesanyám gyöngén nevelt engemet,
Mégsem tudja az én bús életemet,
Hogyha tudná az én bús életemet,
Éjjel-nappal megsiratna engemet.

Megátkozott engem az édesanyám,
Hogy ne legyen se országom, se hazám,
Csipkebokor legyen az én szállásom,
Ott se legyen sokáig maradásom.

Szépen szól a kamarási nagy harang,
Szépen húzza három fehér vadgalamb,
Három fehér vadgalambnak hat szárnyo,
Nem kell nékem senki megunt babáj[a].

Kamarási temetőbe' van egy tó,
Abba' fürdik három fekete holló,
Mindig fürdik, mégis sáros a tolla,
Azt szerettem, akit nem kellett volna.

Azt szerettem, kit szeretni nem szabad,
Így, hát nékem jobb a sötét föld alatt,
Jobb lett volna a föld alatt pihenni,
Mint, hogy tőled, kisangyalom, elválni.
Jobb lett volna a föld alatt pihenni,
Mind, hogy tőled, kedves rózsám, elválni.

*

De szeretnék az erdőbe' fa lenni,
Ott is csak a tölgyfa nevet viselni,
de Tölgyfalevél kék langgal ég, füst nélkül,
Az én szívem soha sincs bánatot nélkül.

*

Sajó kutyám, jaj de mélyen, jaj de mélyen aluszol,
Nem láttad a babám jőni valahol,
Másszor vakkantottál egyet vagy kettőt,
de Mikor jőni láttod a hű szeretőm.

Diófából van a babámnak ágya,
de s Ha ráülök, hajlik mind a négy lába,
Tedd bé, babám, tedd az ágyad a falig,
de Tiéd voltam, tied leszek halálig.

s Ha benéznél ablakomon, ablakomon egy este,
de Meglátnád a búbánatom lefestve,
de Meglátnád a két halovány orcámat,
ej Akkor tudnád, mennyit sírtam utánod.

121. Bujdosik az árva madár, minden erdő szélén leszáll

Vándordal

Magyarszovát

Maneszes „Láli” Józsefné Tóth Mária, 1924.

Gy.: Demény Piroska, 1979.

s Bujdosik az árvo madár, minden erdő szélén leszáll,
s Hogyne bujdosna jel szegén, mikor olyan árva, mind én,
s Aj-la-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la-la, la-la-la-laj,
Na-na-na-na-na, na-na-na-na-na, na-na-na, na-na-na-na-na.
s Árva vagyok, de nincsen, de nincsen is oly árva,
s A szívemből a rózsa, a rózsa ki van zárvo.
ej Da-la-la-la-la-la-na, na-na-na-naj, daj-la-la-la-la-la, la-la-la-la,
s A-la-la-la-la, na-na-na-na-na, na-na-na, na-na-na-na.

122. Úgy el vagyok keseredve, úgy el vagyok keseredve

Visa

Kiss Jánosné Méhesi Erzsébet, 1944.

Gy.: Kallós Zoltán, Dénes Zoltán, Sebő Ferenc, 2005.

Úgy el vagyok keseredve, úgy el vagyok keseredve,
Mind a fűzfa tekeredve, mind a fűzfa tekeredve, s a-na-na,
s Lány addig éli világát, lány addig éli világát,
Míg szél fújja pántlikáját, míg szél fújja pántlikáját,
s A-na-na-na-na, na-na-na-na, na-na-na.

s A pántlika, könnyű ruha, a pántlika könnyű ruha,
Mer' azt a szél könnyen fújja, mer' azt a szél könnyen fújja,
s a-na-na-na,
A fekete, nehéz ruha, a fekete, nehéz ruha,
Mer' azt a bú földig nyomja, mer' azt a bú földig nyomja,
s A-na-na-na-na, na-na-na-na, na-na-na-na.

123. Zsuzsánna, Zsuzsánna

Ballada

Visa

Kiss Jánosné Méhesi Erzsébet, 1944.

Gy.: Kallós Zoltán, Dénes Zoltán, 2003.

Zsuzsánna, Zsuzsánna,
Mi bajod, édesem,
Hogy a te szemeid
Örökké könnyesek?

Itt van egy pohár bor,
Igyál hát belőle,
Hogy a te bús szíved
Viduljon fel tüle.

Nem kell a te borad,
Idd meg csak te magad,
Hogyha nem sajnáltod
Szép lejányságomat.

Sajnáltalak, babám,
Amíg megcsaltalak,
De most a Jóisten
Viselje gondodat.

Zsuzsánna, Zsuzsánna,
Mi lehet az oka,
Hogy a te köntösed
Elöl olyan kurta?

Anyám, édesanyám
A szabó így szabta,
A szabó így szabta,
s A varró így varrta.

Kocsisom, kocsisom,
Fogd be négy lovamat,
Fogd be négy lovamat,
Vidd el Zsuzsánnámat

A rózsás erdőre,
Hóhérek kezibe,
A rózsás erdőre,
Hóhérek kezibe.

Hogy ontsák el vérét,
Hogy vegyék ki szívét,
Mer' én nem viselem
Leányom szégyenét.

Anyám, édesanyám,
Egy napot engedj le,
Hogy búcsúzhassak el
A virágaimtól.

Virágok, virágok,
Többől kiszáradjatok,
Hogy lásso meg anyám,
Hogy engem gyászoltok.

Jó estét, jó estét,
Homlódi nagyasszony,
Hol vagyon, hol vagyon
Szeretóm, Zsuzsánna?

Elküdtem, elküdtem
A kertészlegényhez,
Hogy virágot tűzzen
Holnap a keblire.

Jó estét, jó estét,
Te kis kertészlegény,
Hol vagyon, hol vagyon
Szeretőm, Zsuzsánna?

Nem láttom, nem láttom,
Hírét se hallottam,
Nem láttom, nem láttam,
Hírét se hallottam.

Jó estét, jó estét,
Homlódi nagyasszony,
Hol vagyon, hol vagyon
Szeretőm, Zsuzsánna?

Elküdtem, elküdtem,
A rózsás erdőre,
A rózsás erdőre,
Hóhérek kezibe.

Jó estét, jó estét,
Te kis hóhérlegény,
Hol vagyon, hol vagyon
Szeretőm, Zsuzsánna?

Itt nyugszik, itt nyugszik,
Csendesen pihenik,
Itt nyugszik, itt nyugszik,
Csendesen pihenik.
Vérem a vérével
Egy patak mossa el,
Testem a testével
Együtt rothadjan el!

124. A szováti tiszta búza

Magyarszovát

Székely András „Libuc”, 25 éves

Gy.: Jagamas János, 1955., Bukarest.

A szováti tiszta búza
Kihajlott a gyalogútra,
Kihajlott a gyalogútra.
A fejét még ki sem hányta,
Két pár galamb körüljárta,
Két pár galamb körüljárta.

s Hol jártál te, barna kislány,
De szép harmatos a szoknyád,
De szép harmatos a ruhád.
Harmatos búzát arattam,
A rózsámtól elvállottam,
A rózsámtól elvállottam.

s Úgy elvállottam szegénytől,
Mind nyárfa a levelétől
Mind nyárfa ja levelétől.
s Úgy elvállottam szegénytől,
Hírt sem hallok már senkitől,
Hírt sem hallok már senkitől.

125. Tiltanak babám, tiltanak tőlem

Magyarszovát

Kádár Erzsébet, 1950.

Gy.: Kallós Zoltán, 1970.

s Tiltanak, babám, tiltanak tőlem,
Titkon se beszéljek veled,
Aj-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la,
Ahol látlak, kerüljelek,

Még ott se beszéljek veled,
A-la-la-la, la-la-la-la,
A-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la.

s Édesanyám mondta nékem,
Minek a szerető nékem,
Aj-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la,
s De én arra nem hallgattam,
Titkos szeretőt tartottam.
A-la-la-la, la-la-la-la,
A-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la.

*

Édesanyán sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha,
Aj-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la,
s Megfogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mint az eső,
s A-la-la-la, la-la-la-la,
A-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la.

Szeress, rózsám, csak nézd meg kit,
Mert a szerelem megvakít,
Aj-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la,
s Engemet is megvakított,
Halálig megszomorított,
s A-la-la-la, la-la-la-la,
A-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la.

*

Harmatos búzát arattam,
A rózsámtól elváltottam,
A-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la,
s Úgy elváltom én szegénytől,

Mind a nyárfa levelétől,
 A-la-la-la, la-la-la-la,
 A-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la.

s Azt gondoltam, amígélek,
hogy Mindég víg napokat élek,
 A-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la,
 s De már látom, megcsalódtam,
 s A búnak is helyet adtam,
s ej, de A-la-la-la, la-la-la-la,
 A-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la.

Ej, de s Úgy meg vagyok én búval rakva,
 s Mind a szamosdi almafa,
 Aj-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la,
 s Egy vagy kettő terem rajta,
 s Mégis elég van alatta,
hej, de A-la-la-la, la-la-la-la,
 A-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la.

s Ki nem akar búval élni,
 Menjen mennyországba lakni,
 A-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la,
 s Csináljon a mennybe házot,
 Ott nem éri semmi bánót,
ej, de A-la-la-la, la-la-la-la,
 A-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la.

*

Én is voltam, mikor voltam,
 Virágok közt virág voltam,
 Aj-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la,
 De rossz kertészre akadtam,
 Keze alatt elhervadtam,
 A-la-la-la, la-la-la-la,
 A-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la.

126. Szárnya, szárnya, szárnya a fecskének

Mezőkeszi

Tóbiás Erzs, 38 éves

Gy.: Jagamas János, 1955.

Szárnya, szárnya, szárnya ja fecskének,
Jobb a lánnak, mind a menyecskének,
Jobb a lánnak, mind a menyecskének.

Mert a lánnak befonják a haját,
Fújja ja szél piros pántlikáját,
Fújja ja szél piros pántlikáját.

De jaz asszony beköti ja fejét,
Búbánattal tóti az életit,
Búbánattal tóti az élet[ét].

127. Házunk előtt de szépen muzsikálnak

Magyarszovát

Tóth Anna, 21 éves

Gy.: Jagamas János, 1955., Bukarest

Házunk előtt de szépen muzsikálnak,
Engem pedig elvisznek katonának,
Maradt itthan kettő-három nyomorult,
Látod, babám, még az ég is beborult.

Édesanyám, gondoltam én valamit,
Gombolja ki fehér ingem elejét,
Én nem tudom, mi bántja a szívemet,
Elrabolták tőlem a szeretőmet.

*

Édesanyám sokat intett a jóra,
 Este későn ne járjak a faluba,
 Nem hallgattam édesanyám szavára,
 Be is estem a zavaros Tiszába.

Zavaros a Tisza vize, nem tiszta,
 Ráhajtottam kis pej lovam, nem issza,
 Hogy is igya, mikor olyan zavaros,
 Nem vagyok én a babámban bizonyos.

Alig várom, hogy a nap lehaladjon,
 Hogy az egen páros csillag ragyogjon,
 Ragyogj, csillag, párosával az egen,
 Régi babám, nem láttolak a héten.

128. Járd ki, lábam, járd ki most, nem parancsol senki most

Szerelmi dal/Kesergő

Magyarszovát

Tóth Anna, 21 éves

Gy.: Jagamas János, 1955., Bukarest.

Járd ki, lábam, járd ki most, nem parancsol senki most,
 Sem a német, sem a tót, nyisd ki, babám az ajtót,
 Jaj de lassan nyitod ki, mintha ne tudnád, hogy ki,
de Jaj de lassan nyitod ki, mintha ne tudnád, hogy ki.

Nyitom, nyitom, édesem, gyere bé legényesen,
 Nyitom, nyitom, édesem, gyere bé legényesen,
de Éjfél utött már az óra, kelj fel, babám, menjél haza,
 Dehogy kelek, még hajnal sincs, szerelmünknek még vége sincs.

Illik nekem a gyászruha, pedig nem viseltem soha,
 Illik annak keseregni, ki világát búval éli,
 Mind aszittam (azt hittem), amíg élek, mindig víg napokat érek,
 De már látom, hogy nem élek, elég szomorúkat érek.

*

s Ablakomba két kis csürke, egyik kakas, másik jérce,
Én eszem a zúzá, máját, csókolom a babám száját.
(a dallam első két sorára)

Nem úgy van most, mint volt régen, nem úgy van most, mint
volt régen,
Nem az a nap süt az égen, nem az a nap süt az égen,
Nem az a nap, nem az a hold, nem az a nap, nem az a hold,
Nem az a szeretőm, ki volt, nem az a szeretőm, ki volt.

mert Aki vót, már rég elhagyott, aki volt, már rég elhagyott,
Szébbre vágyott, mind én vagyok, szébbre vágyott, de nem
[kapott],
Szébbre vágyott, de nem kapott, szébbre vágyott, de nem kapott,
Még olyant se, mint én vagyok, még olyant se, mind én vagyok.

*

s Száradj el, bokor, hegytetőn, száradj el, kedves szeretőm,
Úgy száradj el, mind a nádszál, mind a lekaszált szénaszál,
s Verd meg Isten, azt a vermet, ahol az én rózsám termett,
Ne teremjen más egyebet, csak a sok keserűséget.

*

Hosszú szárú tulipánt, engem a szerelem bánt,
Ha szerelem ne volna, nékem százszor jobb volna,
Hosszú szárú liliomszál, mint (!) vétettem, hogy elhagytál?
Nem vétettem, nem is véték, amíg bennem zeng a lélek,
Zeng a lélek, zeng a szó, zeng a szerelemajtó,
Zeng a lélek, zeng a szó, zeng a szerelemajtó.

129. Fehér László lovat lopott

Ballada

Vajdakamarás

Török Miklós, 60 éves

Gy.: Jagamas János, 1955.

Fehér László lovat lopatt,
A fekete halom alatt.

Kilenc lovat, szerszámostól,
Cifra függős kantárostól,
Cifra függős kantárostól.

Megfogták a Fehér Lászlót,
Kezét, lábát vasba verték,
A siralomházba tették.

Fehér Anna meghallatta,
Hogy a bátyja el van fogva,
Hogy a bátyja el van fogva.

Eridj, kocsis, fogj kocsira,
Fekete gyászos hintóra,
Fekete gyászos hintóra!

Hogy üljön fel Fehér Anna,
Vegyen mellé sok aranyat,
Háromféles tallérakat.

Jó nap Isten, hadnagy uram,
Mé' jöttél, te Fejér Anna?
Bátyám után, hadnagy uram.

Hoztam néked sok aranyat,
Háromféles tallérakat,
Háromféles tallérakat.

Nem kell nékem az aranyad,
Csak az éjjel háljál velem,
Csak az éjjel háljál velem!

Ne hálj vele, a tolvajjal,
Akasztófáralóval,
Akasztófáralóval!

Néked ljánságod elveszi,
Bátyádnok fejét leveszi,
Bátyádnok fejét leveszi.

Éjfél után már egy óra,
Aluszol-e, Fejér Anna,
Aluszol-e, Fejér Anna?

Nem aluszom, nem nyughatam,
A sok láncszemzörgést hallam,
A sok láncszemzörgést hallam.

Csak aludjál, csak nyugodj már!
Éjfél után már két óra
Aluszol-e, Fejér Anna?

Nem aluszom, nem nyughatam,
A sok puskalövést hallam,
A sok puskalövést hallam.

Hadnagy uram, hadnagy uram,
A kenyered kője váljék,
Mosdóvized vérré váljék!

Lovad lába botladazzék,
A föld alatt fokadazzék,
A föld alatt fokadazzék.

130. Kimegyek a ház elébe

Vajdakamarás

Nagy Ferencné Sallak Mányi, 1913.

Gy.: Andrásfalvy Bertalan, Kallós Zoltán, 1963.

s Kimegyek a ház elébe,
Feltekintek én az égre,
Feltekintek én az égre.

Csillagos ég, mon' meg nekem,
Csillagos ég, mon' meg nekem,
Merre hervad a kedvesem?

Úgy elmegyek, meglássátok,
Úgy elmegyek, meglássátok,
Soha hírem nem halljátok.

Úgy elmegyek messze tájro,
Fészket rakak egy nagy fáro,
Fészket rakak egy nagy fáro.

*

Kismadár a zöld erdőbe
Fészket rak egy fatetőre,
Fészket rak egy fatetőre.

Kismadár, hogy is tudsz élni,
Mert te nem is tudsz beszélni,
Mert te nem is tudsz beszélni?

Ládd, én eleget beszélek,
Mégis de sok búval élek,
Mégis de sok búval élek.

Mind azt mondják, nem búsulok,
Mér' az utcákon nem sírok,
Mér' az utcákon nem sírok.

Sírok, sírok, amíg élek,
Mer' én arra réjáérek,
Mer' én arra réjáérek.

131. Alsó soron a mi házunk

Vajdakamarás

Nagy Ferencné Sallak Mányi, 1913.

Gy.: Andrásfalvy Bertalan, Kallós Zoltán, 1963.

Alsó soron a mi házunk,
Fehér rózsá nyílik nálunk,
s Ha fehér kell, fejtér adak,
Ha piros kell, magam vagyok,
Haj-la-la-la, la-la-la-la,
La-la, la-la-la-la, la-[la].

Édesanyám rózsafájo,
Én vótam a legszebb ágo,
Kihajlattam az utcáro,
Legényeknek kalapjába,
Legényeknek kalapjába,
Leányoknak bosszújáro.

s Ez az utca bánat utca,
Bánatkőből van kirakva,
Ezt is az én rózsám rakta,
Hogy én sírva járjok rajta,
De én azért úgysem sírok,
Inkább jókedvet mutatok.

Ez az utca hidres-gödrös,
Ezen jár a magyar gőzös,
Én vagyok a tüzelője,
Barna legény szeretője,
Saj-la-la-la, la-laj-la-la,
Da-laj, la-la-la-la, la-[la].

132. Este van, este van, hatot üt az óra

Magyarszovát

Dezső Balázsné Kádár Erzsébet, 1950.

Gy.: Kallós Zoltán, Németh István, 2008.

s Este van, este van, hatot üt az óra,
Minden eladó lány készül a fonóba,
Szegény Szőcs Mária, ő is elment volna,
Ha az ég előtte be ne borult volna.

De az ég előtte beborult homályra,
Elment a fonóba, leült ott egy padra,
Kihívta egy legény, csak egy minutára,
Kihívta egy legény, csak egy minutára.

Babám, édes babám, mi bajod érkezett,
Talán a vacsorád nem igen jól esett?
Itt van egy kulacs bor, igyál belőle,
Hogy az árva szíved viduljon fel tőle!

Nem kell a te borad, igyad meg temagad,
Ha te nem sajnáltad szép leányságomat,
Bizony sajnáltalak, amíg megcsaltalak,
De most a Jóisten viselje gondodat!

*

s Két út van előttem, melyiken induljak,
s Két szép szeretőm van, melyiktől búcsúzzak,
Egyiktől búcsúzó, a másik haragszik,
Így hát az én szívem soha le nem nyugszik.

s Az egyiktől búcsúzó piros pünkösöd napján,
s A másiktól pedig halálom óráján,
Aj-da-la-la-la-la-la-la-laj, sa-la-la-laj, daj-da-di-da,
A-da-la-la-la, la-la-la-laj, sa-ja-[ja].

de Sír a szemem, kacag a szám, sír a szemem, kacag a szám,
s Most fáj a szívem igazán, most fáj a szívem igazán,
s Fáj a szívem szívedér' s két ragyogó szemedér',
Aj-da-la-la-la, la-la-la-laj, da-la-la-la, la-la-la-la.

*

Szerelem, szerelem, átkozott gyötirelem,
Szerelem, szerelem, átkozott gyötirelem,
Mért nem termettél meg minden fa tetején,
Minden fa tetején, diófa levelén?

Hogy szakasztott volna minden szegény legény,
Hogy szakasztott volna minden szegény legény,
mert Én is szakasztottam, el is szalasztottam,
De még szakasztanék, ha jóra találnék.

Ha jóra, ha szépre, ha jóra, ha szépre,
Ha jóra, ha szépre, régi szeretőmre,
Régi szeretőmért mit nem cselekednék,
Tengerből a vizet kalánnal kimerném.

Annak fenekéből apró gyöngyöt szednék,
Annak fenekéről apró gyöngyöt szednék,
a Régi szeretőmnnek gyöngykoszorút kötnék,
Régi szeretőmnnek gyöngykoszorút kötnék.

133. Édesanyám is volt nékem, édesanyám is volt nékem

Magyarszovát

Bajkó Mátyásné Székely Rubinka, 23 éves

Gy.: Jagamas János, 1951., Kolozsvár

Édesanyám is volt nékem, édesanyám is volt nékem,
Keservesen nevelt engem, keservesen nevelt engem,
Éjszaka font, nappal mosott, éjszaka font, nappal mosott,
Jaj de keservesen tartott, jaj de keservesen tarto[tt].

s Édesanyám sok szép szava, édesanyám sok szép szava,
s Kit fogadtam, kit nem soha, kit fogadtam, kit nem soha,
s Megfogadnám, de már késő, megfogadnám, de már késő,
s Hull a könnyem, mint az eső, hull a könnyem, mint az eső.

Bujdosik az árva madár, bujdosik az árva madár,
Minden erdőszélen leszáll, minden erdőszélen leszáll,
Hát az olyan árva, mint én, hát az olyan árva, mint én,
Hogyne bujdosódna szegén, hogyne bujdosódna szegén.

*

Jaj, Istenem, jaj, mit értem, jaj, Istenem, jaj, mit értem,
Amit soha nem reméltem, amit soha nem reméltem,
Jót reméltem, rosszat értem, jót reméltem, rosszat értem,
Jaj, Istenem, mit vétettem, jaj, Istenem, mit vétettem?

s Meg kell a búzának érni, meg kell a búzának érni,
Ha minden nap meleg éri, ha minden nap meleg éri,
Meg kell szívemnek hasadni, meg kell szívemnek hasadni,
Ha minden nap bánatot éri, ha minden nap bánatot éri.

s Nem úgy van most, min' volt régen, nem úgy van most, min'
volt régen,
s Nem az a nap süt az égen, nem az a nap süt az égen,
s Nem az a nap, nem az a hold, nem az a nap, nem az a hold,
s Nem az a szeretőm, ki volt, nem az a szeretőm, ki volt.

s Aki vót, már rég elhagyott, aki vót, már rég elhagyott,
Szebbre vágyott, de nem kapott, szebbre vágyott, de nem kapott,
Még olyant se, mind én vagyok, még olyant se, mind én vagyok,
aj, Da-la-la-la, la-la-la-la, da-la-la-la, ja-ja-ja-ja.

134. Meg kell a búzának érni, meg kell a búzának érni

Magyarszovát

Maneszes Márton „Kántor” (ének, hegedű), 1938., Botezán János (brácsa), 1928., Vintila Endre (Mocs – bőgő), 1949.

Gy.: Kallós Zoltán, Pávai István, 1982.

Meg kell a búzának érni, meg kell a búzának érni,
Ha minden nap meleg éri, ha minden nap meleg éri,
Meg kell szívemnek hasadni, ha minden nap bánat éri,
Bánat, bánat, bánat, bánat, de nehéz vagy,
De rég, hogy a szívemen vagy, de rég, hogy a szívemen vagy,
Menj le, bánat a szívemről, elég volt már becsületből.

Édesanyám mondta nékem, édesanyám mondta nékem,
Minek a szerető nékem, minek a szerető nékem,
De jén arra nem hallgattam, titkon szeretőt tartottam,
A titkon sze-, a titkon szerető nem jó,
Mert az mind búra hajlandó, mert az mind búra hajlandó,
Engemet is búra hajtó, halálíg megszomorító.

135. Végigmentem az utcán

Mezőkeszű (Magyarpalatka)

Földvári Mihály (ének), Horváth Gy. Ibolya (ének), Kodoba Martin (Magyarpalatka – hegedű), Kodoba Béla (Magyarpalatka – hegedű), Moldován Emeric (Magyarpalatka – brácsa), Radák Mihály „Misu” (Magyarpalatka – brácsa), Kodoba Károly „Ica” (Magyarpalatka – bőgő), ?

Gy.: Demény Piroska, 1977., Mezőkeszű

Végigmentem az utcán,
Elsároztam a csizmám,
Nem érdemli az a lány,
Kiér' sáros a csizmám.

Gyere, rózsám, fel a hegyre,
 Vess keresztet a mejjédre,
 Én keresztet nem vethetek,
 Mert a tiéd nem lehetek.

**136. Tudod, babám, mit fogadtál, tudod, babám,
 mit fogadtál**

Magyarszovát

Maneszes Márton „Kántor” (ének, hegedű), 1938, Botezán János
 (brácsa), 1928, Vintila Endre (Mocs – bőgő), 1949.
 Gy.: Kallós Zoltán, Pávai István, 1982.

Tudod, babám, mit fogadtál, tudod, babám, mit fogadtál,
 Mikor kertedbe' sétáltál, mikor a kertedbe' sétáltál,
 Rózsát kértem, szegfűt adtál, rózsát kértem, szegfűt adtál,
 Jaj de hamis lelkű voltál, aj-da-la, la-la-la-la la.

Szeress, babám, csak nézd meg kit, szeress, babám, csak nézd meg kit,
 Mert a szerelem megvakít, mert a szerelem megvakít,
 Engemet is megvakított, engemet is megvakított,
 Halálíg megszomorított, aj-la-la, la-la-la-la la.

Mondd meg, rózsám, az anyádnak, mondd meg, rózsám az anyádnak,
 Ne átkozzon fűnek-fának, ne átkozzon fűnek-fának,
 Mert az átok helyet keres, mert az átok helyet keres,
 Azt fogja meg, ki[t] érdemes, a-la-la, la-la-la-la la.

Szerettelek, nem kellesz már, szerettelek, nem kellesz már,
 Tiltott anyád, ne tiltson más, tiltott anyád, ne tiltson más,
 Szerettelek, nem kellesz már, szerettelek, nem kellesz már,
 Tiltott anyád, ne tiltson már, aj-da-la, la-la-la-la la.

Mondd anyádnak, hogy ne tiltson, mondd anyádnak, hogy ne tiltson,
 Nem szeretlek, nincs mért szidjon, nem szeretlek, mér' mind szidjon!
 (a dallam első két sorára)

*

Feljött a nap, le is haladt, feljött a nap, le is haladt,
Az én szívem gyászba' maradt, az én szívem gyászban maradt,
Gyász a szívem, gyász a lelkem, gyász a szívem, gyász a lelkem,
Gyászos nékem az életem, aj-la-la, la-la-la-la la.

137. Egek ura, teremője, egek ura, teremője

Visa

Fodor Jánosné Kiss Sári, 62 éves

Gy.: Kallós Zoltán, 1964.

Egek ura, teremője, egek ura, teremője,
Miko' lesz a búnak vége, miko' lesz a búnak vége,
Bú jebédem, bú vacsorám, bú ebédem, bú vacsorám,
Szerencsétlen minden órám, szerencsétlen minden órám.

Szerencsétlen volt az óra, szerencsétlen volt az óra,
Melybe' szült anyám a búra, melybe' szült anyám a búra,
Szült anyám, de nem övének, keserűség gyermekének,
Szült anyám, de nem magánok, keserűség leányánok.

138. Gyulainé, édesanyám, engedje meg azt az egyet

Ballada

Visa

Kiss Jánosné Papp Erzs, 1895.

Gy.: Kallós Zoltán, 1964.

Gyulainé, édesanyám, engedje meg azt az egyet,
Hogy vegyem el Kádár Katát, jobbágyunknak szép leányát.
Miklós úrfi szépen kéri, édesanyja nem ígéri, nem í[géri].

Miklós úrfi megbúsula, bujdosásra elindula,
Kádár Kata, hogy meglátta a kapuját kinyitotta,
Ne nyits (!) kaput, Kádár Kata, nem megyek én most be
rajta, most be [rajta]!

Hanem megyek a világba, holtig tartó bujdosásba,
Állj meg, állj meg, szép Miklósam, hogy adjak rád egy pár csókat,
A kezedbe kézi ruhát, kalapodba egy bokrétát, egy bo[krétát].

Mikor ruhám vérrel habzik, s a bokréta hervadozik,
Akkor léssen veszedelmem, akkor léssen veszedelmem,
Miklós úrfi elindula hosszú útra bujdosásra, bujdos[ásra].

A ruháját előveszi, hát a ruha vérrel habzik,
A bokréta hervadozik, a bokréta hervadozik,
Mind a kettő azt jelenti, Kádár Katát elvesztették, elvesz[tették].

Miklós úrfi megfordula, egy mónár gazdát találá,
Kihez ő ekképpen szóla, kihez ő ekképpen szóla:
Halod-e te, molnár gazda, vígy el engem éppen oda, éppe[n oda].

Hol elveszett Kádár Kata, hol elveszett Kádár Kata,
Pej paripám tied legyen, minden ékes öltözetem!
Molnár gazda elindula, molnár gazda elindula, la-la-[la].

És elvitte arra helyre, feneketlen tó szélére,
Onnan beszólt a tóba, élsz-e, kincsem, Kádár Kata?
Nálad nélkül alig telik, nálad nélkül alig telik, alig [telik].

Miklós úrfi meghallotta, kezét fejére kulcsolta,
Beléereszkedik hozza, a nagy feneketlen tóba.
Az egyikből nevelkedett, fehér márvány liliomszál, lili[omszál].

A másiktól nevelkedett vörös márvány liliomszál,
Addig-addig nevelkedtek, vízen felül emelkedtek,
Ott is összeölelkeztek, ott is összeölelkeztek, ölel[keztek].

Miklós anyja ment sétálni, meg találta őket látni,
Vízibúvárt elhívatá, mind a kettőt kiásátá,
Az egyiknek csináltatott vörös márványkő-koporsót, de ko[porsót].

A másiknak csináltatott fehér márványkő-koporsót,
Az egyiket eltemette az oltárnak elejibe,
A másikat eltemette az oltárnak háta mögé, háta m[ögé].

Az egyikből nevelkedett fehér márvány liliomszál,
A másikból nevelkedett vörös márvány liliomszál,
Addig-addig nevelkedtek, míg össze nem ölelkeztek, ölel[keztek].

Miklós anyja, hogy meglátta, mind a kettőt leszakasztá,
Talpa alatt eltaposá, tövisbokorra rakatá,
Kádár Kata, hogy meglátta, koporsóból feljajdula, feljaj[dula].

Éltünkben üldözőnk voltál, holtunkban békét nem hattál,
Kiért Isten jót ne adjon, szeretetlen társsal áldjon,
Soha senki meg ne szánjon, soha senki meg ne szánjon, da-la-[la].

139. Úri bicsak, nincsen nyele

Magyarszovát

Bajkó Mátyásné Székely Rubinka, 23 éves

Gy.: Jagamas János, 1951., Kolozsvár

Úri bicsak, nincsen nyele,
Karton fersing,* nincs pendelye,
Tra-la-la, la-la-la-la-la,
La-la-la, la-la-la-la-la.

Turi vásár sátor nélkül,
Mit ér a lány legény nélkül,
Ra-la-la la-la-la-la-la,
La-la-la la-la-la-la-l.

* fersing = felső gyolcs szoknya

140. Amott kerekedik egy fekete felhő

Ballada

Visa

Fodor Jánosné Kiss Sári, 62 éves

Gy.: Kallós Zoltán, 1964.

Amott kerekedik egy fekete felhő,
Az alatt repül el egy fekete holló,
Szállj le, holló, szállj le, hogy igyál egy cseppet,
Hogy igyál egy cseppet, hogy izenjek tőled!

Apámnak, anyámnak, jegybéli mátkámnak,
Apámnak, anyámnak, jegybéli mátkámnak,
Ha kérdik, hogy vagyok, monddjad, hogy rab vagyok,
Kolozsvár piacán térdig vasban vagyok.

Megunta két szemem a nagy sötétséget,
Megunta két kezem a nehéz bilincset,
Megunta két fülem zöld erdő zúgását,
Tenger habjainak sűrű susogását.

*

s Amott van egy nagy ház, Árgyélus a neve,
Abban van egy asztal, búval megterítve,
Azan van egy pohar bánattal megtöltve.
Mindenkireh eljár a bánatos pohár,
Csak hozzám jönne már a szomorú halál! (*a dallam első sorára*)

SZÉK

141. Készítsd, műzsám, lantodat

Névnapköszöntő

Szék

Fogarasi István

Gy.: ifj. Csoóri Sándor, Éri Péter, 1972.

Készítsd, műzsám, lantodat,

Pendítsd meg muzsikádat!

Hogy harsogjon, virgináljon, (Hogy harsogjon virginája)

Meg ne szűnjön, trombitáljon, (Meg ne szűnjön trombitája)

Mert a napnak sugára

Jött Szent János napjára!

Szent Jánosnak napja fénye[s],

Régtől fogva várt reménye[s],

Gyenge olajágocska,

Zöldellő szent húrocscsa.

Isten kertjének plántája,

Igéinek muzsikája,

Noha szép mezéjében,

Élő kút tetejében,

Menjünk fel, seregben álljunk,

Ott víg kedvvel muzsikáljunk!

Dicséret az Istennek,

Ki adója mindennek.

142. Jer, barátim, Pintusnál, poétai havasra új almával*Névnapköszöntő**Szék*

Filep Bődör Sándor, 55 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Jer, barátim, Pintusnál, poétai havasra új almával!

(Jer, barátim, Pintusnak, poétai havasnak új halmára!)

Köss versből bokrétákat, fűjj Istvánnak nótákat névnapijára!

Örvendj, sereg, ne keseregj, István éljen,

A kegyetlen, kegyelmetlen bú ne érjen!

István, téged tisztelünk, te is mulass mivelünk, névnapodban!

Örvendj, sereg, ne keseregj, István éljen,

A kegyetlen, kegyelmetlen bú ne érjen!

Én is iszom veletek, ha veletek lehetek, egy pohárral!

Ha veletek nem lehetek, jaj, hogy bánom,

De unalmas a magános dínomdánom!

143. A menyasszan szép virág, koszorúja gyöngyvirág*Lakodalmas**Szék*

Vigh Jánosné Török Zsuzsa (ének), 26, Zsoldos Mártonné

Csorba Zsuzsa (ének), 25, Pórpál Mártonné Prózsa Zsuzsa

(ének), 24, Kis Sándorné Prózsa Klára (ének), 44, Lurcsi György

„Gyurica” (hegedű), 47, Kovács Sándor (kontra), 63, Tatár

György (gordon / kisbőgő) 43 éves

Gy.: Jagamas János, 1957., Kolozsvár

A menyasszan szép virág, koszorúja gyöngyvirág,

Az a boldog vőlegény, ki azt mondja, az enyém,

Virágos a fa teteje, koszorús a leány feje,

Hullani kell a virágnak, esküdni kell a leánynak!

Virágos a fa teteje, koszorús a leány feje,
Hullani kell a virágnak, esküdni kell a leánynak!
[A]-la-la-la, la-la-la, la-la-la-la, la-la-la,
A-la-la-la, la-la-la, la-la-la-la, la-la-la.

Fehér galamb ül az ágon, köszönj, kislány, az anyádnak,
Köszönöm a jószágodat, Isten viselje gondodat!
Köszönöm, hogy felneveltél, hogy reám gondot viseltél,
Mer' én onnan már elmegyek, kísérem a kedvesemet.

A-la-la-la, la-la-la, ...

Gyere, rózsám, gyere már, mer' a szívem téged vár,
Téged óhajt, téged vár, téged csókolni nem kár!
La-la-la-la-la-la-la, ...

Azért megyünk olyan messze, menyasszannak szép a szeme,
Szép a szeme, szép a neve, szép a magaviselete.
A-la-la-la-la-la-la ...

144. Jaj, jaj, lelkem drága jó idesanyám

Sírató

Szék

Hintós Sándorné Láposi Róza, 52 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Jaj, jaj lelkem drágo jó idesanyám,
Jaj, jaj, de sok jó szovát nem fogadtam meg ken'nek (kendnek),
drágo jó idesanyám!
Jaj, megengedjen ke' (kend), drágo jó idesanyám,
Jaj, ha nem gondoztuk kedet (kendet) úgy, mind ahogy
megérdemelte ke' vóna!
Jaj, lelkem drágo jó idesanyám, bocsásson ke' meg nekem, ha
nem vótam ken'nek jó szófogadó, jó leányo!
Jaj, drága jó idesanyám, merre menjek, hogy felkereshessem kedet?
Jaj, akármerre elmennék, csak még egyszer láthatnám meg kedet!

Jaj, halál, halál, átkozatas (átkozatos) halál,
Jaj, jaj, de gyakran felkeresed a mű kicsi hajlékunkat!
Jaj, anyám, anyám, drágo jó idesanyám, jaj, jaj, de sok jó szókat
mondatt ke' nekem, s nem fogadtam meg ken'nek a jó szavait!
Jaj, halál, halál, átkozatas halál, jaj, hogy kerestél fel ilyen gyakran egy
esztendőbe' kétszer, háromszor is?
Jaj, anyám, anyám, drága jó idesanyám, jaj, nincsen az a perc, hogy
eszembe ne jussan ke', drágo jó idesanyám!
Jaj, idesanyám, drágo jó idesanyám, merre menjek, hogy még egyszer
felkereshessem kedet, drágo jó idesanyám?
Jaj, megengedjen ke', lelkem, drágo jó idesanyám,
Jaj, nem úgy köszönt e (el), hogy többet nem keres ke' fel ingem soha,
lelkem drágo jó idesanyám!
Jaj, aká'merre elmennék, hogy még egyszer találkozzak keddel, lelkem
drágo hűséges jó idesanyám!
Hogy tudjam ken'nek kipanaszolni az én szívem igazi nagy fájdalmát?
Jaj, minden örömemet elvitte ken' magávol, kedves drágo jó
idesanyám!
Jaj, temető, temető, gyászos temető, minden örömemet oda temették el!
Jaj, anyám, anyám, hűséges, drága jó idesanyám,
Jaj, minden nap eszembe jut, ke', nincs ked elfelejtve ... előtte,
lelkem drágo hűséges jó idesanyám!
Jaj, nem érdemeltük ezt a jóságot kedtől, negyvenhárom esztendeig
ögyvezkedett (özvegykedett) ke' érettünk, pedig mük nem érdemeltük
meg kedtől!
Jaj, anyám, anyám, drága jó idesanyám, jaj, hogy tudjam ken'nek
kipanaszalni az én szívem igazi fájdalmát?
Jaj, aká'merre elmennék, csak még egyszer láthatnám meg kedet!
Jaj, drágo kedves hűséges jó idesanyám, jaj, hét gyermeket be
keservesen növelt ke' fel, kedves drágo jó idesanyám!
Jaj, jaj, nem tudtuk ken'nek megköszönni a ked igazi jóságát, jaj, jaj, be
igazán fáj a szívem kedér', kedves drága jó idesanyám!

145. Holló szállott minap ablakimra

Halottkísérő

Szék

Papp Mártonné Filep Mária, 1936.

Gy.: Csapó Károly, Kallós Zoltán, Olsvai Imre,

Pálffy Gyula, 1977.

Ifjúságom szomorúfűz ágo,
s Temetőben szomorkodik fája,
Ott metszettem én egy sírhalomról,
Nem csoda, ha oly szomorúan szól.

Holló szállott minap ablakimra,
Szomorú hírt hozott a számomra.
Azt hozta, hogy nékem meg kell halni,
Gyászos koporsóba be kell szállni.

Holló, holló, gyászos hollómadár,
Ablakimra többé sírva ne szállj!
Inkább szállj a babám ablakjára,
Mondd, hogy öltön gyászruhát magárol!

*

Mondd meg neki, bár csak azt az egyet,
Hogy ejtsen el értem bár egy könnyet,
Bár egy könnyet, vagy egy bús sóhajtást,
Az életben úgysem látjuk egymá[st]!

Édes szülóm, sirassatok engem!
A halálnak prédájába lettem,
Addig-addig nyögém keservemet,
Koporsómban lelem a helyem[et].

146. Ne sirasd gyöngykoszorúdat*Lakodalmás**Szék*

Szabó „Varga” György (ének), 50, Lurcsi György „Gyurica”
 (hegedű), 47, Kovács Sándor (kontra), 63, Tatár György
 (gordon (kisbőgő)), 43 éves
 Gy.: Jagamas János, 1957., Kolozsvár

Ne sirasd gyöngykoszorúdat,
 Ne sirasd gyöngykoszorúdat,
 Kötek én még neked olyant,
 Kötek én még neked olyant!

Éjjel-nappal kössed, rózsám,
 Éjjel-nappal kössed, rózsám,
 Úgysem leszek többet léány,
 Úgysem leszek többet léány!

147. Verje meg az Isten a szeretőm házát*Szék*

Székely Ferenc, 1928.

Gy.: Kallós Zoltán, Dénes Zoltán, 2003.

Verje meg az Isten
 A szeretőm házát,
hej Ott se' mindegyiket,
 Csak az édesanyját!

mer' Eltiltotta tőlem
 Az ő kedves lányát.
hogy Vegye jel az Isten
 A szeme világát!

Vegye jel az Isten
 A szeme világát,
hej Hogy ne lássó véle
 Az ő kedves lányát!

mer' Ha néki lánya vót,
Nékem szeretőm vót,
hej Ha néki kedves vót,
Nékem kedvesebb volt.

Gondold meg, édesem
Elejét, utóját,
hej Hogy kivel kötöd bé
a Két szemed világ[át]!

Mer' nem kölcsönkérés,
Hogy azt megadhassad,
hej, de Se nem tiszta búza,
Hogy azt lejarassad.

én Árvo vagyok árva,
Mint a határtalló (határtarló),
Melynek ékességét
Levágja ja sarló.

a Szeretőm elvette
Egy semmirevaló,
hogy Ásso ki ja szemét
Két fekete holló!

Fekete ja holló,
Gyászt visel magáér',
hej Én is gyászt viselek
A régi babámér'.

Jaj de bajas annak,
Ki jegymást szereti,
Mégis a jó Isten
Össze nem rendeli.

De még nagyobb annál,
Ki jegymást gyűlöli,
Mégis két vénasszony
Összeköszörüli.

Könnyebb malamkőből
Poharat faragni,
Mint két szerelmespár
Egymástól elválni.

*a*Mikor két szerelmes
Egymástól elválík,
Még az édes bor is
Keserűvé válik.

*

Felmentem egy hegyre,
Lenéztem egy ker'be,
jOtt láttam édesem
Fődig feketébe'.

Fődig feketébe',
Pohár a kezibe',
Pohár a kezibe',
Piros borral tele.

Köszönd rám, édesem,
Hogy igyam belőle!
Mintsább (mintsem) rád köszönném,
Inkább előnteném!

Mégis rád köszönöm,
Hogy eddig szeretted,
Arról sem tehetek,
Ha már megvetettél!

Adjon is az Isten
Neked, rózsám, olyant,
A te gyenge szíved
Soha ne nyugadjan!

Soha ne nyugadjék,
Örökké kullogjék,
Mind a Tisza, Duna,
jÖrökké hánkódjék!

148. Leszállott a páva

Szék

Sipos György Sándorné Juhos Zsuzsa, 1881.

Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest

Leszállott a páva
Vármegye házára,
Teringeti szárnyát
Ki Magyarországra.

Teringeti szárnyát
Ki Magyarországra,
Sok szegény legények
Szabadulására.

149. Édesanyám mondta nékem

Szék

Szabó János, 49 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Édesanyám mondta nékem,
Minek a szerető nékem,
De én arra nem hajtottam,
Titkon szeretőt tartottam.

Csinálják az erdei utat,
Viszik a magyar fiúkat,
Viszik, viszik szegényeket,
Szegén magyar legényeket.

150. A temetőn egyedül egy mély sírdomb

Szék

Szabó Varga György, 1907.

Gy.: Kallós Zoltán, Martin György, Sztanó Pál, 1969.

hej, de a temetőn egyedül egy mély sírdomb,
Ráborul egy szomorúfűz, citromlomb,
Szomorú lomb, borul rózsám sirjára,
Mer' életem csak bánotnak tanyájo!

hej, de s Ha meguntál, édesanyám, tartani,
Hajts el ingem a vásárbo jeladni,
Adjál oda ja legelső kérőmnek,
Ha nem adtál a régi szeretőmnek!

hej Ablak alatt mit suttog a falevél?
Kikönyöklek, úgy hallgatam, mit beszél.
Azt beszélík, *azt* suttogják *a* falevelek,
Tudam, babám, hiábo szerettelek!
hej, de Azt beszélík, *azt* suttogják *a* falevelek,
hej, de Tudom, babám, hiábo szerettelek!

hej, de Nincsen kedvem, mer' elvitte ja fecske,
hej, de Egy szároz jegenyefáro letette.
Akkor leszek, kisangyalom, a tiéd,
hej, de Mikor az a jegenyefa kihajt még!
Akko' leszek, kisangyalom, a tiéd,
hej, Mikor az a jegenyefa kihajt még.

151. Honvédhuszár kihajlik a nyeregből

Szék

Székely József, 1922.

Gy.: Pávai István, Simó József, 1976.

Honvédhuszár kihajlik a nyeregből,
Csókot kér a régi szeretőjétől,
Adj egy csókat, kisangyalom, az útra,
Isten tudja, meglátsz engem, vagy soha.

Sír a kék ég, hullanak a csillagok,
Sír a kék ég, hullanak a csillagok,
Mer' megtudták, hogy én is árvo vagyok,
Mer' megtudták, hogy én is árvo vagyok.

152. Magyar vértől sokszor ázott a róna

Szék

Csorba János, 1925.

Gy.: Halmos Béla, Sebő Ferenc, Timár Sándor, 1974.

s Magyar vértől sokszor ázott a róna,
Magyar vértől sokszor ázott a róna,
Attól piros most is a tövisrózsa,
Attól piros most is a tövisrós[a].

Mi piroslik kint a síkon, távolba?
Csonka honvéd piros vére ja hóba,
Ki sokat lőtt az ellenség sorába,
No, végre jegy golyó jött eltalálto.

Ágyú helyett koporsót visz a szekér,
Benne nyugszik egy magyar honvédtüzér,
Mellette van szerelvénye, fegyvere,
Szemfedél a katona köpenyegje.

s Ágyú helyett koporsót visz a szekér,
Benne nyugszik egy magyar honvédtüzér,
s a Bús csalogány a fejfáján így beszél:
Szabad földbe nyugszik egy honvédtüzér.

*

Tudod, rózsám, mit fogadtál vót régen,
Mikor kiskertembe' vótunk, csak ketten?
Felfogadtad a magas kék ég alatt,
Hogy amíg élsz, ingem soha jel nem hagysz.

Nem félsz, rózsám, attól a nagy eskütől,
Kit csak a Jóisten hallatt egyedül?
Esküdeztél mennyre, földre, pokolra,
Hogy nálodnál már igazabb nem volna.

*

Eljöhetnél ablak alá egy este,
Megláthatnád a képemet lefestve,
Megláthatnád két halovány orcámot,
Miattad megsuhagtatta ja bánót.
Keresztemnek két oldala fekete,
A tetején a szerelem lefestve.

Búra, búra, búbánotra születtem,
Nem is idesanya növelt fel ingem,
Nem is ides, hanem egész mostoha,
Azt szerettem, akit nem kellett vóna.
s Azt szerettem, kit szeretni nem szabad,
Így hát, nekem jobb a sötét föld alatt.

*

s Ha jaz Isten nem egymásnak teremtett,
Mér' is adott a szívünkbe szerelmet?
Mé' nem adott szívünkbe egy lombos fát?
Árvo madár azan sírjo ki magát.

Árvo madár, mér' keseregsz az ágon?
Nem csak te vagy árvo je nagy világon,
Nékem sincsen édesanyám, se japám,
Mégis a jó Isten gondot visel rám.

Árvo vagyok, búbánotra születtem,
Anyám se vót, mégis felnővelkedtem,
Úgy nőttem fel, mind a réten a rózsza,
Vót szeretőm, bár sohase' lett vóna!

153. Szilágyi Erzsébet levelét megírta

Ballada

Szék

Csorba János, 1925.

Gy.: Halmos Béla, Sebő Ferenc, Timár Sándor, 1974.

Szilágyi Erzsébet levelét megírta,
Szerelmes szemével azt is telesírta,
Fiának a levél, Prágo városábo,
Örömhírt viszen a szomorú rabságbo.

Gyermekem, ne mozdulj Prágo városából,
Kiveszlek, kiváltlak a nehéz rabságból.
Adassék a levél Hunyadi Mátyásnak
Tulajdon kezébe, senkinek se' másnok!

Ki viszi hamarabb levelem Prágábo?
Száz arany, s egy pej ló teste fáradsága.
Viszem én levelét, hét nap elegendő,
Szerelmes szívemnek hét kerek esztendő!

Viszem én, hozom én vászát három nap,
 Szerelmes szívemnek három egész hónap!
 Istenem, Istenem, mé' nem adtál szárnyot?
 Hogy utolérhetném az anyai vágyot!

s Amott jön, amott jön egy fekete holló,
 Hunyadi pajzsán ül, vagy ahhoz hasonló,
 Lecsapott, lecsapott fekete szélvészéből,
 Kikapja levelét az anyai kézből.

Hamar a madarat, el kell venni tőle!
 Szalad a sokaság nyomba, hogy lelője.
 Madarat nem egyet, százot is lelőttek,
 Híre sincs, pora sincs a levélvivőnek.

Ki kopog, mi kopog? Egy fekete holló!
 Náló van a levél, vagy ahhoz hasonló.
 Piros a pecsétje, finom a hajtáso,
 Ó, áldott, ó, áldott a keze íráso!

154. Azt hallottam, jó galambom, hogy itt akarsz hagyni

Szék

Papp Mártonné Filep Mária, 1936.

Gy.: Szemerkenyi Ágnes, 1974.

s Azt hallottam, jó galambom, hogy itt akarsz hagyni,
 Velem egy faluban nem is akarsz lakni.
 Csak azt mondd meg, jó galambom, melyik útan mész el,
 Felszántotam azt az utat aranyos ekével.

Be is vetem én azt szemem szedett gyönggyel,
 El is boronálom sűrű könnyeimmal,
 Be is vetem én azt szemem szedett gyönggyel,
 El is boronálom a sűrű könnyeimmal.

155. Tele van a sötét égbolt ragyogó csillaggal

Szék

Ungvári Mártonné Prózsza Zsuzsa, 1900.

Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest

Tele van a sötét égbolt ragyogó csillaggal,
Tele van az én szívem is keserű bánattal.
Mit ér nekem, mit ér nekem csillag ragyagáso,
Ha jaz én bús szívemnek nincs vigasztaláso?

Látom életemet, nem igen gyönyörű,
Az én két orcámon folydogál a könnyű.
Ha tudtad határát rövid szerelmednek,
Mért nem hagytál békét én árvo fejemnek?

Minden madárkának szabad ágro szállni,
Csak nekem nem szabad az utcán eljágni.
Titkos szerelemnek nem kell cégért dugni,
Mert vagynak irigyek, s el fogják gátolni.

156. Úgy meg vagyok búval rakva

Szék

Sipos György Sándorné Juhos Zsuzsa, 1881.

Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest

Úgy meg vagyok búval rakva,
Mind a pallagi rózsafa,
Csak egy-kettő terem rajta,
Mégis terítve jalatta.

Úgy elmenyek, meglássátok,
Hírem sohasem halljátok,
Mikor hírem meghalljátok,
Bús levelem olvassátok.

Én Istenem, még valaha,
Bús életem fordítsd jóra,
Hozd fel a régi napamat,
Hozd haza ja galambamat!

157. Szól a világ, mit hajtak rá

Szék

Ferenci Péterné Kicsi Kis Róza, 1886., Kis Sándor Kicsi, 1905.,
Sipos György Sándorné Juhos Zsuzsa, 1881.,
Ungvári Mártoné Prózsa Zsuzsa, 1900.
Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest

Szól a világ, mit hajtak rá,
s Úgy ég a tűz, ha tesznek rá,
Ha nem tesznek kialuszik,
Még végtire béhammazik.

Szőke vize ja Tiszának,
Mon' meg, rózsám, az anyádnok,
Hogy az egész Tisza mentén
Olyan legén nincsen, mind én!

158. Lyukas a kend háza vége

Szék

Serestély Jánosné Szabó Zsuzsa, 42 éves
Gy.: Jagamas János, 1954.

Lyukas a kend házo vége,
Piras a ke' (kend) lányo képe,
Adja, ke', nekem a lányát,
Béfedetem a ken' házát!

Kimentem a temetőre,
Sírom megástom előre,
Fehér rózsafát ültettem,
A nevemet réátettem.

159. Szerettelek, kedveltelek

Szék

Török Sándorné Filep Sára, 53 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Szerettelek, kedveltelek,
Amég meg nem ismertelek,
De már, hogy megismertelek, jaj de könnyen felejtelek,
s A-la-la, la-la-la, la-la-la-la.

Szeretett a fene soha,
Csak meg vótam veled szokva,
s Úgy meg vótam veled szokva, nem felejtelek el soha.
s A-la-la, la-la-la, la-la-la-la.

160. Zöld szivárvány koszorúzza az eget

Szék

Hintós Sándorné Láposi Róza, 52 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Zöld szivárvány koszorúzza jaz eget,
Vót szeretőm kettő, akit szerettem,
Az egyiknek más lánt ölel a karja,
A másikat idegen föld takarja.

Tiszta az ég, a telihód fent ragyog,
Tiszta az ég, a telihód fent ragyog,
Lenéznek rám a tündöklő csillagok,
Lenéznek rám a tündöklő csillagok.

Hej, ha én most a falumba' lehetnék,
Hej, ha én most a falumba' lehetnék,
Jó galambom, ablakadhaz elmennék,
Jó galambam, ablakadhaz elmennék.

Veregetném, kocogtatnám ablakad,
Veregetném, kocogtatnám ablakad,
Nyisd ki, szívemnek szerelme, én vagyok,
Nyisd ki, szívemnek szerelme, én vagyok!

*

Szőke kislány, be puha ja kebeled,
Be szeretnék megpihenni melletted,
Úgyis kemén ágyam lesz az éccaka,
Messze vagyok, s nem mehetek ma haza.

s Nem átkozam ibolyakék szemedet,
Hogy oly rövid vót hűséges szerelmed,
Nem átkozam, nem még azt a percet sem,
Mikor kigyúlt szívünkbe' ja szerelem.

Mikor reggel én néztem szép szemedbe,
s Te rám néztél mosolyagva, nevetve,
Boldog idők voltak azok, galambam,
Az élet rózsája virult arcoman.

*

Hegyen ülök, búsan nézek le róla,
Hegyen ülök, búsan nézek le róla,
Mind a buglya tetejéről a gólya,
Mind a buglya tetejéről a gólya.

Lenn a völgyben lassú patak tévedez,
Lenn a völgyben lassú patak tévedez,
Az én gyászos életemnek képe ez,
Az én gyászos életemnek képe ez.

161. Piros pántlikámat fújdogálja a szél

Szék

Sükösd Józsefné, 49 éves

Gy.: Benczédi Huba, 1976.

Piros pántlikámat fújdogálj *ja szél,*
hej, de Piros pántlikámat fújdogálj *ja szél,*
hej, de Köszönem, galambom, hogy eddig szeretted,
hej, de Köszönöm, galambom, hogy eddig szeretted.

hej, de Hogy eddig szeretted, de már másé lettél,
hej, de Hogy eddig szeretted, de már másé lettél,
hej, de Verjen meg a jeges eső, ha jelfelejtettél,
s Verjen meg a jeges eső, ha jelfelejtettél!

162. Temetőbe' kék ibolya, nem leszek szerelmes soha

Szék

Papp Mártonné Filep Mária, 1936.

Gy.: Benczédi Huba, 1980.

Temetőbe' kék ibolya, nem leszek szerelmes soha,
Láncot veretek szívemre, megmutatam bírok vele.
Temetőbe zeng az ének, vajon oda kit kísérnek?
Akárki, az nem földi rab, nálomnál százszor boldogabb.
Most viszik az ablak alatt, minden kislány sírva fakad,
Bárcsak engem vinnének ki, engem nem siratna senki.

163. Csipkeszegen van egy malam, bánatot örölnék azan

Szék

Sípos György Sándorné Juhos Zsuzsa, 73 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Csipkeszegen van egy malam, bánatot örölnék azan,
Nekem is van egy bánatom, odaviszem s lejárotatom.
Megmondam én a mónárnok, bár felit vegye jel vámnak,
s Majd megmondam a mónárnok, bár felét vegye jel vámnok.

164. Imhol kerekedik egy fekete felhő

Szék

Kiss Sándor, 49 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Imhol kerekedik
Egy fekete felhő,
Abban tollászkodik
Egy fekete holló.

Állj meg, holló, állj meg,
Vidd el leveletem,
Apámnak, anyámnak,
Jegybéli mátkámnok!

Ha kérdik, hogy vagyok,
Mondd, hogy beteg vagyok,
Idegen országba'
Csak bujdosó vagyok.

Akiket szeretek,
Csak egyszer láthatnám,
Szívem bánotával
Mindjár' megnyugodnám!

Fekete ja holló,
Gyászt visel magáér',
Én is gyászt viselek
Jegybéli mátkámér'.

165. Nem hitted, hogy beteg vagyok

Szék

Szabó Varga György, 1876.

Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest

de Nem hitted, hogy beteg vagyok,
Majd elhiszed, ha meghalok.
Nem jöttél el látásamra,
Jöjj el a virrasztásomba!

Nem jöttél el vidékimre,
Jöjj el a temetésemre!
Engem anyám úgy szeretett,
Soha táncra sem eresztett.

s Mind azt mondja, ki nem tudja,
s Hogy én nem búsulok soha.
Ha bánatom öröm vóna,
Nálomnál rég jobb sem volna.

s Elosztatták a bánatot,
Ott sem vótam, mégis jutatt,
Ha még egyszer elosztanák,
Mind egy cseppig nekem adnák.

166. Megengedje Szék városa

Szék

Kis Sándor „Kicsi”, 1905.

Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest

Megengedje Szék városa,
Ha nem vótam jó lakosa,
Isten veled, édesanyám,
Nem viselsz több gondat reám,
Nem viselsz több gondat reám!

Mikor menyek a kapuson,
Nézz ki, rózsám, az ablakon,
Vess utánam egy pillantást,
Úgysem látjuk többet egymást,
Úgysem látjuk többet egymást!

167. Látod, rózsám, látod azt a száraz nyárfát

Szék

Sipos György Sándorné Juhos Zsuzsa, 1881.

Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest

Látod, rózsám, látod azt a száraz nyárfát?
Mikor az kizöldül, akko' menyek hozzád!
Mikor egy szem búza száz kalangyát terem,
Csendes folyó vize visszafelé menyen.

Bízam Isten után, kizöldül az én fám,
Rózsám, a te csalfa szíved visszatér még hozzám.
Bízam Isten után, kizöldül az én fám,
Rózsám, a te csalfa szíved visszatér még hozzám!

Este van, este van, de nem minden lánynok,
Csak annak a lánynok, kihez sokan járnok.
Hozzám nem jár senki, nincs is nekem este,
Nekem minden este gyászosra van festve.

168. Mennyi bánót, keserűség, még a tesvér is ellenség

Szék

Kiss Sándor, 49 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Mennyi bánót, keserűség, még a tesvér is ellenség,
Mennyi bánót, keserűség, még a tesvér is ellenség,
És az eső a nyomáson, ma van rajtam, hónap máson,
Ma van rajtam, hónap máson.

Aj, Istenem, hogy éljek meg, hogy a világ ne szóljan meg,
Aj, Istenem, hogy éljek meg, hogy a világ ne szóljan meg,
Hogy a világ ne szóljan meg?

169. Nincsen a világon nagyobb nyomorúság

Szék

Sipos György Sándorné Juhos Zsuzsa, 1881.

Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest

Nincsen a világon nagyobb nyomorúság,
Mint kik összepárosadnak, s nem szeretik egymást.
Ha meg kell ölelje, karjait fájlolja,
Ha meg kell csókolja, bús könnyit hullatja.

Szeretlek, szeretlek, csak ne mondd senkinek,
Még (míg) a templam földjén össze nem esketnek!
Ne mon' meg anyádnok, hogy szeretlek téged,
Ne tudja meg senki, hogy meghalak érted!

Rózsám, ha meghalak, tégy egy annyt értem,
Hogyha nem is sajnálsz, sirassál meg engem!
Ne sirassál, rózsám, ott, hol sokan látnok,
Sírd ki két szemedet magános fejfámnok!

170. Ha kél az ég szép hajnala, kezembe' az eke szarva

Szék

Szabó Varga György (ének), 1907., Moldován „Ilka” György (hegedű), ?, Ádám Sándor (háromhúros, egyenes pallójú brácsa), ?

Gy.: ifj. Csoóri Sándor, 1973.

Ha kél az ég szép hajnala, kezembe' jaz eke szarva,
Ekém előtt négy tulok jár: Csákó, Szilaj, Gyöngyös, Bogár.
Végigszántok az ugaron, járok-kelek gyöngyharmaton,
Járok-kelek gyöngyharmaton, mezei szép virágakon.

de Kis pacsirta, ég madara, száll fölöttem, zeng a dala,
 Párja vígan száll elébe, csalogatja ja fészkébe,
 Szántó pajtás, kis madárkám, nézz fel, nem látod a rózsám?
 Ej, ha én fellebeghetnék, mindig babám felé néznék!
 (Kis pacsirta), ég madara, száll fölöttem, zeng a dala,
 Párja vígan száll elébe, csalogatja ja fészkébe.

Szántó pajtás, kis madárkám, nézz fel, nem látod a rózsám?
 Ej, ha én fellebeghetnék, mindig babám felé néznék!
 [La]-la, la-la-la, la-la-la-la, la-la,
 Saj-da-naj-naj-da, da-da-naj-da, naj-da-naj-[na].

171. Kék virágot virágzik a temető

Szék

Kiss Sándor, 49 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Kék virágot virágzik a temető,
 Kék virágot virágzik a temető,
 Szőke lányba' nincsen igaz szerető,
 Szőke lányba' nincsen igaz szerető.

Mer' a szőke mind hűtlen szokott lenni,
 Mer' a szőke mind hűtlen szokott lenni,
 Csak a barna tud igazán szeretni,
 Csak a barna tud igazán szeretni.

Ázom, ázom, azt gondolom, hogy esik,
 Ázom, ázom, azt gondolom, hogy esik,
 Pedig csak az én két szemem könnyezik,
 Pedig csak az én két szemem könnyezik.

Sírhatok én, könnyezhetek eleget,
 Sírhatok én, könnyezhetek eleget,
 Az hagyatt el, ki igazán szeretett,
 Az hagyatt el, ki igazán szeret[ett].

172. Verbuválnak Szék városán kötéllel

Szék

Ferenci Péterné Kicsi Kis Róza, 1886.

Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest

Verbuválnak Szék városán kötéllel,
Elfogják a szegén legént erővel,
A gazdának öt, hat fiát,
A gazdának öt-hat fiát nem bántják,
A szegénnek, ha jegy van is, elfogják.

Hátrökötik a két karját kötéllel,
Úgy kísérik Kolozsvárro fegyverrel,
Utánamegy apja, anyja,
Utánamegy apja, anyja, siratják,
Kérik vissza, semmi pénzér' nem adják.

Apám, anyám, térjél vissza szomorán,
Növeld többi gyermekedet szigorán!
Növeld többi gyermekedet,
Növeld többi gyermekedet szigorán,
Hogy fogja el a vármegye szaparán!

173. Verd meg, Isten, azt a szívet

Szék

Hintós Sándorné Láposi Róza, 52 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Verd meg, Isten, azt a szívet,
Aki kettőt-hármat szeret!
Mer' én csak egyet szerettem,
Azt is irigyelték tőlem,
Azt is irigyelték tőlem.

Erdő, erdő, de magas vagy,
 Jó galambam, de messze vagy,
 Ha az erdőt levághotnám,
 A babámot megláthatnám,
 A babámot megláthatnám.

de Kéket nyílik az ibolya,
 Nem leszek szerelmes soha,
 Láncot kötek a szívemre,
 Megmutatam, bírak vele,
 Megmutatam, bírak vele!

174. Mit nem tettem vóna érted forró szerelmemben

Szék

Sípos György Sándorné Juhos Zsuzsa, 73 éves
 Gy.: Jagamas János, 1954.

Mit nem tettem vóna érted forró szerelmemben,
 De te, rózsám, hűtlen lettél, verjen meg az Isten!
 Hányszor ömlett két szememből a boldogság könnye,
 Most a bánat és fájdalom könnye foly helyette.

Ütett már a végső órám, kísérvél ki, babám,
 Ott ássák az én síromat a temető dombján,
 Szomorú fűz hervadt lombja ráhajlatt a sírra,
 Vándormadár szállott rája, bánatamat sírja.

175. Üzent nékem János diák, kell-e, babám, gyöngé virág

Szék

Serestély Jánosné Szabó Zsuzsa, 42 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Üzent nékem János diák: Kell-e, babám, gyöngé virág?
Nem kell nékem gyöngé virág, maga sem kell, János diák!
Izent nékem a katona: Kell-e, babám, kartan szoknya?
Nem kell nékem kartan szoknya, maga sem kell, a katona!

Izent nékem a kalmár is: Kell-e, babám, piros kláris (kaláris)?
Nem kell nékem piros kláris, maga sem kell, a kalmár is!
[Iz]ent nékem csizmadia: Kell-e, babám, piros csizma?
Nem kell nekem piros csizma, maga sem kell, csizmadia!

Üzent nékem Barna Pista, kell-e, babám szelíd csókja.
Jaj, kell nékem szelíd csókja, maga is kell, Barna Pista!
La-la-la-la-la-la, je la-la-la,
[L]a-la-la-da-la-laj, la-la-la-da-la.

176. Jer bé a temetőkerbe, írd fel a sírom kövére

Szék

Szabó Varga György, 1876.

Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest

de Jer bé ja temetőker'be, jírd fel a síram kövére,
A világan, a föld színén olyan árvo nincsen, mind én!
Árvo vagyok apa nélkül, de még árvább anya nélkül,
Kérem azan Istenemet, hogy el ne hagyjan ingemet.

Eljön még az én napam is, ha most bús homálybo' van is,
Aj, Istenem, vigasztalj meg, ne hadd a búmba haljak meg!
A búm nem fagy (fogy) el már soha, mer' én meg vagyok átkozva,
Vagy apámtól, vagy anyámtól, vagy az idegen szájoktól.

177. Temetőbe' zeng az ének*Szék*

Papp Mártonné Filep Mária, 1936.

Gy.: Szemerkenyi Ágnes, 1974.

Temetőbe' zeng az ének,
Vajan oda kit kísírnek?
Akárki az, nem földi rab,
Nálamnál százszor boldogabb.

Most viszik az ablak alatt,
Minden kislány sírva fakad,
Bárcsak engem vinnének ki,
Engem nem siratna senki!

Erdők, mezők, vad ligetek,
Hadd bujdossak tibennetek,
Hadd bujdossak a vadakkal,
Sírjak a kis madarakkal

Erdők, mezők, vad ligetek,
Elmegyek én közületek,
Gondam nem jól viseltétek,
Szívem rabbá ejtettétek.

178. Jár a kislány virágos, zöld mezőben*Szék*

Ungvári Mártonné Prózsza Zsuzsa, 1900.

Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest

Jár a kislány virágos, zöld mezőben,
Fejér kendőt lobogtat két kezében,
Fejér kendő, ja szerelem zászlója.
Nem a világ, állj meg, babám, egy szóra!

Hús a berek, patak menyén az alján,
Gyere joda, búslakodó kis leány,
Barna kislány, ne indulj el utáno,
Bánatvirág virágozik nyomábo.

Gyolcs az ingem, kötőre van az ujja,
Nézd csak, babám, kibomlott a galandja,*
Gyere ide, kösd meg szépen csokorra,
Nem kívánom ingyen, tedd meg csókamra!

Barna legény, nem menyek a berekbe,
Galandcsokrat sem teszek az ingedre.
Tettem égyyszer, s átkozatt vót az óra,
Melyben veled megállottam egy szóra.

179. Felszántom a kertem alját

Szék

Hintós Sándorné Láposi Róza, 52 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Felszántom a kertem alját,
hogy Ne teremjen földi borzát,**
Ne teremjen földi borzát,
Teremjen csukros violát.

Kertem alatt foly el a víz,
Bennem, babám, sohase bízz!
Ha bízol is, csak úgy bízzál,
hogy Szeretőről gondolkodjál!

Verd meg, Isten, azt a szívet,
Aki kettőt-hármat szeret!
Mer' én csak egyet szerettem,
Azt is irigyelték tőlem.

* galand: többnyire selyemből vagy bársonyból készült keskeny szalag

** borza = bodza

180. Könnyű annak keseregni, ki világát búval éli*Szék*

Székely Ferenc, 1928.

Gy.: Stuber György, 1976.

de Könnyű annak keseregni, ki világát búval éli,
 s Búval élem világomat, senkinek sem kívánom azt.
 Mind azt mondja, ki nem tudja, hogy én nem búsulok soha,
 Pedig nincsen az az óra, hogy a könnyem ne hullana.

Esik eső, szakad, szakad, szeretnék, de nem szabad,
 Szeretnék, de nem merlek, szeretőd van, attól félek.
 Egek, egek, bús fellegek, hulljatak rám, hogy haljak meg,
 Hulljatak rám, hogy haljak meg, hogy a szívem hasadjon meg!

181. Ha meghalok, ha meghalok, tudom, hogy eltemetnek*Szék*

Kis Sándor „Kicsi”, 1905.

Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest

Ha meghalok, ha meghalok, tudom, hogy eltemetnek,
 Azt is tudom, azt is tudom, fekete földbe tesznek.
 Kék virágot virágzik a temető,
 Szőke lányban nincsen igaz szerető.

Ha meghalok, ha meghalok, meghagyom a babámnak:
 Ne sirasson, ne sirasson hétköznapi, csak vasárnap!
 Akkor is csak bal szemével sirasson,
 Jobb szemével babájára kacsintson!

182. Éjfél után kettőt ütött az óra

Szék

Székely Ferenc, 1928.

Gy.: Kallós Zoltán, Dénes Zoltán, 2003.

Éjfél után kettőt ütött az óra,
Nem csavarog senki már a faluba.
Én csavargok, mer' nem bírok elaludni,
Fáj a szívem, mér' tudtalak szeretni.

Fáj a szívem, gyógyítani nem lehet,
Meggyógyítja a Jóisten, ha szeret.
Meggyógyítja a koporsóm mély deszkája,
Mikor a föld zuhagva hull rejájo.

Édesanyám, hol fogok én meghalni,
Hol fog az én gyöngé testem pihenni?
Székvárosnak temetőjén lesz a sírom,
Sírhat sz anyám, sírhat sz a végóráig.

Három levelet írtam az anyámnak,
s Kettőt írtam a szeretőm anyjának.
Olvassátok könnyel írott leveletem,
Szerbiából (!) lelem én a helyemet!

183. Sok Szent István napokat vígan megélhess

Névnepköszöntő

Ördöngösfüzes

Papolczi Dániel, 75 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Sok Szent István napokat vígan elérhess,
Napjaidat számlálni ne légyen terhes,
Az ég harmatja házodat borítja,
Sok esők, vízárok (vízárok) szívedet újítja.

Sok Szent István napokat vígan elérhess,
Napjaidat számlálni ne légyen terhes,
Az ég harmatja házadat borítja,
Sok esők sokáro szívedet újítja.

184. Nyisd ki rózsás lantodat

Névnapköszöntő

Mezőveresegyháza

Orbán Biri, 67 éves

Gy.: Nesztor Iván, Konkoly Elemér, 1992.

Nyisd ki rózsás lantodat,
Zendítsd meg muzsikádat,
Szűnjön meg a hárfája!
Ez a nap az Istvány napja,
Az Úr Jézus neki adta.
Kelj fel, Istvány, ne aludjál,
Neved napjára virradtál!

*

Ha te nem akarsz felkelni,
Velünk egyet énekelni,
Kelj fel, kelj fel!
Ha nem kelsz fel, húzunk fel,
Ha nem kelsz fel, húzunk fel!

185. Én szép menyasszony vagyok

Halottas

Vice

Kádár Julianna, 1932.

Gy.: Boros Erzsébet, ?

Én szép menyasszony vagyó[k],
Már indulni akarok,
Most jöjjön a násznépem
Szomorú menyegzőmre!

s A szüleim kertjében
Rózsa voltam éltemben,
De már többé nem nyílok,
mert A halál leszakított.

Ó, te váratlan halál,
Milyen kegyetlen voltál,
Megfosztottál mindentől,
Fiatal életemtől!

s Köszönöm, szüleim, néktek,
Hogy tük felneveltetek,
s A Jóisten titeket
Áldjon meg [mindenekért]!

É (A) vicei hegydombon
Ott van egy új sírhalom,
Ki van oda temetve?
Egy rózsaszál letépve.

Örvendjen az új temető,
Most viszünk egy virágszálat.
Nem vesszük, hogy virágozzék,
Csak vesszük, hogy hervadozzék.

Hervadj, rózsza, hervadjál,
Az anyádé nem vagy már!
Nem vagy már az anyádé,
Csak az új temetőé!

Édes kedves jó anyám,
Drága nevelőapám,
Ha valaha arra térsz,
Sírom határára érsz,

Tégy rám egy-két kapa földet,
Talán megérdemlem tőled!

186. Jaj, drága Máriskó néne

Sírató

Szépkenyerűszentmárton

Harangozó Ilona, 66 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Jaj, drága Máriskó néne,
Jaj, be búsan halt meg ked (kend),
Mind aztat mondagatta:
Jaj, mikor jű haza ez a Pribá?
Jaj, me' nekem nincsen senkim, nincsen, aki elgondazzan.
S milyen szípen elgondaszták, Máriskó néne, drágo!
Milyen szépen eltemették, jaj, ha tudná ke' (kend) aztat,
Milyen boldogan nyugadna, milyen boldogan nyugadna!
Jaj, Máriskó néne, mennyit mondta, jaj, jöhetsz haza immár Pribát!
Me' nem lesz, aki megszólítsan s me' nem lesz, aki béhíjjan.
Jaj, milyen szépen eltemettük!
Mér' nem mondta a sírásóknak,
Hogy csináljonak egy ablakat, hogy lássa meg még a napat!

187. A füzesi nádas berek

Ördögösfüzes

Hideg Istvánné Lakatos Anna „Drága”, 1936.

Gy.: Kallós Zoltán, 1970.

A füzesi nádas berek,
A füzesi nádas berek,
Ott terem az ügyes gyerek,
Ott terem az ügyes gyerek.

Zabot vittem a malomba,
Zabot vittem a malomba,
Zabot vittem, nem vadlencsét,
Leányt szeress, nem menyecskét!

A füzesi határon,
Nem volt szilva a nyáron,
Mer' elhordták a csókák,
Mer' a lányok mind csalfák.

*

Jaj de szépen jövőnk mük,
Szép menyasszont hozunk mük,
Szép a híre, szép a neve,
Szép a leánviselete!

A menyasszan bújábo,
Belébútt a burjánbo,
s A vőlegény utáno,
A vőlegény utáno.

A menyasszan szép virág,
Koszorúja gyöngyvirág,
Boldog az a vőlegény,
Ki azt mondja, az enyém.

*

Örömanya, jöjjen ki,
 Bár a kaput nyissa ki!
 Hozunk kednek (kendnek) segítséget,
 A fiának feleséget.

Hogy seperje ki a házát,
 Hogy dúcolja meg a hátát,
 Hogy seperje ki a házát,
 Hogy dúcolja* meg a hátát.

188. Száradj el bokor a tetőn

Mezőveresegyháza

Orbán Biri, 67 éves

Gy.: Nesztor Iván, Konkoly Elemér, 1992.

Száradj el, bokor, a tetőn,
 Száradj meg, régi szeretőm,
 Száradjál meg, mint a széna,
 Aszalódj meg, mint a szilva!

Nem kívánok egyéb átkot,
 Egyél meg egy mázsa mákot,
 Minden nap csak egy szemet,
 Addig élj, míg megeszed!

Édesanyám sok szép szava,
 Kit fogadtam, kit nem soha,
 Most fogadnám, de már késő,
 Mert az idegen az első,
 Most fogadnám, de már késő,
 Hull a könnyem, mint az eső.

* dúcol: dúcot (éket) ver valamibe; itt valószínűleg: döngöl

189. Kövecses út szélén

Ördögösfüzes

Hideg Istvánné Lakatos Anna „Drága”, 1936.

Gy.: Juhász Zoltán, Sáringer Kálmán, 1998.

Kövecses út szélén
Párotlan gerlice,
Kinek nem volt párja
Ebben az életben.

Elindultam volna,
Nem tudtam megállni,
Fele utaimból
Vissza kellett térni.

Amerre én járok,
Még a fák is sírnak,
Gyenge ágairól
Levelek lehullnak.

Hulljatok, levelek,
Rejtsetek el engem,
Mer', akit szerettem,
Sírva keres engem!

190. Kimegyek a zöld erdőbe

Ördögösfüzes

Bátori Róza, 18 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Kimegyek a zöld erdőbe,
Fejszét fogok a kezembe,
Belevágom egy nagy fába,
Hogy szakadjon le jaz ága.

s Úgy ég a tűz, ha tesznek rá,
Szól a világ, ne hallgass rá!
Kinek nincsen pártfogója,
Még a szél is jobban fújja.

191. Szegény Bogár Imbre

Ballada

Ördögösfüzes

Papolczi Dániel, 75 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

e Szegény Bogár Imbre
De sok lovat lopott,
Románi két lánya
Abbúl ruházkodatt.

Vesztett vóna retek
Fekete földjébe,
Az a szegény Bogár Imre
Az anyja méhibe!

Zavaras a Tisza,
Nem akar megszállni,
Az a híres Bogár Imbre
Átol akar menni.

Átol akar menni,
Lovat akar lopni,
Kecskeméti nagyvásáron
Pénzt akar csinálni.

Harangaznak délre,
Pont tizenkettőre,
Azt a szegény Bogár Imbrét
Viszik vesztőhelyre.

192. Kerek a káposzta

Ördögösfűzes

Papolczi Dániel, 75 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Kerek a káposzta
Csipkés a levele,
Búsul ez a kislány,
Hogy nincs szerető[e].

Ne búsuljál, kislány,
Se ne gondolkozzál,
Mást ad a jó Isten,
Csak jól imádkozzál.

193. Túl a vízen van egy malom

Ördögösfűzes

Hideg Istvánné Lakatos Anna „Drága”, 1936.

Gy.: Kallós Zoltán, Dénes Zoltán, 2003.

Túl a vízen van egy malom,
Bánatot örölnék azon,
Nékem is van egy bánatom,
Odaviszem, s lejáratom.

Azt gondoltam, amíg élek,
Búval, bánottal nem élek,
De már abban megcsalódtam,
Jaj de nagy búra jutottam.

Édesanyám sok szép szava,
Kire nem hallgattam soha,
Ráhallgatnék, de már késő,
Hull a könnyem, mind az eső.

Szeress, rózsám, de nézd meg kit,
mer' A szerelem majd megvakít,
Engemet is megvakított,
Örökre megszomorított.

194. Ha szívedben sok a bánat

Ördögösfüzes

Hideg Istvánné Lakatos Anna „Drága”, 1936.

Gy.: Kallós Zoltán, Németh István, 2008.

Ha szívedben sok a bánat,
Ne mondd el azt fűnek-fának,
Panaszold el a nagy égnek,
Mer' az nem mondja senkinek!

Édesanyám sok szép szava,
De sokat intett a jóra,
he Ráhallgatnék, de már késő,
Hull a könnyem, mint az eső.

Kakukkmadár, tőled kérdem,
Merre, hol jár a kedvesem,
Kakukkmadár azt dalolja,
A te párod nem lesz soha.

Kakukkmadár az erdőbe,
Tőled kérdem a kedvesem,
Kakukkmadár azt dalolja,
A te párod nem jön vissza.

195. Beli baba, beli, beli

Mezőveresegyháza

Orbán Biri, 67 éves

Gy.: Nesztor Iván, Konkoly Elemér, 1992.

Beli baba, beli, beli,
Kutyasággal vagy te teli,
Beli baba, nincsen pápá,
Elment a malomba tátá.
Hozzon nekünk lisztecskét,
hogy Süssen mama perececskét.

196. Elmegyek én este a fonóba

Ördögösfűzes

Papolczy Dániel, 75 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Elmegyek én este a fonóba,
Hazajövén szép piros hajnalba,
Le is fekszem jól vetett ágyomba.

Apám, anyám nem had (hagy), hogy aludjak,
Kisétálok kerek udvaromra,
Betekintek meleg istállómba.

Kipucolom lovamat, magamat,
Megcsókolom az én galambomat,
Megcsókolam az én galambomot.

197. A Tiszábúl s a Dunából foly egy víz*Ördögösfüzes*

Papolczi Dániel, 75 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

A Tiszábúl s a Dunából foly egy víz,
 Mon' meg nékem, kedves rózsza, hogy mér' sírsz!
 Hogyne sírnék, hogyne rínék, drága kincs,
 Most akartalak szeretni, már elmész.

El kell mennem, masíroznom* messzire,
 Itt kell hagynam a rózsámat, nincs kire.
 Reád bízom, édes-kedves pajtásom,
 Éljed vele világodat, nem bánom.

Én is éltem egy ideig, azt bánom,
 Éljed es bár esztendeig, kívánom,
 Én is éltem egy ideig, azt bánom,
 Tizenkilenc esztendeig, sajnálom.

198. Harmatos a borostyánfa levele*Magyarborzás*

Pap János, 1924.

Gy.: Nesztor Iván, Konkoly Elemér, 1991.

de Harmatos a borostyánfa levele,
 Utoljára jöttem hozzád, babám, az este,
 Utoljára fogtam ajtód nyitóját,
 Szép csendesesen kívántom jó éjszakát.
hej Utoljára fogtam ajtód nyitóját,
 Szép csendesesen kívántom jó éjszakát.

* masíroz = menetel

Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy,
Régi babám, nem hittem, hogy csalfa légy,
ej Csalfasággal csaltad meg a szívemet,
A Jóisten borítsa rád az eget!

*

Máma péntek, hónap szombat, vasárnap,
Sepregetnek a füzesi leányok.
Seperjétek ki az utcát simára,
Jön a babám, csikorog a csizmája!

Édesanyám, mér szültél a világra,
Mért nem dobtál a zavaros Tiszába?
Tisza vize vitt volna a Dunába,
Hogy ne lennék senki megunt babája!

Édesanyám, hol van az az édes tej,
Amelyikkel katonának nevelt fel?
Atdad volna tejedet a báránynak,
Ne neveltél volna föl katonának!

Édesanyám, hol fogok én meghalni,
Hol fog az én piros vérem elfolyni?
Oroszország közepében a sírom,
Édesanyám, arra kérem, ne sírjon!

Édesanyám, ki lesz huszár, ha jén nem,
Ki nyergeli föl a lovát, ha jén nem?
Fölnyergelem a lovamat, a sárgát,
Megkerülöm Magyarország határát.

Édesanyám, menjen haza, ne sírjon,
Menjen haza, rögtön levelet írjon,
Írja meg, hogy a szeretőm kit szeret,
Kivel tölti le azt a három évet!

199. Szerettelek, szerettél*Ördögösfüzes*

Hideg Istvánné Lakatos Anna „Drága”, 1936.

Gy.: Kallós Zoltán, Németh István, 2008.

Szerettelek, szerettél,
Úgy éltünk, mind két testvér,
Szerettelek, nem kellesz már,
Szidott anyád, ne szidjon már,
Szidott anyád, ne szidjon már, la-la-la-[la]!

De sokat szidott hiába,
Mégsem fogott meg az átko,
Szálljon az anyád nyakáro,
Dögöljen meg ez órábo,
Hogy menjek el a torábo, la-la-la-[la]!
Szálljon az anyád nyakáro,
Dögöljen meg ez órábo,
Hogy menjek el a torábo, la-la-la-la!

*

Gyere, rózsám, gyere hamar,
Mer' a szívem téged akar!
Téged akar, téged szeret,
Amíg e világon élek,
Amíg e világon élek, la-la-la.
Tudtam én azt, tudtam is,
Hogy a legény mind hamis,
Mikor imádkozik is,
Leányt kíván akkor is,
Leányt kíván akkor is, de akkor is.

200. Megyek az úton bánkódva

Ördögösfüzes

Papolczi Dániel, 75 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Megyek az úton bánkódva, talán meg vagyok átkozva,
ta-la-la-la,
Vagy apámtól, vagy anyámtól, vagy a kedves rózsám szájától,
Vagy apámtól, vagy anyámtól, vagy a kedves rózsám szájától,
La-la-la-la-la. la-la-la-la, la-la-la-la-la, la-la-la-la,
La-la-la-la-la, la-la-la-la-la, la-la-l[a].

ej, de Túl a vízen van egy malam, bánatot örölnek azan,
sa-la-la-la,
ej, de Nékem is van egy bánatom, odaviszem, lejár totam,
Nékem is van egy bánatom, odaviszem, lejár totam,
Sa-la-la-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la-la, la-la-la-la-la,
La-la-la-la-la, la-la-la-la-la, la-la-la.

Én leszek annak molnárja, ki az bánatot próbálja,
sa-la-la-la,
Én leszek annak molnárja, barna asszony hű babájo,
Sa-la-la-la, la-la-laj, la-la-la-la-la, la-la-la-la,
La-la-la-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la-la, la-la-la-la-la,
La-la-la-la-la, la-la-la-la-la, la-la-[la].

201. Le az utcán, le, le, le

Szépenyerűszentmárton

Özv. Harangozó Ilona, 66, Varga Istvánné Harangozó

Anna, 75 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Le az utcán, le, le, le,
Piros rózsá levele,
Szakasztottam belőle,
Itt van a kebelembe'.

Gyere, rózsám, a szőlőbe,
 Szedjünk szőlőt keszkenyőnkbe,
 Piros almát a zsebünkbe,
 Zörgős diót kebelünkbe,
 s Úgy menjünk az esketőbe,
 s Úgy menjünk az esketőbe.

*

Szentmártoni templom előtt
 Háromágú diófa nőtt.
 Három ága, hat levele,
 Szeretőmnek szíp a neve.
 Mi haszna, ha szíp a neve,
 Más íli világát vele.

202. Akit a szerelem gyötör

Mezőveresegyháza

Orbán Mihályné Cáp Orbán Borbála, 1925.

Gy.: Demény Piroska, 1973.

Akit a szerelem gyötör,
 Nem kell annak szekér, ökör,
 Lám, engemet is az gyötör,
 Kell a kutyának az ökör!

A kertembe ne csinálj rést,
 Nem vagyok a te szeretőd!
 Mert én szegény lány vagyok,
 És nem hozzád való vagyok.

203. Víg voltam én, víg ezelőtt

Vice

Dankó Mária, 71 éves

Gy.: Novák Ferenc, 1971.

Víg voltam én, víg ezelőtt,
Míg babám járt házam előtt,
De mióta nem járogat,
Szívemet nyomja a bánat.
Ta-laj-la-la-laj, la-laj-la.

204. Verik az erdei dobát

Vice

Lécfalvi „Viski” Márton (hegedű, ének), 1912., Andacs

Lajos (háromhúros kontra), 1920.

Gy.: Pávai István, Simó József, 1978.

Verik az erdei dobát,
Viszik a magyar fiúkat,
Viszik, viszik szegényeket,
Szegény magyar legényeket.
Á...

Fejik a fekete kecskét,
Verik a barna menyecskét,
Hadd, hogy verjék, mind a kutyá[t],
Mér' szerette a más urát?

205. Jaj, Istenem, jaj, mit értem*Ördögösfüzes*

Kerekes Jánosné Pál Róza, 1934.

Gy.: Kallós Zoltán, Dénes Zoltán, 2004.

Jaj, Istenem, jaj, mit értem?
Amit soha nem reméltem.
Jót reméltem, rosszat értem,
Jót reméltem, rosszat értem,
Jaj de nagyon megszenvedtem, ja-ja-jaj!

Jaj, Istenem, jaj, mit adtál,
Jaj, hogy megszomorítottál!
Adtál nékem feleséget,
Hogy egye az életemet,
Hogy egye az életemet, ja-ja-jaj.

206. Simonimba' van egy malom*Mezőveresegyháza*

Orbán Biri, 67 évers

Gy.: Nesztor Iván, Konkoly Elemér, 1992.

Simonimba' van egy malom,
Bánatot örölnék azon.
Nékem is van búbánatom, odaviszem, lejáratom,
Odaviszem, lejáratom.

207. Húzzad cigány mindaddig, húzzad cigány mindaddig

Ördögösfűzes

Hideg Istvánné Lakatos Anna „Drága”, 1936.

Gy.: Kallós Zoltán, Dénes Zoltán, 2003.

Húzzad, cigány, mindaddig, húzzad, cigány, mindaddig,
Míg a pendely lánkollik, de lánkollik!
Húzzad, cigány, mindaddig, hej, de mindaddig,
Míg a pendely lánkollik, de lánkollik!

Gyere, rózsám, gyere itt, gyere, rózsám, gyere itt,
Hogy mondjak én valamit, de valamit,
Nem mondok én egyebet, hej, de egyebet,
Csak, hogy szeress engemet, de engemet!

Gyere, rózsám, gyere már, gyere, rózsám, gyere már,
Mer’ a szívem téged vár, de téged vár!
Téged óhajt, téged vár, ej, de téged vár,
Míg a nap az egen jár, az egen jár.

208. Kisszebeni, nagyszebeni bíró kapujába’

Mezőveresegyháza

Orbán Biri, 67 éves

Gy.: Nesztor Iván, Konkoly Elemér, 1992.

Kisszebeni, nagyszebeni bíró kapujába’,
Megbotlott a, megbotlott a kis pej lovam lába,
Úgy megbotlott, ej-haj, *hogy* le is estem volna,
Ha a bíró legszebb lánya meg nem ölelt volna.

Kisszebeni, nagyszebeni bíró udvarába’,
Lehullott a, lehullott az akácfa virágja,
Úgy lehullott, ej-haj, mint a cseppentett vér,
Fáj a szívem, majd meghasad a régi babámér’.

*

Kisszebeni, nagyszebeni bíró judvarába'
 s Lehullott a, lehullott az akácfa virága,
 s Fölszedné azt, sej-haj, de sok öreg édesanya,
 Ha *ja* fia három kerek évig ne volna katona.

209. Jaj de széles, jaj de hosszú ez az út

Ballada

Mezőveresegyháza

Orbán Biri, 67 éves

Gy.: Nesztor Iván, Konkoly Elemér, 1992.

Jaj de széles, jaj de hosszú ez az út,
 Amelyéken Barna Jancsi elindult,
 Barna Jancsi kiment a zöld erdőbe,
 Kést ütött a, *az* édesanyja szívébe.

Véres lett a Barna Jancsi ruhája,
 Majd kimossa az ő kedves babája,
 Mosd ki, babám, ingem, gagyám fehérre,
mert Hónap visznek *a* csendbiztos úr elébe.

Adjon Isten, csendbiztos úr, jó napot,
 Adjon Isten, Barna Jancsi, mi bajod?
 Csendbiztos úr, szívem nyomja a bánat,
 Egy kislányér' megöltem az anyámat!

Barna Jancsi, hogy merted ezt megtenni?
 Egy kislányér' az anyádat megölni,
 Egy kislányér' az anyádat megölted,
 Az a kislány sosem lesz feleséged.

210. Ha még egyszer hús esztendő is lehetnék

Mezőveresegyháza

Orbán Biri, 67 éves

Gy.: Nesztor Iván, Konkoly Elemér, 1992.

Ha még egyszer hús esztendő is lehetnék,
A lányok közt jobban széjjelnezhetnék,
Választanék magamnak egy szeretőt,
Ki megvárja azt a három esztendőt.

Alkonyatkor születtem a világra,
Alkonyat vót egész éltém világa,
Alkonyatkor hagyott el a kedvesem,
Alkonyatkor végy magadhoz, Istenem!

211. Mind azt mondják, ne tartsak szeretőt

Magyarborzás

Pap János, 1924.

Nesztor Iván, Konkoly Elemér, 1991.

ej, de Mind azt mondják, *hogy* ne tartsak szeretőt,
Jön az orosz, ássó a temetőt,
Ás' meg, orosz, *a* jó édesanyádnok, anyádnok,
Nem pedig egy ügyes, magyar katonának!

Idelátszik a temető széle,
Abban nyu'szi[k] az én szemem fénye,
s A temető öleli helyettem, helyettem,
Most láttam meg, *hogy* milyen árva lettem.

212. Nem loptam én életembe'*Mezőveresegyháza*

Orbán Biri, 67 éves

Gy.: Nesztor Iván, Konkoly Elemér, 1992.

Nem loptam én életembe',
Csak egy lovat Debrecenbe',
Az is a bíró lova volt,
Mint (!) a négy lába kesely vót.

El is vittem a vásárba,
Rá is ismert a gazdája,
Jaj, Istenem, mit csináljak,
Elszaladjak vagy megálljak?

ha Elszaladok, fejbe lőnek,
Ha megállok, megkötöznek,
Zörgetik rajtam a vasat,
Babám szíve majd meghasadt.

Százat adtam a bírónak,
Százat adtam *a* főbírónak,
Százat adtam *az* alispánnak,
Hogy könnyebben szabaduljak.

Könnyebben is szabadultam,
Fehérvárnak elindultam,
a Fehérvári fogadónál,
Kilenc zsandár előmbe áll.

s Azt kérdezték, *hogy* mi a nevem,
Hol az utazólevelem,
Dolmányomat* kigombolom,
Leveletem megmutatom.

* dolmány: csípőig érő, rendszerint zsinórozással díszített zubbony, kabát; régebben magyar nemesek és katonák viselete

Éles kés a bal kezembe',
Töltött pisztoly a jobb kezembe',
Hármat mindjárt agyonlőttem,
Itt az utazólevelem!

213. Szerelem, szerelem, átkozott szerelem

Mezőveresegyháza

Orbán Biri, 67 éves

Gy.: Nesztor Iván, Konkoly Elemér, 1992.

Szerelem, szerelem, átkozott szerelem,
Te csaltál meg engem, verjen meg az Isten!
Te voltál szívemnek első és a legutolsó,
Készül már a számomra a diófa-koporsó.

Bemegyek a, az ácshez fejfát csináltatni,
Fejfát csináltatni, nevem ráíratni,
Fekete betűvel, babám, azt íratom rája,
Itt nyugszik a szerelemnek *egy* elhervadt rózsája.

TÓVIDÉK

214. Barnadusnak hegyein

Névnapköszöntő

Feketelak

Marha János, 1930.

Gy.: Balla Ferenc, Kallós Zoltán, Németh István, 2002.

Barnadusnak hegyein,
Jérikomnak völgy gyepén,
A műsáknak víg tábora
Énekléstől zeng.

Szent ez a hely, hol állunk,
Mer' itt egy Jánost látunk,
Kinek neve Marha János,
Aki előtt állunk.

Égen ahány csillag van,
Tengerbe' hány csepp víz van,
Annyi áldást mérjen rája
Mennyből az Isten!

Férfi nélkül szült a szűz,
Hideg télben a tó partján
Kivirágzott a fűz.

*

Mikor nádból lett a fűz,
Férfi nélkül szült a szűz,
Hideg télben megvirágzott
Víz mellett a fűz.

215. Drága szomorú édesapám

Síratódal

Buza

Eke Péterné Simon Mária „Csutkó”, 1934.

Gy.: Balla Ferenc, Kallós Zoltán, Németh István, 2002.

Drága szomorú édesapám, drága gyenge édesapám!
Szóljan egy szót utoljára, szívem vigasztalásáro!
Menyen má' édesanyám mellé, eddig gondját viseltem,
Most átadám édesanyámnok, viselje gondját ezután!
Ha ked (kend) odaérkezik, anyukámmal találkozik,
Mondja meg, hogy hogy vagyunk, mondja meg, hogy
kínlódunk!
Mondja meg, hogy jöjjen haza!
Még kilenc esztendeje,
Elszennyült má' az inge drága felnevelő dajkáknak.
Könnyeimmal kimosam, bánattal megszáritam.
Nincs több senkim a világon, temetőbe sírva vágyom.
Kérem a Jóistenemet, csak az vigasztal ingemet.
Hogy is tudjam mondani, mingyá' el kell váloni!
Áldja meg a Jóisten, legyen könnyű a pora,
Legyen könnyű a pora, mind a galamb tollúja!

216. Fehér galamb szállt a házra

Halottas

Feketelak

Balla Ferencné Szász Etelka, 1938.

Gy.: Kallós Zoltán, Sztanó Pál, 1963. Budapest

Fehér galamb szállt a házra,
Édesanyám, Isten áldja,
Köszönöm, hogy felneveltél,
Most a halálnak engedté.

Édesanyám, dugjan el,
Jön a halál, vigyen el,
Eldugta a kiskertjébe,
Egy tűszegfű elejébe.

A szegfűtű (szegfűtő) elhervadatt,
És a halál csak megkapatt,
s A szegfűtű elhervadatt,
És a halál csak megkapatt.

Jaj de szépen harangoznak,
Ennek a bús menyasszonnak,
s Jaj de szépen megyünk mü (mi),
Szép menyasszont viszünk mük.

s Nem visszük, hogy kibimbózzan,
Mert visszük, hogy hervadozzan,
Nem visszük, hogy virágozzék,
Mert visszük, hogy hervadozzék.

*

Édesanyám, dugjan el,
Jön a halál, vigyen el,
Kísérjen el a kapuig,
Az örök nyugalomig!

Húzzátok a harangokat,
Hogy a hegyek hasadjanak!
Húzzátok még erősebben,
Hasadjanak sebesebben!

217. Fehér László lovat lopott

Ballada

Buza

Eke Péterné Simon Mária, 934.

Gy.: Kallós Zoltán, Dénes Zoltán, 2003.

Fehér László lovat lopott
A fekete halom alatt,
Fehér Lászlót meg is fogták,
Tömlöc^{*} fenekébe zárták.

Fehér Anna meghallotta,
Hogy a bátyja fogva volna,
Fehér Anna megfogadta,
Hogy a bátyját kiváltatja.

Tett is oda aranyakat,
Apró félű tallérokát,
Tál aranyat, tál ezüstet,
Mindenféle drága kincset.

Isten jó nap, hadnagy uram!
Hozott Isten, gyöngymadaram!
Hadnagy uram, hadnagy uram,
Eressze ki a bátyámat!

Én bátyádat kieresztem,
Hogyha velem hálsz az éjjel,
Nem kell nekem a te kincsed,
Csak a te szép szüzedséged.

Ne hálj vele, Fehér Anna,
Kincsemadta kis dália,
Szüzedségedet elveszi,
s Bátyádnak fejét véteti.

* tömlöc = börtön

Aluszol-e, Fehér Anna,
Kincsemadta kis dália?
Nem aluszom, nem nyughatom,
Csak a sok lánczörgést hallom!

Csak aludjál, csak nyugodjál,
Mer', bátyádnak vége van már!
Szüzedségedet elvette,
s Bátyádnak fejét vétette.

218. Seprik az erdei utat

Feketelak

Balla József „Kukus”, 49 éves
Gy.: Jagamas János, 1955.

Seprik az erdei utat,
Viszik a magyar fiúkat,
Kit lefelé, kit felfelé,
Senkit sem hazája felé,
Pedig Galícia felé.

Galícia közepébe
Nagy kaszárnya van építve,
Odaviszik szegényeket,
Szegény magyar legényeket.

Ki-kinéznek az ablakon,
Rózsa nyílik csákójokban,
Rózsa nyílik, szegfű hajlik,
Édesanyám szava hallik.

219. Kimegyek a zöld erdőbe

Buza

Eke Péterné Simon Mária, 1934.

Gy.: Szalóki Ágnes, 1998., Budapest

Kimegyek a zöld erdőbe,
Baltát veszek a kezembe,
Belevágom egy nagy fába,
Hadd szakadjon rám az ága!

Ezt az árvát ne bántsátok,
Tiszta szívből sajnáljátok!
Kinek nincsen pártfogója,
Még a szél is jobban fújja.

Édesanyám sok szép szava,
Kit hallgattam, kit nem soha,
Meghallgatnám, de nem mondja,
Mert a fekete föld nyomja.

220. A marosi füzes alatt

Buza

Szász István, 1953.

Gy.: Martin György, Sztanó Pál, Pálffy Gyula, 1979., Budapest

A marosi füzes alatt,
Van egy forrás titok ala[tt],
Aki abból vizet iszik,
Babájától elbúcsúzik.

Én is abból vizet ittam,
A babámtól elbúcsúztam,
Úgy elbúcsúztam szegénytől,
Mind az elmúlt esztendőtlől.

Mondtam, anyám, házasíts meg,
Azt mondtad te, hogy ráérek,
Elvették a szeretőmet,
Soha se házasadok meg!

s Úgy elmegyek, meglássátok,
Soha hírem nem halljátok,
Mikor hírem meghalljátok,
Gyászlevelem olvassátok.

*

s Ha még eccer lány lehetnék,
Megválasztanám a legényt,
Mind a szépet, s a szálósát,
Mint edénynek a mázosát.

*

Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha.
Megfogadnám, de már késő,
Mert az idegen az első.

*

Édesanyám rózsafája,
Én voltam a legszebb ága,
Kihajlottam az utcára,
s A legények kalapjára.

221. Beli buba, beli, beli

Feketelak

Kiss D. Jánosné Miklós Anna, 32 éves

Gy.: Jagamas János, 1955.

Beli buba, beli, beli,
Kutyasággal vagy te teli,
Beli buba, beli, beli,
Kutyasággal vagy te teli.

Beli buba a párnára,
Kicsi kutya a szalmáro,
Beli buba a párnára,
Kicsi kutya a szalmáro.

222. Beli buba, beli, beli

Buza

Eke Péterné Simon Mária, 1934.

Gy.: Kallós Zoltán, Dénes Zoltán, 2003.

Beli buba, beli, beli,
Kutyasággal teli, teli,
Beli buba a párnáro,
Kicsi kutya a szalmáro.

Beli buba, beli, beli,
Elment tátá a malamba,
Hogy őrlje meg a búzát,
Hozzan a babánok papát.

Édesanyám rózsafájo
Engem nyitott utoljáro,
Bár sohase nyitott vóna,
Maradtam volna bimbóba,
Talán, biza jobb lett volna!

223. Ha felmegyek Kolozsvárra***Ballada******Feketelak***

Balla Ferencné Szász Etelka, 1938.

Gy.: Kallós Zoltán, Sztanó Pál, 1963. Budapest

Ha felmegyek Kolozsvárra,
Egyenest a Fellegvárra,
Ott látok sok urat ülni,
Akik el fognak ítélni.

s Rám is nyomnak egy pár évet,
Szabadulnék, de nem lehet,
Írtam haza jaz anyámnak,
Küdjén ruhát rab fiának.

s El is jött az édesanyám,
Sírva sírt és borult reám,
Sírhat sz, anyám, jajszóval is,
Egy fiad volt, rab lett az is!

Zireg-zörög a vasajtó,
Most jött be a rabvizsgáló,
Vizsgáljo a börtön falát,
Nem rúgtam ki az oldalát?
s Vizsgálja a börtön falát,
Nem rúgtam ki az oldalát?

Ha meg talállok én halni,
Ki fog engem megsiratni?
Elsirat az én jóanyám,
Aki gondot viselt reám.
s Elsirat az én jóanyám,
Aki gondot viselt reám.

És ha meg talállok halni,
Minden ruhám rám kell adni!
Koporsóm se legyen másból,
Fehér orgonavirágból!

224. Tisza partján nem jó elaludni

Feketelak

Újlaki Sándor, 65 éves

Gy.: Jagamas János, 1955.

Tisza partján nem jó jelaunni,
Mert a Tisza ki szokott önteni,
s Mert a Tisza ki szokott önteni.

Mert a Tisza árkat mos az útján,
s Barna kislány sírva mos a partján,
Sírva mondja az édesanyjának:

Szeretőjét viszik katonának,
de Szeretőjét viszik katoná[nak],
[Szeretőjét viszik katonának.]

225. Sárgadinnye, görögdinnye hajastól

Feketelak

Balla József „Kukus”, 49 éves

Gy.: Jagamas János, 1955.

Sárgadinnye, görögdinnye hajastól,
Haragszik rám az én rózsám annyastól.
Ha haragszik, haragudjék magára,
Vesse magát a zavaros Dunába!

Sárgadinnye felfutott a görögre,
El kell válni, kisangyalom, örökre,
Úgy elválunk, kisangyalom, egymástól,
Mint fényes hold, hej, a másik világtól.

*

s Kisangyalom, ha tudtad, hogy nem szeretsz,
Írtál volna egy elváló levelet!
Elválásunk még a fák is sirassák,
Leveleit a földre lehullassák.

s Régi babám, ha meguntál szeretni,
Szabad néked más szeretőt keresni,
Adjon az ég szebbet, jobbat nálomnál,
Nékem, babám, csak olyant, mint te voltál!

Régi babám, ha meguntál szeretni,
Szabad néked más szeretőt keresni.
Szeress olyant, kinek ökre s szekere,
A Jóisten úgy áldjon meg örökre!

Édesanyám, ha meguntál tartani,
Vigyél engem a vásárba eladni,
Adjál oda a legelső kérőmnek,
Mért nem adtál a régi szeretőmnek?

226. Kinek nincsen szeretője, babája

Buza

Eke Imre, 1947.

Gy.: Ökrös Csaba, Jánosi András, 1985.

s Kinek nincsen szeretője, babája,
s Menjen ki a zöld erdőben (!) bujába,
s Írja fel a zöld erdőbe egy levélre,
Hogy neki nincs babája, szeretője.

*

s Hallod, rózsám, mit füttyintett a rigó,
s Katonának beíratott a bíró,
s Az Isten is katonának teremtett,
s Az a huncut pap is annak keresztelt.
s Az Isten is katonának teremtett,
s Az a huncut pap is annak keresztelt.

*

s Édesanyám, ha meguntál tartani,
Vigy el engem a vásárba eladni!
s Adjál oda a legelső kérőmnek,
Ha nem adtál babámnak, szeretőmnek!

s Édes rózsám, ha meguntál szeretni,
Szabad neked más szeretőt keresni,
s Adjon Isten szebbet, jobbat nálomnál,
s Nekem, babám, csak amilyen te voltál!

*

De szeretnék zöld erdőbe' fa lenni,
De még jobban tölgyfa nevet viselni!
Elégetném ezt a cudar világot,
hogy Ne ölelje senki az én babám[ot].

De szeretnék a templomba elmenni,
Mikor a pap a babámat esketi!
s Meghallgatnám, hogy tagad ki szívéből,
s Megkérdezném: nem fél a Jóistentől?

227. Ihatnám én, de nincs mit*Feketelak*

Balla Ferencné Szász Etelka, 1938.

Gy.: Kallós Zoltán, Olsvai Imre, Sztanó Pál, 1963.

s Ihatnám én, de nincs mit,
 Borér' küldnék, de nincs kit,
 Beteg az én galambom,
 Mégis elmegy, ha mondom.

A szépasszony messze lát,
 Borér' küldi az urát,
 Míg az ura borér' jár,
 Nyalka legény nála jár.

Ha te tudnád, amit én,
 Ki babája vagyok én,
 Nem vagyok én a másé,
 Csak a kedves rózsámé.

228. Édesanyám úgy szeretett*Feketelak*

Balla Ferencné Szász Etelka, 1938.

Gy.: Kallós Zoltán, Olsvai Imre, Sztanó Pál, 1963.

Édesanyám úgy szeretett,
 Bölcsőbe tett, úgy rengetett,
 Csicset adott, elaltatott,
 Mégis katonának tartott.

Édesanyám, kedves anyám,
 Szedjen össze minden ruhám,
 Szedje össze, tegye a ládábo,
 Három évig nem leszek gazdája.

Nincs mit tenni, el kell menni,
Katonának el kell menni,
Jön október, a kutya-betyár hónap,
El kell masírozni.*

229. Mikor mentem a faluból kifelé

Buza

Eke Imre, 1947.

Gy.: Ökrös Csaba, Jánosi András, 1985.

s Mikor mentem a faluból kifelé,
s Lányak kísérték az állomás felé,
s Minden lánnyal kezet adtam sorjába,
Csak a babám maradt legutaljára.

s Édesanyám, menjen haza, ne sírjon,
Ha hazamegy, rögtön levelet írjon!
s Azt írja meg, hogy a babám kit szeret,
Kivel tölti el ezt a másfél évet.

*

s Kedves babám, add ide a jobb kezed,
s Mert, én téged igazán szerettelek!
s Jártam hozzád sok esőbe, sok sárba,
Jártam hozzád, régi babám, hiába.

*

Mikor mentem a faluból kifelé,
Zörgették a vasas ajtót befelé,
Vasas ajtó, hulljon le rólad a zár,
Hadd még eccer lehessen szabad madár!

* masíroz = menetel

Szabad madár csak akkor is lehetek,
Ha a Sztalin katonája nem leszek,
Na-na-na-na, na-na-na-na, na-na-na,
Na-na-na-na, na-na-na-na, na-na-na.

*

Esik eső, szép csöndesen csepereg,
Rózsa Sándor a kocsmába' kesereg,
Kocsmárosné, bort ide az asztalra,
Legszebb lányát állítsa ki sztrázsának!

Édesanyám, én nem állok sztrázsának,
Amott jönnek a gyulai zsandárok,
Rózsa Sándor nem vette ezt tréfára,
Felugrott a bársonyszőrű lovára.

Felugrott a bársonyszőrű lovára.
Elvágatott a gyulai pusztába,
Lova lába megakadt egy fenyőbe,
Rózsa Sándort ott fogták el örökre.

Le az utcán, szép csöndesen lefelé,
Szamosújvár börtönkapuja felé,
Szamosújvár börtönfala de sárga,
Oda leszek életfogytig bezárva.

Zsandár uram, arra kérem magukat,
Eresszék el bár a jobbik karomat!
De a zsandár azt válaszolta rája:
Tüzes vasat verek mindkét karjára.

Megüzenem én az édesanyámnak,
Küldjön párnát szegény Sándor fiának,
De az anyja azt válaszolta rája:
Göndör haja legyen az ő párnája!

Megüzenem én a feleségemnek,
Viselje gondját mind a két gyermeknek,
Se kandásznak,* se pásztornak ne adja,
Legyenek betyárok, mint volt az apja!

*

Édesanyám, mér' szültél a világra,
Dobtál volna a zavaros Tiszába,
Tisza vize mosott volna Dunába,
Most nem volnék senki megcsalt babája.

Édesanyám akkor kezdett siratni,
Mikor kezdett kofferomba pakolni,
Édesanyám, ne sirasson engemet,
Menjen haza, növelje fel öcsémet!

Éjfél van már, mégsem akar virradni,
Kelj fel, rózsám, ha el akarsz búcsúzni,
Fel is kelek, mert nem bírok aludni,
Fáj a szívem, hogy téged itt kell hagyni.

230. Édesanyám, hol van az az édes tej
Feketelak

Marha György, 43 éves
Gy.: Ifj. Csoóri Sándor, 1975.

hogy Édesanyám, hol van az az édes tej,
Amelyikkel katonánok nevelt fel?
Atdad vóna tejedet a macskánok,
Ne neveltél volna föl katonánok!
s Atdad vóna tejedet a macskánok,
Ne neveltél volna föl katonánok!

* kondás = kanász, disznópásztor

s Édesanyám, menjen haza, ne sírjan,
 Menjen haza, nékem levelet írjan!
 s Írja meg, hogy az én babám kit szeret,
 s Kivel tölti jel ezt a három évet!
 s Írja meg, hogy az én babám kit szeret,
 Kivel tölti jel ezt a három évet!

de Édesanyám, menjen haza, ne sírjan,
 s Menjen haza, s növelje fel öcsémet!
 Mert az öcsém nem katonának való,
 Gyöngye szegény, megrúgja ja huszárló.
 s Mert az öcsém nem katonának való,
 Gyöngye szegény, megrúgja ja huszárló.

*

Édesanyám, mért szültél a világra,
 Dobtál volna ja zavaros Tiszába,
 Tisza vize mosott volna széles Dunába,
 Ne legyek a senki megunt babája!

s Édesanyám, ki a huszár, ha én nem,
 Ki nyergeli fel a lovat, ha én nem?
 Fölnyergelem a lovamat, a sárgát,
 s Megkerülem Erdélyország határát!

*

Édesanyám is volt nékem, de már nincs,
 Mert elvitte a szegedi nagy árvíz,
 Kilenc éve, hogy én aztat halászom,
 Könnyeimtől még a vizet se' látom.

Kihalásztam édesanyám kendőjét,
 Négy sarkára ráírtam a nevét,
 Közepébe azt a jajsztót varrattam,
 Édesanyám, jaj de árván maradtam!

Régi babám, engem amér' megcsaltál,
Azér' engem meg nem szomorítottál,
Megcsaltad te, kisangyalom, magadat,
Úgyse' találsz nálomnál igazabbat!

*

s Mára péntek, hónap szombat, vasárnap,
Seperjete, falumbeli leányok,
Seperjétek ki az utcát simáro,
Jön a babám, csikorog a csizmájo!

231. Falu végén van egy malom

Buza

Eke Péterné Simon Mária (ének), 1934., Ripa Alexandru „Micu”
(hegedű), 1942., Muresán János (háromhúros, egyenes pallójú
brácsa), 1941.

Gy.: Csögör Róbert, Gémesi Zoltán, Salamon Ferenc, 2001.

Falu végén van egy malom, bánatot örölnék azon,
Én vagyok annak molnánya, ki a bánatot próbálja.
Fekete gyász, fehér öröm (!), bánat ez nekem, nem öröm.
A-na-na-na, na-na-na-na, na-na-na-[na].

Édesanyám mondta nekem, minek a szerető nekem?
Mondtam, anyám, házasíts meg, mind azt mondtad,
hogy ráérek!
Elvették a szeretőmet, soha nem házasodok meg!
La-la-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la.

*

Mondtam, apám, házasíts meg, azt mondtad, hogy még ráérek,
Elvették a szeretőmet, soha se házasodok meg.
Verd meg, Isten, azt a szívet, s aki kettőt-hármot szeret,
Mert én csak egyet szerettem, s azér' eleget szenvedtem!

*

Jaj, Istenem, de víg voltam, s amíg szeretni nem tudtam,
Ha szeretni megtanultam, egészen gyászba borultam,
Fekete gyász, fehér ürem,* bánat ez nékem, nem örem (öröm),
Fekete gyász, fehér ürem, bánat ez nékem, nem örem!

Úgy elmennék, ha mehetnék, ha szabad madár lehetnék!
Szabad madár vagy te, rózsám, mégis ritkán jössz te hozzám,
Ha én olyan szabad volnék, este-reggel nálad volnék,
Ha én olyan szabad volnék, este-reggel nálad volnék!

*

Násznagyasszony pendelye, s a kertre van terítve.
Násznagyuram, őrizze, hogy a szél el ne vigye!
De ja szél el nem viszi, mert a folt nem engedi,
Mert a cérna, meg a folt háromezer pengő volt.

s A pálinka citromos, násznagyuram, de csinos,
A pálinka szegfűszeges, násznagyuram, de szerelmes,
A pálinka szegfűszeges, násznagyuram, de szerelmes,
s A pálinka szegfűszeges, násznagyuram, de szerelmes!

*

Ver' meg, Isten, ver' meg azt, kinek szíve nem igaz,
Mert az enyém igaz volt, s mégis megcsalatkozott.
A-na-naj-na, na-na-na-na, na-na-n[a].

s Verd meg, Isten, azt a vermet, ahol az én rózsám termett,
Hogy ne teremjen több rózsát, bús szívem szomorítóját,
s A-na-na-na, na-na-na-na, na-na-na.

* (fehér) üröm: fénylő, ezüstös, molyhos, szagos, keserű ízű növény

s Falu végén van egy malom, bánatot örölnék azon,
Én vagyok annak molnánya, ki a bánatot próbálja,
s A-na-na-na, na-na-na-na, na-na-na.

232. Úgy elmegyek, meglássátok

Buza

Özv. Eke Istvánné Salánki Ágnes, 53 éves

Gy.: Jagamas János, 1955.

Úgy elmegyek, meglássátok,
Hírem sohasem halljátok,
De, ha meg is hallanátok,
Tudom, hogy megsiratnátok.

Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha,
Megfogadnám, de már késő,
Mert az idegeny az első.

de Hull a könnyem, mint az eső,
Ki ölembe, ki a földre,
Ki ölembe, ki a földre,
Ki bánatos kebelembe.

de Édesanyám is volt nékem,
de Keservesen nevelt engem,
Éjszaka font, nappal mosott,
Jaj *de* keservesen tartott!

*

Úgy elmegyek, meglássátok,
Soha hírem nem halljátok,
Mikor hírem meghalljátok,
Gyászlevelem olvassátok.

s Úgy elmennék, ha mehetnék,
 Ha szabad madár lehetnék,
 Szabad madár vagy te, rózsám,
 Jaj de ritkán jössz te hozzám!

233. Édesanyám úgy szeretett

Feketelak

Balla Ferencné Szász Etelka, 1938.

Gy.: Kallós Zoltán, 1964.

Édesanyám úgy szeretett,
 Bölcsőbe tett, s úgy rengetett,
 Csicset adott, s elaltatott, mégis idegennek adott.
 s A-daj-daj-da, da-daj-da.

Édesanyám sok szép szava,
 Kire nem hallgattam soha,
 Hallgattam a másokéra, nem az édesanyáméra.
 s A-daj-daj-da, da-daj-da.

*

Fehér galamb szállt a házra,
 Édesanyám, Isten áldja,
 Köszönöm a nevelését, hozzám való szívességét.
 s A-daj-daj-da, da-daj-da.

Úgy elmennék, ha mehetnék,
 Ha szabad madár lehetnék,
 Ha én olyan szabad volnék, éjjel-nappal nálad volnék.
 s A-daj-daj-da, da-daj-da.

234. Édesanyám mondta nékem, minek a szerető nékem

Feketelak

Kis György Frigyes, 1927.

Gy.: Kallós Zoltán, 1968.

Édesanyám mondta nékem, minek a szerető nékem,
De szavára nem hallgattam, titkon szeretőt tartottam.
s Minek nékem ez a falu, ha szívem mindig szomorú,
Minek nékem ez a város, ha nem vagyok benne páros,
Minek nékem mindenki, hogyha hú szeretóm nincs!

s Hajtsd ki, rózsám, az ökreket, legeltesd meg szegényeket,
Tilalmasba ne hadd őket, mert elveszik a szűrödet!
Ha elveszik a szűrödet, mivel takarsz be engemet?
Van nekem egy cifra subám, s avval takarlak bé, babám,
Van nekem egy cifra subám, avval takarlak bé, babám.

s Ki nem akar búval élni, menjen menyországbo lakni,
s Csináljon az égre házot, ott nem éri semmi bánat,
Csináljon az út szélére, s ott nem éri semmiféle,
Csináljon az út szélére, ott nem éri semmiféle!
s Aj-da-da-daj-da, da-daj-da.

*

Fekete szárú cseresznye, mondd meg e (!), te szelídecske,
Leán vagy-e vagy menyecske, leán vagy-e vagy menyecske?
Nem vagyok én szelídecske, sem leján, de sem menyecske,
Nem vagyok én szelídecske, *de* sem leán, se, sem menyecske.
Szép az alma az ágtetőn, de százszor szebb a szeretóm,
Fehér orcájo, mint a hó, s hódvilágon csókolni jó!

Szép a fekete bárány s a fekete szemű lány,
Illik ajkáro a csók, mint a szegletben a pók!
Illik ajkáro a csók, mint a szegletben a pók!
Éj-dé-lé, de-la-la-la, de-la-la, da-la-la-la, aj-da-da, da-da-da,
da-da-[da].

235. Jaj de fent van a buzai nagy harang*Buza*

Eke Péterné Simon Mária, 1934.

Gy.: Kallós Zoltán, Dénes Zoltán, 2003.

Jaj de fent van a buzai nagy harang,
 Húzza aztat három fehér vadgalamb,
 Mind a három elvállott a párjától, párjától,
 Mi is, babám, úgy válunk el egymástól!

Jaj be kesken, jaj be hosszú az az út,
 Amelyiken az én babám elindult,
 Térjél vissza étlen, hosszú utadról, utadról,
 Emlékezz *meg* a szombat esti szavadról!

Visszatérni, visszatérni nem lehet,
 A szerelmet eltitkolni nem lehet,
 A szerelem szélesebb a tengernek vizénél,
 Árvább vagyok a lehulló levélnél!

236. Felszántatom a buzai nagy utcát*Buza*

Eke Péterné Simon Mária, 1934.

Gy.: Kallós Zoltán, Dénes Zoltán, 2003.

Felszántatom a buzai nagy utcát,
 Vetek belé piros pünkösdi rózsát,
 Én beoltom magamat piros rózsának,
 Aki szeret, szakasszon le magának!

Azt a gyűrűt, amit adtam, add vissza,
 Mert közöttünk a szerelem nem tiszta!
 Hej, én édes Istenem, hogy adjam vissza,
 Nem volt arany, rég megette a rozsdá.

237. Ezerkilencszáztizennégy évben

Feketelak

Kiss Ferenc „Frici”, 63 éves.

Gy.: Jagamas János, 1955.

Ezerkilencszáztizennégy évbe,
Gyászba borult *az* egész világ népe,
Ferencz Jóska, ej-haj, háborút indított,
Sok jó édesanyát de meg szomorított.

Anyám, anyám, édes, kedves anyám,
Te voltál a felnevelő dajkám,
Születésem napján de nagyon örültél,
Engem a háborúba felneveltél.

Anyám, anyám, édes kedves anyám,
Szedje össze minden civil ruhám,
Szedje össze s zárja a láda fenekébe,
Soha még a világ nem öltözöm bele!

Ezerkilencszáztizennégy évbe,
A Jóisten lenézett a földre,
Lenézett *a* szép Magyarország közepébe,
Ej, a legénység megyen a harctér[re].

238. Barna Janit arra kérte babája

Ballada

Buza

Salánki Árpádné Víg Teréz „Picus”, 1938., Cégér Ferencné
Víg Anna „Picus”, 1943.

Gy.: Salamon Ferenc, Csőgör Róbert, Tessely Zoltán, 1993.

Barna Janit arra kérte babája,
Hogy az anyját tegye a másvilágra,
Barna Jani kivitte az erdőbe,
Éles kést szúrt édesanyja szívébe.

Véres lett a Barna Jani ruhája,
Nincsen anyja, ki kimossa reája.
Mosd ki, babám, a ruhámat fehérre,
Holnap megyek csöndbiztosúr elébe.

Csőndbiztosúr, adjon Isten jó napot!
Adjon Isten, Jani fiam, mi bajod?
Csőndbiztosúr, szívem öli a bánat,
Egy kislányért megöltem az anyámat.

Kár volt néked, Jani fiam, (Barna Jani) megtenni,
Egy kislányér a jóanyád megölni,
Csőndbiztosúr, régen volt ellenségem,
Nem akarta, hogy legyen feleségem.

Túl a vízen most faragják azt a fát,
Amelyikre Barna Janit akasszák,
Fújja ja szél fekete göndör haját,
Más öleli Barna Jani babáját.
s Fújja a szél fekete göndör haját,
Más öleli Barna Jani babáját.

239. Elémentem a vármegye ajtónál

Buza

Eke Péterné Simon Mária, 1934.

Gy.: Kallós Zoltán, Dénes Zoltán, 2003.

Elémentem a vármegye ajtónál,
s Nem hallottam egyebet a jajszónál,
Jobb lábamon, bal kezemen a bilincs,
Felsóhajtok, szánakozom, senkim sincs!

Édesanyám karján nevelt engemet,
s Mégse' tudja az én bús életemet,
Mert ha tudná az én bús életemet,
Éjjel-nappal csak siratna engemet.

240. Erdőben, erdőben, szép kerek erdőben

Buza

Eke Péterné Simon Mária (ének), 1934., asszony (ének), ?, Ripa Alexandru „Micu” (hegedű), 1942., Muresán János (háromhúros, egyenes pallójú brácsa), 1941., Kovács Florin (bőgő), 25 éves Gy.: Salamon Ferenc, Csőgör Róbert, Tessely Zoltán, 2001.

Erdőben, erdőben, szép kerek erdőben,
Epret szed a babám rózsás kötényében.
Szedjed, babám, szedjed, hogy el ne hervadjon,
Hogy a mi szerelmünk félbe ne szakadjon!

Nem zörög a levél, ha a szél nem fújja,
Szerettelek, babám, az Isten is tudja,
Titok a szerelem, félek az édesanyádtól,
Ha elvárod, babám, elveszlek a nyáron!

241. Gyenge violának földre hajlik az ága

Feketelak

Kiss Décsei Jánosné Miklós Anna, 1923.

Gy.: Andrásfalvy Bertalan, Kallós Zoltán, 1963.

Gyenge violának földre hajlik az ága,
s Az én kis kalapom csak a szél fújdogálja.
Fújjad, szellő, úgysem soká fújdogálsz már,
Mert a Tali Jóska katonájo leszek már.

Lassan forog, ej-haj, a gőzkocsi kereke,
Mikor a belseje regrutával van tele.
Barna kislány sírva kérdi a mozdonyvezetőt:
Mikor hozza vissza azt a régi szeretőt?

Barna kislány, sej-haj, visszahozni nem lehet,
Mer', hogyha katona, le kell töltsd a három évet.
Három évet letölteni gyöngye vagyok még,
Jövő októberbe' majd erősebb leszek én!

242. Kimentem a zöld erdőbe, hej, kék ibolyát szedni*Buza*

Cégér István, 1952.

Gy.: Salamon Ferenc, Csőgőr Róbert, Tessely Zoltán, 1993.

Kimentem a zöld erdőbe, hej, kék ibolyát szedni,
de Ott hallok egy kakukkmadárt szépen kakukkolni,
 Szólj még egyet, kakukkmadár, s a többi elvárom,
 Az hagyott el, kit szerettem, hej, amíg élek, bánom.

s Ablakidnál, barna kislány, hej, jó estét, jó estét,
 ű Szállást kérni jöttem hozzád, ha te beengednél,
 ű Akármilyen csavargónak szállást nem adhatok,
 Nincs itthon az édesanyám, ej, csak egyedül vagyok.

s De azér' a szép szavadér', hej, téged beengedlek,
 Széket adok, leültetlek, szépen lefektetlek,
 s Csipkés szélű paplanyommal szépen betakarlak,
 Átölellek két karommal, hej, reggelig csókollak.

243. Jobb lett volna, ha ne születtem volna*Buza*

Eke Péterné Simon Mária, 1934.

Gy.: Kallós Zoltán, Dénes Zoltán, 2003.

Jobb lett volna, ha ne születtem volna,
 A gyorsvonat alá feküdtem volna,
 A gyorsvonat ontsa ki a piros véretem,
 Kerekei törjék össze testemet!

Addig megyek, míg a szememmel látok,
 Míg egy sűrű kerek erdőt találok.
 Sűrű erdő közepébe' lesz az én sírom,
 Édesanyám, arra kérem, ne sírjon!

244. De szeretnék zöld erdőbe' fa lenni

Buza

Énekesek, zenekar

Gy.: Demény Piroska, 1972.

De szeretnék zöld erdőbe' fa lenni,
De még jobban tölgyfa nevet viselni,
Mert a tölgyfa kék lánggal ég, kék lánggal ég füst nélkül,
Az én szívem soha nincs bánat nélkül.
Mert a tölgyfa, sejahaj, kék lánggal ég füst nélkül,
Az én szívem soha nincs bánat nélkül.

Addig megyek, míg a szememmel látok,
Míg egy sűrű kerek erdőt találok,
Sűrű erdő, sejahaj, közepében a sírom,
Édesanyám, arra kérem, ne sírjon!

*

Az éjszaka nem aludtam egy órát,
Meghallgattam a szeretőm panasztát,
Éjfél után, sejahaj, mondta meg, hogy mi baja,
Járna hozzám, de az anyja nem hagyja.

Verje meg az Isten a te anyádat,
Miért csinált', hogy bolonduljak utánad,
Zúgjál erdő, sejahaj, csengjél mező, falevél,
Szeress, babám, akit eddig szeretted!

Úgy meguntam ezt a legént szeretni,
De még jobban a gyűrűjét viselni!
Csütörtökön, sejahaj, megmondtam az anyjának:
Köszönöm a jóságát a fiának.

245. A buzai hegy alatt, hegy alatt*Buza*

Énekesek, zenekar

Gy.: Demény Piroska, 1972.

A buzai hegy alatt, hegy alatt,
 Barna kislány piros rózsát arat,
 Én vagyok a piros rózsa kévekötője,
 Gyáva legény, kinek nincs szeretője!

Ezt a kislányt ne vedd el, ne vedd el,
 Nem győződ el selyemkeszkenővel!
 Hármát köt a fejére, hat a nyakára,
 Tízediket a karcsú derekára.

*

A kékesi sorozószobába,
 Piros rózsa nyílik az ablakába,
 Én is egyet szakasztottam, hej, de belőle,
 Három évig meg (nem érthető) megyek érte.

*

Életemnek a legszebbik korába,
 s Öltöztetnek fel a komisz ruhába,
 s Jobbról balra pofoztak a cigány (román) káplárok,
 Sose' töltöm le a katonaságot!

s Piros alma, ne gurulj, ne gurulj,
 s Értem, babám, ne búsulj, ne búsulj,
 s Mert én regruta* vagyok, s mégsem búsulok,
 s Jó az Isten, hogyha megszabadulok.

* regruta = újonc katona

KÉLET-MEZŐSÉG

246. Ahol én elmegyek

Mezőköbölkút

Deák János „Fogadós”, 54 éves, Lakatos Sándor, 1908., Ujlaki János, 49 éves

Gy.: Lengyelfi Miklós, Novák Ferenc, 1974.

Ahol én elmegyek,
Még a fák is sírnak,
Gyöngé ágairól
Levelek lehullnak.

Hulljatok, levelek,
Rejtsetek el engem,
Mert az én édesem
Mást szeret nem engem.
Szerethettél volna,
Ha szép nem voltam is,

Mert én szerettelek,
Ha szép nem voltál is.

Elférhettünk volna
Ketten egy párnán is,
Megélhettünk volna
Még a kősziklán is.

247. Nem csak az a legény

Mezőköbölkút

Férfi, zenekar, ?

Gy.: Lengyelfi Miklós, Novák Ferenc, 1974.

Nem csak az a legény,
Aki gyolcsingbe jár,
Nem fekszik az én ágyomba
Minden kapcabetyár.

Mert az én ágyomba,
Széna, szalma vagyon,
Minden széna-, szalmaszálon
Piros rózsa vagyon.

Jó estét, jó estét,
De nem mindenkinek,
Csak annak a szépasszonynak,
Aki engem szeret.

248. Piros kancsó, piros bor

Mezőörményes

Silimon Dénes (ének), 1940., Silimon Modra Erzsébet (ének),
1942., Moldovan Remus (hegedű), 1958., Lumperdean Gheorghe
(Mezőszentmárton – három húros kontra), 1932., Bogányi
Alexandru (Mezőszabad – bőgő), 1936.

Gy.: Pávai István, 1998., Budapest

Piros kancsó, piros bor,
Mindjár' rám kerül a sor,
Iszom a bort, ölelem a babámat,
Sosem élem végig ezt a világot.

Jaj, Istenem, mit csináljak,
Hogy egy kicsi pénzt csináljak,
Eladom a feleségem szoknyáját,
Még az éjjel mind megiszom az árát.

249. Szeress, szeress, csak nézd meg, kit

Mezőörményes

Silimon Dénes (ének), 1940., Silimon Modra Erzsébet (ének),
1942., Moldovan Remus (hegedű), 1958., Lumperdean Gheorghe
(Mezőszentmárton – három húros kontra), 1932., Bogányi
Alexandru (Mezőszabad – bőgő), 1936.

Gy.: Pávai István, 1998., Budapest

Szeress, szeress, csak nézd meg, kit,
Mert a szerelem megvakít,
Mert engem is megvakított,
Örökre megszorított.
Mert engem is megvakított,
Örökre megszorított.

250. Szeress, szeress, csak nézd meg, kit

Mezőörményes

Silimon Dénes (ének), 1940., Silimon Modra Erzsébet (ének),
1942., Moldovan Remus (hegedű), 1958., Lumperdean Gheorghe
(Mezőszentmárton – három húros kontra), 1932., Bogányi
Alexandru (Mezőszabad – bőgő), 1936.

Gy.: Pávai István, 1998., Budapest

Szeress, szeress, csak nézd meg, kit,
Mert a szerelem megvakít,
La-la-la, la-la-la-la, la-la-la,
Mert engem is megvakított,
Örökre megszorított.
La-la-la, la-la-la, la-la-la-la-la,
La-la-la, la-la-la, la-la-la-la.

Jaj, Istenem, mit csináljak,
 Hogy egy kicsi pénzt csináljak?
 La-la-la, la-la-la-la, la-la-la,
 Eladom a feleségem [szoknyáját],
 Még az éjjel mind megiszom.
 La-la-la, la-la-la, la-la-la-la-la,
 La-la-la, la-la-la, la-la-la-la.

251. Édesanyám sokat intett a jóra

Mezőörményes

Silimon Dénes (ének), 1940., Silimon Modra Erzsébet (ének),
 1942., Moldovan Remus (hegedű), 1958., Lumperdean Gheorghe
 (Mezőszentmárton – három húros kontra), 1932., Bogányi
 Alexandru (Mezőszabad – bőgő), 1936.
 Gy.: Pávai István, 1998., Budapest

de s Édesanyám sokat intett a jóra,
 Ne menj, fiam, sokat este faluba,
 Mert betörik a te gyöngye fejedet,
 Ki mossza ki a te véres ingedet?

de s Édesanyám, ha meguntál tartani,
 Vigyél engem a vásárban eladni,
 Adjál oda a legelső kérőmnek,
 Ha nem adtál a régi szeretőmnek.

Az ibolya kéket nyílik, nem sárgát,
 Az én babám mással éli világát,
s Mással éli, másnak ül az ölébe,
 Másnak kacsint két ragyogó szemébe.
 Mással éli, másnak ül az ölébe,
 Másnak kacsint két ragyogó szemébe.

252. A malomnak nincsen köve, mégis lisztet jár, mégis lisztet jár

Mezőörményes

Silimon Dénes (ének), 1940., Silimon Modra Erzsébet (ének),
1942., Moldovan Remus (hegedű), 1958., Lumperdean Gheorghe
(Mezőszentmárton – három húros kontra), 1932., Bogányi
Alexandru (Mezőszabad – bőgő), 1936.

Gy.: Pávai István, 1998., Budapest

A malomnak nincsen köve, mégis lisztet jár, mégis lisztet jár
Tiltsák tőlem a rózsámat, mégis hozzám jár,
Tiltsák tőlem a rózsámat, mégis hozzám jár.

Volt nekem egy szép szeretőm, de az olyan volt, de az olyan volt,
Ha egy nap nem láttuk egymást, két nap beteg volt,
Ha egy nap nem láttuk egymást, két nap beteg volt.

Ötödik nap megkérdeztem, téged mi lelt vót, téged mi lelt vót,
A szívemet a szerelem körülfogta vót,
A szívemet a szerelem körülfogta vót.

Add ki, rózsám, a kezedet, forduljunk egyet, forduljunk egyet,
Aztán menjünk ki a kertbe, hogy szedjünk meggyet,
Aztán menjünk ki a kertbe, hogy szedjünk meggyet.

Szőke kislány mind leszedte, minden ágáról, minden ágáról,
Száradjon le a pirosság két orcájáról,
Száradjon le a pirosság két orcájáról!

253. Dombon van a dorohoji kaszárnya

Mezőörményes

Silimon Dénes, 1940, Silimon Modra Erzsébet, 1942.

Gy.: Pávai István, 1998., Budapest

Dombon van a dorohoji kaszárnya,
Akármerről fújja a szél, találja,
Fújja a szél, lengeti a magos tetejét,
De sok kislány sirassa szeretőjét!

Októberben megfújják a trombitát,
Hazafelé készülnek a regruták,*
Hazamennék, édesanyám, s hej, de nem lehet,
Elvesztettem leszerelőlevelem.

* regruta (reguta) = újonc katona

SAJÓ MELLÉKE

SAJÓ MELLÉKE

254. Vig óráján, szent János napján

Névnepköszöntő

Tacs

Férfiak, ?

Gy.: Kallós Zoltán, 1966.

Vig óráján, Szent János napján
Rejtse el a, a mi szívünkben,
Hogy az Isten, ki a mennyben,
Aki él odafent az égben,
Kinek ez órája,
Kedves nevenapján
Megadta, éljen!

Éljen hát, Szent János, éljen,
Sok időt éljen!
Éljen, éljen, hogyan éljen,
Áldjon meg az Isten,
Áldjon meg az Isten!

255. Édesanyám, gyújts gyertyára

Lakodalmás

Zselyk

Bocskai Józsefné Kerekes Ráki, 49, Borsós Mihályné Kerekes
Mária, 54, Gönczel János, 63, Magyarósi Márton, 49,
Magyarósi Mártonné Hunyadi Mária, 42, Magyarósi Mihályné
Hunyadi Ráki, 47 éves
Gy.: Jagamas János, 1954.

Édesanyám, gyújts gyertyára,
Jön a lányod vacsorára.
Nem a saját lakására,
Csak hozzád jön vacsorára,
Ha-te-ha-te-ha.

Forralj neki édes tejet,
Hányjál bele kenyérbelet,
Hányjál bele kenyérbelet,
Avval kínáltassad őtet,
Ha-te-ha-te-ha.

Árok, árok, de mély árok,
Nem gondoltam, hogy így járok.
Nem gondoltam, hogy így járok.
Hogy a babámtól elválók,
Ha-te-ha-te-ha.

A virágot akkor szedik,
Mikor reggel harmat esik,
Az én szívem abba nyugszik,
Mikor vele mulatozik,
Ha-te-ha-te-ha.

*

Mondd meg, virág, a virágnak,
Ne tartson engem csúfjának,
Ne tartson engem csúfjának,
Csizmabeli kapcájának,
Ha-te-ha-te-ha,
Sa-ja-ja-ja-ja.

Édesanyám rózsafája,
Én voltam a legszebb ága,
Kihajlottam az utcára,
Egy leánynak bosszújára,
Ha-te-ha-te-ha,
Sa-ja-ja-ja-ja.

256. Megöltek egy huszárt

tulajdonképpen népdal

Ballada

Zselyk

Magyarósi Mártonné Hunyadi Mária, 42 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Megöltek egy huszárt

Kétszáz forintjáért,

Tiszába vetették

Piros pej lovájért.

Tisza nem engedte,

Partjára vetette,

Tisza nem engedte,

Partjára vetette.

Odament az anyja,

Kőti, de nem hallja,

Kelj fel, ides fiam,

Gyere velem haza!

Nem kelhetek, anyám,

Mert meg vagyok halva,

Nem látod, hogy piros vérem

Mind el nagyon folyva?

Odament babája,

Kőti, s meghallotta.

Kelj fel, édes rózsám,

Gyere velem haza!

Nem kelhetek, babám,

Mert meg vagyok halva,

Nem látod, hogy rámás csizmám

Lábamra van fagyva?

Vígy el engem, babám,
Bár csak a századig,
Elviszlek én, babám,
Örökös hazádig.

Csináltass koporsót,
Bár csak fenyőfából,
Csináltatok, babám,
Tiszta diófából.

Húzattass meg, babám,
Bár csak egy harangat,
Meghúzatom, babám,
Mind a tizenhatat.

257. Fehér László lovat lopott

Ballada

Tacs

Székely Márton, 1942.

Gy.: Kallós Zoltán, 1966.

Fehér László lovat lopott
A fekete halom alól.
Lovat lopott kantárostól,
Cifra nyereg, szerszámostól.

Rajta írt [a] hat vármegye,
Hat vármegye, hatvan rabló,
Fehér Lászlót ott megfogták,
Börtön fenekére dobták.

Fehér László, édes bátyám,
Aluszol-e vagy meghaltál?
Feleli a többi rabló:
Ne keresd itt a bátyádat!

Zöld erdőben, zöld mezőben,
Akasztófa tetejében,
Zöld erdőben, zöld mezőben,
Akasztófa tetejében.

258. Mikor mentem Kolozsvárra

Ballada

Tacs

Székely Leventéné Borsos Ibolya, 26 éves
Gy.: Kallós Zoltán, 1966.

Mikor mentem Kolozsvárra,
Egyenest a fellegrábra,
Ott látom sok urat írni,
Akik el fognak ítélni.

Rám is róttak egy pár évet,
Szabadulnék, de nem lehet,
Írtam haza az anyámnak,
Küldjön ruhát rab fiának.

Meg is jött az édesanyám,
Sírva-ríva borult le rám,
Sírhat-ríhat jajszóval is,
Egy fiad volt, rab lett az is.

Zireg-zörög a vasajtó,
Most jön be a rabvigyázó,
Megvizsgálja börtön falát,
Nem fúrtam ki az oldalát.

Hogyha meg talállok halni,
Minden ruhám rám kell adni,
Koporsóm sem legyen másból,
Csakis orgonavirágból.

259. Hótól fehér a gyöngyösi hegytető

Zselyk

Guther Mihály, Hunyadi Mária, ?

Gy.: Fekete Antal „Puma”, Pálffy Gyula, Vavrincz András, 1984.

Hótól fehér a gyöngyösi hegytető,
Hótól fehér a gyöngyösi hegytető,
Egy sem igaz a mostani szerető,
Egy sem igaz a mostani szerető.

Ha nem igaz, verje meg a teremtmő,
Ha nem igaz, verje meg a teremtmő,
Egy sem igaz a mostani szerető,
Egy sem igaz a mostani szerető.

Találtam egy álnok hitegetőre,
Találtam egy álnok hitegetőre,
De nem igaz hűségese szeretőre,
De nem igaz hűségese szeretőre.

*

Ha megindul az a gőzös, hadd menjen,
Ha megindul az a gőzös, hadd menjen,
Énutánam senki ne keseregen,
Énutánam senki ne kseregen.

Aki pedig énutánam kesereg,
Aki pedig énutánam kesereg,
Azt kívánom, a jó Isten áldja meg,
Azt kívánom, a jó Isten áldja meg!

260. Szerettelek sok ideig

Zselyk

Borsós Mihályné Kerekes Mária, 54 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Szerettelek sok ideig,
Nyolc órától fél kilencig,
Ugye, babám, sok szép idő,
Száradjon beléd a tüdő!

Ez még, babám, nem nagy átok,
Ennél nagyobbát kívánok,
Ahány csillag van az égen,
Annyi nyilalásad legyen!

Ez még, babám, nem nagy átok,
Ennél nagyobbát kívánok,
Tizenhárom esztendeig
Nyomjad az ágyad fenekit!

261. Mondd meg, virág, a virágnak

Zselyk

Bocskai Józsefné Kerekes Ráki, 49, Borsós Mihályné Kerekes

Mária, 54, Gönczel János, 63, Magyarósi Márton, 49,

Magyarósi Mártonné Hunyadi Mária, 42, Magyarósi Mihályné

Hunyadi Ráki, 47 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Mondd meg, virág, a virágnak,
Mondd meg, virág, a virágnak,
Ha-te-ha-te-ha,
Ne tartson engem csúfjának,
Ne tartson engem csúfjának.
Ha-te-ha-te-ha, sa-ja-ja-ja-ja.

Ne tartson engem csúfjának,
Ne tartson engem csúfjának,
Ha-te-ha-te-ha,
Csízmabeli kapcájának,
Csízmabeli kapcájának.
Ha-te-ha-te-ha, sa-ja-ja-ja-ja.

Csízmabeli kapcájának,
Csízmabeli kapcájának,
Ha-te-ha-te-ha,
Engem a világ csúfjának.
Engem a világ csúfjának,
Ha-te-ha-te-ha, sa-ja-ja-ja-ja.

*

Ne nézz, rózsám, szennyos vagyok,
Ne nézz, rózsám, szennyos vagyok,
Ha-te-ha-te-ha,
Mert én szolgaleány vagyok,
Mert én szolgaleány vagyok.
Ha-te-ha-te-ha, sa-ja-ja-ja-ja.

Szolgaleány, hajnalcsillag,
Szolgaleány, hajnalcsillag,
Ha-te-ha-te-ha,
Mikor virrad, utcán villag,
Mikor virrad, utcán villag.
Ha-te-ha-te-ha, sa-ja-ja-ja-ja.

*

Tudod, rózsám, mit fogadtál,
Mikor karod alá fogtál,
Ha-te-ha-te-ha,
Rózsát kértem, szegfűt adtál,
Avval engem csalogattál.
Ha-te-ha-te-ha, sa-ja-ja-ja-ja.

Csalogatott engem más is,
 Csalogatott engem más is,
 Ha-te-ha-te-ha,
 Náladnál szebb virágszál is,
 Náladnál szebb virágszál is.
 Ha-te-ha-te-ha, sa-ja-ja-ja-ja.

262. Szabó Vilma kiment az erdőbe

Ballada

Zselyk

Magyarósi Mártonné Hunyadi Mária, 42, Magyarósi Mihályné
 Hunyadi Ráki, 47, Borsós Mihályné Kerekes Mária, 54 éves
 Gy.: Jagamas János, 1954.

Szabó Vilma kiment az erdőbe,
 Lefeküdt a diófa tövébe,
 Lefeküdt a diófa tövébe.

Arra jártam kiáltattam néki,
 Kelj fel, Vilma, mert meglát valaki,
 Kelj fel, Vilma, mert meglát valaki.

Szabó Vilma nem vette tréfára,
 Beszökött a szegedi csárdába,
 Beszökött a szegedi csárdába.

*

A hat csendőr rögtön ment utána,
 Szabó Vilmát ottan megtalálta,
 Szabó Vilmát ottan megtalálta.

Szabó Vilmát hat csendőr kíséri,
 Szeretője a kapuból nézi,
 Szeretője a kapuból nézi.

Valld be, Vilma, minden bűneidet,
Hova tetted három gyermekedet,
Hova tetted három gyermekedet?

Az egyiket diófa tövére,
A másikat tengernek méljére,
A másikat tengernek méljére.

Harmadiknak én gyilkosa lettem,
Akiért most örökös rab lettem,
Akiért most örökös rab lettem.

Szabó Vilma lilaszín szoknyája
Megakadt a börtön ajtajába,
Megakadt a börtön ajtajába.

Arra kérem a börtönőr urat,
Akassza ki lilaszín szoknyámat,
Akassza ki lilaszín szoknyámat.

Kiakasztom lilaszín szoknyádat,
Megcsókolom csókra termett szádat,
Megcsókolom csókra termett szádat.

263. Jaj de hosszú, jaj de sáros

Ballada

Zselyk

Bocskai Józsefné Kerekes Ráki, 49, Borsós Mihályné
Kerekes Mária, 54, Gönczel János, 63, Magyarósi Márton, 49,
Magyarósi Mártonné Hunyadi Mária, 42, Magyarósi Mihályné
Hunyadi Ráki, 47 éves
Gy.: Jagamas János, 1954.

Jaj de hosszú, jaj de sáros ez az út,
Amelyiken kilenc betyár elindult,
Amelyiken kilenc betyár elindult,
Csaplárosné udvarára befordult.

Csaplárosné, adjon Isten, jó estét,
 Adjon Isten az uraknak szerencsét!
 Ne kíváncsion az uraknak szerencsét,
 Még az éjjel szívébe szúrjuk a kést.

Mari lányom, eredj le a pincébe,
 Hozz a borból az aranyos iccébe!
 Nem kell nékem, se a bora, sem lánya,
 Csak a pénzét rakja ki az asztalra.

*

Mari lányom, eredj le a városba,
 Csináltassál koporsót a számunkra,
 Aranszeggel veresd rá a nevünket,
 Kilenc betyár vette el életünket.

Kivirágzott az ormodi temető,
 Csaplárosné sírja ott a legelső,
 Ott nyugszik ő szép csendesen párjával,
 Meg avval a szép eladó lányával.

264. Pántlikás kalapom fújdogálja a szél

Zselyk

Guther Mihály, 1937., Hunyadi Mária, 1938.

Gy.: Fekete Antal „Puma”, Pálfy Gyula, Vavrincz András, 1984.

Pántlikás kalapom fújdogálja a szél,
 Köszönöm, galambom, hogy eddig szerettél,
 Hogy eddig szerettél, mos' már másé lettél.
 Köszönöm, köszönöm a szíves csókokat,
 Melyekkel orcámat sűrűn borongattad.

Széles víz a Duna, kesken palló rajta,
Ne menj rá, galambom, mert beesel rajta,
Ne menj rá, galambom, mert beesel rajta.
Nem esek, nem esek a Duna vizébe,
Inkább esem, babám, veled szerelembe.

Szerelem, szerelem, átkozott szerelem,
Mért nem teremtl meg minden falevelen,
Minden falevelen, diófa gyökeren?
Diófa gyökeren, minden falevelen,
Hogy szakisztott volna minden szegény legény.

Én is szakisztottam, de elszalasztottam,
Utána futottam, de el nem foghattam,
Utána futottam, de el nem foghattam.

*

Szalagos kalapom fújja a hideg szél,
Köszönöm, galambom, hogy eddig szerettél,
Idáig szerettél, de már másé lettél,
Verjen meg az Isten, hogy elfelejtettél!

265. Puszta malomba'

Ballada

Tacs

Ercsei Jánosné Székely Erzsébet, 43, Székely Jánosné
Szilágyi Ilona, 42 éves
Gy.: Kallós Zoltán, 1966.

Puszta malomba'
Cserfa gerenda,
Ott sétál sírva
A bogalyasszonyka (bagolyasszonyka).

Hozzá méne a
Cinege-mige,
Hozzá méne a
Cinege-mige.

Mért sírsz, mért sírsz,
Bogalyasszonykám,
Mért sírsz, mért sírsz,
Bogalyasszonykám?

Hogyne sírnék én,
Cinege-migém,
Hogyne sírnék én,
Cinege-migém,

Mikor otthon felejtettem
Dárus ládát,
Benne felejtettem
Dárus kontyomat.

Hogyne sírnék én,
Cinege-migém,
Hogyne sírnék én,
Cinege-migém,

Mikor otthon felejtettem
Rengő böcsőmet,
Benne felejtettem
Kicsi fiamat.

Hogyne sírnék én,
Cinege-migém,
Hogyne sírnék én,
Cinege-migém.

266. Ha megérem jövendőmet

Zselyk

Férfiak, ?

Gy.: Kallós Zoltán, Németh István, Vakler Anna, 2004.

Ha megérem jövendőmet,
Vetek a felső mezőbe,
Ej-haj, vetek árpát, vetek búzát,
Közepébe piros rózsát.

Fejik a fekete kecskét,
Verik a barna menyecskét.
Ej-haj, hadd, hogy üssék, megérdemli,
Mer' az urát nem szereti.

Megdöglött a pesti zsidó,
Elfogyott a pirosító.
Ej-haj zselyki lányok, mi[t] csináltak,
Sárgán marad az orcátok.

*

A macskának nincs nadrágja,
Mert a posztó nagyon drága,
Ej-haj, ha volna neki nadrágja,
Végig lányok után járna.

Megdöglött a pesti zsidó,
Elfogyott a pirosító,
Ej-haj, na, most lányok, mi[t] csináltak,
Sárgán marad az orcátok.

Mi egyebet nem csinálunk,
Pirosítót nem használunk,
Ej-haj, mi egyebet nem csinálunk,
Pirosítót nem használunk.

267. Hej, le az utcán, le végetes végig*Zselyk*

Bocskai Józsefné Kerekes Ráki, 49, Borsós Mihályné Kerekes
Mária, 54, Gönczel János, 63, Magyarósi Márton, 49,
Magyarósi Mártonné Hunyadi Mária, 42, Magyarósi Mihályné
Hunyadi Ráki, 47 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Hej, le az utcán, le végetes végig,
Húzzad, cigány, világos reggelig,
Hogy tudja meg az a kutya betyár legény,
Soha, míg a világ, nem leszek az övé!

Nem zörög a level, ha a szél nem fújja,
Szerettelek, babám, az Isten is tudja,
Titok a szerelem, félek az édesanyámtól,
Ha elvárod, babám, te leszel a párom.

*

Esik az eső, nagy sár van az utcán,
Ez a barna kislány sírva mos a kútnál,
Nem forog a cifra sulyok a kezébe,
Francia fronton harcol a szeretője.

Hej, anyám, anyám, kedves édesanyám,
Szedje jössze minden civil ruhám,
Szedje jössze, zárja láda fenekébe,
Soha még a világ, nem öltözöm bele.

*

Erdőben, erdőben, szép kerek erdőben,
Epret szed a babám, rózsás kötényébe,
Szedjed, babám, szedjed, hogy el ne hervadjon,
Hogy a mi szerelmünk félbe ne maradjon!

268. Szomorú fűzfának lehajlik az ága

Tacs

Székely Leventéné Borsos Ibolya, 26 éves

Gy.: Kallós Zoltán, 1966.

Szomorú fűzfának lehajlik az ága,
Fáj a szívem érted, falu szép leánya,
Fáj a szívem érted, de te azt nem bánod,
Van neked nálamnál gyönyörűbb virágod.

FELSŐ-MAROS VIDÉKE

LUC MENTE

269. Szent János, még aluszol-e*Névnapi köszöntő**Toldalag*

Lakó Mihályné Fülöp Mária, 49 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Szent János, még aluszol-e?

Szent János, még álmodozol-e?

Serkenj föl álmodból, és kelj föl ágyadból,

Mert mi hozzád jöttünk.

Virradsz már neved napjára,

Óhajtott boldog órákra,

Mit rég óhajtottál, szívedből kívántál,

Most arra jutottál.

Szent János beerettesz-e?

Házadban befogadsz-e?

Mert ha nem, megtérünk, más szállást keresünk,

Megyünk, honnan jöttünk.

*

Szigetről jöttünk hozzátok,

Van-e mézes pálinkátok?

Ha nincs mézes, mézeljetek,

Sok János napot érjete!

Köszöntő vers:

Kelj föl, János, kelj föl,

Add kezünkbe magad,

Az emberek sergéből

Ki ne tagadd magad!

Ez kegyelem árad,
Szívünk kívánság, hogy
Virradjál fel sokszor
Szent János napjá[ra]!

270. Újesztendő lyukas kendő

Újévköszöntő

Tancs

Horváth Gusztáv, 1932.

Gy.: Kelemen László, 1999., Budapest

Újesztendő lyukas kendő,
Újból eljött az esztendő.
Kelj fel, Ferkő, ég az erdő,
Kelj fel, gazd'uram, tégy az asztalra!

Beköszöntő:

Adjon Isten!

Érjünk sok boldog újévet, töltsünk el örömmel, egészséggel!

Ezt kívánom mindnyájuknak!

*

Kelj fel, István, ne jaludjál,
Kelj fel, István, ne aludjál!
Neved napjára virradtál,
Neved napjára virradtál.

Felkőt István, nem aluszik,
Felkőt István, nem aluszik,
Itt van köztünk, mulatozik,
Itt van köztünk, mulatozik.

Vivát, vivát, kjáltsunk vivát,
Vivát, vivát, kjáltsunk vivát,
Hogy megértük Istvány napját,
Hogy megértük Istvány napját!

Köszöntő:

Jó reggelt, adjon Isten!
Az Isten adja, sok István napját érjenek, örömmé, egészséggé!

271. Ó, Szent István, hát még alszol-e

Névnapköszöntő

Marossárpatak

Székely János 1932., Székelyné Petres Mária 1959.

Gy.: Kelemen László, 1998., Budapest

Ó, Szent István, hát még alszol-e,
Az ágyadban bágyadozol-e?
Szerkny fel álmodból, és kely fel ágyadból,
Mert eljöttünk tehozzád!

Felvirradtál neved napjára,
Oly szerencsés boldog órára,
Akit oly rég vártál, szívedből kívántál,
Arr' a napra virradtál.

Azt is mond meg, szívesen látsz-e,
A házádban (!) bebocsájtasz-e?
Ha nem, odamegyünk, honnan idejöttünk,
A Jóisten éltessen!

Éltessen sok számos éven át,
Hogy ne ismerd búnak poharát!
Rajta, rajta, rajta hát, rajta, vígadjunk,
A búnak s a bánatnak helyet ne adjunk!

272. Repülj, madár, repülj

Táncs

Horváth Ernő, 1937.

Gy.: Kelemen László, 1999., Budapest

Repülj, madár, repülj,
Bátoson keresztül,
Bátoson keresztül,
Vidd el leveletem,
Az én babámnak!

Ha kérdi, hogy vagyok,
Mondd, hogy beteg vagyok,
Mondd, hogy beteg vagyok!
Vásárhelyi fogház,
Közepében vagyok,
s Kígyók, békák szeme
Világítanak engem.

273. Jó estét, jó estét

Toldalag

Lakó Mihályné Fülöp Mária, 49 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Jó estét, jó estét,
De nem mindenkinek,
Csak annak a barna lánynak,
Aki engem szeret,
Aki engem szeret.

Nem mind legén, anyám,
Aki gyócsingbe jár,
Nem fekszik az én ágyomban,
Minden kutya betyár,
Minden kutya betyár.

Mert az én ágyomban,
Széna-szalma vagyon,
Minden széna-, szalmaszáron,
Piros rózsza vagyon,
Piros rózsza vagyon.

*

Repülj, madár, repülj,
Zöld erdőn keresztül,
Szállj a babám ablakába,
Csak ő van egyedül,
Csak ő van egyedül!

Mondd, hogy én küldtelek,
Mondjad, hogy rab vagyok,
a Szászrégeni nagy kórházban
Térdig vasban vagyok,
Térdig vasban vagyok.

274. Mikor mentem Szászrégenbe

Ballada

Toldalag

Lakó Mihályné Fülöp Mária, 49 éves

Gy.: Almási István, 1963.

s Mikor mentem Szászrégenbe,
Szászrégeni törvénszékre.
Ott láttam sok urat ülni,
Akik fognak elítélni.

Elítélnek egy pár évre,
Nehéz fogság életére.
Levelet írtam anyámnak,
Küldjön ruhát rab fiának.

Meg is jött a civil ruhám,
Sirathatsz már, édesanyám,
Sirathatsz már jajszóval is,
Egy fiad vót, rab lett az is.

275. Jaj, Istenem, hogy éljek meg

Marossárpatak

Kozma Jánosné Kristóf Anna, 1894.

Gy.: Sárosi Bálint, 1971.

Jaj, Istenem, hogy éljek meg,
Hogy a világ ne tudja meg?
Adj egy szépet, adj egy jót.
Adj egy szépet, adj egy jót,
Adj egy kedvemre valót!
A-ja-ja-ja-ja-ja, ja-ja-ja.

Azt gondolod, hogy én (én) bánom,
Hogy tetőled el kell válnom.
A-ja-ja-ja-ja-ja, ja-ja-jaj.
Pedig az én elválásom,
Éppen annyi, mind egy álom.
A-ja-ja-ja-nya-nya, nya-nya-ja.

Azt gondolod, hogy én bánom,
Hogy tetőled el kell válnom,
A-ja-ja-ja-ja-ja, nya-ja-ja.
Adj egy szépet, adj egy jót,
Adj egy kedvemre valót!
A-ja-ja-ja-ja-ja, ja-ja-ja.

276. Édesanyám sok szép szava*Marossárpatak*

Kristóf András „Andrásé”, 1916., Demeter Anna, 1920.

Gy.: Vavrincz András, 1981.

Édesanyám sok szép szava,
 Kit fogadtam, kit nem soha,
 A-ja-ja-ja-ja-ja, ja-ja-ja,
 Megfogadnám, de már késő,
 Hull a könnyem, mind az eső,
 A-ja-ja-ja-ja, a-ja-ja-ja-ja,
 Ja-ja-ja-ja-ja, ja-ja-ja.

Szeress engem, ne anyádat,
 Én csókolom meg a szádat!
 A-ja-ja-ja-ja-ja, ja-ja-ja,
 Szeretett a fene soha,
 Csak meg voltam veled szokva,
 A-ja-ja-ja, ja-ja-ja-ja-ja,
 Ja-ja-ja-ja-ja, ja-ja-jaj.

277. Ezt a kerek erdőt járam én*Vajdaszentivány*

Berecki Sándor (ének), 1921., Böjte Mária (ének), 1923.,

Bóné Sándor (harmonika), 1940.

Gy.: Pálóczy Krisztina, Vavrincz András, 1999.

Ezt a kerek erdőt járam én,
 Ezt a barna kislányt várom én.
 Ez a barna kislány ibolya,
 Én vagyok a vigasztalója.

*

Elvágтам az ujjom, de nem fáj,
Fügefa-levelet tettem rá,
Fügefa levele gyógyítsd meg,
Alacsony a babám, de csinos!

278. Édesanyám, ha meguntál tartani

Vajdaszentivány

Berecki Sándor (ének), 1921., Horváth Mihály „Latabár”
(hegedű), 1941., Horváth Mihály „Pucus” (ének, háromhúros,
egyenes pallójú brácsa), 1930., Bóné Sándor (ének, cimbalom),
1940., Demeter Mihály (bőgő), 1934.
Gy.: Pálóczy Krisztina, Vavrinecz András, 1999.

Édesanyám, ha meguntál tartani,
Vigyél engem a vásárba eladni!
s Adjál oda a legelső kérőmnek,
s Ha nem adtál a régi szeretőmnek!
s Adtál volna a legelső kérőmnek,
Ha nem adtál a régi szeretőmnek!

Édesanyám, hol van az az édes t[ej],
Amelyikkel katonának neveltél?
s Atdad volna tejedet a lányodnak,
s Ne neveltél volna föl katonának!

*

Régi babám, ha meguntál szeretni,
Szabad néked más szeretőt keresni.
Keress olyant, kinek ökre, szekere,
Száz patikát gazdagítson belőle!

279. Édesanyám sokat intett a jóra

Kisfűlpös

Tavaszi Héner Mária, 1941.

Gy.: Árendás Péter, 1999., Budapest

s Édesanyám sokat intett a jóra,
Késő este ne menjek a faluba.
s Nem hallgattam édesanyám szavára,
Rávittek a lányok a csalfaságra.

280. Sárgadinnye, görögdinnye inastól

Vajdaszentivány

Berecki Sándor (ének), 1921., Böjte Mária (ének), 1923.,

Bóné Sándor (harmonika), 1940.

Gy.: Pálóczy Krisztina, Vavrincz András, 1999.

Sárgadinnye, görögdinnye inastól,
s Haragszik rám a szeretőm anyastól.
s Ha haragszik, haragudjon magára,
Nem szorultam én a büszke lányára.

s Már az után lefelé se mehetek,
s Mind azt mondják, hogy szeretőt keresek,
s Pedig nékem nem kell már a szerető,
Szeretőm lesz majd a gyászos teme[tő].

*

Édesanyám, ha meguntál tartani,
s Vigyél el a, ja vásárban eladni!
Adjál oda a legelső kérőmnek,
Ha nem adtál a régi szeretőmnek!

Régi babám, ha meguntál szeretni,
Szabad néked más szeretőt keresni!
Keress olyant, kinek ökre, szekere,
Száz patikát gazdagítson belőle!

Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy,
Régi babám, nem hittem, hogy csalfa légy.
Csalfasággal csaltad meg a szívemet,
A Jóisten borítsa rád az eget!

*

Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy,
Régi babám, nem hittem, hogy csalfa légy.
Csalfa voltál, még a nap se süssön rád,
Hervadjál el, mint a réten a virág!
Csalfaságod csalta meg a szívemet,
A Jóisten borítsa rád az eget!

*

s Kihajtottam Virág ökröm a rétre,
Letaposom a harmatot előle,
Nem hallom a Virág ökröm harangját,
A szeretőm mással éli világát.

*

s Kék ibolya búra hajtja a fejét,
Ez a kislány nem öntözte a tövét.
Szállj le, harmat, kék ibolya tövére,
Most találtam igaz hű szeretőre!

*

s Az én lovam nem eszi már a zabot,
Csikó korában az árpára szokott.
Szőke kislány szoktatta jaz árpára,
Engemet a két ölelő karjára.

*

Ha kimegyek a nagy rétre kaszálni,
 Sűrű a fű, nem bírok rendet vágni.
 Sűrű a fű a sok sárga virágtól,
 Szép vagy, babám, hogy váljunk el egymástól?

Sárga virág, ha leszakísztanálak,
 Mit mondanál, babám, ha elhagynálak?
 Azt mondanám, verjen meg a Teremtő,
 Mért nem voltál igaz szívű szerető!

*

Édesanyám, hol van az az édes téj,
 Amelyikkel katonának neveltél,
 Atdad volna tejedet a lányodnak,
 Ne neveltél volna fel katonának.

Édesanyám akkor kezdett siratni,
 Mikor a ládámba kezdett pakolni,
 Lehajoltam, megcsókoltam a kezét,
 Édesanyám, köszönöm a növelést!

281. Fekete tyúk mind megette a meggyet

Tancs

Horváth Gusztáv, 1932.

Gy.: Kelemen László, 1999., Budapest

Fekete tyúk mind megette a meggyet,
 Életembe' nem szerettem, csak egyet,
 Azt az egyet, ha a világ lássa is,
 Megölelem, megcsókolom százszor is.

282. Édesanyám akkor kezdett siratni

Kisfűlpös

Tavaszi Héner Mária, 1941.

Gy.: Árendás Péter, 1999., Budapest

Édesanyám akkor kezdett siratni,
Mikor a kufferbe kezdett pakolni.
Lehajoltam, megcsókoltam a kezét,
Édesanyám, köszönöm a növelést.

Huszár vagyok, nem bakancsos katona,
Rám illik a sárga zsinóros ruha.
Sárga zsinór, a közepe fekete,
Szép a huszár, ha fölül a nyeregbe.

*

Mikor mentem a faluból kifelé,
Lányok kísérték az állomás felé.
Kezet fogtam mindegyikkel sorjába,
Csak a babám maradt legutoljára.

Szervusz, babám, add ide a jobb kezed,
Úgy is tudják, hogy én téged szeretlek.
Jártam hozzád sok esőbe, sok sárba,
Sokat jártam, régi babám, hiába.

*

Udvaromon kettőt fordult a kocsi,
Édesanyám, minden pakkom hozza ki,
Hozza ki a besorozólevelem,
Sárpatakon felejtsek el a nevem.

283. Anyám, anyám, édesanyám*Toldalag*

Serbezan Joanné Szakács Katalin, 70 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Anyám, anyám, édesanyám,
 Ne mondjan több átkot rejám!
 Elégelje meg átkait,
 Bánatos szívem vigadjék!

Megfogatt az anyám átka,
 Mer' nem vótam jó leánya.
 Jó leánya lettem vóna,
 Átka meg nem fogatt vóna.

284. Túl a vízen van egy malom*Toldalag*

Lakó Mihályné Fülöp Mária, 49 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Túl a vízen van egy malom,
 Bánatat örölnék azon, csuhaja.
 Nékem is van egy bánatom,
 Odaviszem, lejártatom, csuhaja.

*

s Lapi, lapi, cserelapi,
 Gyere, babám, hozzám lakni, csuhaja!
 s Ha nem jössz el hozzám lakni,
 Száradj, mint a cserelapi, csuhaja!

Toldalagi hármass határ,
 Bolond, aki lányokhoz jár, csuhaja.
 s Mert én menyecskekhez járok,
 Selyempaplany alatt hállok, csuhaj[a].

285. Árok, árok, de mély árok

Toldalag

Lakó Mihályné Fülöp Mária, 49 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Árok, árok, de mély árok,
Nem gondoltam, hogy így járok,
s Arra jártam, *hej, de* belejestem,
E[gy] legénnek rabja lettem.

s Kibékült a nap a holddal,
a Holdvilág a csillagokkal,
s Csillagos ég a fekete felhővel,
Én pedig a szeretőmmel.

s Kibékült a nap a holddal,
a Holdvilág a csillagokkal,
s Csillagos ég a fekete felhővel,
Én pedig a szeretőmmel.

286. Este szoktam a lovamat pucolni

Toldalag

Takács Elek, ?

Gy.: Almási István, 1963.

Este szoktam a lovamat pucolni,
s Éjfél után a szerszámot rárakni.
Éjfél után széjjeloszlik a csillag,
s Gyere velem, Bözsikém, mer' elhagyni nem tudlak.
s Éjfél után széjjeloszlik a csillag,
s Gyere velem, Bözsikém, mer' elhagyni nem tudlak.

Ősszel visznek, babám, el katonának,
s Te meg gyere véllem el szobalánynak!
s Járak hozzád éppen úgy, mint ezelőtt,

s Ketten töltjük, Bözsikém, le a két bús esztendőt!
 s Járak hozzád éppen úgy, mint ezelőtt,
 Ketten töltjük, Bözsikém, le a két bús esztendőt!

287. Kimegyek a selyemrétre kaszálni

Vajdaszentivány

Fülöp Sándor, 1926.

Gy.: Vavrincz András, 1995.

de Kimegyek a selyemrétre kaszálni,
 Sűrű a rend, nem bírom én levágni,
 Mert nem látok a sok sárga virágtól,
 Régi babám, mos' válunk el egymástól.

Az én babám kiállott a kapuban (!),
 Sirat engem fekete gyászruhában.
 Régi babám, ne sirassál engemet,
 Másnak adtad cserébe *ja* szívedet!

Udvaromon van egy feneketlen tó,
 Abban úszik három fekete holló,
 Három fekete hollónak hat szárnya,
 Szép a babám, Szentiványon nincs párja.

288. Esik az eső, nagy sár van az utcán

Tanacs

Tavaszi Héner Mária, 1941.

Gy.: Kelemen László, 1999., Budapest

Esik az eső, nagy sár van az utcán,
 Ez a barna kislány sírva mos a kútnál,
 Sírva mondja, sej-haj, az édesanyjának,
 Anyám, a szeretőm viszik katonának.

Ne sírj, lányom olyan keservesen,
Maradt legény, ki téged szeressen!
Maradt anyám, sej-haj, de ha nem szeretem,
Gyász lesz vele az egész életem.

*

Esik az eső, nagy sár van az úton,
Ez a barna kislány sírva mos a kúton.
Lassan forog a cifra sulyok* a kezébe,
Bánatos a szíve, *me'* katona ja szeretője.

Le az úton, le végedes-végig
Húzzad, cigán, estétől reggelig,
Hogy tudja meg, ej-haj, az a hűtlen csalfa,
Hej, hogy én többet nem járok hozzája!

*

Kinek varrod, babám, azt a szép zsebkendő?
Néked varrom, babám, hogy legyél szeretőm.
Négy sarkába varrjál, ej-haj, négy szál piros rózsát,
Közepébe, babám, hogy én jártam hozzád!

Kinek varrod, babám, azt a szép gyócsinget?
Ha már engem katonának visznek,
Ha megsebesülök, ej-haj, jó lesz a sebemre.
Ha meghalok, babám, eltemetnek véle.

* sulyok: vastag, téglalap alakú, nyeles falap, amellyel mosáskor a ruhát verik, hogy könnyebben megtisztuljon.

289. Hej, mikor mentem a faluból kifelé

Vajdaszentivány

Berecki Sándor (ének), 1921., Böjte Mária (ének), 1923.,

Bóné Sándor (harmonika), 1940.

Gy.: Pálóczy Krisztina, Vavrinecz András, 1999.

Hej, mikor mentem a faluból kifelé,
s Lányok kísérték az állomás felé.
Kezet fogtam mindegyikkel sorjában,
Hej, csak a babám maradt legutoljára.

Szervusz, régi babám, add ide *ja* jobb kezed,
s Mer' én téged igazán szerettelek!
s Jártam hozzád, sok esőben, sok sárban,
Hej, sokat jártam, régi babám, hiába.

290. Este későn megfújják a trombitát

Tanacs

Horváth Gusztáv, 1932.

Gy.: Kelemen László, 1999., Budapest

Este későn megfújják a trombitát,
Lefeküdni készülnek a reguták.*
Lefekszik a bús reguta, alunni nem tud,
Fáj a szíve, hogy hazamenni nem tud.

Messze van a bukuresti kaszárnya,
Akármerről fújja *ja* szél, találja.
Fújja *ja* szél, lengeti a magos tetejét,
De sok kislány várja *ja* szeretőjét!

* regruta (reguta) = újonc katona

291. Most jövök a hortobágyi pusztáról

Vajdaszentivány

Butyán Borbála, 1952.

Gy.: Vavrinecz András, 1995.

Most jövök a hortobágyi pusztáról,
Leesett a patkó lovam lábáról.
Nyitsd ki, kovács, fekete gyász-műhelyajtódat,
Vasald meg a keselylábú lovamat!

Míg a kovács a lovamat vasalja,
Te meg, babám, a borodat cukrozd meg!
Töltsél, igyál a legszebbik csíkos pohárból,
Adj egy csókot, ne szégyelld az anyádtól!

Csókot adni a huszárnak nem lehet,
Mert a huszár nem igaz szívből szeret.
Mert a huszár engem igaz szívből szeretne,
Maga elé a nyeregbe ültetne.
Mert *ha* a huszár engem igaz szívből szeretne,
Maga elé a nyeregbe ültetne.

292. Pokrócomnak a négy sarkára rá van a nevem írva

Táncs

Horváth Gusztáv, 1932.

Gy.: Kelemen László, 1999., Budapest

Pokrócomnak *a* négy sarkára rá van a nevem írva,
Átoladom egy bús regutának,* hagy olvassa sírva,
Hagy olvassa *de* sírva, az a bús reguta,
Kinek van még *a* kaszárnýába' tizenhat hónapja.

* regruta (reguta) = újonc katona

293. Ihaja, ezt a kislánt nem az anyja nevelte

Toldalag

Kislaki Jánosné Berecki Róza, 32 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Ihaja, ezt a kislánt nem az anyja nevelte,
s Ihaja, zöld erdőben a vadgalamb költötte.
s Nem kell néki édesanyja tiszta selyemruhája,
Ihaja, betakarja szeretője subája.

s Ihaja, ezt a kislánt de meguntam szeretni,
s Ihaja, zsebkendőjét a zsebembe hordozni!
s Arra járok szombat este, ha akarom, vissz'adom,
s Ihaja, köszönöm a jószágodat, galambom!

DÉLI FELSŐ-MAROS MENTE

294. Szent János, aluszol-e már

Névnepköszöntő

Gernyeszeg

Berekméri János, 1924., Berekméri Ibolya, 50 éves

Gy.: Kriston József, Vavrinecz András, 1980.

Szent János, aluszol-e már?
Neved napjára virradtál már,
Serkenj fel álmodból,
És kelj fel ágyadból,
Mer' tehozzád jöttünk,
Téged felkeressünk.

Virradj fel neved napjára,
Sok számos boldog órára,
Mit régen kívántál,
És úgy óhajtottál,
Most arra jutottál.

Kívánom, Isten éltesen,
Sok számos boldog éveken!
Szembeket, jobbakat,
És gazdagabbakat,
Szívemből kívánom!

Szent János, ébredezzél már,
Neved napjára virradtál már,
Mert ha nem, megtérünk,
Más szállást keresünk,
Megyünk, honnan jöttünk.

295. Szerelem, szerelem

Alsóbölkény

Barabás Anna, 55 éves

Gy.: Almási István, 1966.

Szerelem, szerelem,
Átkozott szerelem,
Miért nem termettél
Minden falevelen?

Minden fa levelén,
De diófa jágán,
Hogy szakított volna
Minden szegény leány!

Én is szakítottam,
El is szalasztattam,
De még szakítanék,
Ha jóra találnék!

Ha jóra, ha rasszra,
A régi babámra,
Ha jóra, ha rasszra,
A régi babámra.

*

Hí elé, fehérem,
Más ház elejében (!)
Mit kaptál, feleség,
A Jézus nevébe[n]?

Ha kaptál egy liter tejet,
Ejtsd a sáncba szépen!
Hí elé, fehérem,
Más ház elejébe!
s Mit kaptál, feleség,
A Jézus nevében?

s Ha kaptál egy darab kenyeret,
Add Lili macskának!
Hí elé, fehérem,
Más ház elejébe!
Mit kaptál, feleség,
A Jézus nevében?

Ha kaptál egy kupa lisztet,
Ereszd neki a szélnek!
Hí elé, fehérem,
Más ház elejébe!
Mit kaptál, feleség,
A Jézus nevébe'?

Ha kaptál szalonnát,
Add Lili macskának!
Hí elé, fehérem,
Más ház elejébe!
Mit kaptál, feleség,
A Jézus nevében?

s Ha kaptál kenyeret,
Add Lili macskának!
Hí elé, fehérem,
Más ház elejébe!
Mit kaptál, feleség,
A Jézus nevébe'?

Ha sok pénzt találtál,
Add ide, szépen, nekem,
Menjek a fogadóba,
Igyam meg én szépen!
Hí elé, fehérem,
Más ház elejébe!

Hí elé, fehérem,
 Más ház elejében (!)
 Mit kaptál, felség,
 A Jézus nevébe?

Ha egy tojást kaptál,
 Űsd a malomkerékhez,
 Hí elé, fehérem,
 Más ház elejébe!
 s Mit kaptál, feleség,
 A Jézus nevében?

Ha pálinkát kaptál,
 Azt idd meg te szépen!
 Hí elé, fehérem,
 Más ház elejébe!

Keserves anyának
 Kínlátatt gyermeke
 Bejűlt a pucokba,
 Kimeredt a szeme.

296. Túl a vízen van egy malom

Alsóbölkény

Barabás Anna, 55 éves

Gy.: Almási István, 1966.

s Túl a vízen van egy malom,
 Bánatot örölnék azon,
 Nekem is van egy bánatom,
 Odaviszem, lejártatom.

Bánat, bánat, de nehéz vagy,
 Be régen a szívemen vagy,
 Szállj le, bánat, a szívemről,
 Keserűség, a lelkemről!

s Ó, búbanat, keserűség,
Még a tesvér is ellenség,
Hát az idegen, ne volna,
Még a tesvér is az a'.

*

Ha kimegyek a piacra,
Rálépek egy papirosra,
Papírasról papirosra,
Vágyik szívem a pirosra.

s Ha kimegyek a főtérrre,
Rálépek egy venikére,*
Venikéről venikére,
Vágyik szívem a szőkére.

Én is árva, te is árva,
Bújjunk egymás árnyékába,
Én is szőke, te is szőke,
Bár az Isten esszeszőne!

*

Úgy el vagyok keseredve,
Mint a majom a ketrecbe,
Úgy el vagyok keseredve,
Mint a majom a ketrecbe.

* venyige (venike) = szőlővessző (szőlőtőkén nőtt vessző)

297. Gyere haza, édesanyám

Alsóbölkény

Barabás Anna, 55 éves

Gy.: Almási István, 1966.

Gyere haza, jédesenyám,
Nagybeteg az édesapám!
Mindjárt, mindjárt, édes lányom,
Csak egy táncat járjak,
Lesz-e néktek más apátok?

Gyere haza, jédesenyám,
Haldaklik az édesapám!
Mindjárt, mindjárt, édes lányom,
Csak egy táncat járjak,
Lesz-e néktek más apátok?

Gyere haza, jédesenyám,
Meghalt már az édesapám!
Mindjárt, mindjárt, édes lányom,
Csak egy táncot járjak,
Lesz-e néktek más apátok?

Gyere haza, jédesenyám,
Temetik az édesapám!
Mindjárt, mindjárt, édes lányom,
Csak egy táncat járjak,
Itt van a ti édesapátok!

298. Hideg szél fúj, édesanyám

Alsóbölkény

Barabás Anna, 55 éves

Gy.: Almási István, 1966.

Hideg szél fúj, édesenyám,
Hozza ki ja kendőm,
Még ma jeste fölkeresem
A régi szeretőm.

Elmegyek a kapujában,
a Rácsos kapujába,
Kibeszélgetem magom véle
Magam utoljára.

Sugármagos, sugármagos
A nyárfa teteje,
Halványsárga, *de* halványsárga
Annak a levele.

Én is olyan, én is olyan
Halványsárga vagyok,
Vót szeretőm *egy* barna, *csinos* legény,
De már rég elhagyott.

Ha majd egykor, kisangyalom,
Fogunk találkozni,
Úgy elmegyünk *mi* egymásmellett,
Hogy még nem is szólunk.

s Te mész jobbra, hűtlen csalfa,
Én meg megyek balra,
Sárba tapasom a fényképedet,
Nem is kellesz soha!

299. Erre gyere, ne menj arra

Marosjára (Gernyeszeg)

Fülöp Domokos, 1907.

Gy.: Vavrinecz András, 1981.

Erre gyere, ne menj arra,
Erre jaz út jobb, mint arra!
Erre gyere, szívemnek a párja,
Adj egy csókot utoljára!

Páros csókot nem adhatok,
Mert nem a te babád vagyok,
Páros csókot én is annak adok,
Kindek a babája vagyok.
Páros csókot csakis annak adok,
Kinek a babája vagyok.

Szeretett a fene soha,
Csak meg voltam véled szokva,
Erre gyere, szívemnek a párja,
Adj egy csókot utoljára!

300. Udvaromon van egy válú

Alsóbölkény

Barabás Anna, 55 éves

Gy.: Almási István, 1966.

Udvaromon van egy válú,
Abban iszik háromszáz juh,
Én vagyok annak a vízmerője,
Barna legén szeretője.

s Annyi nékem az irigyem,
Mint a fűszálak a réten,
Egyik teszen, és a másik veszik,
A harmadik majd megeszen.

*

Szeress, babám, csak nézd meg kit,
Mert a szerelem megvakít,
Hej, de mer' engem is megvakított,
Örökre megszorított.

301. Elvágтам az ujjam, jaj de fáj

Alsóbölkény

Kiss András, 39 éves

Gy.: Almási István, 1966.

Elvágтам az ujjam, jaj de fáj,
Fügefalevelet tettem rá,
Fügefalevele, gyógyítsd meg,
Régi, volt szeretőm, csókolj meg!

302. Édesanyám, hol van az az édes tej

Marosjára (Gernyeszeg)

Fülöp Domokos, 1907.

Gy.: Vavrinecz András, 1981.

Édesanyám, hol van az az édes tej,
Amelyikkel katonának neveltél?
Adtad volna tejedet a macskának,
Ne neveltél volna föl katonának!

Búra, búra, búbánatra születtem,
Nem is édesanyám nevelt föl engem.
Úgy nőttem föl, mind a réten a sáté,*
Édesanyám, nem vagyok a magáé.

* sáté: vizenyős helyen termő, gyenge tápértékű fűféle

Régi babám, ha meguntál szeretni,
Szabad néked más szeretőt keresni.
Keress olyant, kinek ökre, szekere,
Gazdagítsd meg a patikát belőle!

*

Titkon nyílik, *de* titkon hervad a rózsa,
Bárcsak titkon ne szerettelek volna,
mer' Jobb lett volna az én árva szívemnek,
Hagytam vóna békét a szerelemnek!
Jobb lett volna az én árva szívemnek,
Hagytam volna békít a szerelemnek!

s Egyik árokból a másikba estem,
Rólad, babám, minden gondom levettem,
mer' Úgy levettem, soha eszembe se jutsz,
Jóságodér' fizessen meg a Jézus!
Úgy levettem, soha eszembe se jutsz,
Jóságodér' fizessen meg a Jézus!

303. Édesanyám, hol van az az édes tej

Alsóbölkény

Barabás Ferenc, 53 éves

Gy.: Almási István, 1966.

Édesanyám, hol van az az édes tej,
Amelyikkel katonának neveltél?
s Atdad volna tejedet a *büszke* lányodnak,
s Ne neveltél volna föl katonának!

s Húzzad, cigán, hogy repedjen a húrod!
Már énnékem úgysem sokáig húzod.
s Húzza nekem *a* Ferenc József *rezesbandája*,
s Három évig én masírozok* utána.

* masíroz = menetel

s Vékony haja van a piros almának,
s Gyöngé szíve van az édesanyának,
Édesanyám gyöngé szíved *rögtön* meghasad,
s Ha a fia katonának bemarad.

304. Jaj, Istenem, de víg vótam ezelőtt

Gernyeszeg

Berki Biri (ének), 1919., Gondos János (hegedű), 1952.

Gy.: Vavrincz András, 1981.

Jaj, Istenem, de víg vótam ezelőtt,
Mikor a babám eljárt a kapum előtt,
A babámat elvitték katonának,
Engem pedig megöl a bú s a bánat.
Aj, Istenem, adj erőt a lovamnak,
hej, de Hogy keressek új szeretőt magamnak!

Szeress jobbat, szebbet, hej, de nálamnál!
Pedig nékem csak olyat, mint te vótál.
A-ja-ja-ja-ja, ja-ja-ja-ja, ja-ja-ja-da-ra-da,
Ra-daj-ra-ja-ja, ja-ja-ja-ja, ja-ja-[ja],
Taj-ra-raj-raj, raj-da-ra-daj, ra-daj-ra-da,
Ra-daj-raj-ra-ra, da-da-raj-da, ra-dam-[da].

Addig menyek, még (míg) a szememmel látok,
Még valahol sűrű erdőt találak,
Sűrű erdő közepibe' kaszárnya,
Oda leszek a babámmal bészárva.

A-ja-ja-ja-ja...

*

Édesanyám sokat intett a jóra,
de Ne menjek én bort inni ja kocsmába,
mert' Sokan vannak, s betörök a fejemet,
 s Nincsen, aki kimossa *jaz* ingemet.
de Sokan vannak, s betörök a fejemet,
 s Nincsen, aki kimossa *jaz* ingemet.

de Édesanyám, hol van az az édes tej,
de Amelyikkel katonának neveltél,
*de j*Adtad volna *de* tejedet a lányodnak,
 s Ne neveltél volna fel katonának!

s Mikor mentem *de* ja faluból kifelé,
 Lányok kísérték az állomás felé,
de Kezet fogtam mindegyikkel, sorjába,
de Csak a babám maradt legutoljára.

305. Huszárosan váгатam a hajamat

Marosjára (Gernyeszeg)

Fülöp Domokos, 1907.

Gy.: Vavrincz András, 1981.

Huszárosan váгатam a hajamat,
 Budapesten nyergelik a lovamat,
 Két napi zab, széna, szalma rá vagyon pakolva,
 Gyere, babám, adj egy csókot az útra!

Én már csókat egy huszárnak nem adok,
 Mert a huszár nem igaz szívből szeret,
 Haja huszár igaz szívből engemet szerene,
 Maga mellé a lovához ültetne.

306. Éjfél után kettőt ütött az óra

Ballada

Alsóbölkény

Barabás Berta, 51 éves

Gy.: Almási István, 1966.

Éjfél után kettőt ütött az óra,
És még mindig szépen szól a furulya,
Furulyaszó hallszik be az ablakon,
Ébredjen fel, méltóságos kiszsszony!

Ki is nyílt a Szendre báró ablaka,
Egy szép gyönyörű lány hajlott ki rajta,
A kisasszony így sóhajt fel magában:
Mért is lettem Szendre báró leánya?

Másnap reggel Szendre báró bújában
Kivágtatott a szendrei pusztára,
Meggörgette a legidősebb bojtárját:
Nem-e látta egyetlenegy leányát?

Nem láttam én, báró uram, ha mondom,
Legfiatalbb borjátorm is odavan,
Legfiatalbb borjátorm is odavan,
Bizonyára kisasszony is vele van.

Túl a vízen most faragják azt a fát,
Amelyikre bojtárlegént akasztják.
Fújja a szél fehér ingét, subáját,
Nem öleli Szendre báró leányát.

A nagy utcán végigmenni nem tudok,
Mind azt mondják, fekete gyászt viselek,
Fekete gyász, fehér az én jegykendőm,
Bojtárgyerek volt az első szereőm.

* bojtár: pásztor mellett segédkező legény

307. Fölmegyek a tiroli nagy hegyekre

Alsóbölkény

Fábián Jenő, 45 éves

Gy.: Almási István, 1966.

Fölmegyek a tiroli nagy hegyekre,
Föltekintek a csillagos egekre,
Csillagos ég, merre van az én édes hazám,
Merre sirat engem az édesanyám?

Kisangyalom, fiatalabb lehetnél,
Ablakodba sok jó estét köszönnék,
De mivelhogy, régi babám, katona vagyok,
Mint a rózsa, napról napra hervadok.

s Hervad az a rózsa, melyet szagolok,
s Hervad az a kislány, melyet csókolok,
Hervassza el, szárassza el szívét a bánat,
Ha már engem elvisznek katonának!

**308. Add, babám, a jobb kezedet, menjünk a ker'be,
hogyan szedjük meggyet**

Alsóbölkény

Barabás Anna, 55 éves

Gy.: Almási István, 1966.

Add, babám, a jobb kezedet, menjünk a ker'be, hogy
szedjük meggyet,
Akkor menjük el a bálba, forduljunk egyet,
Akkor menjük el a bálba, forduljunk egyet.

Német leány már leszedte, minden ágáról, s az ágairól,
Egye a fene a pirosságot a pofájáról,
Egye a fene a pirosságot a pofájáról.

Másnap este kértem tőle, téged mi lelt vót, téged mi lelt volt?
A szerelem a szívemet körülfogta vót,
A szerelem a szívemet körülfogta vót.

A malomnak nincs kereke, mégis lisztet jár, mégis lisztet jár,
A babámnak van más párja, mégis hozzám jár,
A babámnak van más párja, mégis hozzám jár.

309. Lapi, lapi, cserelapi

Alsóbölkény

Barabás Anna, 55 éves

Gy.: Almási István, 1966.

Lapi, lapi, cserelapi,
Gyere, babám, hozzánk lakni, csuhaja,
s Ha nem jössz el hozzánk lakni,
Elhervad a cserelapi, csuhaja.

Szászrégeni hármasszél,
Bolond, aki lányokhoz jár, csuhaja,
s Mer' én menyecskékhez járok,
Selyempaplan alatt hálak, csuhaja.

Amíg leányokhoz jártam,
Kertek alatt szunyikáltam, csuhaja,
ej, De most menyecskékhez járok,
Selyempaplan alatt hálak, csuhaja.

Eltöltek a mézeshetek,
Asszony, mit csináljak véled, csuhaja,
s Szedd össze ja sátorfádat,
Látogasd meg az anyádat, csuhaja!

310. Mos' jöttem Gyuláról

Marosjára (Gernyeszeg)

Fülöp Domokos, 1907.

Gy.: Vavrinecz András, 1981.

Mos' jöttem Gyuláról,
Gyulafehárváról,
Leesett a patkó a lovamnak
A három lábáról.

Csak egy maradt rajta,
Az is kotyog rajta,
Kovácslegény, régi jó barátom,
Gyere, szoríts egyet rajta!

Kovácslegény kopogtatja,
Mindig, *mindig* csak azt mondja,
Hogy ennek a szárcsalábú' lónak
Betyár a gazdája.

Betyár a gazdája,
Iszik a csárdába',
Éjjel-nappal mulat a csárdába',
Lova *lába* hasig jár a sárba'.

311. Házunk előtt van egy feneketlen tó

Alsóbölkény

Barabás Sándor, 43 éves

Gy.: Almási István, 1966.

Házunk előtt van egy feneketlen tó,
s Abban úszik egy fekete koporsó,
Gyertek, fiúk, halásszuk ki a koporsót,
Hej, hadd lássuk meg, s ki babája nyugszik ott.

* szárcsa: fekete színű, fehér csőrű és homlokú, apró halakkal táplálkozó madár

s Kitették a holttestet az udvarra,
s Nincsen olyan magyar lány, ki sirassa,
s Megsirassák az erdéli vadvirágok,
Hej, eltemetik *a* falumbeli leányok.

312. El van az én boldogságom temetve

Magyarpéterlaka

Ponci Gyula, 1944.

Gy.: Kelemen László, 1998.

El van az én boldogságom temetve,
s Amióta *de* nem néztem a szemedbe,
de Csalfa két szép szemed *de* csalta meg a szívemet,
A jó Isten *de* borítja rád az eget!
de Csalfa két szép szemed csalta meg a szívemet,
A jó Isten *de* borítja rád az eget!

*

Harangoznak a gyimesi fegyházban,
s Engem visznek az ítélőszobába,
s Jó pajtásim, mind egyformán valljatok,
s Rabságimat meg ne hosszabbítsá[tok]!

s El van az én boldogságom temetve,
Amióta nem néztem a szemedbe,
s Két szép szemed csalta meg a szívemet,
s Borítsa rád az Úristen az eget!

313. Mikor kezdtem afféralni

Marosjára (Gernyeszeg)

Fülöp Domokos, 1907.

Gy.: Vavrinecz András, 1981.

Mikor kezdtem afféralni,* *a* fegyver volt az első,
Mellettem egy bús reguta** sírt, mind a záporoső,
Ne sírj, bundás, ne sírj, letelik az idő,
Nékem is volt, de már letőt a három esztendő.

a Vásárhelyi kaszárnyára rászállatt egy gólya,
Vizet hozott a szájában a reguták számára,
Mosdjak, reguták, mert porosok vagytok!
Azt csak az Úristen tudja, *hogy* mikor szabadultok.

314. Fehér galamb szállott a vasútra

Alsóbölkény

Fábián Jenő, 45 éves

Gy.: Almási István, 1966.

Fehér galamb szállott a vasútra,
Isten veled, babám, utoljára!
Isten veled, nem fogsz többé látni,
Tudom, fog a gyöngye szíved fájni.

Ha már ennek így kell, ennek lenni,
Kis falumból el kell masírozni,***
Olyan szépen kimegyek belőle,
Úgysem volt egy szép szeretőm benne.

*

* afférol = üzletel

** regruta (reguta) = újonc katona

*** masíroz = menetel

s Fújja ja szél a szentiványi hegyet,
Járnék hozzád, babám, de nem lehet,
Nem fogok a kapud előtt járni,
s Tudom, fog a gyöngé szíved fájni.

ÉSZAKI FELSŐ-MAROS MENTE

315. Kelj fel, István, ne aludjál

Névnepköszöntő

Magyaró

id. Kocsis Miklós „Barabás”, 66, Palkó György „Ráczy Gyurka”, 49,
Szász Miklós „József” „Szabó”, 52, özv. Varga Istvánné Kocsis
„Barabás” Krisztina, 72, Vajda Jánosné Palkó Zsuzsanna, 34,
Grávyul Istvánné Szomorú Katalin, 50, Ivács István, 54, Orbán
András, 37, Ördög Mihály, 27 éves
Gy.: Jagamas János, 1954., Marosvásárhely

Kelj fel, István, ne jaludjál,
Kelj fel, István, ne jaludjál!

Neved napjára virradtál,
Neved napjára virradtál.

Ma Istvánnak neve napja,
Ma Isvánnak neve napja,

Az Úrjézus neki adta,
Az Úrjézus neki adta.

Vivát, vivát, kjáltsuk, vivát,
Vivát, vivát, kiáltsuk, vivát!

Hogy megértük István napját,
Hogy megértük Isván napját.

Isvánnak, hát, kívánjunk jót,
Isvánnak, hát, kívánjunk jót!

Hogy ne zárja be a sírbót,
Hogy ne zárja be ja sírbolt!

*

Messziről jöttünk hozzátok,
Messziről jöttünk hozzátok,

Van-e mézes pálinkátok,
Van-e mézes pálinkátok?

Ha nincs mézes, mézeljetek,
Ha nincs mézes, mézeljetek,

Abból minket részeltetek,
Abból minket részeltetek!

Ha minket nem részeltettek,
Ha minket nem részeltettek,

János napját ne érjeteK,
János napját ne érjeteK!

Vivát, vivát, mondjunk vivát,
Vivát, vivát, mondjunk vivát!

Tudjuk, disznót, jót öltetek,
Kolbászt, májast töltöttetek,

Abból minket részeltetek,
Abból minket részeltetek!

Ha minket nem részeltettek,
Ha minket nem részeltettek,

János napját ne érjeteK,
János napját ne érjeteK!

Vivát, vivát, mondjunk vivát,
Vivát, vivát, mondjunk vivát!

316. Én Istenem, én Istenem

Sírató

Disznajó

Nagy Péterné Bíró Anna „Falat”, 1913.

Gy.. Barabás László, ?

Én Istenem, én Istenem,
Drága egyetlen gyermekem,
Bimbó voltál, ki se nyíltál,
Egyszere csak elhervadtál.

Merre hajtsam bús fejemet,
Ki vigasztal meg engemet?
Én Istenem, én Istenem,
Holtig bánatos a szívem.

Mi hasznom van az életben,
Ha nincs öröm a szívemben?
Én Istenem, én Istenem,
Holtig bánatos a szívem.

317. Bög a bárány az erdőben

Lakodalmás

Magyaró

Vajda Jánosné Palkó Zsuzsanna, 34, Grávuly Istvánné

Szomorú Katalin, 50 éves

Gy.: Jagamas János, 1954., Marosvásárhely

Bög a bárány az erdőbe, tra-la-la-la, la-la-la,
Sír a kislány a kertjébe, tra-la-la,
Sírhatja a koszorúját, tra-la-la,
Elhullatta a virágját, tra-la-la.
Ne sírj, kislány, ne búsulj, de ne búsulj,
Jön a tavasz, s kiújul, de kiújul.

Ne sirasd a koszorúdat, tla-la-la-la, la-la-la,
Kötök én még olyanokat, tra-la-la!
Kötözz, babám, százezeret, tra-la-la,
Mégsem leszek leány többet, tra-la-la.

*

A pántlika könnyű gúnya, s la-la-la-la, la-la-la,
Mert azt a szél könnyen fújja, s la-la-la,
A főkött nehéz gúnya, tra-la-la-la-la,
Mert azt a bú nyomdoggálja, s la-la-la.

Édesanyám, ne sirassan, la-la-la-la, la-la-la,
Elvesztettem lányságomat, la-la-la,
Mert mind leány nem lehetek, la-la-la-la-la,
Páros életet kell éljek, la-la-la.

*

A menyasszony orcájára, la-la-la-la, la-la-la,
Csipkét tettek immá' rája, la-la-la,
Nem látszik már szép orcája la-la-la-la, la-la-la,
Csak a bú néki barátja.

Hajam, hajam, sárga hajam, la-la-la-la, la-la-la,
Nem veri többet a vállam, la-la-la,
Addig éltem világomat, la-la-la-la, la-la-la,
Míg szél fújta pántlikámat, la-la-la,

318. Nagymagyarón híre vagyon

Sírató

Magyaró

Grávyul Istvánné Szomorú Katalin, 50 éves

Gy.: Jagamas János, 1954., Marosvásárhely

Nagymagyarón híre vagyon,
Hagy a fiam halva vagyon.
Harangokat úgy húzzák meg,
Budapesten is hallják meg!
Tudja meg a másik fiam,
Hagy a kicsi fiam halva van!
Akit elrabolt az akna,
Akit elrabolt az akna.
Kilencszáznegyvenöt óta
Szívem mindig teli van búval.
Talán, nem is nyugszik soha,
Míg nem megyek hozzá a sírba.
Minden éjjel vele álmodok,
Hogy én vele találkozok,
Minden reggel, hajnal előtt,
Könnyemmel mosdom meg előbb,
Nincs szükségem mosdóvízre,
Megmosdom a könnyeimbe'.
Mer' engem anyám megátkozott,
Boldog óráim, hogy ne legyen
Soha, talá[n] jez életbe'!
Édes fiam, édes fiam, felejtethetlen aranyam,
Kilencedik esztendeje,
Hogy tőlem már el vagy menve.
Annyit vártam üzenetet,
Hagy kapjak bár egy levelet!
Leveledet, ha megkapam,
Rögtön rá választ is írok,
Válaszamba beléírom,
Nagy a bánatom, nem bírom.
Gyere, fiam, gyere haza,

Gyere vígy engem is oda,
Mert te nekem azt fogadtad,
Hogy engem soha el nem hagyysz!
Öregségünkre elgondoz[ol],
Soha minket el nem hacc.
De most nincsen senki nyilánk,
Csak a Jóisten van egyedül igazán.
Á, még hogy is szólítsalak,
Á, még hogy is kérdezzelek,
Hogy üzenetet halljak felőled?
Bánatas anya vagyok a faluba,
Miknek nincsen pája soha.
Édes fiam, drága fiam, felejthetetlen aranyam!

319. Tudorom, Tudorom

Síratóparódia

Magyaró

Szász Miklós „József” „Szabó”

Gy.: Jagamas János, 1954., Marosvásárhely

Tudorom, Tudorom,
Kihűlt szájú Tudorom!
Megálmodtam a te halálad,
Elvitte ja farkas a kutyánkat.
A farkas a halál, a kutya te valál,
s A farkas a halál, a kutya te valál.

Julcsa, gyere haza,
Julcsa, ne légy furcsa!
Julcsa, Julcsa, jössz-e már,
Férjecskéd epedve vár.

Julcsa, gyere haza,
Julcsa, ne légy furcsa!
Julcsa, Julcsa, jössz-e már,
Férjecskéd epedve vár.

Julcsa, gyere haza,
 Julcsa, ne légy furcsa!
 Julcsa, Julcsa, jössz-e már,
 Férjecskéd epedve vár.

320. Édesanyám rózsafája

Magyaró

Id. Kocsis Miklós „Barabás”, 66, Palkó György „Rác Gyurka”, 49,
 Szász Miklós „József”, „Szabó”, 52, özv. Varga Istvánné Kocsis
 „Barabás” Krisztina, 72, Vajda Jánosné Palkó Zsuzsanna, 34,
 Grávuly Istvánné Szomorú Katalin, 50 éves
 Gy.: Jagamas János, 1954., Marosvásárhely

Édesanyám rózsafája,
 Édesanyám rózsafája,
 Édesanyám rózsafája,
 Én voltam a legszebb ága,
 s Én voltam a legszebb ága,
 s Én voltam a legszebb ága.

Kihajlaltam az utcára,
 s Kihajlaltam az utcára,
 Kihajlaltam az utcára,
 Egy rossz leány szándékára,
 s Egy rossz leány szándékára,
 s Egy rossz leány szándékára.

s Egy rossz leány leszakasztott,
 Egy rossz leány leszakasztott,
 s Egy rossz leány leszakasztott,
 s Kebelében elhervasztott,
 Kebelében elhervasztott,
 s Kebelében elhervasztott.

*

Kakasszóra üt az óra,
Kakasszóra üt az óra,
Kakasszóra üt az óra,
El kell menni virradóra,
El kell menni virradóra,
El kell menni virradóra!

El kell menni, ha esik is,
El kell menni, ha *jesik* is,
El kell menni, ha esik is,
Hogyha nehezen esik is,
Hogyha nehezen esik is,
Hogyha nehezen esik is!

Nehezen esik a járás,
Nehezen esik a járás,
Nehezen esik a járás,
Tőled, babám, a megválás,
Tőled, babám, a megválás,
Tőled, babám, a megválás.

Váltam volna, még eddig is,
Váltam volna, még eddig is,
Váltam volna, még eddig is,
Szívem nem fájna, még így is,
Szívem nem fájna, még így is,
Szívem nem fájna, még így is.

Fáj a szívem kívül-belől,
Fáj a szívem kívül-belől,
Fáj a szívem kívül-belől,
Bánat szorítja kétfelől,
Bánat szorítja kétfelől,
Bánat szorítja kétfelől.

Bánat, bánat, de nehéz vagy,
Bánat, bánat, de nehéz vagy,
Bánat, bánat, de nehéz vagy,
De rég, hogy a szívemen vagy,
De rég, hogy a szívemen vagy,
De rég, hogy a szívemen vagy!

*

Nézz ki, rózsám, ablakidbó,
Nézz ki, rózsám, ablakidbó,
Nézz ki, rózsám, ablakidbó,
Most menyek ki a falutól.
Most menyek ki a falutól.
Most menyek ki a falutól.

Vess utánam egy pillantást,
Vess utánam egy pillantást,
Vess utánam egy pillantást,
Többet nem látjuk műk egymást.
Többet nem látjuk műk egymást.
Többet nem látjuk műk egymást.

Úgy elmegyek arr' a helyre,
Úgy elmegyek arr' a helyre,
Úgy elmegyek arr' a helyre,
Hogy a madár se jár erre.
Hogy a madár se jár erre.
Hogy a madár se jár erre.

321. Túl a hegyen dörög az ég

Disznajó

Bíró János „Falat”, 1916, Nagy Péterné Bíró Anna „Falat”, 1913.
Gy.: Vavrinecz András, 1995.

Túl a hegyen dörög az ég,
s Túl a hegyen dörög az ég,
Mon' meg, babám, szeretsz-e még,
Mondd meg, babám, szeretsz-e még?

Ha nem szeretsz, azt is mon' meg,
Ha nem szeretsz, azt is mondd meg,
Bús szívemet vigasztald meg,
Bús szívemet vigasztald meg!

Nyisd ki, babám, ablakodat,
Nyisd ki, babám, ablakodat,
Most megyek a kapud alatt,
Most megyek a kapud alatt!

Nézz utánam keserversen,
Nézz utánam keserversen,
Meglátsz engem, vagy sohasem,
Meglátsz engem, vagy sohasem!

Tudod, babám, mit fogadtál,
Tudod, babám, mit fogadtál,
Mikor kiskertedbe' jártam,
Mikor kiskertedbe' jártam!

Rózsát kértem, csókot adtál,
Rózsát kértem, csókot adtál,
Azzal is csak csalogattál,
Azzal is csak csalogattál!

Csaljan meg téged a halál,
Csaljan meg téged a halál,
Mikor jókedvedbe' talál,
Mikor jókedvedbe' talál!

Ez, még, babám, nem nagy átok,
Ez, még, babám, nem nagy átok,
Ennél nagyobbát kívánok,
Ennél nagyobbát kívánok!

Kilenc patika sorjába',
Kilenc patika sorjában,
Űrüljen ki a számodra,
Űrüljen ki a számodra!

Ez, még, babám, nem nagy átok,
Ez, még, babám, nem nagy átok,
Ennél nagyobbát kívánok,
Ennél nagyobbát kívánok!

Kilenc szekér búza, szalma,
Kilenc szekér búza, szalma,
Rothadjan el az ágyadba',
Rothadjan el az ágyodba'!

Megyek az úton lefelé,
Megyek az úton lefelé,
Senki se mondja, gyere bé,
Senki se mondja, gyere bé.

Bánat, bánat, de nehéz vagy,
Bánat, bánat, de nehéz vagy,
De rég, hogy a szívemen vagy,
De rég, hogy a szívemen vagy!

Eladnálak, de nincs kinek,
Eladnálak, de nincs kinek,
Mert bánata van mindennek,
Mert bánata van mindennek!
Túl a vízen van egy malom,
Túl a vízen van egy malom,
Bánatot őrlnek azon,
Bánatot őrlnek azon.

Nékem is van egy bánatom,
Nékem is van egy bánatom,
Oviszem, lejártatom,
Oviszem, lejártatom.

*

Megyek az úton lefelé,
s Megyek az úton lefelé,
Senki se mondja, gyere bé,
Senki se mondja, gyere bé.

Ha valaki azt mondaná,
s Ha valaki azt mondaná,
A Jóisten megáldaná,
s A Jóisten megáldaná.

Isten veled, szép Disznajó,
Isten véled, szép Disznajó,
Nem leszek benned lakozó,
s Nem leszek benned lakozó!

322. Istenem, Istenem

Ballada

Disznajó

Nagy Jánosné Bíró Krisztina, ?

Gy.: Gurka László, 1954., Marosvásárhely

Istenem, Istenem,
Áraszd meg a Marost,
Hadd hajtson el engem
Az anyám házához!

Hadd panaszoljam ki,
Kinek adott férjhez:
Egy hegyi tolvajnak,
Annak adott férjhez,

Aki most is ott van
Keresztút állani,
Egy-két krajcárér' a
Piros vért ontani.

Mér' sírtál, mér' sírtál,
a Genge rác menyecske?
Nem sírtam, nem sírtam,
Édes jámbor uram.
Cserefát égettem,
A könnyemet kiszedte.

s Térdepelj, térdepelj,
Gyenge rác menyecske!
s Térdeplek, térdeplek,
Édes jámbor uram,
Csak aztat engedd meg,
Hogy még egyet szóljak!

Mert a halottnak is
Hármat kondítnak,
De *jaz* én fejemnek
Egyet se kondítnak.

323. Este van, este van

Ballada

Magyaró

Kocsis Miklós „Barabás”, 66 éves

Gy.: Jagamas János, 1954., Kolozsvár

Este van, este van,
Hétre jár az óra,
Minden eladó lány
Készül a fonóba.

Szegény Szűcs Máris is
Odakészült vóna,
Ha az ég felette
Bé ne borult vóna.

Béborult, béborult,
Bé is setétedett,
Szegény Szűcs Márisnak
Utolsó este lett.

Elment a fanóba,
Leült egy lócára,
s Kihíttá egy legény,
Csak egy minutára.*

Kifutatt az asszony,
Vajan ki lánya ez?
Kifutatt a legény:
Ez az én rózsám lesz.

* minuta = perc, pillanat

Lányok, lányok, lányok,
Tőlem tanuljatok,
Irigy legényekkel
Ne barátkozzatok!

Mert, ha barátkoztok,
Így leszen dolgotok,
Szerezdél délután
Megáll a szavatok.

324. Édesanyám, be víg voltam ezelőtt

Disznajó

Nagy Péterné Bíró Anna „Falat”, 1913.

Gy.: Vavrinecz András, 1995.

Édesanyám, be víg voltam ezelőtt,
Míg a babám sétált a kapum előtt!
De mióta megtudtam, hogy nem szeret,
Mer’ azóta le is, fel is elme[het]!

Halálmadár szállt a ház falára,
Valaki meghal innen nemsokára.
Én halok meg, mert megöl a szerelem,
Babám nélkül mit ér az én életem?

*

Még az úton lefelé sem mehetek,
Mind azt mondják, hogy szeretőt keresek.
Nem kell nékem a mostani szerető,
Szeretőm lesz majd a gyászos temető.

Még az úton lefelé sem mehetek,
Mind azt mondják, fekete gyászt viselek.
Fekete gyász, fehér az én zsebkendőm,
Elhagyott a legkedvesebb szeretőm.

Boldog voltam, míg szeretni nem tudtam,
Míg a szerelemnek rabja nem voltam,
De mióta megtanultam szeretni,
Megtanultam, hogy kell tűrni, szenvedni.

Most árkolják a disznaji temetőt,
Bárcsak engem temetnének legelő!
Engem elől, a babámat utánam,
Hogy ne tartsan más szeretőt magának.

Teli van a temető árka vízzel,
Teli van a szívem keserűséggel.
Jó az Isten, kiapassza az árkot,
Leveszi a szívemből a bánatot.

Én az éjjel nem aludtam egy órát,
Sírva hallgattam a babám panaszát.
Éjfél után mondta meg, hogy mi baja,
Ő szeretne, csak az anyja nem hagyja.

Ha lefekszem este kilenc órákor,
Nem jön álom a szememre, angyalom.
Álom, álom, mért nem jössz a szememre?
Mindig csak a babám van az eszembe.

325. Ki vagyon a szemem sírva

Magyaró

Kocsis Miklós „Barabás”, 1888.

Gy.: Paulovics Géza, 1960., Budapest

Ki vagyon a szemem sírva,
Mert a rózsámat más bírja.
Mért fogadta azt az egyet,
Rajtam kívül mást nem szeret.

Ha tudtad, hogy nem szeretted,
Hálódba mért kerítettél?
Hagytál volna békít nekem,
Más is elvett volna engem!

Ez az utca bánatutca,
Bánatközből van kirakva.
Ezt a rózsám kirakatta,
Hogy én sírva járjak rajta.

Rakd ki, rózsám, rakasd jobbra,
Hogy én jobban járjak rajta!
Rakd ki, rózsám, rakasd jobbra,
Hogy én jobban járjak rajta!

326. Szeretnék szántani

Disznajó

Nagy Péterné Bíró Anna „Falat”, 1913.

Gy.: Barabás László, ?

Szeretnék szántani,
Hat ökröt hajtani,
Minden fordulónál,
Páros csókot kapni!

Az ökör a földet
Nem magának szántja,
Az anya szép lányát
Nem magának tartsa.

Szépen felneveli,
Szárnyára ereszti,
Könnyes szemmel nézi,
Hogy más üti, veri.

Ne üsse, ne verje,
Nem maga nevelte,
Az ő édesanyja,
Két karjára vette.

*

Huszárnak soroztak,
Rossz bakancsot adtak,
Verje meg az Isten,
Hogy megbúsítottak!

Kérem a kapitányt,
Adjon egy paripát,
Úgy viselem gondját,
Nem kap benne hibát.

Erre *ja* kapitány
Nagyon megörvendett,
Itt van száz paripa,
Válasszál belőle!

E' sem jó, a' lesz jó,
Az a sárga csikó,
Abból lesz, abból lesz
Igazi huszárló.

Fel is van nyergelve,
Fel is kantározva,
Most akartam, *jó* babám,
Hozzád menni rajta.

Most akartam, babám,
Véled beszélgetni,
Mégfújták *a* riadót,
El kell masírozni!"

* masíroz = menetel

El kell masírozni,
Idegen országba,
Idegen országnak
Széles határára!

327. Istenem, Istenem

Magyaró

Kocsis Miklós „Barabás”, 70 éves

Gy.: Jagamas János, 1957.

s Istenem, Istenem,
Szerelmes Istenem,
Hogy kell e világom,
Búval eltöltenem?

Búval eltöltenem,
Bánattal fedeznem,
Szeretetlen társammal
Egy ágyban feküdnem.

Mikor megölelem,
Karjaim hervadnak,
Mikor megcsókolom,
Könnyeim csorognak.

Meg tudom én adni,
Meg tudom szolgálni,
Páratlan csókodnak
Párját tudom adni.

328. Vékony deszkakerítés

Magyaró

Kocsis Miklós „Barabás”, 66 éves

Gy.: Jagamas János, 1954., Kolozsvár

Vékony deszkakerítés,
Vékony deszkakerítés,
Ott látszik egy ölelés,
Ott látszik egy ölelés.

Ölelj, rózsám, kedvedre,
Ölelj, rózsám, kedvedre,
Nem hányom a szemedre,
Nem hányom a szemedre!

*

Nem vagyunk mi betyárok,
Nem vagyunk mi betyárok,
Útonálló zsványok,
Útonálló zsványok.

Nem bántjuk mik a szegényt,
Nem bántjuk mi a szegényt,
Csak a nagygazda legént,
Csak a nagygazda legént.

s Azt is csak azért bántjuk,
s Azt is csak azért bántjuk,
Hogy a pénzit ellapjuk,
Hogy a pénzit ellopju[k].

329. Megmondtam, szép rózsám, neked

Magyaró

Kocsis Miklós „Barabás”, 70 éves

Gy.: Jagamas János, 1957.

s Megmontam, szép rózsám, neked,
Ifjú vagy, legyen eszed,
A-ja-ja, ja-ja-ja, ja-ja-ja!
Ifjú vagyok, mi haszna,
Nem éltem kedvemre soha,
A-ja-jaj, ja-ja-ja, ja-ja-ja-ja,
A-ja-ja, ja-ja, ja-ja-ja!

Most éltem volna kedvemre,
s Most is bú szállott szívemre,
A-ja-ja, ja-ja-ja, ja-ja-ja!
Szálljon annak a szívére,
Kiról szállatt az enyémre,
A-ja-jaj, ja-ja-ja, ja-ja-ja-ja,
A-ja-ja, ja-ja, ja-ja-ja!

Én is árva, te is árva,
Bújjunk egymás árnyékába,
A-ja-jaj, ja-ja-jaj, ja-ja-jaj!
Én is messze, s te is messze,
Jaj de sok a bánat közte,
A-ja-jaj, ja-ja-ja, ja-ja-ja-ja,
A-ja-ja, ja-ja-ja, ja-ja-ja!

330. Ez a kislány be beteg, be beteg

Magyaró

Kocsis Miklós „Barabás”, 70 éves

Gy.: Jagamas János, 1957.

Ez a kislány be beteg, be beteg,
Nem eheti a levest, a levest.
Vizet innék, vize nincs, vize nincs,
Vizé' kűdne, senki sincs, senki sincs.

Van neki egy jó anyja, jó anyja,
Vizé' menyen a kútra, a kútra.
Míg az anyja vízé' jár, vízé' jár,
Egy szép legény hozzá járt, hozzá jár[t].

Édes lányom, ki járt itt, ki járt itt,
Ki kalapja maradt itt, maradt itt?
Egy szegény koldus legény, -dus legény,
Alamizsnát kért szegény, kért szegény.

Hát az ágyat mi lölte, mi lölte,
Hagy úgy össze van törve, van törve?
a Cica fogatt egeret, egeret,
Játszott vele eleget, eleget.

Édesanyám, de jó kend, de jó kend,
De jó vizet hozott kend, hozott kend!
Menjen el még máskor is, máskor is,
Nem baj, ha sakat ül is, -kat ül is.

331. Erős lábon áll a magyar csárda

Magyaró

Kocsis Miklós „Barabás”, 70 éves

Gy.: Jagamas János, 1957.

s Erős lábon áll a magyar csárda,
Ügyes legényeknek van odacsálva.
Ez baj, baj, baj, elég baj,
Hogy a babám szíve olyan, mint a vaj.

Még az utcán lefelé sem mehetek,
Mind azt mondják, hogy szeretőt keresek.
Ez baj, baj, baj, elég baj,
Hogy a babám szíve olyan, mint az vaj.

Új a csizmám, el akaram viselni,
Édesanyám nem akarja engedni.
Ez baj, baj, baj, elég baj,
Hogy a babám szíve olyan, mint a vaj.

332. Jaj, Istenem, be víg voltam ezelőtt

Magyaró

Kocsis Miklós „Barabás”, 70 éves

Gy.: Jagamas János, 1957.

s Jaj, Istenem, be víg voltam ezelőtt,
Míg a babám sétált a kapum előtt!
De már látam, megharagudt, elhagyott,
Szebbet kapott nálamnál, az átkazott.

Ha meguntál, kisangyalam szeretni,
Szabad neked más szeretőt keresni.
Keress szebbet, keress jobbat nálamnál,
Nekem pedig, csak olyant, mint te voltál!

*

Ha bésorzatt a német katonának,
Adjan lovat, mert én gyalog nem járak,
Csináltassan rózsafából rá nyerget,
s Vágassa rá, hogy a babám nem szeret!
s Ha nem szeret, mér' küldi a levelet,
Mért búsítja az én gyenge szívemet?

333. Még az úton lefelé sem mehetek

Disznajó

Nagy Péterné Bíró Anna „Falat”, 1913.

Gy.: Vavrincz András, Virág völgyi Márta, 1995.

Még az úton lefelé sem mehetek,
Mind azt mondják, hogy szeretőt keresek.
Nem kell nékem a mostani szerető,
Szeretőm lesz majd a gyászos temető.

Még az úton lefelé sem mehetek,
Mind azt mondják, fekete gyászt viselek.
Fekete gyász, fehér az én zsebkendőm,
Elhagyott a legkedvesebb szeretőm.

Boldog voltam, még (!) szeretni nem tudtam,
Még a szerelemnek rabja nem voltam.
De mióta megtanultam szeretni,
Megtanultam, hogy kell tűrni, szenvedni.

Most árkolják a disznaji temetőt,
Bárcsak engem temetnének legelőbb!
Engem elől, a babámat utánam,
Hogy ne tartsan más szeretőt magának!

Teli van a temető árka vízzel,
Teli van a szívem keserűséggel.
Jó az Isten, kiapassza az árkot,
Leveszi a szívemből a bánatot.

Jó az Isten, kiapassza az árkot,
Leveszi a szívemről a bánatot.

Én az éjjel nem aludtam egy órát,
Sírva hallgattam a babám panaszát.
Éjfél után mondta meg, hogy mi baja,
Ő szeretne, csak az anyja nem hagyja.

Ha lefekszem este kilenc órákor,
Nem jön álom a szememre, angyalom.
Álom, álom, mért nem jössz a szememre?
Mindig csak a babám van az eszembe.

*

s Mély a Maros, zavaros, ha megárad,
Maros partján búsulok én utánad.
Zúgva jönnek, zúgva mennek a habok,
De én csak a Maros partján maradok.

Halálmadár szállott a ház falára,
s Meghal innen valaki nemsokára.
Én halok meg, mert megöl a szerelem,
Babám nélkül gyászos az én életem.

*

Árok, árok, de mély árakba jestrem,
Rólad, babám, minden gondom levettem.
Ágy levettem, hogy még eszembe sem jutsz,
Jóságodér' fizessen meg a Jézus!

Két fa közé besütött a holdvilág,
Az én babám abba' fésüli hasját,
Göndör haját százfelé fújja a szél,
Kár volt, babám, hogy idáig szerettéél.

*

Kis pej lovam nyerített a csatába,
Mert a lábát kilenc golyó találta.
Szállj le, huszár, vedd le nehéz nyergemet,
Fáj a lábam, nem bírlak el tégedet!

334. Volt nékem egy édesapám, de már nincs

Magyaró

Puskás Jánosné Kocsis Krisztina, 39, Lovász Józsefné
ÖrdögKati „Szügeti”, 30 éves
Gy.: Jagamas János, 1958.

Volt nékem egy édesapám, de már nincs,
Mer' elvitte ja szegedi nagy árvíz,
Három napja, hogy a vizet halászom,
Könnyeimtől, még a partját se' látom.

*

Zöld búzából nem jó kenni kenyeret,
Lágy a bele, pirítani nem lehet,
Lágy a bele, pirítani nem lehet,
Kit szerettem, az az enyém nem lehet.

Széna, széna, széna terem a réten,
Nem beszéltem a babámmal a héten,
Nem beszéltem, zsebkendőm a zsebébe',
Visszajadja csütörtökön estére.

335. Istenem, Istenem, áraszd meg a Marost

Ballada

Magyaró

Fodor Józsefné Kocsis Katalin, 33 éves

Gy.: Paulovics Géza, 1955., Budapest

Istenem, Istenem, áraszd meg a Marost,
Hogy vigyen el engem az anyám házához,
Hogy panaszoljam el, kihez adott férjhez,
Hogy panaszoljam el, kihez adott férjhez!,

Egy hegyi tolvajnak, keresztút állónak,
Ki most is odavan keresztút állani,
Egy-két krajcárjáért piros vért ontani,
Egy-két krajcárjáért piros vért ontani.

Nyiss ajtót, nyiss ajtót, gyöngé rád menyecske!
Nem nyitok, nem nyitok, nem tudom, hogy ki az.
Én vagyok, én vagyok a te jámbor urad,
Én vagyok, én vagyok a te jámbor urad.

Mért sírtál, mért sírtál, gyenge rád menyecske?
Nem sírtam, nem sírtam, édes jámbor uram,
Nem sírtam, nem sírtam, édes jámbor uram.

Cserefát égettem, gyermeket rengettem,
Cserefának füstje könnyemet kiszedte,
Cserefának füstje könnyemet kiszedte.

Térgyepelj, térgyepelj, gyöngé rád menyecske!
Térgyeplek, térgyeplek, édes, jámbor uram,
Csak még azt engedd meg, hogy még egyet szóljak,
Csak még azt engedd meg, hogy még egyet szóljak!

Mert minden halottnak hármat harangoznak,
Én szegén fejmemnek még egyet sem húznak,
Én szegén fejmemnek még egyet sem húznak.

Ruháim, ruháim, mikor engem visznek,
Földre lehulljatok, engem kísérjeteK,
Földre lehulljatok, engem kísérjeteK!

Virágim, virágim, mikor engem visznek,
TöbEn hervadjatok, engem sirassatok,
TöbEn hervadjatok, engem sirassatok!

336. Bánat, bánat, be nagy bánat

Magyaró

Kocsis Miklós „Barabás”, 66 éves

Gy.: Jagamas János, 1954., Kolozsvár

Bánat, bánat, be nagy bánat,
Be tudtam én, hogy így járak,
A-ja-ja-ja-ja, a-ja-ja-ja,
Ja-ja-ja-ja, ja-ja-ja!

Bánat, bánat, de nehéz vagy,
Be rég, hogy a szívemen vagy,
A-ja-ja-ja-ja, a-ja-ja-ja,
Ja-ja-ja-ja-ja, ja-ja-ja!

Eladnálak, de nincs kinek,
Adatt az Isten mindennek,
s Minden anya gyermekinek,
A-ja-ja-ja-ja, ja-ja-ja!

337. Nincs szebb madár a fecskénél

Magyaró

Kocsis Miklós „Barabás”, 66 éves

Gy.: Jagamas János, 1954., Kolozsvár

Nincs szebb madár a fecskénél,
A szép barna menyecskénél,
Aj,ti-ra-la-la-la,
Mert a barna tud ölelni,
S forrón meg is tud csókolni,
Aj, ti-ra-la-la-la-la-la-la-la-la-la,
La-la-la-la.

De a szőke legéncsaló,
Mind akasztófára való,
Aj, ti-ra-la-la-la,
De *ja* szőke legéncsaló,
Mind akasztófára való,
Aj, ti-ra-la-la-la-la-la-la-la-la-la-la,
La-la-la-la.

338. Szederke, szederke felfutott a fára

Magyaró

Kocsis Miklós „Barabás”, 66 éves

Gy.: Jagamas János, 1954., Kolozsvár

Szederke, szederke
Felfutott a fára,
Minden szép kislány
Vigyázzon magára!

Vigyázzon magára
A mai világba,
Hagy meg ne csalja őt
A régi babája!

*

Az ökör a földet
Nem magának szántja,
Az apa a fiát
Nem magának tartja.

Szépen felneveli,
Szárnyára ereszti,
s Húszéves korába
Katonának viszi.

339. Elvágтам az ujjam, jaj de fáj

Magyaró

Kocsis Miklós „Barabás”, 70 éves
Gy.: Jagamas János, 1957.

Elvágтам az ujjam, jaj de fáj,
Fügefalevelet tettem rá.
Fügefalevele, gyógyítsd meg,
Gyere, kisangyalam, csókolj meg!

Erre gyere, erre nincsen sár,
Az ajtómon nincsen semmi zár,
Az ajtómon van egy fakilincs,
Jaj, Istenem, még szeretőm sincs!

*

Maros vize folyik csöndesen,
Borulj a vállamra, édesem!
Nem borulok, van már szeretőm,
Szüret után lesz az esküvőm.

Ezt a kerek erdőt járom én,
Ezt a barna kislányt várom én!
Ez a barna kislány ibolya,
Én leszek a leszakítója.

340. Mért nem temettem én búzának

Disznajó

Zsigmond Jánosné Bíró Berta, 1937.

Gy.: Vavrincz András, 1995.

Mért nem termettem én búzának?
Aratáskor learatnának.
Mért nem termettem a betyár világnak?
Ellenére születtem az anyámnak.

Szép a rozsmaringszál egy csokorba,
Ha felkötik gyöngykoszorúba,
Ha felkötik az árva lány fejére,
Akkor jön a búbanat a szívére.

Haza, betyár, haza, haza már,
A szép piros hajnal hasad már!
A szép piros hajnal, babám, aranyos,
Este csókolnak meg, babám, de nem most.

341. Széles az Isonzó vize, keskeny a palló rajta

Disznajó

Nagy Péterné Bíró Anna „Falat”, 1913, Bíró János „Falat”, 1916,
Csósz Irma, ?, Vita Piroška, 1927, Zsigmond Jánosné Bíró
Berta, 1937.

Gy.: Vavrincz András, 1995

Széles az Isonzó vize, keskeny a palló rajta,
Ne menj rája, kisangyalom, mert beesel rajta!
Hadd el, babám, hogy essem az Isonzónak vizében (!),
Úgysem lesz már soha béke ebben a cudar életben.

Elrabolta az Isonzó tőlem a szeretőmet,
Éjjel-nappal siratom a gyászos életemet.
Sírva kérdem a haboktól, merre nyugszik meghalva?
De a habok azt suttoják, lent van az Isonzóban.

342. Piros alma, ne gurulj, ne gurulj

Disznajó

Nagy Péterné Bíró Anna „Falat”, 1913., Bíró János „Falat”,
1916., Csósz Irma, ?, Vita Piroška, 1927., Zsigmond Jánosné
Bíró Berta, 1937.

Gy.: Vavrincz András, 1995.

Piros alma, ne gurulj, ne gurulj,
Értem, babám, nem búsulj, ne búsulj!
Mert én katona vagyok, mégsem búsulok,
Jó az Isten, hogyha megszabadulok.

Piros alma, ha leesik a sárba,
Ki fölveszi, nem veszi fel hiába,
s Én fölveszem, megtörölöm, hej, de a sártól,
Régi babám, el kell váljunk egymástól!

Esik eső az ökor szarvára,
Ne higgy, kislány, a legény szavára,

Mer' a legény megfogja a te jobb kezed,
 s Úgy csalja ki szívedből a szerelmet.
 s Mert a legény megfogja a te jobb kezed,
 s Úgy csalja ki szívedből a szerelmet.

Azt a leányt ne vedd el, ne vedd el,
 Nem győződ meg selyem keszkenyővel!
 Kilencet köt fejére, hej, de nyakára,
 Tizediket a karcsú derekára.

*

Az örkényi hegy alatt, hegy alatt,
 Három kislány rozmaringot arat,
 Én vagyok az egyiknek a csokorkötője,
 Gyáva legény, kinek nincs szeretője!

343. Szászrégeni sorozóház fel van virágozva

Disznajó

Nagy Péterné Bíró Anna „Falat”, 1913., Bíró János „Falat”,
 1916., Csősz Irma, ?, Vita Piroška, 1927., Zsigmond Jánosné
 Bíró Berta, 1937.

Gy.: Vavrincz András, 1995.

Szászrégeni sorozóház fel van virágozva,
 s Odavisznek engemet az első sorozóra.
 Abba' állnak azok az urak, akik engem be is soroznak,
 Besoroznak három évre, harminchat hónapra.
 Sorba' vannak azok az urak, akik engem be is soroznak,
 Besoroznak három évre, harminchat hónapra.

Először is búcsúzom a drága jó anyámtól,
 Azután meg búcsúzom a szomorú babámtól.
 Isten véled, drága jó anyám, szervusz, szervusz, szomorú babám!
 Hazajövök, ha letelik a három esztendő.

GÖRGÉNY VÖLGYE

344. Fehér László lovat lopott

Ballada

Görgényüvegcsűr

Kántor Vincéné, 35 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1965.

Fehér László lovat lopott,
A fekete malom a[lól],
Olyant csördült az ostora,
Behallszott Göncz városá[ba].

s Rajta, rajta, Göncz városa,
Fehér László el van fog[va].
Jó napot, főhadnagy uram!
Adjon Isten néked, fi[am]!

Mondjad, fiam, mi a neved,
Mondd meg nékem, mi a ne[ved]!
Fehér László az én nevem,
Megmondani mindig me[rem].

s Fogjátok meg a huncutot,
Az akasztófárával[ót],
s Vigyétek be a börtönbe,
Annak is a mélységé[be]!

s Fehér Anna meghallotta,
Hogy a bátyja el van fog[va],
s Mindjár' mondta a kocsisnak:
Fogd be, kocsis, azt a lo[vat]!

s Fogd be azt a hat szép lovat,
Tégy fel egy köből* ara[nyat],
s Meg se állj Göncz városáig,
Főhadnagy úr kapujá[ig]!

s Jó napot, főhadnagy uram!
Adjon Isten, szép tubi[cám]!
Adjon Isten, szép tubicám,
Miért jöttél most énho[zzám]?

Ha a bátyám kibocsájtná,
Az Isten is megáldan[á],
Hoztam egy köből aranyat,
Hoztam egy köből ara[nyat].

s Nem kell néki az aranyam,
Háljak véle, ha aka[rok].
s Fehér Anna nagy zokogva
A szobából le a vár[ba].

A szobából le a várba,
Hol a bátyját láncon lá[tja].
Fehér László, kedves bátyám,
Mit tegyek, hogy meg ne hal[jál]?

Hoztam egy köből aranyat,
Hoztam egy köből aranyat,
s Nem kell néki az aranyam,
Háljak véle, ha aka[rok].

s Fehér Anna, kedves húgom,
Egyedül csak néked mon[dom],
Csak megcsalja a szívedet,
Mégsem bocsájt ki enge[met].

* köből: régi űrmérték

s Fehér Anna nagy zokogva
Föl a várból a szobá[ba].
Föl a várból a szobába,
Főhadnagy úr parancsá[ra].

Éjfél után egy az óra,
Már zörgrdítnek az udvar[ban].
Főhadnagy úr, eresszen ki,
Viszik bátyám akasztá[ni]!

s Ne fé, ne félj, szép tubicám,
Rabot hoztak most énho[zzám].
Jelenti is már a hajdú:
Rabot hoztunk a tábor[búl].

s Reggel nyócat üt az óra,
Elmehetsz már, Fehér Anna.
Elmehetsz már, Fehér Anna,
Föl van bátyád már akaszt[va]!

345. Udvaromon hármat fordult a kocsi

Görgényüvegcsűr

Kis Nándor, 65 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1965.

Udvaromon hármat fordult a kocsi,
Édesanyám, minden pakkom hozza ki!
Hozza ki a besorozólevelem,
Hogy a babám felejtse el a nevem!

Édesanyám, menjen haza, s ne sírjon,
Ha hazaér, rögtön levelet írjon!
Írassa meg *nékem*, hogy a babám kit szeret,
Elvárja-e nékem a három évet!

Hogyha nékem három évet el nem vár,
 Borítsa be ötet holtig a fekete gyász!
 Hogyha nékem három évet el nem vár,
 Borítsa be ötet a fekete gyász!

346. Üvegcsúri csárdába'

Görgényüvegcsúr

Salati Józsefné, 48 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1965.

s az Üvegcsúri csárdába'
 Iszom a bort, s ölelem a babá[mat].
 Addig ittam, s mulattam,
 Eltelt a nyár, s gagya nélkül maradtam.

s Ezt a százast látod-é?
 Ha megiszom, régi babám, bánod[-é]?
 Én nem bánom, virágom,
 Lovat hajtol, s kiszerezed a nyáron.

*

Ez a százaz *a* kezembe,
 Gyere, babám, üljél az ölömbe!
 Drága ember, nem ülök,
 Mer' a feleségivel csak vesződök.

347. Kihajtottam libáimat

Ballada

Görgényüvegcsűr

Kántor István, 51 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1965.

Kihajtottam libáimat

A zöld pázsintra,

Arra jár a bíró fia,

Meghanyigálta.

Ne hanyigáld, bíró fia,

Az én gúnárom,

Mer' elmegyek, az apádhoz,

Bepanaszolom!

Adjon Isten, bíró uram,

Szerencsés jó napot!

Adjon Isten, Mari lányom!

Néked mi bajod?

Meghanyigálta ja fia

Az én gúnárom.

Mit kérsz érte, Mari lányom,

Néked megadom.

A zúzáér', a májáér'

Két aranyalmát,

A táncoló két lábáér'

Két piros rózsát.

Hát az a szép hammasszürke gúnárnyak[a],

Vajon mennyit ér?

Vegyen el a bíró fia,

Nem kell semmi bér!

348. Felsütött a hajnalszallag

Görgényüvegcsőr

Kocsárdi István, 66 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1965.

Felsütött a hajnalszallag,
Én még a korcsmába' vagyok,
Hej, dínomdánom,
Amíg élek, bánom
Az én házasságom.

Feleségem olyan vagyok,
Maros mellett híre vagyok,
Hej, dínomdánom,
Amíg élek, bánom
Az én házasságom.

A szemébe olyan csipa,
Mind egy kétkrajcáros pipa.
Hej, dínomdánom,
Amíg élek, bánom
Az én házasságom.

Feleségem, ki a házból,
Most jövök a korcsomából.
Hej, dínomdánom,
Amíg élek, bánom
Az én házasságom.

349. Túl a vizen van egy malom

Görgényüvegcsűr

Vass Barabás, 69 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1965.

s Túl a vizen van egy malom,
Bánatot őrelnek azon.
Nékem is van egy bánatom,
Odaviszem, lejártatom.

Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem, soha.
Most fogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mint az e[ső].

Árkot mosott két orcámon,
Mint az árvíz az utcákon,
Hull ölömbe, hull a földre,
Hull a gyászos köbölömbe.

*

Édesanyám rózsafája,
Én voltam a *leges* legszebb ága,
Én voltam a legszebb ága,
Ferenc József katonája.

Ferenc József, édesapám,
Felesége édesanyám,
Ő varr nékem inget, gatyát,
Sárga zsinóros harisnyát.

*

Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha,
Megfogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mind az eső.

Hull előmbe, hull a földre,
Hull a gyászos kebelembe,
Hull előmbe, hull a földre,
Hull a gyászos kebelembe.

s Édesanyám is volt nékem,
Keservesen nevelt engem:
Éjszaka font, nappal mosott,
Jaj de keservesen tartott!

350. Tele van a temető árka vízzel

Görgényüvegcsűr

Kocsárdi István, 66 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1965.

s Tele van a temető árka vízzel,
s Tele van a szívem keserűséggel.
Jó jaz Isten, kiapassza a vizet,
Hazahozza a régi szeretőmöt.

Árok, árok, de mély árokba estem,
Rólad, babám, minden gondom levettem.
Úgy levettem, hogy még eszembe se jut[sz],
Jóságodér' fizessen meg a Jézus!
s Úgy levettem, hogy még eszembe se jut[sz],
Jóságodér' fizessen meg a Jézus!

s Édesanyám, hol van az az édes téj,
s Mellyel engem katonának neveltél?
s Atdad vóna tejedet a lányodnak,
Mer' a lányod nem viszik katonának!

*

Ez a kislány mind azt mondja, vegyem el,
De nem kérdi, vajon mivel tartom el,
Eltartanám tiszta búzakenyérrel,
Üvegcsúri szép tiszta folyóvízzel.

Ez a kislány mind azt mondja, vegyem el,
De nem kérdi, vajon mivel tartom el,
Eltartanám tiszta búzakenyérrel,
az Üvegcsúri szép tiszta folyóvízzel.

*

Ha megindul ez a vonat, hogy menjen,
Énutánam senki ne keseregen!
Ha valaki énutánam kesereg,
Az áldja meg, aki engem teremtett!

Régi babám, ha meguntál szeretni,
Szabad néked más szeretőt keresni.
Adjon Isten, kinek lova s szekere,
s Hagy a nyüvek egyenek meg mellette!

351. Sötétkékre vagy az ég lefestve

Görgényüvegcsúr

Vass Barabás, 69 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1965.

Sötétkékre vagy az ég lefestve,
s Utoljára valék nálad az este.
Utoljára fogtam ajtód húzóját,
Adjon Isten, kedves babám, jóccakát!

Eddig hittem, kedves babám, szerettél,
De már látom, más szeretőt kerestél.
s Megátkozlak, verjen meg a Teremtő!
Mért nem voltál igazszívű szerető?

Csipkebokor, galagonya, vadjuhar,
Sohse higgyél a leánynak, mert megcsal!
Újkorába', *hogy* szakadjon el a csizmám,
Ha még járok többet a lányok után!

352. Édesanyám, hol van az az édes téj

Görgényüvegcsűr

Kis Nándor, 65 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1965.

Édesanyám, hol van az az édes téj,
Édesanyám, hol van az az édes téj,
Amelikkel katonának neveltél,
Amelikkel katonának neveltél?

Adtad volna tejedet a lányodnak,
Adtad volna tejedet a lányodnak,
Mer' a lányod nem viszik katonának,
Mer' a lányod nem viszik katonának!

353. Zabot eszik a lovam

Görgényüvegcsűr

Szász Ferenc, 49 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1965.

Zabot eszik a lovam,
Ha jól lakik, ha jól lakik, befogom,
s Úgy megyek a rózsámhoz,
Szombat este, tudom, elvár magához.

Három kukoricaszál,
Másodszor is kapálatlan maradtál.
Üvegcsűri szép kislány,
Öleletlen, csókolatlan maradtál.

354. Falu végén sugár magos nagy nyárfa

Ballada

Görgényüvegcsűr

Vass Barabás, 69

Gy.: Almási István, Faragó József, 1965.

Falu végén sugár magos nagy nyárfa,
Juhászbojtár* furulyázik alatta.
Furulyaszó behallszik az ablakon,
Ébredjen föl a nagyságos kisasszony!

Föl is ébredt, ki is nyílt az ablaka,
Endrő bárókisasszony néz ki rajta.
A kisasszony így sóhajt fel magában:
Mért is lett ő Endrő báró leánya?

Szépen legel a báróné gulyája,
A nagyságos kisasszony megy utána,
s Jó messziről kiáltja ja bojtárnak:
Jancsi fiam, terítsd le ja subádat!

de Hogy teríteném le én a subámat,
Itt a tilos, behajtsák a gulyámat.
s Már te arra, Jancsi fiam, ne gondolj,
hisz Jó az anyám, kiváltja majd, ha mondom.

Másnap reggel Endrő báró s a kocsisa,
Kimentek az Endrő báró pusztára,
Jó messziről kiáltja a bojtárnak:
s Nem-e láttad a nagyságos kisasszonyt?

s Nem láttam én, báró uram, ha mondom,
Három napja nem láttam a bojtárom.
Három napja nem láttam a bojtárom,
Bizonyára vele van a kisasszony.

* bojtár: pásztor mellett segédkező legény

s Falu végén most faragják azt a fát,
Amelyikre a szegény juhászt akasszák.
s Fújja ja szél fekete göndör haját,
Mért szerette Endrő báró leányát?

355. Megöltek egy legényt

Ballada

Görgényüvegcsűr

Kántor Vincéné, 35 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1965.

Megöltek egy legényt,
Hatvan forintjáér,
A Tiszába belédobták
hej, A nyerges lová[ért].

a Tisza nem szenvedte,
Partjára vetette,
Arra ment egy halászegény,
hej, a Hajójába te[tte].

Odament az anyja,
Költi, de nem hallja:
Kelj fel, édes kicsi fiam,
Borulj a vállam[ra]!

Borulj a vállomra,
Hadd vigyelek haza,
Harmadnapig, negyednapig
Nyugodj a házamb[a]!

Nem mehetek, anyám,
Mert meg vagyok halva,
Ez a kicsi rámás csizma
hej, a Lábamra van fa[gyva].

Odament *a* babája,
Költi, de nem hallja:
Kelj föl, édes gyöngyvirágom,
Gyere vélem ha[za]!

Nem mehetek haza,
Mert meg vagyok halva,
Ez a kicsi rámás csizma
hej, a Lábomra van fa[gyva].

356. Üvegcsúri nagy hegy alatt

Görgényüvegcsúri

Darabont Ferencné, 54 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1965.

Üvegcsúri nagy hegy alatt
Folyik a szerelempatak,
Aki abból *a* vízből iszik,
Babájától elbúcsú[zik].

Lám, én nem ittam belőle,
Mégis elbúcsúztam tőle,
Úgy elbúcsúztam szegénytő',
Mint ősszel fa levelétő'.

Szárad a fa a hegytetőn,
Száradj el, régi szeretőm!
Úgy száradj el, mint a bükkfalevél,
Hadd kapjan el a forgósél!

*

Iszik a betyár a csapon,
Sír a kislány az udvaron,
Ne sírj, kislány, olyan nagyon,
Nem ütik a betyárt agyon!

Ha a betyárt agyonverik,
Sárga földbe eltemetik,
Eltemetik a sárga földbe,
a Gyöngyvirágos nagy mezőbe.

357. Gyere, babám, a kert mellé

Görgényüvegcsűr

Salati Józsefné, 48 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1965.

Gyere, babám, a kert mellé,
Álljunk ketten egymás mellé!
Sej-haj, olyat nyomok a markodban (!),
Min' két éves tulok farka.

A szeretőm, a tavaji,
Megint akar udvarolni.
Sej-haj, talán meg nem bolondultam,
Azt szeressek, kit meguntam.

Elmehetsz a kapum előtt,
Nem vigyázlak, mind ezelőtt.
Sej-haj, mer' ezelőtt vigyáztalak,
Szívem újult, ha láttalak.

358. Árva madár, mér' keseregsz az ágon

Görgényüvegcsűr

Salati Józsefné, 48 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1965.

s Árva madár, mér' keseregsz az á[gon]?
Nem csak te vagy árva ja nagy világon.
Nékem sincsen sem szeretőm, sem anyám,
Mégis gondot visel a Jóisten rám.

Kék szivárvány koszorúzza jaz eget,
Nem engedik, babám, hogy szeresselek.
Megengedik, vagy örökre feltiltják,
Vagy a sírunk egymás mellé megássák.

Házunk előtt folyik el a kanális,
Abban fürdik még a gólyamadár is,
Két szárnyával veri széjjel a habot,
Mos' tudtam meg, hogy a babám elhagyott.

359. Megy a nap lefelé

Görgényüvegcsűr

Incze Attiláné, 29 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1965.

Megy a nap lefelé,
Az ég boltja felé,
Rukkolnak⁴⁴ a gyerekek, a harmincegy-béliek,
A kaszárnya felé.

Istenem, Istenem,
Mit kellett megérnem!
Fegyver van a vállamon, bajnét⁴⁵ az oldalamon,
Sírhatnál, galambom.

Bemegy a dormitorba,⁴⁶
Ráül a vaságyra,
Búra hajtja a fejét, hullatja a könnyeit
A vaságy karjára.

44 rukkol (berukkol) = vonul (bevonul)

45 bajonett (bajnét) = rövid szurony

46 dormitor = háló(szoba)

360. Hej, búra, búra, búbánatra születtem

Görgényüvegcsűr

Incze Attiláné, 29

Gy.: Almási István, Faragó József, 1965.

Hej, búra, búra, búbánatra születtem.
Nem is édesanyám nevelt föl engem.
Nem is édes, nem is egész mostoha,
s Hej, azt szerettem, akit nem kellett volna.

Hej, édesanyám, mért szültél a világra,
Mért nem dobtál a zavaros Tiszába?
Tisza vize vitt volna a Dunába,
Hej, most a szívem, árva szívem nem fájna!

361. Istenem, Istenem, édes jó Istenem

Görgényüvegcsűr

Kocsárdi István, 66 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1965.

s Istenem, Istenem, édes jó Istenem,
Miko' lesz majd nékem szép, szabad életem?
s Akko' lesz majd nékem szép, szabad életem,
Mikor a babámat kedvemre öleltem.

Szabad a madárnak ágról-ágra szállni,
Csak nékem nem szabad a lányokhoz járni.
Szabad oda járni, nem szabad ott hálni,
Mer' az édesanya rá szokott vigyázn[i].

Udvarom, udvarom, szép kerek udvarom,
s Nem seper meg többé az én gyöngye karom.
Sepertem eleget, seperje még más is,
s Öleltem a babám, ölelje még más is!

362. Hej, minek való szombat estét várni

Görgényüvegcsűr

Vass Barabás, 69 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1965.

Hej, minek való szombat estét várni,
s Ha ja babám nem bír vigasztalni?
s Vigasztalom magam, ahogy lehet,
Hej, érted, babám, szenvedtem eleget.

Hej, le az úton, le végedes-végig,
Minden kisablakba' rózsa nyílik.
s Minden kisablakba' kettő-három,
Hej, csak az enyém hervad el a nyáron.

Hej, bíró, bíró, üvegcsűri bíró,
s Vájja ki a két szemét a holló!
s Mért íratott engem katonának,
Hej, megsiratnak az üvegcsűri lányok.

363. Tisza partján vándoroltam

Ballada

Görgényüvegcsúr

Vass Barabás, 69 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1965.

Tisza partján vándoroltam,
s Vándorlásban elaludtam,
s Megálmodtam azt az egyet,
Hogy a babám mást is szeret.

s Álmaimból fölébredtem,
s Kilenc zsandár áll előttem,
s Azt kérdezik mi a nevem,
Hol az utazólevelem?

s Belenyúltam mellényembe,
s Elévettem revolverem,*
Egyet-kettőt főbelőttem,
Tessék, uram, ez a nevem!

s Jaj, Istenem, mi' csináljak,
Elszaladjok, vagy megálljok?
Elszaladnék, főbelőnek,
Ha megállok, megkötöznek.

Megállottam, megkötöztek,
s Rögtön a börtönbe vittek,
s Rámverték a nehéz vasat,
Babám szíve maj' meghasadt.

* revolver = forgópisztoly

364. Szabó Vilma kimegy az erdőbe

Ballada

Görgényüvegcsűr

Vass Barabás, 69 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1965.

Szabó Vilma kimegy az erdőbe,
s Lefeküdt a diófa tövében,
Arra ment egy és azt mondja neki:
Kelj föl, Vilma, mer' meglát valaki!

Szabó Vilma nem vette tréfára,
Beszaladt a közeli csárdába,
Csaplárosné lányának mondotta:
Tíz liter bort ide jaz asztalra!

Szabó Vilma borát meg sem itta,
Kilenc zsandár az ajtót rányitja,
Csendőrkáplár elkiáltja magát:
Gyertek, fiúk, megfogtuk már Vilmát!

Szabó Vilmát kilenc zsandár vallassa,
A babája az ablakon hallgassa.
Valld ki, Vilma, minden bűneidet!
Hová tetted négy szép fiúgyermeked?

Egyet tettem diófa tövibe,
Kettőt pedig a Tisza fenekibe.
s Negyediknek én voltam gyilkosa,
Verje meg az Isten, aki mondotta!

Szabó Vilma, nem fáj a te szíved,
Hogy megölted négy szép fiúgyermeked?
Dehogynem fáj, mikor majd meghasad,
Élethosszig zörgetem a vasat.

ÖSSZESÍTŐ TÁBLÁZAT

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
1	Kalotaszeg	Újesztendő, új az idő	újévkőszöntő	régi	diatonikus mi	giusto	IV-5
2	Kalotaszeg	Készítsd, múzsám, lantodat	névnapkőszöntő	régi	diatonikus do	quasi giusto	1-6
3	Kalotaszeg	Édesanyám, édesanyám	siratódal	régi	diatonikus do	parlando	1-6
4	Kalotaszeg	Istenem, Istenem, szerelmes Istenem	keserves	régi	pentaton la	parlando-rubato	VII-8
5	Kalotaszeg	Kifütyölte nékem a sárgarigó	katonadal	régi	pentaton la	quasi giusto	1-8
6	Kalotaszeg	Elment az én rózsám	bujdosódal	régi	pentaton la	giusto	1-8
7	Kalotaszeg	Megházasodtál, te Pista	tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
8	Kalotaszeg	Virág, virág, sárga virág	keserves / szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-5
9	Kalotaszeg	Fecském, fecském, édes fecském	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-9
10	Kalotaszeg	Úgy elmegyek, meglátsátok	keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-b6
11	Kalotaszeg	Arrul alól kéken beborult az ég	katonadal / szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
12	Kalotaszeg	Arrul alól kéken beborult az ég	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-9
13	Kalotaszeg	Arra kérem az én jó Istenemet	keserves / szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-7
14	Kalotaszeg	Édesanyám volt az oka mindennek	keserves / szerelmi dal / katonadal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
15	Kalotaszeg	Fáj a szívem, kimondani nem lehet	keserves / szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-7
16	Kalotaszeg	Fekete felhőből esik az eső	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
17	Kalotaszeg	Udvaromon kettőt fordult a kocsi	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-8
18	Kalotaszeg	A Tiszából a Dunába foly a víz	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
19	Kalotaszeg	Hideg sem volt, mégis befagyott a tó	tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
20	Kalotaszeg	Nem tudja azt senki, csak a jó Isten	keserves	régi	pentaton la	giusto	1-8
21	Kalotaszeg	Csaplárosné, de savanyú a bora	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
22	Kalotaszeg	Pázsitos udvaron lakik a szegénység	koldusének	régi	pentaton do	parlando	1-6

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
23	Kalotaszeg	Anyám, édesanyám	ballada	régi	diatonikus mi	quasi giusto	VI-7
24	Kalotaszeg	Járjad, pap, a táncot	tréfás dal	régi	diatonikus mi	giusto	1-7
25	Kalotaszeg	Elindult a három árva	ballada	régi	diatonikus re	parlando	1-8
26	Kalotaszeg	Ha tudná ked, édesanyám	ballada	régi	diatonikus re	parlando	1-8
27	Kalotaszeg	Látod, milyen ködös idő	betyárdal	régi	diatonikus szo	rubato	1-8
28	Kalotaszeg	Nem kaszálok, nem kapálok	katonadal	régi	diatonikus szo	giusto	1-8
29	Kalotaszeg	Ha meguntad, babám, vélem életedet	szerelmi dal	régi	diatonikus szo + diatonikus re	giusto	1-8
30	Kalotaszeg	A temetőkapu	keserves	új	pentaton la	giusto	VII-9
31	Kalotaszeg	Megölték a legényt	ballada / szerelmi dal	régi	pentaton la	parlando-rubato	1-b10
32	Kalotaszeg	Édesanyám rózsafája	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
33	Kalotaszeg	Végigmentem az aradi lánchídon	katonadal / keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-9
34	Kalotaszeg	Övegablak nyílj kétfelé, hateha	menyasz-szonybúcsúzó / szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
35	Kalotaszeg	A Szegedi szeretője	ballada	régi	diatonikus re	parlando	1-8
36	Kalotaszeg	Van nékem egy lovam	katonadal	régi	diatonikus do	giusto	1-9
37	Kalotaszeg	Árvacsalán nőtt az udvaromba'	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-b10
38	Kalotaszeg	Hej, búra, búra, búbánatra születtem	keserves	új	pentaton la	giusto	1-9
39	Kalotaszeg	Hej, nem idevaló születésű vagyok én	keserves	új	pentaton la	giusto	1-8
40	Kalotaszeg	Ha bemegyek a hunyadi bázárba	szerelmi dal	új	pentaton szo	giusto	1-10
41	Kalotaszeg	Szent Parnazusnak teteje / Ím jó reggelt, szim jó reggelt köszöntésedre	névnapköszöntő	régi	diatonikus do	quasi giusto / giusto	1-6
42	Kalotaszeg	Eljött az öröm csendes érzése	névnapköszöntő	régi	diatonikus do	quasi giusto	V-5
43	Kalotaszeg	Jönnek, jönnek, hogy vigyenek	lakodalmas	régi	pentaton la	giusto	1-7
44	Kalotaszeg	Kedves kisleányom	siratódal	régi	tetraton la	parlando	VII-4

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
45	Kalotaszeg	Gyere kismadárka, vidd el a levelet	keserves	régi	pentaton la	parlando	VII-7
46	Kalotaszeg	Anyám, édesanyám	keserves	régi	pentaton la	parlando-rubato	VII-9
47	Kalotaszeg	Mikor a szolgálának	szolgadal	régi	pentaton la	parlando-rubato	VII-7
48	Kalotaszeg	Úgy el vagyok keseredve	keserves	régi	pentaton la	parlando-rubato	VII-8
49	Kalotaszeg	Hová mész te, három árva	ballada	régi	pentaton la	rubato	VII-8
50	Kalotaszeg	Édesanyám sok szép szava	keserves	régi	pentaton la	rubato	VII-8
51	Kalotaszeg	Túl a vízen van egy malom	keserves	régi	pentaton la	rubato	1-9
52	Kalotaszeg	Szántani ké', tavasz vagyon	keserves	régi	pentaton la	rubato	VII-8
53	Kalotaszeg	Fehér László lovat lopott	ballada	régi	pentaton la	rubato	1-8
54	Kalotaszeg	Darutollam lehajlott, lehajlott	szerelmi dal	régi	pentaton la	rubato	VII-9
55	Kalotaszeg	Kis pej lovam térdig járt a sárba'	ballada	régi	pentaton la	quasi giusto	1-9
56	Kalotaszeg	Végigmentem a mákói temetőn	keserves	régi	pentaton la	quasi giusto	VII-7
57	Kalotaszeg	Édesanyám sok szép szava	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
58	Kalotaszeg	A hajnali csillag ragyog	bordal	régi	pentaton la	giusto	1-b10
59	Kalotaszeg	Illik a tánc a rongyosnak / Ra-da-ra-ra-da...	táncdal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
60	Kalotaszeg	Utca, utca, bánat utca	keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-9
61	Kalotaszeg	Szépen szól az ötvenegyes banda	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-b10
62	Kalotaszeg	Várad felől jön egy szürke paripa	huszárnóta / szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
63	Kalotaszeg	Ősszel száll a fecskemadár keletre	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
64	Kalotaszeg	Házam előtt jegenyefa, de magos	keserves	régi	pentaton la	giusto	1-11
65	Kalotaszeg	Tüzelesen vágatom a hajamat	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-9
66	Kalotaszeg	Fekete tyúk nem eszi meg a meggyet	keserves	régi	pentaton la	giusto	1-8
67	Kalotaszeg	Jaj, Istenem, de víg voltam ezelőtt	keserves	régi	pentaton la	giusto	1-9
68	Kalotaszeg	Itt van az ősz, közeledik Szent Mihály napja	pásztordal	régi	pentaton la	giusto	VII-8

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
69	Kalotaszeg	Átmentem a Tiszán, neki Kolozsvárnak	csúfolódó	régi	pentaton la	giusto	1-9
70	Kalotaszeg	Sír a kislány a kapuba'	lakodalmas	régi	diatonikus mi	rubato	VII-8
71	Kalotaszeg	Nem messze van ide Kismargita	ballada	régi	diatonikus szo + penta- ton la	parlando- rubato	1-b10
72	Kalotaszeg	Béres vagyok, béres	béresdal	új	pentaton la	rubato	VII-9
73	Kalotaszeg	Hej, lányom, lányom, lányomnak se mondalak	szerelmi dal	új	pentaton la	quasi giusto	VII-8
74	Kalotaszeg	Erdő, erdő, erdő, de szép kerek erdő	szerelmi dal	új	pentaton szo	giusto	1-9
75	Kalotaszeg	Mikor én még tizenhét éves voltam	ballada	új	diatonikus re	giusto	1-8
76	Kalotaszeg	Kimentem a hegyre, benéztem a völgybe	betyárdal	régi	pentaton la	parlando	VII-8
77	Kalotaszeg	Fehér fuszulykavirág	táncdal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
78	Kalotaszeg	Béres vagyok, béres	béresdal	új	pentaton la	rubato	VII-8
79	Kalotaszeg	Tisza partján elaludtam	ballada	új	pentaton la	rubato	1-9
80	Kalotaszeg	Hej, udvaromon van egy vadalmafa	betyárdal	új	pentaton la	rubato	1-9
81	Kalotaszeg	Zöld erdőbe' jártam, ibolyát gyomláltam, de sorjába'	szerelmi dal	új	pentaton la	quasi giusto	1-8
82	Kalotaszeg	Hej, túl a vízen tartsa babám lakását	betyárdal	új	pentaton la	giusto	VII-8
83	Kalotaszeg	Igyunk azért, aki búsul	keserves	régi	pentaton la	parlando	VII-8
84	Kalotaszeg	Tudod, rózsám, tavaly télén	keserves	régi	pentaton la	parlando	VII-8
85	Kalotaszeg	Azt mondják, hogy nem búsulok	keserves	régi	pentaton la	parlando	VII-7
86	Kalotaszeg	Elveszett a lovam	szerelmi dal	régi	pentaton la	parlando- rubato	1-b10
87	Kalotaszeg	Most virágzik a díófa	ballada	régi	pentaton la	parlando- rubato	VII-5
88	Kalotaszeg	Jó estét, jó estét	betyárdal	régi	pentaton la	rubato	VII-9
89	Kalotaszeg	Darutollam lehajlott, lehajlott	szerelmi dal / átkozódó nóta	régi	pentaton la	rubato	VII-11
90	Kalotaszeg	Kiöntött a Tisza vize a rétre	keserves / szerelmi dal	régi	pentaton la	rubato	1-8
91	Kalotaszeg	Hallod, pajtás, Apátfalván mi történt	ballada	régi	pentaton la	rubato	VII-b10

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
92	Kalotaszeg	Szárad a bokor a tetőn	szerelmi dal	régi	pentaton la	quasi giusto	VII-9
93	Kalotaszeg	Felültem a széles világ lovára	keserves / szerelmi dal	régi	pentaton la	quasi giusto	1-7
94	Kalotaszeg	Adjon Isten, édesanyám, jó estét	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-9
95	Kalotaszeg	Jaj de bajos a szerelmet titkolni	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
96	Kalotaszeg	Vágnák az erdőn az utat	katonadal / mulatódal / szerelmi dal	régi	diatonikus do	rubato	1-10
97	Kalotaszeg	Búsulj, rózsám, mert én sírok	katonadal	régi	diatonikus do	giusto	1-8
98	Kalotaszeg	Kilenc tulkot hajtottam a vásárba	katonadal	új	pentaton la	giusto	1-9
99	Kalotaszeg	Esik eső az árpatarlóra	katonadal	új	pentaton la	rubato	1-b10
100	Kalotaszeg	Csak titokban, csak titokban akartalak szeretni	szerelmi dal	új	pentaton la	rubato	1-b10
101	Kalotaszeg	Jaj de bajos a szerelmet titkolni	szerelmi dal	új	pentaton la	quasi giusto	1-9
102	Kalotaszeg	Fekete kavicsos a mi házunk eleje	szerelmi dal	új	pentaton la	quasi giusto	1-11
103	Kalotaszeg	Reggel van már, mégsem akar virradni	betyárdal	új	pentaton szo	quasi giusto	1-10
104	Kalotaszeg	Istenem, Istenem, hol lesz a meghalásom	keserves / szerelmi dal	új	pentaton szo	giusto	1-10
105	Kalotaszeg	Lágy a kenyér, csuhaj, lágy a kenyér, pirítani nem lehet	keserves	új	diatonikus szo	rubato	1-9
106	Mezőség	Halál, halál, kutya halál	halottas	régi	tetraton la	rubato	1-5
107	Mezőség	Jaj, lelkem, lelkem, virágszálom,	siratóparódia	régi	tetraton do	rubato	1-5
108	Mezőség	A pávának három tolla aranyos	katonadal	régi	pentaton la	parlando-rubato	1-9
109	Mezőség	Egyszer elindula tizenkét kőműves	ballada	régi	pentaton la	parlando-rubato	VII-7
110	Mezőség	Szült anyám, de nem magának	keserves	régi	pentaton la	rubato	VII-8
111	Mezőség	Beli buba, beli, beli	altatódal / budosódal / katonadal	régi	pentaton la	rubato	1-8
112	Mezőség	Seprik az erdei utat	katonadal	régi	pentaton la	rubato	VII-7

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
113	Mezőség	Apám, apám, édesapám	halotti keserves	régi	pentaton la	rubato	VII-7
114	Mezőség	A menyasszon szép virág, szép virág	lakodalmas	régi	pentaton la	rubato	1-8
115	Mezőség	Két út van előttem, melyiken induljak	szerelmi dal	régi	pentaton la	rubato	VII-7
116	Mezőség	Ha meghalok, széles úton, széles úton vigyenek	keserves / szerelmi dal	régi	pentaton la	rubato	VII-b10
117	Mezőség	Tavaszi szél vizet áraszt	szerelmi dal	régi	pentaton la	quasi giusto	V-8
118	Mezőség	Ej, de széles, ej, de hosszú ez az út	szerelmi dal / rabének / katonadal / keserves / ballada	régi	pentaton la	quasi giusto	VII-9
119	Mezőség	Szerelem, szerelem, átkozott szerelem	szerelmi dal	régi	pentaton la	quasi giusto	
120	Mezőség	Jár a kislány virágos, virágos szép mezőbe'	szerelmi dal / keserves	régi	pentaton la	quasi giusto	1-7
121	Mezőség	Bujdosik az árva madár, minden erdő szélén leszáll	bujdosódal	régi	pentaton la	quasi giusto	VII-8
122	Mezőség	Úgy el vagyok keseredve, úgy el vagyok keseredve	keserves	régi	pentaton la	quasi giusto	1-8
123	Mezőség	Zsuzsánna, Zsuzsánna	ballada	régi	pentaton la	giusto	VII-8
124	Mezőség	A szováti tiszta búza	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
125	Mezőség	Tiltnak babám, tiltnak tőlem	szerelmi dal / keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-8
126	Mezőség	Szárnya, szárnya, szárnya a fecskének	lakodalmas	régi	pentaton la	giusto	1-9
127	Mezőség	Házunk előtt de szépen muzsikálnak	katonadal	régi	pentaton la	giusto	VII-7
128	Mezőség	Járd ki lábam, járd ki most, nem parancsol senki most	szerelmi dal / keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-11
129	Mezőség	Fehér László lovat lopott	ballada	régi	diatonikus mi	rubato	bVI-5
130	Mezőség	Kimegyek a ház elébe	bujdosódal	régi	diatonikus mi	rubato	VII-5
131	Mezőség	Alsó soron a mi házunk	szerelmi dal	régi	diatonikus mi	quasi giusto	VI-7
132	Mezőség	Este van, este van, hatot üt az óra	ballada / szerelmi dal	régi	diatonikus mi	quasi giusto	VII-7
133	Mezőség	Édesanyám is volt nékem, édesanyám is volt nékem	keserves / szerelmi dal	régi	diatonikus mi	quasi giusto	VII-7

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
134	Mezőség	Meg kell a búzának érni, meg kell a búzának érni	keserves	régi	diatonikus mi	giusto	VII-8
135	Mezőség	Végigmentem az utcán	szerelmi dal	régi	diatonikus la	giusto	VII-8
136	Mezőség	Tudod, babám, mit fogadtál, tudod, babám, mit fogadtál	szerelmi dal / keserves	régi	diatonikus la	giusto	V-5
137	Mezőség	Egek ura, teremője, egek ura, teremője	keserves	régi	diatonikus re	quasi giusto	1-8
138	Mezőség	Gyulainé édesanyám, engedje meg azt az egyet	ballada	régi	diatonikus re	giusto	V-7
139	Mezőség	Úri bicsak, nincsen nyele	tréfás dal	régi	diatonikus do	giusto	1-9
140	Mezőség	Amott kerekedik egy fekete felő	ballada	új	pentaton la	rubato	VII-5
141	Mezőség	Készítsd, múzsám, lantodat	névnepkő-szöntő	régi	diatonikus do	rubato	1-5
142	Mezőség	Jer, barátim, Pintusnak, poetai havasra új almával	névnepkő-szöntő	régi	diatonikus do	giusto	1-8
143	Mezőség	A menyasszony szép virág, koszorúja gyöngyvirág	lakodalmas	régi	pentaton la	giusto	VII-8
144	Mezőség	Jaj, jaj, lelkem, drága jó édesanyám	siratódal	régi	tetraton do	parlando	1-5
145	Mezőség	Holló szállott minap ablakimra	halottkiséő	régi	diatonikus szo	rubato	1-b7
146	Mezőség	Ne sirasd gyöngykoszorúdat	lakodalmas	régi	diatonikus do	quasi giusto	1-6
147	Mezőség	Verje meg az Isten a szeretőm házát	átkozódó nóta	régi	pentaton la	rubato	VII-9
148	Mezőség	Leszállott a páva	rabének	régi	pentaton la	rubato	VII-7
149	Mezőség	Édesanyám mondta nekem	szerelmi dal / katonadal	régi	pentaton la	rubato	1-8
150	Mezőség	A temetőn egyedül egy mély sírdomb	szerelmi dal / keserves	régi	pentaton la	rubato	1-8
151	Mezőség	Honvédhuszár kihajlik a nyeregből	katonadal / keserves	régi	pentaton la	rubato	1-7
152	Mezőség	Magyar vértől sokszor ázott a róna	katonadal / szerelmi dal / keserves	régi	pentaton la	rubato	VII-8
153	Mezőség	Szilágyi Erzsébet levelét megírta	ballada	régi	pentaton la	rubato	1-b10
154	Mezőség	Azt hallottam, jó galambom, hogy itt akarsz hagyni	szerelmi dal	régi	pentaton la	rubato	1-9

Sor- szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg- műfaj	Stí- lus	Hangsor	Előadás- mód	Hang- terje- delem
155	Mezőség	Tele van a sötét égbolt ragyogó csillaggal	keserves	régi	pentaton la	rubato	1-7
156	Mezőség	Úgy meg vagyok búval rakva	keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-7
157	Mezőség	Szól a világ, mit hajtak rá	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-7
158	Mezőség	Lyukas a kend háza vége	tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
159	Mezőség	Szerettelek, kedveltelek	tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
160	Mezőség	Zöld szivárvány koszorúzza za eget	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
161	Mezőség	Piros pántlikámat fújdogálja a szél	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-b10
162	Mezőség	Temetőbe' kék ibolya, nem leszek szerelmes soha	keserves	régi	pentaton la	giusto	1-9
163	Mezőség	Csipkeszege van egy malam, bánatot örölnék azan	keserves	régi	pentaton la	giusto	1-8
164	Mezőség	Imhol kerekedik egy fekete felhő	keserves	régi	diatonikus mi	rubato	1-8
165	Mezőség	Nem hitted, hogy beteg vagyok	keserves	régi	diatonikus mi	rubato	VII-7
166	Mezőség	Megengedje Szék városa	keserves	régi	diatonikus mi	rubato	VII-7
167	Mezőség	Látod, rózsám, látod, azt a száraz nyárfát	rabének?	régi	diatonikus mi	rubato	VII-8
168	Mezőség	Mennyi bánat, keserűség, még a tesvér is ellenség	keserves	régi	diatonikus mi	rubato	VII-8
169	Mezőség	Nincsen a világon nagyobb nyomorúság	keserves	régi	diatonikus mi	quasi giusto	VII-8
170	Mezőség	Ha kél az ég szép hajnala, kezembe' az eke szarva	szerelmi dal	régi	diatonikus mi	giusto	VII-8
171	Mezőség	Kék virágot virágzik a temető	szerelmi dal	régi	diatonikus la	rubato	VII-7
172	Mezőség	Verbuválnak Szék városán kötéllel	katonadal	régi	diatonikus la	quasi giusto	VII-b6
173	Mezőség	Verd meg Isten azt a szívet	szerelmi dal	régi	diatonikus la	giusto	1-9
174	Mezőség	Mit nem tettem vóna érted forró szerelmemben	szerelmi dal	régi	diatonikus la	giusto	1-b10
175	Mezőség	Üzent nékem János diák, kell-e babám gyöngé virág	betyárdal?	régi	diatonikus la	giusto	1-b6
176	Mezőség	Jer bé a temetőkertbe, ird fel a sírom kövére	keserves	régi	diatonikus re	rubato	1-7

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
177	Mezőség	Temetőbe' zeng az ének	keserves	régi	diatonikus re	quasi giusto	1-9
178	Mezőség	Jár a kislány virágos, zöld mezőben	szerelmi dal	régi	diatonikus re	quasi giusto	VII-8
179	Mezőség	Felszántom a kertem alját	szerelmi dal	régi	diatonikus re	giusto	1-9
180	Mezőség	Könnyű annak keseregni, ki világát búval éli	keserves	régi	diatonikus re	giusto	1-8
181	Mezőség	Ha meghalok, ha meghalok, tudom, hogy eltemetnek	szerelmi dal / keserves	régi	diatonikus szo + diatonikus mi	quasi giusto	VII-8
182	Mezőség	Éjfél után kettőt ütött az óra	katonadal	új	pentaton la	quasi giusto	1-9
183	Mezőség	Sok Szent István napokat vígan elérhess	névnep-köszöntő	régi	diatonikus re	quasi giusto	1-6
184	Mezőség	Nyisd ki rózsás lantodat	névnep-köszöntő	régi	diatonikus do	rubato / giusto	1-6
185	Mezőség	Én szép menyasszony vagyok	halottas	régi	diatonikus mi	rubato	VII-b6
186	Mezőség	Jaj, drága Máriskó néne	siratódal	régi	diatonikus fa	rubato	1-5
187	Mezőség	A füzesi nádas berek	szerelmi dal / lakodalmas	régi	tetraton la	giusto	1-5
188	Mezőség	Száradi el bokor a tetőn	átkozódó nóta / keserves	régi	pentaton mi	quasi giusto	1-8
189	Mezőség	Kövecses út szélén	keserves	régi	pentaton la	parlando	VII-5
190	Mezőség	Kimegyek a zöld erdőbe	keserves	régi	pentaton la	parlando	1-b10
191	Mezőség	Szegény Bogár Imbre	ballada	régi	pentaton la	rubato	VII-7
192	Mezőség	Kerek a káposzta	szerelmi dal	régi	pentaton la	rubato	VII-9
193	Mezőség	Túl a vízen van egy malom	keserves	régi	pentaton la	rubato	VII-7
194	Mezőség	Ha szívedben sok a bánat	keserves	régi	pentaton la	rubato	1-b10
195	Mezőség	Beli baba, beli, beli	altatódal	régi	pentaton la	rubato	VII-5
196	Mezőség	Elmegyek én este a fonóba	balladás dal	régi	pentaton la	rubato	VII-9
197	Mezőség	A Tiszából s a Dunából foly egy víz	szerelmi dal	régi	pentaton la	rubato	VII-8
198	Mezőség	Harmatos a borostyánfa levele	szerelmi dal / katonadal	régi	pentaton la	rubato	VII-8
199	Mezőség	Szerettelek, szeretnél	szerelmi dal / átkozódó nóta	régi	pentaton la	quasi giusto	VII-8

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
200	Mezőség	Megyek az úton bánkódva	keserves	régi	pentaton la	quasi giusto	VII-8
201	Mezőség	Le az utcán, le, le, le	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
202	Mezőség	Akit a szerelem gyötör	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
203	Mezőség	Víg voltam én, víg ezelőtt	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-7
204	Mezőség	Verik az erdei dobat	katonadal	régi	pentaton la	giusto	VII-7
205	Mezőség	Jaj, Istenem, jaj, mit értem	keserves	régi	pentaton la	giusto	1-8
206	Mezőség	Simonimba' van egy malom	keserves	régi	diatonikus la	quasi giusto	1-7
207	Mezőség	Húzzad cigány mindaddig, húzzad cigány mindaddig	szerelmi dal	régi	diatonikus la	giusto	VII-b6
208	Mezőség	Kisszebeni, nagyszebeni bíró kapujába'	szerelmi dal / katonadal	új	pentaton la	quasi giusto	1-9
209	Mezőség	Jaj de széles, jaj de hosszú ez az út	ballada	új	pentaton la	giusto	1-8
210	Mezőség	Ha még egyszer húsz esztendő's lehetnék	katonadal / keserves	új	pentaton la	giusto	VII-9
211	Mezőség	Mind azt mondják, ne tartsak szeretőt	katonakal	új	pentaton szo	quasi giusto	1-9
212	Mezőség	Nem loptam én életembe'	betyárdal	új	pentaton do	giusto	1-10
213	Mezőség	Szerlem, szerlem, átkozott szerlem	szerelmi dal	új	diatonikus szo	giusto	1-9
214	Mezőség	Barnadusnak hegyein	névnap-köszöntő	régi	diatonikus do	quasi giusto	V-6
215	Mezőség	Drága, szomorú édesapám	siratódal	régi	tetraton do	parlando-rubato	1-5
216	Mezőség	Fehér galamb szállt a házra	halottas	régi	diatonikus mi	rubato	1-5
217	Mezőség	Fehér László lovat lopott	ballada	régi	pentaton la	parlando-rubato	VII-7
218	Mezőség	Seprik az erdei utat	katonadal	régi	pentaton la	rubato	1-7
219	Mezőség	Kimegyek a zöld erdőbe	keserves	régi	pentaton la	rubato	VII-8
220	Mezőség	A marosi füzes alatt	keserves / szerelmi dal	régi	pentaton la	rubato	VII-8
221	Mezőség	Beli buba, beli, beli	altatódal	régi	pentaton la	parlando-rubato	VII-7
222	Mezőség	Beli buba, beli, beli	altatódal	régi	pentaton la	parlando-rubato	1-8
223	Mezőség	Ha felmegyek Kolozsvárra	ballada	régi	pentaton la	parlando-rubato	VII-9

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
224	Mezőség	Tisza partján nem jó elaludni	katonadal	régi	pentaton la	quasi giusto	VII-9
225	Mezőség	Sárgadinnye, görögdinnye hajastól	szerelmi dal	régi	pentaton la	quasi giusto	VII-8
226	Mezőség	Kinek nincsen szeretője, babája	szerelmi dal / katonadal	régi	pentaton la	quasi giusto	VII-8
227	Mezőség	Ihatnám én, de nincs mit	tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
228	Mezőség	Édesanyám úgy szeretett	katonadal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
229	Mezőség	Mikor mentem a faluból kifelé	katonadal / ballada	régi	pentaton la	giusto	VII-9
230	Mezőség	Édesanyám, hol van az az édes tej	katonadal / keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-8
231	Mezőség	Falu végén van egy malom	keserves / lakodalmas / átkozódó nóta	régi	pentaton la	giusto	VII-9
232	Mezőség	Úgy elmegyek, meglássátok	keserves	régi	diatonikus mi	rubato	VII-8
233	Mezőség	Édesanyám úgy szeretett	keserves / lakodalmas	régi	diatonikus la	giusto	VII-9
234	Mezőség	Édesanyám mondta nékem, minek a szerető nékem	keserves / szerelmi dal	régi	diatonikus do	giusto	V-8
235	Mezőség	Jaj de fent van a buzai nagy harang	szerelmi dal	új	pentaton la	rubato	1-b10
236	Mezőség	Felszántatom a buzai nagy utcát	szerelmi dal	új	pentaton la	quasi giusto	1-9
237	Mezőség	Ezerkilencszáztizennégy évben	katonadal	új	pentaton la	giusto	VII-8
238	Mezőség	Barna Janit arra kérte babája	ballada	új	pentaton la	giusto	1-8
239	Mezőség	Elémentem a vármegye ajtónál	rabének	új	pentaton la	giusto	VII-8
240	Mezőség	Erdőben, erdőben, szép kerek erdőben	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	VII-8
241	Mezőség	Gyenge violának földre hajlik az ága	katonadal	új	pentaton la	giusto	1-9
242	Mezőség	Kimentem a zöld erdőbe, hej, kék ibolyát szedni	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-b10
243	Mezőség	Jobb lett volna, ha ne születtem volna	keserves	új	pentaton szo	rubato	1-9
244	Mezőség	De szeretnék zöld erdőbe' fa lenni	keserves / szerelmi dal	új	pentaton szo	giusto	1-9

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
245	Mezőség	A buzai hegy alatt, hegy alatt	szerelmi dal / katonadal	új	diatonikus szo	giusto	1-9
246	Mezőség	Ahol én elmegyek	keserves	régi	pentaton la	parlando	VII-7
247	Mezőség	Nem csak az a legény	betyárdal	régi	pentaton la	parlando	VII-9
248	Mezőség	Piros kancsó, piros bor	bordal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
249	Mezőség	Szeress, szeress, csak nézd meg, kit	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
250	Mezőség	Szeress, szeress, csak nézd meg, kit	szerelmi dal / bordal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
251	Mezőség	Édesanyám sokat intett a jóra	balladás dal / szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
252	Mezőség	A malomnak nincsen köve, mégis lisztet jár, mégis lisztet jár	szerelmi dal	régi	diatonikus szo + diatonikus re	giusto	1-7
253	Mezőség	Dombon van a dorohoji kaszárnya		új	pentaton szo	giusto	1-9
254	Sajó melléke	Víg óráján, Szent János napján / Éljen hát Szent János, éljen	névnap-köszöntő	régi	diatonikus do	quasi giusto	#VII-6
255	Sajó melléke	Édesanyám gyűjts gyertyára	lakodalmas / szerelmi dal	régi	pentaton szo	giusto	1-10
256	Sajó melléke	Megöltek egy huszárt	ballada	régi	pentaton la	parlando	1-7
257	Sajó melléke	Fehér László lovat lopott	ballada	régi	pentaton la	parlando	1-9
258	Sajó melléke	Mikor mentem Kolozsvárra	ballada	régi	pentaton la	parlando-rubato	VII-9
259	Sajó melléke	Hótól fehér a gyöngyösi hegytető	szerelmi dal	régi	pentaton la	quasi giusto	VII-b10
260	Sajó melléke	Szerettelek sok ideig	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
261	Sajó melléke	Mondd meg virág a virágnak	lakodalmas / szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
262	Sajó melléke	Szabó Vilma kiment az erdőbe	ballada	régi	pentaton la	giusto	1-9
263	Sajó melléke	Jaj de hosszú, jaj de sáros ez az út	ballada	régi	pentaton la	giusto	1-9
264	Sajó melléke	Pántlikás kalapom fújdogálja a szél	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-b10
265	Sajó melléke	Pusztá malomba'	ballada	régi	diatonikus re	parlando-rubato	1-8
266	Sajó melléke	Ha megérem jövődömet	szerelmi dal / tréfás dal	régi	diatonikus do	giusto	1-9

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
267	Sajó melléke	Hej, le az utcán, le végetes végig	szerelmi dal / katonadal	új	pentaton la	giusto	1-8
268	Sajó melléke	Szomorú fűzfának lehajlik az ága	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-b10
269	Felső-Maros vidéke	Szent János, még aluszo-e	névnepkö-szöntő	régi	diatonikus do	rubato	1-6 / V-5
270	Felső-Maros vidéke	Újesztendő, lyukas kendő	újévkö-szöntő	régi	diatonikus do	quasi giusto	V-5
271	Felső-Maros vidéke	Ó Szent István, hát még alszo-e	névnepkö-szöntő	régi	diatonikus do	giusto	#VII-6
272	Felső-Maros vidéke	Repülj madár, repülj	rabének	régi	pentaton la	parlando	VII-9
273	Felső-Maros vidéke	Jó estét, jó estét	betyárdal	régi	pentaton la	parlando	VII-9
274	Felső-Maros vidéke	Mikor mentem Szászrégenbe	ballada	régi	pentaton la	parlando	1-9
275	Felső-Maros vidéke	Jaj, Istenem, hogy éljek meg	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	V-5
276	Felső-Maros vidéke	Édesanyám sok szép szava		régi	pentaton la	giusto	VII-7
277	Felső-Maros vidéke	Ezt a kerek erdőt járam én	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
278	Felső-Maros vidéke	Édesanyám, ha meguntál tartani	katonadal, szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
279	Felső-Maros vidéke	Édesanyám sokat intett a jóra	keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-9
280	Felső-Maros vidéke	Sárgadinnye, görögdinnye inastól	szerelmi dal / katonadal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
281	Felső-Maros vidéke	Fekete tyúk mind megette a meggyet	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
282	Felső-Maros vidéke	Édesanyám akkor kezdett siratni	katonadal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
283	Felső-Maros vidéke	Anyám, anyám, édesanyám	keserves	régi	diatonikus mi	parlando	VII-7
284	Felső-Maros vidéke	Túl a vízen van egy malom	keserves / szerelmi dal	régi	diatonikus do	giusto	1-10
285	Felső-Maros vidéke	Árok, árok, de mély árok	szerelmi dal	régi	diatonikus do	giusto	1-10
286	Felső-Maros vidéke	Este szoktam a lovatat pucolni	katonadal	új	pentaton la	quasi giusto	1-b10
287	Felső-Maros vidéke	Kimegyek a selyemrétre kaszálni	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-9

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
288	Felső-Maros vidéke	Esik az eső, nagy sár van az utcán	katonadal	új	pentaton la	giusto	1-9
289	Felső-Maros vidéke	Hej, mikor mentem a faluból kifelé	katonadal	új	pentaton la	giusto	1-b10
290	Felső-Maros vidéke	Este későn megfújják a trombitát	katonadal	új	pentaton szo	giusto	1-9
291	Felső-Maros vidéke	Most jövök a hortobágyi pusztáról	katonadal	új	diatonikus szo	giusto	1-9
292	Felső-Maros vidéke	Pokrócomnak a négy sarkára rá van a nevem írva	katonadal	új	diatonikus szo	giusto	1-11
293	Felső-Maros vidéke	Ihaja, ezt a kislánt nem az anyja nevelte	szerelmi dal	új	diatonikus do	giusto	1-9
294	Felső-Maros vidéke	Szent János, aluszol-e már	névnapköszöntő	régi	diatonikus dúr	quasi giusto	1-6
295	Felső-Maros vidéke	Szerelem, szerelem	szerelmi dal / koldus-ének	régi	pentaton la	parlando	1-7
296	Felső-Maros vidéke	Túl a vízen van egy malom	keserves / szerelmi dal	régi	pentaton la	parlando	1-9
297	Felső-Maros vidéke	Gyere haza, édesanyám	ballada	régi	pentaton la	parlando	1-7
298	Felső-Maros vidéke	Hideg szél fúj, édesanyám	szerelmi dal	régi	pentaton la	rubato	1-8
299	Felső-Maros vidéke	Erre gyere, ne menj arra	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
300	Felső-Maros vidéke	Udvaromon van egy válú	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
301	Felső-Maros vidéke	Elvágtam az ujjam, jaj de fáj	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
302	Felső-Maros vidéke	Édesanyám, hol van az az édes tej	katonadal/ szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
303	Felső-Maros vidéke	Édesanyám, hol van az az édes tej	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-9
304	Felső-Maros vidéke	Jaj, Istenem, de víg vótam ezelőtt	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-9
305	Felső-Maros vidéke	Huszárosan vágatam a hajamat	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-9
306	Felső-Maros vidéke	Éjfél után kettőt ütött az óra	ballada	régi	diatonikus la	parlando	1-9
307	Felső-Maros vidéke	Fölmegyek a tiroli nagy hegyekre	katonadal	régi	diatonikus szo	giusto	1-9

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
308	Felső-Maros vidéke	Add, babám, a jobb kezedet, menjünk a ker'be, hogy szedjünk meggyet	szerelmi dal	régi	diatonikus szo + diatonikus re	giusto	1-7
309	Felső-Maros vidéke	Lapi, lapi, cserelapi	szerelmi dal	régi	diatonikus do	giusto	1-9
310	Felső-Maros vidéke	Mos' jöttem Gyuláról	betyárdal	új	pentaton la	giusto	VII-9
311	Felső-Maros vidéke	Házunk előtt van egy feneketlen tó	keserves	új	pentaton la	giusto	1-9
312	Felső-Maros vidéke	El van az én boldogságom temetve	szerelmi dal / rabének	új	pentaton la	giusto	1-b10
313	Felső-Maros vidéke	Mikor kezdtem afféralni	katonadal	új	pentaton szo	giusto	1-9
314	Felső-Maros vidéke	Fehér galamb szállott a vasútra	katonadal/ szerelmi dal	új	pentaton do	giusto	1-10
315	Felső-Maros vidéke	Kelj fel, István, ne aludjál	névnapköszöntő	régi	diatonikus do	quasi giusto	V-5
316	Felső-Maros vidéke	Én Istenem, én Istenem	siratódal	régi	pentaton la	parlando	1-5
317	Felső-Maros vidéke	Bőg a bárány az erdőben	lakodalmas	régi	pentaton la	giusto	VII-9
318	Felső-Maros vidéke	Nagymagyarón híre vagyon	siratódal	régi	diatonikus mi	parlando	1-4
319	Felső-Maros vidéke	Tudorom, Tudorom	siratóparódia	régi	diatonikus mi	rubato	1-7
320	Felső-Maros vidéke	Édesanyám rózsafája	keserves	régi	pentaton mi	giusto	1-8
321	Felső-Maros vidéke	Túl a hegyen dörög az ég	szerelmi dal / keserves / átkozódó nóta / bujdosó dal	régi	pentaton mi	giusto	1-b10
322	Felső-Maros vidéke	Istenem, Istenem	ballada	régi	pentaton la	parlando	1-8
323	Felső-Maros vidéke	Este van, este van	ballada	régi	pentaton la	parlando	1-5
324	Felső-Maros vidéke	Édesanyám, be víg voltam ezelőtt	szerelmi dal	régi	pentaton la	parlando	1-8
325	Felső-Maros vidéke	Ki vagyon a szemem sírva	szerelmi dal	régi	pentaton la	parlando-rubato	1-9
326	Felső-Maros vidéke	Szeretnék szántani	szerelmi dal / katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-8

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
327	Felső-Maros vidéke	Istenem, Istenem	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
328	Felső-Maros vidéke	Vékony deszkakerítés	szerelmi dal / balladás dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
329	Felső-Maros vidéke	Megmondtam, szép rózsám, neked	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
330	Felső-Maros vidéke	Ez a kislány be beteg, be beteg	tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
331	Felső-Maros vidéke	Erős lábon áll a magyarai csárda	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
332	Felső-Maros vidéke	Jaj, Istenem, be víg voltam ezelőtt	szerelmi dal / katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-8
333	Felső-Maros vidéke	Még az úton lefelé sem mehetem	szerelmi dal / katonadal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
334	Felső-Maros vidéke	Volt nékem egy édesapám, de már nincs	keserves / szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
335	Felső-Maros vidéke	Istenem, Istenem, áraszd meg a Marost	ballada	régi	pentaton do	parlando	VI-5
336	Felső-Maros vidéke	Bánat, bánat, be nagy bánat	keserves	régi	diatonikus mi	quasi giusto	VII-7
337	Felső-Maros vidéke	Nincs szebb madár a fecskénél	tréfás dal	régi	diatonikus mi	giusto	VII-8
338	Felső-Maros vidéke	Szederke, szederke felfutott a fára	szerelmi dal, / katonadal	régi	diatonikus la	giusto	1-5
339	Felső-Maros vidéke	Elvágтам az ujjam, jaj de fáj	szerelmi dal	új	pentaton la	rubato	VII-8
340	Felső-Maros vidéke	Mért nem termettem én búzának	balladás dal	új	pentaton la	giusto	1-9
341	Felső-Maros vidéke	Széles az Isonzó vize, keskeny a palló rajta	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-b10
342	Felső-Maros vidéke	Piros alma, ne gurulj, ne gurulj	katonadal / szerelmi dal	új	pentaton szo	giusto	1-9
343	Felső-Maros vidéke	Szászrégeni sorozóház fel van virágozva	katonadal	új	diatonikus mi	giusto	1-11
344	Felső-Maros vidéke	Fehér László lovat lopott	ballada	régi	pentaton la	parlando-rubato	1-9
345	Felső-Maros vidéke	Udvaromon hármat fordult a kocsi	katonadal	régi	pentaton la	quasi giusto	1-8
346	Felső-Maros vidéke	Üvegcsűri csárdába'	mulatódal	régi	pentaton la	giusto	VII-9

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
347	Felső-Maros vidéke	Kihajtottam libáimat	ballada	régi	pentaton la	giusto	1-9
348	Felső-Maros vidéke	Felsütött a hajnalcsillag	tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
349	Felső-Maros vidéke	Túl a vízen van egy malom	keserves / katonadal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
350	Felső-Maros vidéke	Tele van a temető árka vízzel	katonadal / szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
351	Felső-Maros vidéke	Sötétkékre vagyon az ég lefestve	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
352	Felső-Maros vidéke	Édesanyám, hol van az az édes tej	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-9
353	Felső-Maros vidéke	Zabot eszik a lovam	szerelmi dal	régi	diatonikus szo	giusto	1-10
354	Felső-Maros vidéke	Falu végén sugár magos nagy nyárfa	ballada	régi	diatonikus szo + pentaton la	parlando	1-9
355	Felső-Maros vidéke	Megöltek egy legényt	ballada	régi	diatonikus do	quasi giusto	1-10
356	Felső-Maros vidéke	Üvegcsúri nagy hegy alatt	szerelmi dal	régi	diatonikus do	quasi giusto	1-9
357	Felső-Maros vidéke	Gyere, babám, a kert mellé	szerelmi dal	régi	diatonikus do	giusto	1-10
358	Felső-Maros vidéke	Árva madár, mér' keseregsz az ágon	szerelmi dal	új	pentaton la	quasi giusto	1-9
359	Felső-Maros vidéke	Megy a nap lefelé	katonadal	új	pentaton la	giusto	1-9
360	Felső-Maros vidéke	Hej, búra, búra, búbánatra születtem	keserves	új	pentaton la	giusto	1-8
361	Felső-Maros vidéke	Istenem, Istenem, édes jó Istenem	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-b10
362	Felső-Maros vidéke	Hej, minek való szombat estét várni	katonadal	új	diatonikus szo	quasi giusto	1-8
363	Felső-Maros vidéke	Tisza partján vándoroltam	ballada	új	diatonikus do	quasi giusto	1-10
364	Felső-Maros vidéke	Szabó Vilma kiment az erdőbe	ballada	új	diatonikus do	quasi giusto	1-8

RÖVIDÍTÉSEK

A DVD mellékleten található adattáblázat *Hangzóanyag forrása, jelzete* oszlopában lévő rövidítések jelentése:

FBZ = Fonó Budai Zeneház

FBZ_F_CD_... = a FBZ tulajdonában lévő CD (elsődleges adathordozó) száma + a dallam jelzete

IAFCJ = Institutul Arhiva de Folclor a Academiei Române Cluj-Napoca (Román Akadémia Kolozsvári Folklór-Archívuma)

IAFCJ_Mg... = az IAFCJ tulajdonában lévő magnetofonszalag (elsődleges adathordozó) száma + a dallam jelzete

Gr... = A Magyar Néprajzi Múzeum tulajdonában lévő gramofon lemez száma + a dallam jelzete

HH = Hagyományok Háza, Budapest

a Hagyományok Házában őrzött gyűjtések vagy másolatok elsődleges adathordozóinak rövidítései (a jelzet tartalmazza a tulajdonos nevének rövidítését, valamint az adathordozó fajtáját és számát + a dallam jelzetét; Mg = magnetofonszalag, Kz = kazettás magnószalag, DAT = DAT szalag, MD = MiniDisc, MDV = MiniDV):

BaLa = Barabás László

BeHu = Benczédi Huba

BoEr = Boros Erzsébet

DeMa = Deák Márton

DZ = Dénes Zoltán

GL = Gurka László

JZ = Juhász Zoltán

KL = Kelemen László

LeLa = Lengyel László

NeIv = Nesztor Iván

NISzH = Népművelődési Intézet Szakmai Háza (melynek archívumát a HH örökölte)

PI = Pávai István

SalF = Salamon Ferenc

StGy = Stuber György

VA = Vavrinecz András

HH_MDV_... = a HH tulajdonában lévő MiniDV (elsődleges adathordozó) száma + a dallam jelzete

LCs = László Csaba

MH = Magyar Néprajzi Múzeum, Budapest

MH_... = a Magyar Néprajzi Múzeum archívumában őrzött fonográf henger (műzeumi henger – elsődleges adathordozó) száma + helyenként a dallam jelzete

NKI = Néprajzi Kutatóintézet (mai nevén: Néprajztudományi Intézet)

NKI_... = a Néprajzi Kutatóintézet archívumában őrzött magnókazetta (elsődleges adathordozó) száma + a dallam jelzete

ZTI = Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zene-tudományi Intézet, Budapest

ZTI_AP_... = a ZTI tulajdonában lévő másodlagos adathordozó (az elsődleges adathordozó másolata) száma + a dallam jelzete

ZTI_DAT_... = a ZTI tulajdonában lévő DAT szalag (elsődleges adathordozó) száma + a dallam jelzete

ZTI_DF_... = a ZTI tulajdonában lévő digitális felvétel dátuma, száma + a dallam jelzete

ZTI_MD_... = a ZTI tulajdonában lévő MiniDisc (elsődleges adathordozó) száma + a dallam jelzete

ZTI_Mg_... = a ZTI tulajdonában lévő magnetofonszalag (elsődleges adathordozó) száma + a dallam jelzete

TARTALOM

Köszönet • 5
Előszó az első kötethez • 7
Bevezető • 9
Ősi hagyományaink tudatos művelése • 18
Irodalom • 27

KALOTASZEG • 29

Felszeg • 31

1. Újesztendő, új az idő • 31
2. Készítsd, múzsám, lantodat • 32
3. Édesanyám, édesanyám • 32
4. Istenem, Istenem, szerelmes Istenem • 33
5. Kifütyölte nekem a sárgarigó • 34
6. Elment az én rózsám • 34
7. Megházasodtál, te Pista • 35
8. Virág, virág, sárga virág • 36
9. Fecském, fecském, édes fecském • 37
10. Úgy elmegyek, meglássátok • 38
11. Arrul alól kéken beborult az ég • 39
12. Arrul alól kéken beborult az ég • 41
13. Arra kérem az én jó Istenemet • 42
14. Édesanyám volt az oka mindennek • 42
15. Fáj a szívem, kimondani nem lehet • 45
16. Fekete felhőből esik az eső • 46
17. Udvaromon kettőt fordult a kocsí • 46
18. A Tiszából a Dunába foly a víz • 47
19. Hideg sem volt, mégis befagyott a tó • 48
20. Nem tudja azt senki, csak a jó Isten • 48
21. Csaplárosné, de savanyú a bora • 49
22. Pázsitos udvaron lakik a szegénység • 49
23. Anyám, édesanyám • 50

- 24. Járjad, pap, a táncot • 53
- 25. Elindult a három árva • 54
- 26. Ha tudná ked, édesanyám • 55
- 27. Látod, milyen ködös idő • 56
- 28. Nem kaszálok, nem kapálok • 56
- 29. Ha meguntad, babám, vélem életedet • 57
- 30. A temetőkapu • 58

Alszeg • 59

- 31. Megölték a legényt • 59
- 32. Édesanyám rózsafája • 60
- 33. Végigmentem az aradi lánchídon • 61
- 34. Övegablak nyílj kétfelé, hateha • 63
- 35. A Szegedi szeretője • 64
- 36. Van nekem egy lovam • 64
- 37. Árvacsalán nőtt az udvaromba' • 65
- 38. Hej, búra, búra, búbánatra születtem • 66
- 39. Hej, nem idevaló születésű vagyok én • 67
- 40. Ha bemegyek a hunyadi bazárba • 67

Nádas mente • 68

- 41. Szent Parnazusnak teteje • 68
- 42. Eljött az öröm csendes lépése • 69
- 43. Jönnék, jönnek, hogy vigyenek • 71
- 44. Kedves kis leányom • 72
- 45. Gyere, kis madárka, vidd el a levelet • 72
- 46. Anyám, édesanyám • 74
- 47. Mikor a szolgának • 75
- 48. Úgy el vagyok keseredve • 78
- 49. Hová mész te, három árva • 79
- 50. Édesanyám sok szép szava • 80
- 51. Túl a vízen van egy malom • 83
- 52. Szántani ké', tavasz vagyon • 85
- 53. Fehér László lovat lopott • 85
- 54. Darutollam lehajlott, lehajlott • 86
- 55. Kis pej lovam térdig járt a sárba' • 86

56. Végigmentem a mákói temetőn • 88
57. Édesanyám sok szép szava • 89
58. A hajnali csillag ragyog • 91
59. Illik a tánc a rongyosnak • 91
60. Utca, utca, bánat utca • 92
61. Szépen szól az ötvenegyes banda • 92
62. Várad felől jön egy szürke paripa • 93
63. Ősszel száll a fecskemadár keletre • 94
64. Házam előtt jegenyefa, de magos • 96
65. Tüzelesen vágatom a hajamat • 96
66. Fekete tyúk nem eszi meg a meggyet • 97
67. Jaj, Istenem, de víg voltam ezelőtt • 98
68. Itt van az ősz, közeledik Szent Mihály napja • 99
69. Átalmentem a Tiszán, neki Kolozsvárnak • 99
70. Sír a kislány a kapuba' • 100
71. Nem messze van ide Kismargita • 100
72. Béres vagyok, béres • 102
73. Hej, lányom, lányom, lányomnak se mondalak • 102
74. Erdő, erdő, erdő, de szép kerek erdő • 103
75. Mikor én még tizenennyóc éves voltam • 104

Kapus környéke • 105

76. Kimentem a hegyre • 105
77. Fehér fuszulykavirág • 106
78. Béres vagyok, béres • 106
79. Tisza partján elaludtam • 107
80. Hej, udvaromon van egy vadalmazfa • 108
81. Zöd erdőbe' jártam, ibolyát gyomláltam, de sorjába' • 108
82. Hej, túl a vízen tartsa babám lakását • 109

Fenes völgye • 110

83. Igyunk azért, aki búsul • 110
84. Tudod, rózsám, tavaly télen • 110
85. Azt mondják, hogy nem búsulok • 111
86. Elveszett a lovam • 111
87. Most virágzik a diófa • 112

88. Jó estét, jó estét • 114
89. Darutollam lehajlott, lehajlott • 115
90. Kiöntött a Tisza vize a rétre • 115
91. Hallod, pajtás, Apátfalván mi történt • 117
92. Szárad a bokor a tetőn • 117
93. Felültem a széles világ lovára • 118
94. Adjon Isten, édesanyám, jó estét • 120
95. Jaj de bajos a szerelmet titkolni • 121
96. Vágják az erdőn az utat • 121
97. Búsulj, rózsám, mert én sírok • 122
98. Kilenc tulkot hajtottam a vásárba • 122
99. Esik eső az árpatalóra • 123
100. Csak titokban, csak titokban akartalak szeretni • 123
101. Jaj de bajos a szerelmet titkolni • 124
102. Fekete kavicsos a mi házunk eleje • 124
103. Reggel van már, mégsem akar virradni • 125
104. Istenem, Istenem, hol lesz a meghalásom • 125
105. Lány a kenyér, csuhaj, lány a kenyér, pirítani nem lehet • 126

MEZŐSÉG • 127

Belső Mezőség • 129

106. Halál, halál, kutya halál • 129
107. Jaj, lelkem, lelkem virágszálom • 130
108. A pávának három tolla aranyos • 131
109. Egyszer elindula tizenkét kőműves • 132
110. Szült anyám, de nem magának • 134
111. Beli buba, beli, beli • 134
112. Seprik az erdei utat • 137
113. Apám, apám, édesapám • 138
114. A menyasszon szép virág, szép virág • 139
115. Két út van előttem, melyiken induljak • 140
116. Ha meghalok, széles úton, széles úton vigyenek • 140
117. Tavaszi szél vizet áraszt • 141
118. Ej, de széles, ej, de hosszú ez az út • 142
119. Szerelem, szerelem, átkozott szerelem • 145

- 120. Jár a kislány virágos, virágos szép mezőbe' • 146
- 121. Bujdosik az árva madár, minden erdő szélén leszáll • 149
- 122. Úgy el vagyok keseredve, úgy el vagyok keseredve • 149
- 123. Zsuzsánna, Zsuzsánna • 150
- 124. A szováti tiszta búza • 153
- 125. Tiltnak babám, tiltnak tőlem • 153
- 126. Szárnya, szárnya, szárnya a fecskének • 156
- 127. Házunk előtt de szépen muzsikálnak • 156
- 128. Járd ki, lábam, járd ki most, nem parancsol senki most • 157
- 129. Fehér László lovat lopott • 159
- 130. Kimegyek a ház elébe • 161
- 131. Alsó soron a mi házunk • 162
- 132. Este van, este van, hatot üt az óra • 163
- 133. Édesanyám is volt nékem, édesanyám is volt nékem • 164
- 134. Meg kell a búzának érni, meg kell a búzának érni • 166
- 135. Végmentem az utcán • 166
- 136. Tudod, babám, mit fogadtál, tudod, babám, • 167
mit fogadtál • 167
- 137. Egek ura, teremője, egek ura, teremője • 168
- 138. Gyulainé, édesanyám, engedje meg azt az egyet • 168
- 139. Űri bicsak, nincsen nyele • 170
- 140. Amott kerekedik egy fekete felő • 171

Szék • 172

- 141. Készítsd, múzsám, lantodat • 172
- 142. Jer, barátim, Pintusnál, poétai havasra új almával • 173
- 143. A menyasszan szép virág, koszorúja gyöngyvirág • 173
- 144. Jaj, jaj, lelkem drága jó idesanyám • 174
- 145. Holló szállott minap ablakimra • 176
- 146. Ne sirasd gyöngykoszorúdat • 177
- 147. Verje meg az Isten a szeretőm házát • 177
- 148. Leszállott a páva • 180
- 149. Édesanyám mondta nékem • 180
- 150. A temetőn egyedül egy mély sírdomb • 181
- 151. Honvédhuszár kihajlik a nyeregből • 182
- 152. Magyar vértől sokszor ázott a róna • 182

153. Szilágyi Erzsébet levelét megírta • 184
154. Azt hallottam, jó galambom, hogy itt akarsz hagyni • 185
155. Tele van a sötét égbolt ragyogó csillaggal • 186
156. Úgy meg vagyok búval rakva • 186
157. Szól a világ, mit hajtak rá • 187
158. Lyukas a kend háza vége • 187
159. Szerettelek, kedveltelek • 188
160. Zöld szivárvány koszorúzza az eget • 188
161. Piros pántlikámat fújdogálja a szél • 190
162. Temetőbe' kék ibolya, nem leszek szerelmes soha • 190
163. Csipkeszegen van egy malam, bánatot örölnek azan • 190
164. Imhol kerekedik egy fekete felhő • 191
165. Nem hitted, hogy beteg vagyok • 192
166. Megengedje Szék városa • 192
167. Látod, rózsám, látod azt a száraz nyárfát • 193
168. Mennyi bánat, keserűség, még a tesvér is ellenség • 193
169. Nincsen a világon nagyobb nyomorúság • 194
170. Ha kél az ég szép hajnala, kezembe' az eke szarva • 194
171. Kék virágot virágzik a temető • 195
172. Verbuválnak Szék városán kötéllel • 196
173. Verd meg, Isten, azt a szívet • 196
174. Mit nem tettem vóna érted forró szerelmemben • 197
175. Üzent nékem János diák, kell-e, babám, gyöngé virág • 198
176. Jer bé a temetőkertbe, írd fel a sírom kövére • 198
177. Temetőbe' zeng az ének • 199
178. Jár a kislány virágos, zöld mezőben • 199
179. Felszántom a kertem alját • 200
180. Könnyű annak keseregni, ki világát búval éli • 201
181. Ha meghalok, ha meghalok, tudom, hogy eltemetnek • 201
182. Éjfél után kettőt ütött az óra • 202
183. Sok Szent István napokat vígan megélhess • 202
184. Nyisd ki rózsás lantodat • 203
185. Én szép menyasszony vagyok • 204
186. Jaj, drága Máriskó néne • 205
187. A füzesi nádas berek • 206
188. Száradj el bokor a tetőn • 207

- 189. Kövecses út szélén • 208
- 190. Kimegyek a zöld erdőbe • 208
- 191. Szegény Bogár Imbre • 209
- 192. Kerek a káposzta • 210
- 193. Túl a vízen van egy malom • 210
- 194. Ha szívedben sok a bánat • 211
- 195. Beli baba, beli, beli • 212
- 196. Elmegyek én este a fonóba • 212
- 197. A Tiszából s a Dunából foly egy víz • 213
- 198. Harmatos a borostyánfa levele • 213
- 199. Szerettelek, szerettél • 215
- 200. Megyek az úton bánkódva • 216
- 201. Le az utcán, le, le, le • 216
- 202. Akit a szerelem gyötör • 217
- 203. Víg voltam én, víg ezelőtt • 218
- 204. Verik az erdei dobat • 218
- 205. Jaj, Istenem, jaj, mit értem • 219
- 206. Simonimba' van egy malom • 219
- 207. Húzzad cigány mindaddig, húzzad cigány mindaddig • 220
- 208. Kisszebeni, nagyszebeni bíró kapujába' • 220
- 209. Jaj de széles, jaj de hosszú ez az út • 221
- 210. Ha még egyszer húsz esztendő lehetnék • 222
- 211. Mind azt mondják, ne tartsak szeretőt • 222
- 212. Nem loptam én életembe' • 223
- 213. Szerelem, szerelem, átkozott szerelem • 224

Tóvidék • 225

- 214. Barnadusnak hegyein • 225
- 215. Drága szomorú édesapám • 226
- 216. Fehér galamb szállt a házra • 226
- 217. Fehér László lovat lopott • 228
- 218. Seprik az erdei utat • 229
- 219. Kimegyek a zöld erdőbe • 230
- 220. A marosi füzes alatt • 230
- 221. Beli buba, beli, beli • 232
- 222. Beli buba, beli, beli • 232

223. Ha felmegyek Kolozsvárra • 233
224. Tisza partján nem jó elaludni • 234
225. Sárgadinnye, görögdinnye hajastól • 234
226. Kinek nincsen szeretője, babája • 235
227. Ihatnám én, de nincs mit • 237
228. Édesanyám úgy szeretett • 237
229. Mikor mentem a faluból kifelé • 238
230. Édesanyám, hol van az az édes tej • 240
231. Falu végén van egy malom • 242
232. Úgy elmegyek, meglássátok • 244
233. Édesanyám úgy szeretett • 245
234. Édesanyám mondta nékem, minek a szerető nékem • 246
235. Jaj de fent van a buzai nagy harang • 247
236. Felszántatom a buzai nagy utcát • 247
237. Ezerkilencszáztizennégy évben • 248
238. Barna Janit arra kérte babája • 248
239. Elémentem a vármegye ajtónál • 249
240. Erdőben, erdőben, szép kerek erdőben • 250
241. Gyenge violának földre hajlik az ága • 250
242. Kimentem a zöld erdőbe, hej, kék ibolyát szedni • 251
243. Jobb lett volna, ha ne születtem volna • 251
244. De szeretnék zöld erdőbe' fa lenni • 252
245. A buzai hegy alatt, hegy alatt • 253

Kelet-Mezőség • 254

246. Ahol én elmegyek • 254
247. Nem csak az a legény • 255
248. Piros kancsó, piros bor • 255
249. Szeress, szeress, csak nézd meg, kit • 256
250. Szeress, szeress, csak nézd meg, kit • 256
251. Édesanyám sokat intett a jóra • 257
252. A malomnak nincsen köve, mégis lisztet jár, mégis lisztet jár • 258
253. Dombon van a dorohoji kaszárnya • 259

SAJÓ MELLÉKE • 261

Sajó melléke • 263

- 254. Víg óráján, szent János napján • 263
- 255. Édesanyám, gyűjts gyertyára • 263
- 256. Megöltek egy huszárt • 265
- 257. Fehér László lovat lopott • 266
- 258. Mikor mentem Kolozsvárra • 267
- 259. Hótól fehér a gyöngyösi hegytető • 268
- 260. Szerettelek sok ideig • 269
- 261. Mondd meg, virág, a virágnak • 269
- 262. Szabó Vilma kiment az erdőbe • 271
- 263. Jaj de hosszú, jaj de sáros • 272
- 264. Pántlikás kalapom fújdogálja a szél • 273
- 265. Pusztá malomba' • 274
- 266. Ha megérem jövőndőmet • 276
- 267. Hej, le az utcán, le végetes végig • 277
- 268. Szomorú fűzfának lehajlik az ága • 278

FELSŐ-MAROS VIDÉKE • 279

Luc mente • 281

- 269. Szent János, még aluszol-e • 281
- 270. Újesztendő lyukas kendő • 282
- 271. Ó, Szent István, hát még alszol-e • 283
- 272. Repülj, madár, repülj • 284
- 273. Jó estét, jó estét • 284
- 274. Mikor mentem Szászrégenbe • 285
- 275. Jaj, Istenem, hogy éljek meg • 286
- 276. Édesanyám sok szép szava • 287
- 277. Ezt a kerek erdőt járam én • 287
- 278. Édesanyám, ha meguntál tartani • 288
- 279. Édesanyám sokat intett a jóra • 289
- 280. Sárgadinnye, görögdinnye inastól • 289
- 281. Fekete tyúk mind megette a meggyet • 291
- 282. Édesanyám akkor kezdett siratni • 292

283. Anyám, anyám, édesanyám • 293
284. Túl a vízen van egy malom • 293
285. Árok, árok, de mély árok • 294
286. Este szoktam a lovamat pucolni • 294
287. Kimegyek a selyemrétre kaszálni • 295
288. Esik az eső, nagy sár van az utcán • 295
289. Hej, mikor mentem a faluból kifelé • 297
290. Este későn megfújják a trombitát • 297
291. Most jövök a hortobágyi pusztáról • 298
292. Pokrócomnak a négy sarkára rá van a nevem írva • 298
293. Ihaja, ezt a kislánt nem az anyja nevelte • 299

Déli Felső-Maros mente • 300

294. Szent János, aluszol-e már • 300
295. Szerelem, szerelem • 301
296. Túl a vízen van egy malom • 303
297. Gyere haza, édesanyám • 305
298. Hideg szél fúj, édesanyám • 306
299. Erre gyere, ne menj arra • 307
300. Udvaromon van egy válú • 307
301. Elvágтам az ujjam, jaj de fáj • 308
302. Édesanyám, hol van az az édes tej • 308
303. Édesanyám, hol van az az édes tej • 309
304. Jaj, Istenem, de víg vótam ezelőtt • 310
305. Huszárosan vágatam a hajamat • 311
306. Éjfél után kettőt ütött az óra • 312
307. Fölmegyek a tiroli nagy hegyekre • 313
308. Add, babám, a jobb kezedet, menjünk a ker'be,
 hogy szedjük meggyet • 313
309. Lapi, lapi, cserelapi • 314
310. Mos' jöttem Gyuláról • 315
311. Házunk előtt van egy feneketlen tó • 315
312. El van az én boldogságom temetve • 316
313. Mikor kezdtem afféralni • 317
314. Fehér galamb szállott a vasútra • 317

Északi Felső-Maros mente • 319

- 315. Kelj fel, István, ne aludjál • 319
- 316. Én Istenem, én Istenem • 321
- 317. Bőg a bárány az erdőben • 321
- 318. Nagymagyarón híre vagyon • 323
- 319. Tudorom, Tudorom • 324
- 320. Édesanyám rózsafája • 325
- 321. Túl a hegyen dörög az ég • 328
- 322. Istenem, istenem • 331
- 323. Este van, este van • 332
- 324. Édesanyám, be víg voltam ezelőtt • 333
- 325. Ki vagyon a szemem sírva • 334
- 326. Szeretnék szántani • 335
- 327. Istenem, Istenem • 337
- 328. Vékony deszkakerítés • 338
- 329. Megmondtam, szép rózsám, neked • 339
- 330. Ez a kislány be beteg, be beteg • 340
- 331. Erős lábon áll a magyar csárda • 341
- 332. Jaj, Istenem, be víg voltam ezelőtt • 341
- 333. Még az úton lefelé sem mehetek • 342
- 334. Volt nekem egy édesapám, de már nincs • 344
- 335. Istenem, Istenem, áraszd meg a Marost • 345
- 336. Bánat, bánat, be nagy bánat • 346
- 337. Nincs szebb madár a fecskénél • 347
- 338. Szederke, szederke felfutott a fára • 347
- 339. Elvágтам az ujjam, jaj de fáj • 348
- 340. Mért nem temettem én búzának • 349
- 341. Széles az Isonzó vize, keskeny a palló rajta • 350
- 342. Piros alma, ne gurulj, ne gurulj • 350
- 343. Szászrégeni sorozóház fel van virágozva • 351

Görgény völgye • 352

- 344. Fehér László lovat lopott • 352
- 345. Udvaromon hármat fordult a kocsi • 354
- 346. Üvegcsűri csárdába' • 355
- 347. Kihajtottam libáimat • 356

348. Felsütött a hajnalcsillag • 357
349. Túl a vizen van egy malom • 358
350. Tele van a temető árka vízzel • 359
351. Sötétkékre vagyon az ég lefestve • 360
353. Zabot eszik a lovam • 361
354. Falu végén sugár magos nagy nyárfa • 362
355. Megöltek egy legényt • 363
356. Üvegcsűri nagy hegy alatt • 364
357. Gyere, babám, a kert mellé • 365
358. Árva madár, mér' keseregsz az ágon • 365
359. Megy a nap lefelé • 366
360. Hej, búra, búra, búbanatra születtem • 367
361. Istenem, Istenem, édes jó Istenem • 367
362. Hej, minek való szombat estét várni • 368
363. Tisza partján vándoroltam • 369
364. Szabó Vilma kimegy az erdőbe • 370

Összesítő táblázat • 371

Rövidítések • 388

Responsabilitatea conținutului aparține exclusiv autorilor
Jelen kiadvány tartalmáért kizárólag a szerzők felelnek